DIONYSII CATONIS

DISTICHA

FLOSCULIS POËTICIS

ET

INTERPRETATIONIBUS

ADORNATA VARIIS.

Digitized by Google

PICTURAE MENS.

Tradit EPICTETUS *morum praecepta* CATONI,
Teque ſuum pater hac inbuit arte CATO.
Ut pietate DEUM *verearis, ducit ad aram:*
Quo pacto ABSTINEAS, SUSTINEASQUE*, *docet.*
Quaeque forent fugienda ſimul tibi, quaeque petenda,
Ypſilon oſtendit, Littera Pythagorae.
Fac, laevam fugias, qua te diſcincta voluptas,
Ut, modo correptum, ſtrangulet, alliciet.
Qua praeceps furor, & graſſantur cetera monſtra,
Nil, niſi te cupiunt quae dare praecipitem.
Ingrediare viam dextram, qua praevia Virtus
Et Ratio *greſſus roborat Herculeos.*
Arcta licet, tamen illa tibi ad commercia Coeli,
Ad manſura tibi gaudia, pandit iter.
Taedia ne moveant, miſcentur ſeria ludo:
Excitat ipſe animi Delius *igniculos;*
Conſpergitque tibi, non uſque auſtera, Minerva
Floribus, *excerptis* ex Helicone, *viam.*
Ito, PUER, *ſapito, his viridi fruitorque juventa,*
Quae poſſint canos ſuſtinuiſſe ſenes.

* SUSTINE ET ABSTINE, Epictetae Philoſophiae Summa.

Digitized by Google

AMSTELODAMI apud F. HOUTTUYN 1759.

NAPOLI

DIONYSII CATONIS
DISTICHA
DE
MORIBUS AD FILIUM,

Praeter

Sedulam VARIANTIS LECTIONIS per omnia Conlationem,

Lectiſſimis etiam adornata

FLOSCULIS POËTICIS

Una cum

Singulis adpoſita *Diſtichis*, binorum quoque Verſuum, Idiomatum vero diverſorum,

INTERPRETATIONE QUINCUPLICE.

Adjecta ſunt

LEMMATA CATONIANA,

Suis quaeque reſtituta Diſtichis.

BIBLIOTECA NAZIONALE DI NAPOLI

AMSTELAEDAMI,
Apud FRANCISCUM HOUTTUYN;
CIↃIↃCCLIX.

V. C.

ADRIANO

VAN

ROYEN,

ALMAE

LEIDAE DECORI.

Herbarum vires HIC, HIC tibi carmine dicet.

Ad imitat. Prologi in CATONIS Diſtichor. Libr. II.

DE-

Digitized by Google

DEDICATIONIS DISTICHON.

NON. VULTU. AST. MERITIS. TIBI. NOTO. INCOGNITUS. IPSE.

SUMME. VIR. EXIGUUM. CONSECRAT. AUCTOR. OPUS.

PRAE-

PRAEFATIO.

QUem tibi nunc in manus tradimus, Erudite Lector, Auctorem denuo recognitum, is nimium heu! diu inter puerorum delituit crepundia, neglectus propterea fere a pluribus, quod ſitu ac ſqualore infectus ſcholaſtico, adſpectu pene horridus atque ingratus, iis ſorderet, ac parum jucunditatis ſe ſive perlegentibus, ſeu modo intuentibus, de ſemet ipſe polliceretur. Et agnovere tamen plurimi interea, iique Summi praeſtantique eruditione Viri, plus in eo utilitatis ſimul & elegantiae latere atque eſſe reconditum, quam quod ejus prima fronte adpareat. Iidemque & ſuperiore, & noſtro hoc, quo vivimus, ſaeculo, omne certatim ſtudium in illum exornandum priſtinoque ejus reſtituendum nitori, data veluti opera, contulerunt: Quo & effectum eſt, ut paucis admodum in locis de ſententia Diſtichorum

 ullum

ullum amplius ſuperet dubium; in verbis dumtaxat eorumque ſerie ac nexu & hodie quandoque laboremus. Reliqua maximam vero partem plana nunc ſunt omnia. Res proinde poſtulare demum ipſa videbatur, ut poſtquam tantum laboris, tot vigiliarum atque curarum in enodandis dictionum flexibus, litterarumque apicibus diſcutiendis, inſumtum jam eſt, ſententiarum quoque aliquando curatius exquirerentur & juſto quodam ſcrutinio ponderarentur momenta. Cujus quidem rei ſi quid, poſt inſignem Viri magni, HENR. CANNEGIETERI, neque ſpernendam omnino operam Celeb. Viri J. H. WITHOFII, aliorumque clariſſimorum Virorum, & in noſtra praeſtitum eſt *Hiſtoria* CATONIANA *critica*, quam DIONYSII CATONIS huic Editioni, tum *Floſculis* adornatae *Poëticis*, tum *quincuplice* locupletatae *Verſione*, adjungendam meditabamur, judicium de ea, pariterque, ſi quis eſſe videbitur, ex eadem uſum, lecturis haec noſtra permittere liberum, quam invidioſo verborum lenocinio praevertere, malumus.

ISTUD vero TE ignorare prorſus nolebaba-

bamus uterque, & qui in hoc Opuſculum, qua ipſe cernis ratione, excudendum exornandumque ſumtus profecto non modicos inpendit, Bibliopola, & qui in eodem, quale nunc eſt, perficiendo, operam collocavimus noſtram: id omne, quidquid eſt, operis ante jam ſuſceptum, quin & incoatum, a nobis fuiſſe, quam de nova illa veteris Poëtae hujus Editione, eaque ſatis ſplendida, quae poſterioribus curis Viri Clariſſ. OTTONIS ARNTZENII aliquot abhinc annis prodiit, quidpiam nobis innoteſceret. Quae etiam poſtquam diem vidit, propoſitum quidem aliquamdiu remorari noſtrum, neque tamen ab eo nos dimovere omnino potuit: Quippe qui his laboribus aliud plane, atque ille egit, Vir ceteroquin laudandus, agimus. Illi enim praecipuum circa verba & dictiones, lectionis item diverſitatem variasque, prouti fert uſus, Variorum expoſitiones Interpretum, fixum erat ſtudium: Neque nos ea prorſus intacta reliquimus, ſed cum optimorum quorumque atque utiliſſimorum delectu ita quaſi obiter tractavimus, ut cura nobis primaria palmariumque

que ſtudium in ipſo dictorum ſenſu animoque veluti expromendo, eoque cum aliorum quoque ſenſis, tum veterum, tum recentiorum, Philoſophorum aeque ac Poëtarum, ſedulo comparando, quo dilucidior inde emergeret, uſuique foret praeſtantiori, fuerit poſitum.

ITAQUE hoc quidem in opuſculo, quod & ſeorſum nunc emittimus, ut mere poëtico, DIONYSIUM audiendum damus POETAM, Poëtarum cuique praeſtantiſſimo uno quaſi ore concinentem: Vel, id ſi mavis, LECTOR, ſiſtimus tibi optimum quemque divinorum cujuſcumque aetatis Vatum *, amabili quodam concentu, intermixtaque ſimul variarum gratiſſima linguarum idiomatumque diverſorum harmonia **, ipſi potius per omnia conſonantes

DI-

* In *Poëticis* foliorum ſingulorum FLOSCULIS, unicuique Diſticho ex adverſo adpoſitis, collectisque e CXX. circiter inſignium Poëtarum Hortulis ac Sylvis.

** In *Verſione* cujuſcumque DISTICHI *quincuplice*: *Graeca* ſcil. SCALIGERANA, *Germanica* OPITII, *Anglica* quoque, itemq. *Belgica* & *Gallica* nova. Juncturi his eramus & *Italicam*, ſi [illegible]emquae jam dederat Romanae Curiae Abbas, ſed neſcio an Punicam. Contentos ergo eſſe oportet hoc CATONE HEXAPLO, quum HEPTAGLOTTO frui nondum liceat.

DIONYSIO. Eaque, utpote poëtica, poëtice & jucundum tum nobis, tum, quod ſperamus, etiam aliis, harum non ignaris deliciarum, ludentes ludum, ita pertractavimus, ut conſtanti illi diarum utilitati ſententiarum ſuam miſceremus & amoenitatem, easque nova quadam perfunderemus dulcedine.

SED deinde res, uti dictum ſupra eſt, ac tempus ordoque a nobis id poſtulare videbatur, ut ad ſeria magis, ea tamen & ſua non magis carentia jucunditate, nosmet accingeremus *; CATONEM quoque hunc noſtrum frequentes accederemus, avidis inbiberemus auribus docentem, monitisque ejus ſanctiſſimis morem gerentes, ac probos uti decet diſcipulos, ſectaremur PHILOSOPHUM. Neque hujus, ſane, nos ſtudii ſedulaeque docilitatis & obſequii poenituerit umquam. In his enim ſic tradendae nobis verae

* Quod videlicet factum HISTORIA CRITICA, ut altero & alius generis opere *Catoniano*, cujus propterea in Praefatiuncula ad hanc noſtram Lectores Praefationem remittimus, utrique communem.

verae ſolidaeque Sapientiae ſubſelliis, quoad iis inmorabimur, non aut quibusdam peccare docentibus capiemur *hiſtoriis*, aut paſcemur inanibus nugis, nec futilibus detineri nos patiemur rerum nulli nobis uſui futurarum quisquiliis: Non animum, ſolidioris avidum cibi, pro pabulo, vanarum fruſtra replebimus quaeſtiuncularum eſca, aut nobiſcum nato illo novitatis ſtudio decepti, pro gratiſſima, quid enim ea gratius eſſe poteſt, quid jucundius? Lucis uſura, curioſarum, at nequidquam tractandarum rerum, magicis quibusdam faſcinabimur umbris: Sed vero veritatis lumine &, quam verbis, rebus adhuc magis, iisque animo aeternum permanſuro nutrimentum, certe, aliquod praebituris, hac in ſchola, utcumque voluerimus ipſi, delectabimur.

Nec Philosophum huncce ſectantibus nobis ante oculos verſabitur tetrica fronte Cato, qui contracto, qui adducto in altum ſupercilio, in feros hominum mores graſſetur ferociter; inque ambitioſorum ſuperbiam, ipſe ambitioſior, omnium ipſe invehatur ſuperbiſſimus; aut luxurioſorum pe-

petulantiam inpotenti prorſus animo ac luxuriante calamo perſtringat. Sed prudentem vitae morumque audiemus magiſtrum, qui ſerenam frontis ſeveritatem amabili riſu jocisque ſubinde temperet, cuique dum adhaerebimus, nullius in verba diſcemus magiſtri jurare; verum uni unice addicti cum aequitate morumque honeſtate conjunctae veritati, eam undecumque demum conquiſitam &, vel a ſervulo quodam, ingenuo cum pudore, exhibendam nobis, lubentes amplectemur, laetique exoſculabimur.

HEIC SOCRATICAE quaedam Scholae oracula; plurima ac tantum non omnia EPICTETI, Philoſophi, morum integritate & ſanctimonia ad SOCRATEM proxime accedentis; quaedam rurſus, nec ea adſpernanda, *utriuſque* placita ACADEMIAE; quaedam itidem dogmata, in LYCEI quondam ventilata ambulacro, aut pro certis veritati jure quodam adſerta; nec pauca alia, quibus ZENONIS reſonuerat celebrata *Porticus*: illaque citra ullam invidiam omnia floribus permixta aut adſperſa iis, quos ex EPICURI *hortulis* eſſe decerptos lectosque arbi-

arbitreris, facile inveniet, vel nobis tacentibus, diligentior quisque ante alios praeclariſſimarum harum rerum ac doctrinarum indagator.

QUID? QUOD & ipſe, a tremendis Chriſtianorum ſacris cultuque longe puriore, Noſter hic propius auctor abſit, quam non ſolum reliquorum plerique, qui ſtudiorum cupidae in manus juventuti traduntur, Auctorum, (*claſſicos* vulgo vocant;) ſed, forſitan, quam permulti eorum ipſi, qui ſe Chriſtianos, vano tantum nomine, eſſe gloriantur. Et quamvis, poſt alios, eosque graviſſimos Viros, & in noſtra illa, ad quam & hîc viam pandimus, *critica* ſingulorum *de moribus* DISTICHORUM *hiſtoria*, nos id evictum, luceque vel meridiana clarius, demus probatum: CATONEM hunc noſtris neque nomen ſacris dediſſe, neque, qualem BOXHORNIUS ſomniet, fuiſſe *ſemichriſtianum;* Attamen id ipſum laudi ducendum erit, inter chriſtianos homines, Noſtro, aliqua ſaltem ſub ſpecie dubitari de viro potuiſſe, utrum re vera Chriſtianus ipſe fuerit, nec ne.

ISTUD

ISTUD VERO e duobus alterum adeo perſuaſum ſibi quondam habuit magnum in orbe litterato nomen, M. ZUERIUS BOXHORNIUS, ut & perſuadere omnibus magno molimine, admirandaque cum fiducia, (audacia pene dixerim,) adlaboraverit. Cujus *Diſſertationem*, Auctori noſtro valde injuriam, dum pro virium modulo refellere meditamur, opportune admodum incidimus in eidem BOXHORNIO *Reſcripta* ab ampliſſimo Viro, HENRICO CANNEGIETERO, eaque praecipuum quendam *ARNTZENIANAE* CATONIS *Diſtichorum editioni* nuperae ſplendorem conciliantia atque ornatum: quibus id jam effectum abunde datum, omnique in contrariam partem obviam itum conatui atque ex aſſe ſatisfactum, non ſine admiratione adplauſuque cernimus.

ILLUD TAM INSIGNE tamen Opus & quod vel cum inluſtrioribus comparari meretur doctae antiquitatis monumentis, quum ſub erudito domini ſui ſtilo calamoque valde excreverit; nos ſumma tantum ejus capita, juxta Diſtichorum ordinem ſo-

ſeriemque, pace Auctoris celeberrimi, modoque hiſtorico, quem in *critico* illo *opere* profitemur, ſuaque ſemper ipſi nominatim vindicantes, ita adtingemus ac recenſebimus, ut eorum recognitio doctioris cujuscumque lectoris magis ſit accenſura deſiderium atque in eo adpetentiam, ad ipſum recurrendi fontem, excitatura: tantum abeſt, ut de promerita politiſſimi *Reſcriptoris* gloria famaque detrahere quidquam ſuſtineamus, aut arrogare tantumdem nobis cogitemus, ut potius & noſtra ei, qualiſcumque demum illa, & noſtratium acceſſura vox ſit. Salva tamen, in aliquibus, quae oppidò pauca erunt, & ea nobis diſſentiendi, ſive contrariam tuendi ſententiam, libertate, quae in litteratorum ſemper obtinuit republica, ſemperque, quoad vigebunt litterae, obtinebit.

TU VERO, LECTOR, ne diutius te, ipſo in limine, remoremur, tenuibus hiſce aequus fave conatibus, iisque, ubi tuo non indignos favore forte judicaveris, hilaris fruere atque incolumis. Vale.

Corrige, ſodes, pag. 227. lin. 18. in ipſo prelo, meque inſcio, mutatum temere *Pſy* in *Phy*.

DIO-

DIONYSII CATONIS
DISTICHA
DE
MORIBUS AD FILIUM,
POËTICIS ADORNATA
FLOSCULIS.

LIBER I.

Digitized by Google

PICTURAE POËSIS INTERPRES.

Virtutum ingrediens templum, Puer, incipe ab ARA:
Auſpicio felix curſus ut omnis eat.

Praecipue*que* DEO *laetos operare per annos:*
Huic animos, animus *quos ſovet* ipſe (a), *vovens,*

I, bone, quo Virtus vigilem (b) *vocat, i, pede fauſto:*
Aeterni cultus uſque, MEMENTO *Dei.*

Quis vocat? Harpocrates. *Quid ait?* Compeſce labella.
At tacet? Hoc, digito dum premit iſta, docet.

Quique ſilet, clamat: MENTEM COHIBEBIS *&* IRAM*,
Qui COHIBES LINGUAM, Proximus *ipſe* Deo (c).

Cumque cupidinibus, fallacia monſtra, chimaeras,
Tu, tibi qui conſtas (d), *ſub pede victor habes.*

Alliciant pretio (e), *precibus; vel laude* (f), *minisve:*
Ne moveant animum, pelliciantque tuum!

Pollicitis, blandisve dolis, TU CREDERE NOLI (g).
Sic COHIBERE *animos, eſt* PROHIBERE *nefas.*

(a) Diſt. I. (b) Diſt. II. (c) Diſt. III. & XII. (d) IV. VII. (e) VI. (f) XIII. XIV. (g) ibid. item XXV. XXVI. XXVII. &c. * Diſt. XXXVII.

Fac tibi ſuccurrat, juvenis * compeſcere linguam. 2

APOLI

Digitized by Google

PRAEFATIO
QUATUOR
DISTICHORUM
LIBRIS
VULGO PRAEMITTI SOLITA.

QUum animadverterem, quam plurimos homines errare graviter in via morum, ſuccurrendum & conſulendum opinioni eorum fore exiſtimavi, maxime ut glorioſe viverent, & honorem contingerent. Nunc te, fili chariſſime, docebo, quo pacto morem animi tui componas. Igitur mea praecepta ita legito, ut intelligas: Legere enim & non intelligere, (*nec legere*) negligere eſt.

[Quae deinde ſequuntur BREVES SENTENTIAE, eas ut LEMMATA, ſuis ſingula Diſtichis vindicata, ſub finem quatuor librorum, ordine percenſebimus.]

(I.)

SI DEUS EST ANIMUS, NOBIS UT CARMINA DICUNT,

HIC TIBI PRAECIPUE SIT PURA MENTE COLENDUS.

Εἰ ΘΕΟϹ ἐϛι νοῦς, ὡς θέσφατα φησὶ παλαιῶν,
Καὶ σὺ μάλ' ἐνδυκέως καθαρῷ νοΐ τόν δε σέβιζε.

If GOD, as Poets ſay, a Spirit be,
Let him with upright Mind be ſerv'd by thee.

Iſt GOTT ein reiner Geiſt / wie die Poeten lehren /
So ſolt du gleichfalls Ihn mit reinem Herzen ehren.

Is GODT een Geeſt, als ons de wyze Spreuken leeren,
Zoo moet gy hem vooral met zuiv're zinnen eeren.

Si DIEU doit être Eſprit, (tout oracle l'aſſûre;)
Adorons-Le ſur tout d'une ame juſte & pure *.

LECTIONIS VARIETAS hic nulla, praeterquam in diſtinguendo, de quo nos in HISTORIA CRITICA CATONIANA.

* Praeter hanc ultimam inveniet Lector *Hiſtoriae* noſtrae *criticae* infertam, ſub

FLOSCULI POETICI.

In primis venerare Deos, atque annua magnae
Sacra refer Cereri, laetis operatus in herbis.

VIRGILIUS, *Lib. I. Georg. v.* 335.

Caſta placent *Superis*. *Pura* cum veſte venite,
Et manibus *puris* ſumite fontis aquam.

TIBULLUS, *Lib. II. Eleg. I. v.* 13.

Caſta DEUS mens eſt: Caſta vult *mente* vocari.
Non bene coeleſtes impia dextra *colit*.

OVIDIUS, *Heroid. Ep. VII. v.* 123.

Compoſitum jus fasque *animo*, ſanctosque receſſus
Mentis & incoctum generoſo *pectus* honeſto:
Haec, cedo, admoveant templis; & farre litabo.

PERSIUS, *Sat. II. v.* 73.

Vita *animae DEUS eſt*, haec corporis; hac fugiente,
Solvitur hoc: perit haec deſtituente DEO.

POETA JO. SARESBURIENSI *aetate aequalis*,

Mente DEUM pura purum cole. Frivola mundi
Cauſſa ſecunda tuae ſarcina mentis erit.

MEYERUS.

Nam *prima* eſt virtus, *prima* eſt ſapientia, Regem
Coelicolûm Patremque hominum cognoſcere, amare,
Sinceroque *animo* laudare, timere, precari.
Hoc ſine virtutes alias nihil eſſe putato.
Hac pietate, poteſt tibi *nil* contingere *majus*.
Ergo humilis *venerare* DEUM. Favor omnis ab alto
Defluit in terras: *Nihil* eſt mortalibus aegris
Utilius, quam coeleſtem ſancteque pieque
Orando ſibi quaerere opem, & cognoſcere Divos.

MARCELL. PALINGENIUS, *Zodiac. Vit. Sagittar. v.* 32. 739. 745.

Felices *animi*, coeli quos cura remordet
Et facit erectum tollere ad aſtra caput!
Addiſcent illic vitae fomenta beatae,
Addiſcent, *unum* noſcere, amare, *DEUM*.

TORRENTIUS. *Tom. IV. Delic. Poët. Belg.*

ſub finem ſingulorum in ſingula Diſticha commentariorum, elegantiorem multo metaphraſin Gallicam, REGIS Filiabus dicatam ab Abbate Gallio S***, ſed eam Tetraſtichis comprehenſam.

(II.)

PLUS VIGILA SEMPER, NEC SOMNO DEDITUS ESTO:
NAM DIUTURNA QUIES VITIIS ALIMENTA MINISTRAT.

Τὸ πλέον ἀγρύπνει, μὴ ἀμέτρως δ' ἴσθι φίλυπνος·
Ἡ μακρὴ γ' ἀνάπαυλα τροφὴν παθέεσσι χορηγεῖ.

Watch always more, and be not giv'n to Sloth;
For daily Reſt affords to Vices Growth.

Sey wache mehrentheils / und nicht dem Schlaff ergeben:
Dann gar zu lange Ruh macht lang' in Laſtern leben.

Waak liever ſteeds, en blyf in vadzen ſlaap niet ſteken:
Want al te lange ruſt geeft voedſel aan gebreken.

Craignez de trop dormir. Le Vice ſe reveille,
Dans l'Âme de celui qui jour & nuit ſommeille.

VARIANS LECTIO: *ne ſomno.* Vulgatae ita fere Edit. pleraeque; ſed melius Scriveriana, Arntzeniana & Pariſinae, vet. & nova, nec non Anglica.

FLOSCULI POETICI.

Ecce Deus ramum, *Lethaeo rore* madentem,
Vique ſoporatum ſtygia, ſuper utraque quaſſat
Tempora, cunctantique natantia lumina ſolvit!

VIRGILIUS, *Aeneid. Lib. V. v.* 854.

Infelix, tota quicumque *quieſcere* nocte
Suſtinet, & *ſomnos* praemia magna vocat.

OVIDIUS, *Lib. II. Amor. Eleg. IX. v.* 39.

Stulte, quid eſt *ſomnus*, gelidae niſi mortis imago?
Longa quieſcendi tempora fata dabunt.

IDEM, *ibid. v* 41.

Quaeritur AEgiſthus, *quare* ſit factus *adulter*?
In promptu cauſſa eſt: *Deſidioſus erat*.

OVID. *de Remed. Amor. Lib. I. v* 161.

Qui *dormiunt libenter*, ſine lucro & *cum malo quieſcunt*.

PLAUTUS, *Rudent. Act. IV, Sc. II. v.* 18.

In cute curanda plus aequo operata juventus,
Cui pulcrum fuit, *in medios dormire dies*, &
Ad ſtrepitum citharae ceſſatum ducere curam.
Ut jugulent homines ſurgunt de nocte latrones:
Ut te ipſum ſerves, non expergiſceris? Atqui
Si noles, ſanus, curres hydropicus, & nî
Poſces ante diem librum cum lumine; ſi non
Intendes animum ſtudiis & rebus honeſtis;
Invidia, vel amore *vigil torquebere*. Nam cur,
Quae laedunt oculos, feſtinas demere; ſi quid
Eſt animum, differs curandi tempus in annum?

HORATIUS *Lib. I. Ep. II. v.* 29.

Si *ſomnus* nihil eſt, niſi mors; nil mors, niſi *ſomnus*,
Quo *plus* in vita *dormio*, *vivo minus*.

OWENUS, *Lib. III. Epigr.* 140.

Obtundit cerebrum *ſomni violenta poteſtas*.

AGRICIUS.

MATERIAM VITIIS DAT DIUTURNA QUIES.

NICOLAUS REUSNERUS.

(III.)

VIRTUTEM PRIMAM ESSE PUTA, COMPESCERE LINGUAM:

PROXIMUS ILLE DEO EST, QUI SCIT RATIONE TACERE.

Τῶν ἀρετῶν πρώτην ἡγοῦ τὴν γλῶσσαν ἐπισχεῖν·
Ἄγχι θεοῦ γὰρ ἐκεῖνος, ὃς οἶδεν καίρια σιγᾷν.

Think it a Virtue chief to ſpeak in Seaſon;
He 's next to God, that can hold's Tongue with Reaſon.

Die erſte Tugend iſt die Zunge beugen können:
Er iſt ein halber Gott / wer ſchweigt mit klugen Sinnen.

Beſchouwt het als iets groots uw tong te kunnen toomen;
Die dit met reden doet, is Gode 't naaſt gekomen.

Mettre à ſa langue un frein, eſt la Vertu premiere;
C'eſt tenir du divin, que ſagement ſe taire.

VARIANS LECTIO: *eſſe puto.* Quidam. *Proximus ille Deo, qui ſc. r. t.*

Recen-

FLOSCULI POETICI.

Eximia eſt Virtus, praeſtare ſilentia rebus;
Et contra gravis eſt culpa, *tacenda loqui.*

OVIDIUS, *Lib. II. de Arte v.* 593.

——— ——— *Dis proximus ille* eſt,
Quem *ratio*, non ira, movet.

CLAUDIANUS, *Paneg. in Conſ. Laf. Mallii*, v. 226.

Eſt & fideli tuta *Silentio*
Merces: Vetabo, qui Cereris ſacrum
Vulgârit arcanae, ſub iisdem
Sit trabibus fragilemque mecum
Solvat phaſelum.

HORATIUS, *L. III. Od. II. v.* 25.

Inſipiens *linguam* laxat, *ſapiens*que *refraenat*;
Quis minor aut maior, quam *tacuiſſe*, labor?

OWENUS, *L. III. ad Carol. Eborac. Epigr.* 1 9.

Garrula dentato *fraenanda eſt* aggere *lingua.*

ANDRELIUS.

Inprimis ſtudeas *moderamina* ponere *linguae*,
Et cave quid dicas, ſemperque libentius audi.

PALINGEN. *in Cancro. v.* 770.

Praeſentem abſentemque aliquem ne laede loquendo:
Hoc ſit *praecipuum monitum*, ſit *regula prima.*

IDEM, *ibid. v.* 776.

Arcanum neque tu ſcrutaberis ullius unquam,
Commiſſumque *teges*, & vino tortus & ira.

HORAT. *L. I. Epiſt. XVIII. v.* 37.

Loqui ignorabit, qui *tacere* neſciet.

AUSONIUS *in VII. Sapp. Pittaco.*

Recentiſſima Edit. Pariſina cum Paraphraſi poëtica vernac. Regisque Filiabus dicata 1752. it. Angl. 1749.

(IV.)

SPERNE REPUGNANDO TIBI TU CONTRARIUS ESSE:
CONVENIET NULLI, QUI SECUM DISSIDET IPSE.

Ῥήμασιν ἀντιλόγοις μὴ ἐναντίος ἴσθι σεαυτῷ·
Οὐδενὶ συμφωνήσει, ὃς οὐ συμφωνεῖ ἑαυτῷ.

Scorn to thyſelf by thwarting croſs to be;
Who falls out with himſelf, with none can' gree.

Du muſt mit Reden dir nicht widerſinnig ſeyn:
Wer mit ihm ſelbſt nicht ſtimt / der ſtimt mit keinem ein.

Veracht het met u zelf te ſtryden in uw Rêen:
Want zulk een komt toch nooit met iemand overeen.

Ne te contredis point: A qui pourrois-tu plaire,
Si toûjours on te trouve à toi-même contraire?

VARIANS LECTIO: *qui ſecum diſſidet ipſo.* Fruſtra legit Barthius.

FLOSCULI POETICI.

Si curtatus inaequali tonſore capillos
Occurri, rides: ſi forte ſubucula pexae
Trita ſubeſt tunicae, vel ſi toga diſſidet impar;
Rides. Quid, mea quum *pugnat ſententia ſecum?*
Quod petiit, ſpernit: repetit, quod nuper omiſit?
Aeſtuat, & vitae *diſconvenit* ordine toto?
Diruit, aedificat, mutat quadrata rotundis?

HORATIUS, *Lib. I. Ep. I. ad Maecenat. v. 94.*

Nil aequale homini fuit illi. Nil fuit unquam
Sic *impar ſibi.* —— ——

IDEM, *Serm. Lib. I. Sat. III. v. 9. & 18.*

Juſtum & *tenacem propoſiti virum*
Non civium ardor prava jubentium,
Non vultus inſtantis tyranni,
Mente quatit ſolida.

IDEM, *Lib. IV. Od. IV. v. 1.*

—— —— Varium & *mutabile ſemper*
Femina. —— —— ——

VIRGILIUS, *Aeneid. L. IV. v. 569.*

Formoſis *Levitas* ſemper amica fuit.

PROPERTIUS, *Lib. II. Eleg. XIV. v. 26.*

Dum in dubio eſt *animus*, paullo momento *huc*, *illuc*, *impellitur.*

TERENTIUS, *Andriae Act. I. Scen. V. v. 31.*

Et ſociis conſtans & moribus utere certis;
Ne mihi nunc *albus* ſis, alibique *niger*.

POSTHIUS.

NULLI CONVENIET, SIBI QUI CONTRARIUS IPSI
Extat, ut unde *calor* prodiit, inde *gelet*.

HENRICUS SAMARIENSIS, ab extrema paupertate, qua ſuos laciniae inſcribere pelliceae verſiculos coactus erat, vulgo dictus: *Pauper*, atque a Daumio iam ad h. l. citatus.

V.

(V.)

SI VITAM INSPICIAS, HOMINUM SI DENIQUE MORES:

CUM CULPANT ALIOS, NEMO SINE CRIMINE VIVIT.

Ἢν ποῖ᾽ ἐς ἀνθρώπων ἐπίδῃς βίον, ἤθεα τ᾽ αὐτῶν·
Κἢν αὐτοὶ μωμῶντ᾽ ἄλλους, τῶν δ᾽ οὔτις ἄμωμος.

If thou into the Guiſe of Men doſt dive;
Whilſt they blame others , none without Fault live.

Beſchaue was der Menſch im Leben denkt und thut;
Wir tadeln fremde Schuld / und iſt doch keiner gut.

Indien gy 's menſchen aart en leven regt beſchouwt,
Vind gy bedillers wel, maar niemand zonder fout.

Blâmant dans tes pareils une conduite infame,
Regarde ſur toi-même. Eſt-il homme ſans blâme?

VARIANS LECTIO: *inſpicias hominum, ſi d. m. Quum culpent alios.* Al. *Quum culpes.* Scriver. *Ne culpes alios.* Al. *Quid culpas?* it. al. *culpant omnes.*

FLOSCULI POETICI.

—— —— Egomet mî ignoſco, Maenius inquit.
Stultus & improbus hic amor eſt, dignusque notari.
Quum tua pervideas oculis mala lippus inunctis,
Cur *in amicorum vitiis* tam *cernis acutum*,
Quam aut aquila, aut ſerpens Epidaurius? At tibi contra
Evenit, inquirant vitia ut tua rurſus & illi.
HORATIUS, *Lib. I. Serm. Sat. III. v.* 23.

Nimirum idem omnes fallimur, neque eſt quisquam,
Quem non in aliqua re videre Suffenum
Poſſis. SUUS QUOIQUE ADTRIBUTUS EST ERROR:
Sed non videmus, manticae quid in tergo eſt.
CATULLUS, *Carm. XXII. v.* 18.

Ut *nemo* in ſeſe tentat deſcendere, *nemo!*
Sed praecedenti ſpectatur mantica tergo.
PERSIUS, *Sat. IV. v.* 23.

Peras impoſuit Jupiter nobis duas;
Propriis repletam vitiis poſt tergum dedit;
Alienis ante pectus ſuſpendit gravem.
Hac re videre noſtra mala non poſſumus:
Alii ſimul delinquunt, cenſores ſumus.
PHAEDRUS, *Lib. IV. Fab. IX.*

Caedimus, inque vicem praebemus crura ſagittis:
Vivitur hoc pacto: ſic novimus. —— ——
PERSIUS, *Sat. cit. v.* 42.

Da facile veniam: *Prona* gens *labi* ſumus.
GROTIUS, *in Sophompanea, Act. I. v.* 124.

Alios monere facile. Si propriam tibi
Inſpicere vitam cura, non deerit nefas.
IDEM, *ejusd. Act. II. v.* 61.

Crimina qui *cernunt aliorum*, nec ſua cernunt;
Hi ſapiunt aliis, deſipiuntque ſibi.
OWENUS, *L. III. Epigr.* 79.

VI.

(VI.)

QUAE NOCITURA TENES, QUAMVIS SINT CARA, RELINQUE:

UTILITAS OPIBUS PRAEPONI TEMPORE DEBET.

Κτησάμενος βλαβερόν τι, καὶ εἰ φίλον ἐςὶ, παραιτοῦ·
Ἔςθ' ὅτε δεῖ πλούτοιο τὰ σύμφορα πρόσθεν ἑλέσθαι.

What thou hold'ſt hurtful leave, tho' dear to thee;
Safety ſometimes to Wealth preferr'd muſt be.

Verlaß/ iſt dir's gleich lieb/ das was dich kan verletzen:
Nutz' iſt/ zu rechter Zeit/ dem Reichthum vor-zu ſetzen.

Verlaat het lief genot van 't geen u nadeel baart:
Het ware nut is meer dan grote ſchatten waard.

Quelque attraïant qu'il ſoit, évite-ce qui bleſſe:
La vraïe utilité compenſe la Richeſſe.

FLOSCULI POETICI.

Immodicis brevis eſt aetas & rara ſenectus:
Quicquid *ames*, cupias *non* placuiſſe *nimis*.

MARTIALIS, *L. VI. Epigr. XXIX. v. 7.*

Qui ſtudet optatam curſu contingere metam,
Multa tulit fecitque puer: ſudavit & alſit.
Abſtinuit Venere & vino. —— —— ——

HORATIUS, *Arte poët. v. 413.*

—— —— Sitis, ardor, arenae,
Dulcia virtuti: Gaudet patientia duris.
Laetius eſt, quoties *magno* ſibi *conſtat*, honeſtum.

LUCANUS, *Lib. IX. v. 402.*

—— —— Ignoſce timori.
Tranquillas etiam naufragus horret aquas.
Qui ſemel *eſt laeſus* fallaci piſcis ab hamo,
Omnibus unca cibis aera ſubeſſe putat.

OVIDIUS, *Lib. II. de Ponto Eleg. VII. v. 7.*

Quae nocuere ſequar, fugiam *quae profore* credam?
Romae Tibur amem ventoſus, Tibure Romam?

HORAT. *Lib. I. Ep. VIII. v. 11.*

Vel nos in Capitolium,
Quo clamor vocat & turba faventium,
Vel nos in mare proximum
Gemmas & Lapides, *aurum* & *inutile*,
Summi *materiam mali*,
Mittamus, ſcelerum ſi bene poenitet;
Eradenda Cupidinis
Pravi ſunt elementa, & tenerae nimis
Mentes aſperioribus
Formandae ſtudiis. —— ——

IDEM, *Carm. Lib. III. Od. XXIV. v. 45.*

VII.

(VII.)

CONSTANS ET LENIS, SIC UT RES POSTULAT, ESTO:
TEMPORIBUS MORES SAPIENS, SINE CRIMINE, MUTAT.

Ὡς λόγος αἱρῇται, σεμνὸς γενοῦ, ἠδὲ προσηνής·
Ἐν καιρῷ σοφὸς ἦθος ἀνεγκλήτως μεταβάλλει.

As things require, be either ſtern or kind:
For wiſe Men without blame oft change their Mind.

Sey ſtandhaft und gib nach / wie Fug und Zeit begehren:
Ein Weiſer kan zur Noth die Sitten wohl verkehren.

Vier bot, of houd uw ſtreng, naar eiſch van zaken; want
Die naar den tyd zich richt toont wysheid en verſtand.

Ferme & facile, au gré de chaque Circonſtance,
En Sage, prêtez-vous aux tems, ſans Inconſtance.

LECTION. VAR. *ſicut res poſtulat*. Novae Edition. Pariſ. & Anglica, cum paraphraſi metrica nuper emiſſae. Al. *ceu res expoſtulat*. Wachius. *Ut res exp.* vulgatae. Pro *Lenis* habet *Levis* & : *Ut res cuique expoſtulat*, Eraſm. Illud etiam Scriver.

FLOSCULI POETICI.

Pectoribus *mores tot* ſunt, quot in orbe figurae:
Qui ſapit, innumeris moribus aptus erit.
Utque levis Proteus modo ſe tenuabat in undas;
Nunc leo, nunc arbor, nunc erat hirtus aper;
Hi jaculo piſces, illi capiuntur ab hamis,
Hos cava contento retia fune trahunt;
Nec tibi conveniet cunctos modus unus ad annos.

OVIDIUS, *de Arte. L. I. v. 761.*

Nam:

Tempora mutantur, & nos mutamur in illis. ——
Non eadem eſt aetas non mens. Vejanius, armis
Herculis ad poſtem fixis, latet abditus agro.

HORATIUS, *L. I. Ep. I. v. 4.*

Iſtuc eſt *ſapere*, qui, ubicunque opus ſit, *animum poſſis flectere.*

TERENTIUS, *Hecyrae Act. IV. Scen. III. v. 2.*

Nec fallebatur tam carus & ipſe probatis:
Aeternas grates mutua cura canit.
Conſtantemque ſibi pariter *mitemque* fuiſſe
Inſinuant natis, qui meminere, ſenes.
Ipſum me gradibus non degeneraſſe parentis
Gaudent, & duplici ſedulitate fovent.

De parente ſuo ſeque RUTILIUS *Itinerar. L. I. v. 587.*

Diſſimula, ſimula, quoties occaſio poſcit:
Moribus ut *morem temporibus*que *geras.*
Temporibus, *qui* rite *ſapis*, ſervire memento
Omnibus, ut tempus ſerviat omne tibi.

OWEN, *L. I. Epigr. XCII.*

Quisquis in ambigua *ſe* non *accommodat* aula
Omnibus ingeniis, non habet ingenium.

IDEM, *L. II. Epigr. VII.*

Nimirum hoc illud factum *Sapientis*, in horas,
Si toties RES ipſa *ferat*, *nova* ſumere ſemper
Conſilia, & nunquam certis addicere mentem.

MICH. HOSPITALIUS, *L. I. Epiſt. ad P. Caſtellanum. p. 55. Ed. Amſt.*

LECTION. VAR. *Et levis & conſtans, ut res expoſtulat, eſto.* Vid. *Hiſtoriam* hujus Diſt. *criticam*: ubi & rationem reddidimus, noſtri hoc diſtinguendi modi.

(VIII.)

NIL TEMERE UXORI DE SERVIS CREDE QUERENTI;

SAEPE ETENIM MULIER, QUEM CONIUX DILIGIT, ODIT.

Μεμφομένῃ δούλους μὴ ἄγαν πίστευε δάμαρτι.
Πολλάκις ἡ σύλλεκτρος, ὃν ἀνὴρ φίλατο, μισεῖ.

Believe not raſhly when thy Wife complains
Of Servants: Whom thou lov'ſt, ſhe oft diſdains.

Nicht glaube/ wann dein Weib bey dir die Knecht' angiebet:
Oft haſſet eine Frau den/ ſo ihr Ehmann liebet.

Geloof niet los uw Vrouw, die wegens Knegten klaagt:
De Vrouw haat dikwils meeſt, die haaren Man behaagt.

Ne livrez point vos gens à l'humeur d'une Femme.
Tel ſait plaire à Monſieur, qui déplait à Madame.

FLOSCULI POETICI.

LITES ALTERNAQUE JURGIA.

Imperat illa Viro:

Pone crucem *ſervo.*

Maritus contra:

Meruit quo crimine *ſervus*
Supplicium? Quis teſtis adeſt? Quis detulit? Audi:
Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa eſt.

Uxor iam indignabunda & furoris percita oeſtro:

O demens! Ita *ſervus* homo eſt? Nil fecerit: eſto.
Hoc volo, ſic iubeo: Sit pro ratione voluntas.

JUVENALIS *Sat. VI. v. 218. jam a Barthio citatus & poſt eum a Cl. Arntzenio ad h. l.*

Nempe *huic*, (Uxori Dominae,) praecordia nullis
Interdum, aut levibus videas flagrantia cauſſis.
Quantulacunque adeo eſt occaſio, ſufficit irae.

IDEM, *Sat. XIII. v.* 181.

Paullatim vitia atque errores exuit omnes
Prima docens rectum Sapientia. Quippe minuti
Semper & infirmi eſt animi exiguique voluptas,
Ultio. Continuo ſic collige: Quod *vindicta*
Nemo magis gaudet, quam femina. —— ——

IDEM, *ibid. v.* 188.

D. Verum meam *uxorem*, Libane, neſcis qualis ſit?
L. Tu primus ſentis, nos tamen praenoſcimus.
D. Fateor, eam eſſe *importunam atque incommodam.*
L. Poſterius iſtuc dicis, quam credo tibi.
D. Argentum accepi, *dote imperium vendidi.*

PLAUTUS, *Aſinariae Act. I. Sc. I. v.* 45 & 74.

Di facerent, nuptis prudentia major adeſſet!
Sentirent faciles in ſua vota viros.

L. DE MEYER, *L. III. de Ira.*

(IX.)

QUUM MONEAS ALIQUEM, NEC SE VELIT ILLE MONERI:

SI TIBI SIT CARUS, NOLI DESISTERE COEPTIS.

Ἤν τινα νουθετέῃς, ὁ δ' ἐχετμέων οὐκ ἐπακούῃ,
Εἰ μάλα μιν κραδίῃ φιλέεις, μὴ λῆγε μὲν οἰνῆς.

When you adviſe one, though he do not heed;
Yet, if you love him, in your Way proceed.

Verleyhſt du Warnung dem / der nicht gewarnt will ſeyn /
So du ihn herzlich liebſt; ſo red' ihm dannoch ein.

Moet g' een' Weerbarſtigen, zyns ondanks, ſcherp vermaanen,
Wilt jegens uwen Vriend, U van die pligt niet ſpaanen.

Quand celui qui t'eſt cher, rejette tes Avis,
Ne te rebute point, s'ils ne ſont pas ſuivis.

VARIANS LECTIO. *Quando mones.* Al. *Si moneas. Quumque mones.* Scal. vid.

FLOSCULI POETICI.

Ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.

HOMERUS, *Iliad* A. v 56. ant. fin. libri.

Qui *monet*, quaſi *adjuvat.*

PLAUTUS, *Curculion. Act III. v.* 89.

Corripis, ut debes, ſtulti peccata *ſodalis.*

OVIDIUS, *L. II. de Ponto Eleg. VI. v.* 5.

Vera facis, ſed ſera, meae convicia culpae:
    Aſpera confeſſo verba remitte reo.
Cum poteram recto tranſire Ceraunia velo,
    Ut fera vitarem ſaxa, *monendus* eram.
Nunc mihi, naufragio quid prodeſt dicere facto,
    Qua mea debuerit currere cymba via?

IDEM, *ibid. v* 7.

Clam *coarguas amicum*, ſed palam laudaveris.

AUSONIUS, *de Solone, in VII. Sapp.*

Indicium praebet, quicunque *hortatur*, *amoris.*

SAMBUCUS, *Epigr. Tit.* Admonitio, p. 341.

Te nuper *monui*, *monebo rurſus.*

SCHOONHOVII, *Embl XL.*

Cereus in vitium flecti, *monitoribus aſper.*

HORATIUS, *A.P. v.* 163.

Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte;
    Reſpuit, atque odio *verba monentis* habet.
Aggrediar melius tum, cum ſua vulnera tangi
    Jam ſinet, & veris vocibus aptus erit.

OVIDIUS, *L. I. de Remed. Amor. v.* 121.

Temporibus medicina valet: data tempore proſunt,
    Et data, non apto tempore, vina nocent.
Quin etiam accendas vitia, irritesque vetando,
    Temporibus ſi non *adgrediare ſuis.*
Ergo, ubi viſus eris noſtra medicabilis arte;
    Fac *monitis*, fugias otia prima, meis.

IDEM, *ibid. v.* 129.

vid. noſtram Hiſtor. Crit. Ir. *ipſe moneri.* Noviſſima Editio Pariſina, ann. 1752. ... & Janſſon. 1646. & Angl. 17...

(X.)

CONTRA VERBOSOS NOLI CONTENDERE VERBIS.

ERMO DATUR CUNCTIS, ANIMI SAPIENTIA, PAUCIS.

Μὴ συνέριζε λόγῳ τοῖς ἀνδράσιν ἀκριτομύθοις·
Πᾶσι λόγος δέδοται, σοφίη δὲ φρενῶν, ὀλίγοισι.

To ſtrive in Words with Men of Words deſpiſe;
All Men can ſpeak, but few are truly wiſe.

Du ſolt mit dem / der ſchwäzt / zu ſchwätzen nicht beginnen:
Die Red' hat jedermann / nicht viele Witz und Sinnen.

Vermydt den Woordenſtryd met Snappers: In dit leven,
Is Wysheid weinigen, aan elk de Spraak, gegeeven.

Evite le début d'un babillard frivole:
Peu poſſédent l'Eſprit; Tous, le Don de Parole.

VARIANS LECTIO. *Contra verboſum.* Et *Animis Sapientia.*

FLOSCULI POETICI.

Non tu ſcis: *Bacchae bacchanti ſi velis adverſarier*,
Ex inſana *inſaniorem facies*; feriet ſaepius:
Si obſequare, una reſolvas plaga?

PLAUTUS, *Amphitr. Act. II. Scen. II. v.* 70

—— —— —— —— Soli
Oderunt pacem *ſtulti*, & *certamina quaerunt.*

PALINGENIUS, *Cancro. v.* 483.

Num decet iraſci Regem, ſi morio *verbis*
Indignis illum petat? An contemnere praeſtat?
Numquid cum puero decus eſt *pugnare* Giganti?

IDEM, *Scorpio, v.* 792.

—— Ea ne dicas, quae nil referre videntur:
Nec verba incaſſum & nulla ratione profundas:
Nam te ridebunt homines, fatuumque vocabunt.
Verum, ſive rogas aliquem, ſeu forte roganti
Reſponſurus eris, prius ipſam *conſule mentem*,
Quam vox exiliat: quae poſtquam eſt edita, retro
Haud remeare poteſt; verbum ſemel ore ſoluto
Emiſſum longe nequit ad ſua clauſtra reverti.

IDEM, *Cancri v.* 778.

Cedito moroſis, nam quo mage *concutis ignem*;
Hoc magis *attollit* mota favilla *jubar.*

SCHOONHOVIUS, *Emblemate XL.*

Si *duro* fueris *moleſtus* idem,
Nibil proficies: reſuſcitatur,
Sed *non reprimitur premendo*, *ſerpens.*
Palpanti nihil aſperum, ferumve eſt.

IDEM, *ibid. in Phaleucis.*

(XI.)

DILIGE SIC ALIOS, UT SIS TIBI CARUS AMICUS:

SIC BONUS ESTO BONIS, NE TE MALA, DAMNA SEQUANTUR.

Ὡς ἄλλους φιλέειν, ὡς καὶ φίλος εἶναι ἑαυτῷ.
Ὡς χρηστοῖς ἔσο χρηστὸς, ὅπως βλάβος οὐδὲν ἐπίσπῃς.

Love others well, but love your ſelf ſtill moſt;
Be good to good Men, but not to thy Coſt.

Biſs andern alſo hold/ daſs du ja freund ſenſt dir:
Sey guten Leuten gut; Schau aber ſelbſt dich für,

Bemin wel and'ren, maar u zelven boven al,
Zyt aan den Goeden goed; doch myd uw ongeval,

Aimez votre Prochain : Ce Précepte eſt ſuprême :
Mais le porter trop loin, c'eſt ſe perdre ſoi-même.

VARIANS LECTIO. *Carus, amicus.* Quod probat Cl. Cannegieterus,

Et:

FLOSCULI POETICI.

Ne noceas tibi, ſic aliis prodeſſe memento.

MARTIALIS, *medii aevi ſcriptor, Libro*: undique ſuſcepto.

Plus alios, quam ſe, quis, niſi *ſtultus*, *amat*?

RICHARD. JUDEX, *Venuſinus*, uterque iam a DAUMIO citatus.

Φιλεῖ δ' ἑαυτοῦ πλεῖον οὐδεὶς οὐδένα.

MENANDER, *Citatus a* Cl. ARNTZENIO:

Quem nos Senarium ita latine, quantum ad ſenſum, reddimus:

Quis ſemet ipſo plus amabit quempiam?

Vel planius, magisque κατὰ πόδα.

Nemo ſibi ullum amore amicum praeferet.

Diligitur nemo, niſi cui *fortuna ſecunda* eſt:
Quae ſimul *intonuit*, *proxima quaeque fugat.*

OVIDIUS, *de Pont. L. II. El. III. v.* 23.

Inter utrumque manet virtus: extrema relinque,
Et cui fas, *quantum*que *licet*, *largire*: nec ultra
Impenſam facias, quam ſit permiſſa facultas,

PALINGENIUS, *Tauro*, v. 528.

Quae tua conditio poſcit moderare libenter:
Dumque *juvas alios*, ſit tibi *cura tui*.

J. SAMBUCUS, *Emblematum Editionis quartae Plantinianae p.* 48. *tit.* πολυπραγμοσύνη. v. 11.

Qui *ſua* diſtribuunt, *aliis*que cavere videntur,
Cur ſapere hos dicas? Re ſine nomen habent.

IDEM, *p.* 97. *Emblem. tit.* Sapientia inſipiens. v. 7.

Et: *male damna.* Infelix correctio, cui obviam itur noſtra diſtinctionis nota.

(XII.)

RUMOREM FUGE, NE INCIPIAS NOVUS AUCTOR HABERI:

NAM NULLI TACUISSE NOCET: NOCET ESSE LOCUTUM.

Φεῦγε νέους θρύλλους; μὴ καινοτόμος τις ἀκούσῃς·
Οὐδένα γ' ἡ σιγὴ, τὸ λαλῆσαι δ' ἤκαχε πολλούς.

Shun Rumours, leſt thou be'ſt as th' Author nam'd;
Silence hurts none, but ſome for Words are blam'd.

Fleuch Zeitung/ daß man nicht die Schuld auf dich mag laden:
Dann Schweigen ſtraft man nie; doch Reden bringt zu Schaden:

Myd los Gerugt, dat men u niet den Vinder teeken:
Het zwygen ſchaadt geen' Menſch; maar wel t'ontydig ſpreeken.

Evitez le Renom d'être l'Auteur d'un bruit:
Silence ne fait tort; Babil eſt-ce qui nuit.

VARIANS LECTIO. *Rumores fuge.* Cui conſentiunt Graeci Interpp. Planud. & Scalig. noviſſima Pariſienſis, & pleraeque aliae Editt. cum Codd. MSS. Al.

FLOSCULI POETICI.

——— ——— ——— It *Fama*, per urbes.
Fama, malum, quo non aliud velocius ullum.
Mobilitate viget, *vires*que *adquirit eundo.*
Parva metu primo, mox ſeſe adtollit in auras,
Ingrediturque ſolo & caput inter nubila condit.
VIRGILIUS, *AEneid. L. IV. v.* 173.

Tam *ficti* pravique *tenax*, quam *nuncia* veri.
IDEM, *ibid. v.* 188.

Tota fremit: vocesque *refert: iteratque quod audit.*
Nulla quies intus, *nulla*que *ſilentia parte.*
Nec tamen eſt clamor, ſed parvae *murmura* vocis.
OVIDIUS, *Metam. L. XII. v.* 47.

Miſtaque cum veris paſſim *commenta* vagantur
Millia rumorum: confuſaque verba volutant.
E quibus hi vacuas implent ſermonibus aures;
Hi narrata ferunt alio: *Menſuraque ficti*
Creſcit, & auditis aliquid NOVUS *adjicit* AUCTOR.
IDEM, *ibid v.* 54.

Propterea certe nova paſcua quaeris, & amnes
Fingis inauditos, *& vis* NOVUS AUCTOR HABERI.
J. B. MANTUANUS, *Ecl. X. v.* 255.
citante ita DAUMIO.

Quisquis is eſt, memori *rumorem* voce *referre*
Et *fieri famae pars*que gradusque *poteſt.*
OVIDIUS, *L. III. Triſt. El. XII. v.* 43.
& cit. ARNTZEN. *El. XIII. v.* 43.

Rumor rumores, errores *parturit* error:
Ut nivis exiguus *creſcit eundo* globus.
OWENUS, *L. Sing. Epigr. CCXLIII.*

Non nova ſunt *fingenda*, niſi haec vera eſſe probentur:
Nullam verba fidem, amota ratione, merentur.
PALINGEN. *Aquario. v.* 486.

Al. *novus actor.* Clariſſ. Reitz. *Non unquam tacuiſſe nocet.*
It. *nocet eſſe locuto.* Mera conjectura aliqui ita mutaturi erant; ſed perperam, veluti in Hiſtoria Critica nos oſtendimus.

XIII,

(XIII.)

SPEM TIBI PROMISSI CERTAM PROMITTERE NOLI.

RARA FIDES IDEO EST, QUIA MULTI MULTA LOQUUNTUR.

Ἐλπίδ' ἀπαγγελίης μὴ ἑτοίμην αὐτίκα ἡγοῦ·
Ἡ πίςις σπανίη γ', ὅτι πολλοὶ πολλὰ λαλοῦσι.

Do not thou promiſe what is promis'd thee;
Faith is but rare, becauſe Words are ſo free.

Trau auf Verheiſſung nicht / als könne ſie nicht fehlen:
Trau' iſt ein theures Ding: Weil viel' auch viel erzehlen.

Hoop op 't beloofde ga Beloftens nooit te boven:
Trouw is een zeldſaam ding, wyl veelen veel beloven.

Ne vous fondez pas trop ſur Promeſſes pompeuſes:
Le Credit eſt tombé par ces Langues trompeuſes.

VARIANS LECTIO. *Rem tibi promiſſam certo pr. n.* Vulgata olim Lectio, quam & Planudes ſequitur. Al. *Rem* al. *Spem t. promiſſam, certam*, it. al. *certum.*

Rara

FLOSCULI POETICI.

Promittas facito: (quid enim promittere laedit?)
Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt.
Spes tenet in tempus, ſemel eſt ſi credita, longum:
Illa quidem *fallax*; ſed tamen apta *dea* eſt.
OVIDIUS, *L. I. de Art. am. v. 445.*

Si donare vocas *promittere*, *nec dare*, Cai;
Vincam te donis muneribusque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Aſtur in arvis,
Aurea quidquid habet divitis unda Tagi;
Quidquid Erythraea niger invenit Indus in alga,
Quidquid & in nidis unica ſervat avis;
Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quidquid habent omnes; accipe, quomodo das.
MARTIALIS, *L. X. Epigr. XVI. toto.*

Das nunquam; ſemper promittis, Galla, roganti:
Si ſemper fallis; iam rogo, Galla, nega.
IDEM, *L. II. Epigr. XXV. tot.*

Si qua mei tamen eſt in te pia cura relicta;
Incipe *pollicitis addere facta* tuis.
OVIDIUS, *L. II. Amor. El. XVI. v. 47.*

Omnia *promittis*, *nec* tantum forte *daturus*.
H. GROTIUS, *L. III. Sylvar.*

Plus tibi pollicitis praeſtandum, non minus. Unde?
Una data eſt homini lingua, manusque duae.
At tu *nil praeſtas*; *promittis plurima*: tamquam,
Marce, duae linguae ſint tibi, nulla manus.
OWENUS, *Libro ſingul. Epigr. XXIII. tot.*

Vulgare amici nomen; ſed RARA eſt FIDES.
PHAEDRUS, *L. III. Fab. XLVIII.*
Citante & hoc, poſt Opitium, cum pluribus aliis exemplis, Cl. Arntzenio.

Rara fid. ideo, quia m. m. l. Editio noviſſima Pariſina, cum metaphraſi Gallica, Tetraſtichis contenta.

XIV.

(XIV.)

QUUM TE ALIQUIS LAUDAT, JUDEX TUUS
ESSE MEMENTO:

PLUS ALIIS DE TE, QUAM TU TIBI, CREDERE
NOLI.

῍Ην τις σ᾽ αἰνέσσειε, σὺ γίγνου σεῖο δικαςής·
Μὴ πίςευ᾽ ἄλλοις περὶ σοῦ πλέον, ἠὲ σεαυτῷ.

When any thee commend, paſs Judgment juſt
Touching thy ſelf, and do not others truſt.

Lobt einer etwa dich / nim dich zum Richter für:
Und glaube keinem mehr / als du dir ſelbſt / von dir.

Beoordeel ſteeds u zelf, als and're uw lof verbreyen,
En vleid U zelven min, dan deez' u mogten vleyen.

Vous priſe-t-on; jugez de vos propres Merites:
Qu'avec de grands Défauts vos Forces ſont petites!

VARIANS LECTIO. *Quum quis te l.* Al. *Cum te quis l.* Sed prior illa, potior.

FLOSCULI POETICI.

Reſpue, quod non es: Tollat ſua munera cerdo.
Tecum habita, & *noris*, quam ſit tibi curta ſupellex.

PERSIUS, *Sat. IV. v.* 51. Cerdo, qui te, cum ſis ſordidus, blanditiarum ſuarum ſordibus candidum politumque efficere, fruſtra quidem, adlaborat.

—— —— Nec *te* quaeſiveris *extra.*

IDEM. *Sat. I. v.* 7.

Tu recte vivis, ſi curas *eſſe*, *quod audis.*
Jactamus iam pridem omnis te Roma beatum:
Sed vereor, NE CUI DE TE PLUS, QUAM TIBI, CREDAS,
Neve putes, alium Sapiente Bonoque, beatum.
Neu, ſi te populus ſanum, recteque valentem
Dictitet, occultam febrem ſub tempus edendi
Diſſimules, donec manibus tremor incidat unctis.
Stultorum incurata pudor malus ulcera celat.

HORATIUS, *L. I. Epiſt. XVI. v.* 17.

Haec ipſa magna eſt culpa, *blandiri ſibi.*

H. GROTIUS, *Sylv. ſacris.*

Maxima pars fumo gaudet, fumoque repletur.
Stulti, quid fumo eſt levius? quid inanius? Aut quid
Ridiculum magis eſſe poteſt, quam *quaerere honorem*
Immeritum, & cauſſas veri contemnere honoris?

PALINGENIUS, *Zodiac. Vit. in Sagitt. v.* 924.

Qui tribui *veram* ſibi *laudem quaerit*, ineptos
Contemnat plauſus, *judicio*que regat.

SAMBUCUS, *Embl. tit.* Ambitio, *p.* 81. *v.* 5.

Virtus, repulſae neſcia ſordidae;
Intaminatis fulget honoribus:
Nec ſumit, aut ponit, *ſecures*
Arbitrio popularis aurae

HORATIUS, *L. III. Od. II. v.* 17.

XV.

(XV.)

OFFICIUM ALTERIUS MULTIS NARRARE MEMENTO:

ATQUE ALIIS QUUM TU BENEFECERIS IPSE, SILETO.

Τὴν ἐυεργεσίην ἄλλων ἐνὶ πλείοσι θρύλλει·
Ἢν δέ τι τοὺς ἄλλους εὖ ἔρδῃς, κεῦθε σιωπῇ.

Others good Turns to thee be ſure to tell;
But nothing ſay, when thou thyſelf do'ſt well.

Hat einer dir gedient; ſo zeig' es vielen an:
Schweig' aber / haſt du gleich bey andern was gethan.

Laat veele alom den lof des Gunſtbewyzers hooren;
Doch 't eigen goed bedryf, in 't nedrig harte ſmooren.

Aimons à célébrer tous les bienfaits d'un autre;
Que la nuit du Silence envéloppe le nôtre.

VARIANS LECTIO. *A. aliis quam tu bene.* Al. *quantum benefeceris, ipſe ſileto* *.
It. al. *Si tu forte aliis bene feceris ipſe ſileto.*

* Textui quodſi latino & meum mihi calculum inſuper adjicere licitum fuerit,

FLOSCULI POETICI.

Χάριν λαβὼν μέμνησο, καὶ δοὺς ἐπιλάθου.

Jambicum Trimetron, cum ſequente AUSONII *verſione jam a* SCALIG. *allegatum.*

—— —— —— —— Amico
Tu bene ſi quid facias, non meminiſſe fas eſt.
Quae *bene facta accipias*, perpetuo MEMENTO.

AUSONIUS *in VII. Sapientum Sententiis, & ſeptenis verſibus* CHILONI *Lacedaemonio tributis.*

Beneficii numquam; cito *dati obliviſcere.*

SENEC. *ac* SYRI *ſingular. Sentent. ed.* HAVERCAMP. *v.* 70.

Si te muneribus *quiſquam donaverit*, *effer*:
At quae tu dederis, coram *jactare caveto*,
Ne jactatoris valeas incurrere nomen.

PETR. ALES.

Quae mihi praeſtiteris *memini*, ſemperque tenebo,
  Cur igitur *taceo*, Poſtume? *Tu loqueris.*
Incipio quoties alicui tua *dona referre*,
  Protinus exclamat: Dixerat *ipſe* mihi.
Non belle quaedam faciunt duo: Sufficit unus
  Huic operi: Si vis, ut *loquar*; *ipſe tace.*
Crede mihi, quamvis ingentia, Poſtume, *dona*
  Auctoris pereunt garrulitate ſui.

MARTIALIS *Lib. V. Epigr. LII. totum: Nam totum huc pertinebat. Ex parte vero, jam ante nos, in notis ad hoc Diſt. noviſſimi Editoris.*

Omnia *ſponte fluant*, abſit violentia rebus.

JO. AM. COMENIUS, cui nos adjungimus:

Et, quam ſponte refers, gratia, grata magis.

fuerit, poſterioris verſus dictiones: *Atque* &: *quum tu*, vel aliorum: *quantum*, ortum traxiſſe ex ſequente numerorum ſerie, facile mihi perſuaſerim: *At quae tute aliis benefeceris ipſe.* Ut in Parodia Petri Alitis, ſupra allata. Vel tali ex ordine: *At quam tute aliis bene*, &c.

(XVI.)

MULTORUM QUUM FACTA SENEX ET
DICTA RECENSES,

FAC TIBI SUCCURRANT, JUVENIS QUAE
FECERIS IPSE.

Πολλὰ γέρων πολλῶν μεμνημένος ἔργα λόγους τε,
Εὐθυκέως μέμνησο, τάπερ νέος ὢν σοὶ ἔοργας.

Whilſt, now grown old, Mens Words and Deeds you ſcan,
Think what you did yourſelf, being a young Man.

Zeigſt du im Alter an / was der und die gemacht;
So denck' ihm gleichfals nach / was du / noch jung / vollbracht.

Spreekt g', in uw Grysheid: Dit heeft deez' en die
bedreeven;
Denk dan om 't geen Gy deed in de Uchtend van uw
Leven.

Vous, Controlleurs de tout, dans la morne Vieilleſſe,
N'épargnez pas, non plus vos Exploits de Jeuneſſe.

VARIANS LECTIO. *Fac tibi ſuccurrat, juvenis quid f. i.* Scrivec.

FLOSCULI POETICI.

Antiquos jam mente dies annosque revolvens
Expiſcare, vetus repetitaque ſaecla per aevum,
Maturosque patres, *memores* & *temporis acti*
Percontare *ſenes:* Hi te memoranda docebunt.

MOSES *in Cantico Deuteron.* XXXII. 7.
Jo. Matthaeo TOSCANO *interprete.*

——— ——— ——— Denique *te ipſum*
Concute, num qua *tibi* vitiorum inſeverit *olim*
Natura, aut etiam *conſuetudo mala.* ———

HORAT. *Serm. Libr. I. Sat. III. v.* 34.

Multa *ſenem* circumveniunt incommoda: Vel *quod*
Quaerit & inventis miſer abſtinet, & *timet* uti:
Vel quod res omnes timide gelideque miniſtrat.
Dilator, ſpe longus, iners, avidusque futuri:
Difficilis, querulus, *laudator temporis acti*
Se puero, Cenſor caſtigatorque minorum.
Multa ferunt anni venientes commoda ſecum;
Multa recedentes adimunt. ——— ———

IDEM, *Arte poet. v.* 17?. *quo etiam jam digitum intendit proximus ante nos Editor, Cl.* ARNTZENIUS.

Laudat praeteritos, praeſentes deſpicit annos:
  Hoc tantum rectum, quod ſapit ipſe, putat (*ſenex.*)
Se ſolum doctum, ſe judicat eſſe peritum,
  Et, quod ſit ſapiens, deſipit inde magis.
Multa licet nobis *referens, eademque revolvens*
  Horret, & alloquium conſpuit ipſe ſuum.

CORNEL. GALLUS, *Eleg. I. v.* 197.

Fortunate ſenex, actae quem gloria vitae
  Sic *juvat*, ut lethi non ſit acerba dies.

BOCHIUS.

Ut laudanda ſenis probitas, ita foeda *ſenectus*
  Culpanda eſt, turpi *quae maculata probro.*

OWENUS, *L. Ethicor. II. Epigr.* XX.

Quae caruit vitiis, dulcis ſolet eſſe *ſenectus*:
  Contra *moroſa* eſt, *quae vitioſa* fuit.

IDEM, *L. eorumd. I. Ep.* LXI.

Grata *ſenectus* homini, quae *parilis juventae*·
Illa juventa eſt gravior, quae ſimilis ſenectae.

AUSONIUS, *Dictis VII. Sapp. in* CHILONE.

(XVII.)

NE CURES, SI QUIS TACITO SERMONE LOQUATUR.

CONSCIUS IPSE SIBI DE SE PUTAT OMNIA DICI.

Τοῦ κρυφίως μή σοι μελέτω τινὶ κοινολογοῦντος·
Πᾶν ὑφορᾷ καθ' ἑαυτοῦ, ὅς αὑτῷ φαῦλα σύνοιδε.

If one do whiſper ſoftly, do not care;
They think all ſaid of them that guilty are.

Sagt einer heimlich was; ſo laß es überhin.
Wer ihm nicht wohl bewuſt, meynt alles geh' auf ihn.

't Belge U niet als men zagt of heimlyk ſpreken mogt:
Want dus vertoont zich 't merk van ſchuldige agterdogt.

Ne vous apliquez point un mot, dit en Silence:
Ce Soupçon marque aſſez, quelle eſt la Conſcience.

VARIANS LECTIO. *Nec cures.* Suſpecta tamen.

FLOSCULI POETICI.

Conſcia mens, ut cuique ſua eſt, ita *concipit* intra
Pectora, pro facto ſpemque *metum*que ſuo.

OVIDIUS, *Libr. I. Faſtor. v. 485.*

Conſcia mens recti famae mendacia ridet:
Sed nos *in vitium credula turba* ſumus.

IDEM, *eorumd. Libr. IV. v. 309.*

Conſcia mens recti nullo commota pavore eſt:
Ut *mala mens ſemper* ſollicitata *pavet.*

OWEN. *Ethic. & politicor. Libr. I. Ep. XL.*

Suſpicione ſi quis errabit ſua,
Et rapiet ad ſe, quod erit commune omnium,
Stulte nudabit animi conſcientiam.

PHAEDRUS, *Libr. III. Prolog. v. 45.*

Nihil eſt *miſerius, quam animus* hominis *conſcius.*

PLAUTUS, *Moſtellar. Act. III. Scen. I. v. 13.*

Heu *quantum* miſero *poenae mens conſcia* donat!

LUCANUS, *Libr. VII. v. 784.*

Qui *pavet vanos metus*, Veros fatetur.

SENECA, *Oedip. (Act. III.) v. 700.*

Quid *poena* praeſens *conſciae mentis pavor*,
Animusque *culpa plenus* & ſemet *timens*?

IDEM, *in Hippolyto. v. 161.*

——— ——— ——— Cur tamen hos tu
Evaſiſſe putes, quos diri *conſcia* facti
Mens habet attonitos, & ſurdo verbere caedit,
Occultum quatiente animo tortore flagellum?
Poena autem *vehemens*, ac multo ſaevior illis,
Quas & Caeditius gravis invenit & Rhadamanthus:
Nocte dieque ſuum geſtare in pectore teſtem.

JUVENALIS, *Sat. XIII. v. 192.*

Non dabitis *murum ſceleri.* ——— ———

CLAUDIANUS.

——— ——— ——— *Hic murus* aheneus eſto:
Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

HORAT. *Libr. I. Ep. I. v. 60.*

(XVIII.)

QUUM FUERIS FELIX, QUAE SUNT ADVERSA CAVETO:

NON EODEM CURSU RESPONDENT ULTIMA PRIMIS.

Ἐν ταῖς εὐτυχίαις τὰ τύχης ἑτερόῤῥοπ᾽ ἄλευε·
Οὐχὶ τὰ λοίσθι᾽ ἀεὶ τοῖς πρώτοις ἐςὶ συνῳδά.

When thou doſt thrive think things may fall amiſs;
The End not always like Beginning is.

Im Glücke ſchaue zu / damit es ſich nicht wende:
Sie ſind nicht gleich' allzeit / der Anfang und das Ende.

In 't ruim van voorſpoed wil aan tegenſpoed gedenken,
Het Rad van Avontuur kan wel in 't eind' eens zwenken.

Favoriſés du Sort, prévoïons ſes Retours:
Jamais ne nous ramène au Port le premier Cours.

VARIANS LECTIO *Non ſimili curſu.* Malſcius, ſed dubia fide.

FLOSCULI POETICI.

Tu quoque *fac timeas*, & quae tibi *laeta* videntur,
Dum loqueris, *fieri triſtia poſſe*, *puta*.
OVIDIUS, *Libr. IV. de Ponto*, *El. III. Diſt. ult.*

Saepius ventis agitatur ingens
Pinus : & celſae *graviore caſu*
Decidunt turres: feriuntque ſummos
Fulmina montes.
HORATIUS, *Carm. Libr. II. Od. X. v.* 9.

Res etiam *in ſummo* quando fortuna locavit,
Sunt in praecipiti, non ſtabilique *gradu*.
Ergo *ne* nimium *rebus confide ſecundis*:
Quae ſecura putas, ventus inanis aget.
SAMBUCUS, *Emblem. pag. m.* 279.

Nemo cavenda timet, qui *metuenda cavet*.
OWEN. *Libr. III. Epig.* CLXXII. *f. fin.*

——— ——— ——— *Dicique beatus*
Ante obitum *nemo* ſupremaque funera *debet*.
OVIDIUS, *Metam. Libr.* III. *v.* 136.

Omne ſub regno graviore regnum eſt.
Quem *dies vidit* veniens *ſuperbum*,
Hunc *dies vidit* fugiens *jacentem*,
Nulla ſors longa eſt. Dolor ac Voluptas
Invicem cedunt. *Brevior Voluptas*.
Ima permutat brevis hora *ſummis*.
SENECA *in Thyeſte. Act. III. Choro*, *v.* 594. & 610.

Miſcet haec illis, prohibetque Clotho
Stare fortunam. *Rotat omne fatum*.
IDEM, *ibid. v.* 615.

Res Deus *noſtras* celeri citatas
Turbine verſat.
IDEM, *ibid. v.* 619. *Plura horum vid. ad Libri IV. Diſt. XXVI.*

Non eadem ſemper *fortuna*, vel omnibus una eſt.
MICH. HOSPITALIUS, *libr. III Epiſt. ad* LANCELOTUM CARLUM *Epiſc. p.* 186. *Ed. Amſt.*

(XIX.)

QUUM DUBIA ET FRAGILIS SIT NOBIS VITA TRIBUTA;
IN MORTEM ALTERIUS SPEM TU TIBI PONERE NOLI.

Ἴῦγε μινυνθάδιος βίος ἐςὶ καὶ ἄςατος ἡμῶν,
Ἐν μόρῳ ἀλλοτρίῳ τὴν ἐλπίδα σοῦ μὴ ἀναρτᾷν.

Sith God a frail uncertain Life doth give thee,
Hope not for dead Mens Shoes, that may out-live thee.

Weil dieſes Leben nur iſt Furcht und Todes-Noth;
So hoffe du doch nicht auf eines andern Tod.

Herdenk der ſterflingen onzek'ren levensloop,
En maak' op and'rer dood geen vaſten ſtaat, noch hoop.

Sur la mort de quelqu'un l'eſpérance eſt fragile:
Notre être également eſt douteux & débile.

VARIANS LECTIO. *Nobis ſit vita.* Edit. Pariſ. cit. Arntz. Sed Nov. Pariſ.

FLOSCULI POETICI.

Vitae ſumma *brevis ſpem* nos *vitat* inchoare *longam*.
Jam te premet nox fabulaeque manes.

Horatius, *Lib. I. Od. IV. v. 15.*

——— ——— ——— *Spacio brevi*
Spem longam reſeces: Dum loquimur, fugerit invida
Aetas. Carpe diem, quam minimum credula poſtero.

Idem, *ibid. Od. XI. v. 6.*

Turpiter his emitur *Spes mortis*, & orba Senectus.

Ovidius, *d. A. Libr. II. v. 271.*

Nemo tam divos habuit faventes,
Craſtinum ut *poſſit ſibi polliceri.*

Seneca, *Thyeſt. Act. III. Choro. v. 617.*

——— ——— Scilicet *ultima ſemper*
Expectanda dies homini eſt. ——— ———

Ovidius, *Libr. III. Met. v. 135.*

Pulvis & umbra ſumus.
Quis ſcit, an adjiciant hodiernae craſtina ſummae
Tempora Dî ſuperi?
Cuncta manus avidas fugient heredis, amico
Quae dederis animo.

Horatius, *Libr. IV. Od. VII. v. 16.*

Hic male dotata *pauper* cum conjuge *vivit:*
Uxorem fato credat obeſſe ſuo.

Ovidius, *de Remed. Am. Libr. II. v. 169.*

Imminet exitio vir conjugis, illa mariti.
Lurida terribiles miſcent aconita novercae.
Filius *ante diem* patrios inquirit in annos.

Idem, *Metamorph. Libr. I. v. 147.*

Nonne *hominum vitam* tenui *pendere capillo*,
Nonne *perire brevi mortalia* cuncta *videtis*,
Ac, veluti fumus, tenues vaneſcere in auras.

Palingenius, *Capricorno, v. 432.*

Sors quos vult tabulis *heredes* grata ſupremis
Scribit, avetque ſuo mortuus eſſe loco:
Mî fatis eſt aliquid duro peperiſſe labore:
Praedia, *quae veniunt ſorte*, *pericla vehunt.*

Sambucus, *Emblemat. p. m. 148.*

Parif. *fit nobis. In morte alterius.* Vulgatae omnes, ita & noviſſima Pariſina.

(XX.)

EXIGUUM MUNUS QUUM DAT TIBI PAUPER AMICUS,

ACCIPITO PLACIDE, PLENE ET LAUDARE MEMENTO.

Εἴ τι σοι ἀκλέανος φίλος εὐτελὲς ὤπασε δῶρον,
Δέχνυσαι εὐμενέως καὶ ἐπαίνεσον εὔφρονι θυμῷ.

When a ſmall Gift is giv'n by a poor Friend,
Accept it well, and highly it commend.

Gibt dir ein armer Freund / als viel er geben kan;
So lob' es vôlliglich / und nim es freundlich an.

Geeft u een arme Vrient, zoo veel hy geven kan,
Zo neem het aan' in dank, en ſpreek 'er loſlyk van.

Quelque Don, qu'un Ami pauvre & zélé te faſſe;
Fais cas de ſon préſent & reçois-le avec grace.

VARIANS LECTIO. *Quum det.* Al. *plene laudare mem.* It. al. *& plene. Accipiat placide & plane l. m.* Nupera illa Pariſ. Ed. ſed hic minus probanda.

(*) Gallice vocantur ejusmodi cultores ſequioris ſexus & clientes perpetui,

des

FLOSCULI POETICI.

Accipe parva mei *laetus munuſcula* cenſus:
Nec quae ſint, ſed *qua, ſuſpice, mente data.*
OWENUS, *Eth. Libr. I.*

Non quantum dederis, ſed *quanta mente* dediſti,
Penſandum eſt: Placat *victima parva* Deum.
IDEM, *ibid. Epigr.* VIII. & LXXXIX.

Munera, crede mihi, capiunt hominesque Deosque:
Placatur *donis* Juppiter ipſe datis.
OVIDIUS. *Libr III de Arte am. v.* 743.

Munera det dives: jus qui profitebitur, adſit:
Facundus cauſſam ſaepe clientis agat.
Carmina qui facimus; mittamus *carmina tantum.*
IDEM, *ibid. v.* 631.

Muneribus parvis gratia maior ineſt.
Vid. *Hiſtor. noſtr. Crit. ad h. D. n. II.*

Utque ea non ſperno, ſic acceptiſſima ſemper
Munera ſunt, *auctor* quae *pretioſa facit.*
OVIDIUS, *Heroid. Epiſt. XVII. v.* 71.

Nec . . . jubeo pretioſo munere dones:
Parva, ſed *e parvis* callidus *apta* dato.
Cum bene dives ager, cum rami pondere nutant;
Afferat in calatho *ruſtica dona* puer. —— ——
Afferat aut uvas, aut quas Amaryllis amabat:
At nunc caſtaneas, nunc amat illa nuces. ——
Omnibus his inerunt *gratae* veſtigia *curae.* (*)
Sit ſuus in blanda ſedulitate *modus.*
IDEM, *Libr. II. Art v.* 261. 267. 331. & 334.

Abs quivis homine, quum eſt opus, *beneficium accipere gaudeas.*
TERENTIUS, *Adelph. Act. II. Scen. III. init.*

---

des Rendeurs de petits ſervices, de quibus ſaepius in ſcriptis ſuis jocatur Gallicus ille in Anglia Epicurus Philoſophus, *St. Evremont:* Nam Gallicus & in Gallia Epicurus mihi Gaſſendus eſt.

XXI.

(XXI.)

INFANTEM NUDUM QUUM TE NATURA CREARIT,
PAUPERTATIS ONUS PATIENTER FERRE MEMENTO.

Εἴ σε τεκοῦσα φύσις γυμνὸν βρέφος ἦγε φόωσδε,
Τῆς ἀχρημοσύνης ἄχθος φέρε καρτεροθύμως.

Sith Infant bare by Nature born thou art,
The Weight of Poverty take in good part.

Weil du diß Leben bloß und nackend haſt gekrieget;
So leide / wann die Laſt der Armuth auf dir lieget.

Natuur heeft naakt en bloot op aarde u voorgebragt.
Draag daarom 't laſtig pak der armoë zonder klagt.

Enfant, tu ſortis nud des mains de la Nature:
Apprends à ſupporter tous tes maux ſans murmure.

Varians Lectio. *Creavit.* Pauciores; ſed Pariſ. noſtra: *crearit.*

FLOSCULI POETICI.

Tum porro PUER, ut ſaevis projectus ab undis
Navita, NUDUS humi *jacet* INFANS, *indigus omni*
Vitai auxilio, cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris NATURA profudit:
Vagituque locum lugubri complet, ut aequum 'ſt,
Quoi tantum in vita reſtet tranſire malorum.

LUCRETIUS, *de Natur. rerum Lib. V. v.* 223.

— — Fuit illa dies, qua femina tantum,
Spesque hominum primae, matrisque habitavimus alvo.
Artifices NATURA manus admovit: & angi
Corpora viſceribus diſtentae condita matris
Noluit, eque domo vacuas emiſit in auras.
Editus in lucem jacuit ſine viribus INFANS:
Mox quadrupes rituque tulit ſua membra ferarum.

OVIDIUS, *Metamorph. Libr. XV. v.* 216.

TIRES. *Pauper* eris. ULYSS. *Fortem* hoc *animum tolerare* jubebo.

HORATIUS, *Libr. II. Sat. V. v.* 20.

Quanto quisque ſibi plura negaverit,
A Dîs plura feret. *Nil cupientium*
Nudus caſtra peto: & *transfuga divitum*
Partes linquere geſtio,
Contemtae dominus ſplendidior rei.

HORATIUS, *Libr. III. Od. XV. v.* 21.

——— ——— Rectius occupat
Nomen *beati*, *qui* deorum
Muneribus ſapienter uti
*Duram*que *callet pauperiem pati.*

IDEM, *L. IV. Od. IX. v.* 46.

Pauperiem, modico contentus, ſemper *amavi:*
Et rerum dominus, nil cupiendo, fui.

CORNEL. GALL. *El. I. v.* 53.

NUDUS in hunc mundum *veni puer*, exeo *nudus.*
Iſta Deus nobis dederat, Deus abſtulit idem.

MICH. HOSPITALIUS, *Libr. II. Epiſt. I.* p. 72.

NUDUM HOMINEM primum MATER NATURA profudit.

SERENUS SAMONICUS, *de Medicina, pag.* 34.

Nil habet *infelix paupertas* durius in ſe,
Quam quod ridiculos homines facit. — —

JUVENALIS, *Sat. III. v.* 152.

Leve eſt *miſerias* ferre; *perferre* eſt *grave.*

SENECA, *Thyeſt.* (*Act.* II.) v. 306.

XXII.

(XXII.)

NE TIMEAS ILLAM, QUAE VITAE EST ULTIMA FINIS:

QUI MORTEM METUIT, QUOD VIVIT, PERDIT ID IPSUM.

Μὴ τρέσσῃς τὴν κῆρα, βίου πέρας ἔσχαἶον οὖσαν·
Ὅσις κῆρα δέδοικε, καὶ ὃ ζῇ, τοῦτ' ἀποβάλλει.

Fear not that End of Life which Nature gives;
He that fears Death, loſeth even that he lives.

Lauf für dem Ende nicht / das allen iſt gegeben:
Wer fürchtet ſeinen Tod / vergiſst der Zeit zu leben.

Schuuw niet dat doelwit,'t geen' een einde aan 't leven geeft.
Die vreeſt den dood, verlieſt zelf 't leven dat hy heeft.

Ne craignez point la mort ; c'eſt un terme préſcrit :
Chaque jour eſt perdu que cette crainte aigrit.

VARIANS LECTIO. *Quae Vita eſt ult.* Leidenſ. cod. 2. *dum vivit.* Al. *perdidit ipſum.* Perperam.

FLOSCULI POETICI.

——— Moriar. MORS ULTIMA LINEA rerum eſt.
HORATIUS, *Lib. I. Epiſt. XVI. v. 79.*

——— ——— ——— MORS ULTIMA poena *eſt*,
Nec metuenda viris. ——— ——— ———
LUCANUS, *Pharſal. Libr. VIII. v. 395.*

Stat ſua cuique dies, breve & irreparabile tempus
Omnibus eſt vitae ——— ——— ———
VIRGILIUS, *AEneid. Libr. X. v. 467.*

Flere obitum, eſt addi vulnera vulneribus.
LAMPSON. *Typo vitae humanae. Vid. Tom. III. Delic. Poet. Belg.*

Mors & *fugacem perſequitur* virum:
Nec parcit imbellis juventae
Poplitibus, *timido*que tergo.
HORATIUS, *Libr. III. Od. II. v. 14.*

——— ——— ——— *Metu*
Non mortis laqueis expedies caput.
IDEM, *Ibid. Od. XXIV. v. 7*

Fortem poſce *animum*, *mortis terrore carentem:*
Qui SPATIUM VITAE EXTREMUM inter munera ponat
Naturae. ——— ——— ———
JUVENALIS, *Sat. X. v. 357.*

Felicem vitam vis vivere? *Spernito vitam:*
Vivit enim *miſere*, *cui* ſua vita *placet.*
OWENUS, *Libr. ad R. And. Epigr. XIII.*

Differt, *non aufert mortem longiſſima vita:*
Quid differt igitur: cras hodieve mori?
IDEM, *Libr. ad G. Sidley, Epigr.* XXIX.

Nos tamen occaſum noſtrum obſervare deceret,
Et *finem vitae* quemque videre ſuae.
PROSPER AQUITANUS, *Sent. CIX. v. 18.*
Citante Doct. ARNTZ.

Plura alibi: Nam ſaepius hoc argumenti tractat Auctor.

XXIII.

(XXIII.)

SI TIBI PRO MERITIS NEMO RESPONDET
AMICUS;

INCUSARE DEUM NOLI: SED TE IPSE
COËRCE.

Εἴ τι παθὼν ἀπὸ σεῦ ἀγαθόν τις μὴ χάριν οἶδε,
Μὴ τούτου μέμφοιο θεὸν, σὲ δὲ τῖσον ἑαυτόν.

If ne'er a Friend doth anſwer to thy Merit,
Do not blame God therefore, but calm thy Spirit.

Wird dir durch keinen Freund für Gutes Recht gethan;
So ſtraffe dich nur ſelbſt und klage Gott nicht an.

Word u van geenen Vriend uw weldaat wel vergolden,
Bedwing uw zelven vry, maar God blyve ongeſcholden.

Que nul de vos Amis ne vous rende Juſtice;
Accuſerez-vous Dieu; Vous-voilà leur Complice!

VARIANS LECTIO. *Nemo reſpondit. Incuſare illum.* Scriver. Al. *tu ipſe c.*

FLOSCULI POETICI.

Qui mihi debebant fidum ſolamen AMICI
Probra ingerebant clanculum & convitia.
Omnibus officiis culti, mihi damna rependunt,
Remunerantur odio amorem ſimplicem:
Aſt ego, ſecretae *tibi*, QUI *penetralia mentis*
Cernis, dolente corde, *fundebam preces.*
DAVID, *Rex Iſraelis*, *Pſ.* CIX. 3. 4. interprete G. BUCHANANO.

Nil homine terra *pejus ingrato* creat.
Ex MENANDRO, AUSON. *Epigr.* CXXXII. *v.* 1.

Pone domum, & ſervos & quidquid frangitur illis,
Aut perit: *ingratos*, ante omnia, *pone ſodales.*
JUVENALIS, *Sat. XI. v.* 189.

Turpe erit, in miſeris veteri tibi rebus amico
Auxilium nulla parte tuliſſe tuum.
Turpe, referre pedem, nec paſſu ſtare tenaci:
Turpe, laborantem deſeruiſſe ratem.
Turpe, ſequi caſum & fortunae cedere: *amicum*
Et, niſi ſit felix, eſſe *negare ſuum.*
OVIDIUS, *Libr. II. de Ponte, El. VI. v.* 19.

Nec mage in orbe frequens, *ingrati crimine*, morbus:
Pro meritis odium, praemia mundus habet.
LAUTERBACHIUS.

Deſine de quoquam quidquam *bene* velle *mereri*,
Aut aliquem fieri poſſe putare pium.
Omnia ſunt ingrata: Nihil feciſſe benigne eſt:
Imo etiam taedet, taedet obeſtque magis.
Ut mihi, quem nemo gravius, nec acerbius urget,
Quam modo, qui me unum, atque unicum amicum, habuit.
CATULLUS, *Carm. LXXIV. tot.*

Heu *me miſerum*, qui tuum animum ex animo ſpectavi meo!
TERENTIUS, *Andr. Act. IV. Scen.* 1. in qua & plura huc faciunt, *v.* 22.

Digitized by Google

(XXIV.)

NE TIBI QUID DESIT, QUAESITIS UTERE PARCE:

UTQUE, QUOD EST, SERVES, SEMPER TIBI DEESSE PUTATO.

Ὄφρα μὴ ἐλλείπῃ τί σε, χρήμασι φειδομένως χρῶ,
Χ' ὡς τηρῇς τὰ ἐνόντα, λιπεῖν ἀεί τι νόμιζε.

That want thou may'ſt not, ſave what thou haſt got;
And that thou may'ſt ſave, think thou haſt it not.

Daß dir nichts fehlen mag / ſo ſpahre für und für;
Damit du ſpahren magſt / ſo denck' es fehle dir.

Neem ſpaarzaam uw gebruik van 't geen gy hebt gegaart.
Denk ſteeds of gy 't niet had, op dat ge uw goed bewaart.

De peur de perdre tout, ménagez votre Bien:
Pour ſauver tout, craignez qu'il ne vous reſte rien.

FLOSCULI POETICI.

Parvula (nam exemplo eſt) magni *formica* laboris,
Ore trahit, quodcunque poteſt, atque addit acervo,
Quem ſtruit, haud ignara ac *non incauta futuri.*
Quae ſimul inverſum contriſtat Aquarius annum,
Non usquam prorepit, & illis UTITUR *ante*
QUAESITIS *ſapiens.* —— —— ——

HORATIUS, *Libr. I. Sat I. v* 33.

—— —— —— Utile quid ſit,
Proſpiciunt aliquando viri, frigusque *famemque*
Formica tandem *quidam expavere magiſtra.*

JUVENAL *Sat.* VI. *v* 358.

Pauperies immunda *domus procul abſit.* Ego, utrum
Nave ferar magna aut parva, ferar unus & idem.

HORATIUS, *Libr. II. Ep. II. v.* 199.

Importuna tamen *pauperies abeſt.* —
Contracto melius parva *Cupidine*
Vectigalia porrigam;
Quam ſi Mygdoniis regnum Halyattici
Campis continuem. *Multa petentibus*
Deſunt multa. Bene eſt, *cui* Deus obtulit
PARCA, *quod ſatis* eſt, *manu.*

IDEM, *Libr. III. Od* XVI. *v.* 37. &c.

Re fruere, ut natus mortalis: *dilige* ſed *rem*,
Tamquam immortalis: Sors eſt in utroque verenda.

AUSONIUS, *Epigr.* CXXVII. ex MENANDRO.

Utere divitiis, tamquam moriturus, & idem
Tamquam victurus, *parcito divitiis.*

THOMAS MORUS.

Mors velut immineat, praeſentibus *utere: Rebus*
Parce, velut fatifera ſit hora tui.

G. BUCHANANUS, *Libr. I. Epigr. antepen.*
E Graeco, rel. vid. ad Diſt. XXIX.

(XXV.)

QUOD PRAESTARE POTES, NE BIS PROMISERIS ULLI:

NE SIS VENTOSUS, DUM VIS BONUS IPSE VIDERI.

Ὅττι δύνῃ παραχρῆμα δόμεν, τόδε μὴ δὶς ὑπόσχου·
Μὴ κενόδοξος ἔῃς, ἐθέλων φιλότιμος ἀκούειν.

Promiſe not twice a thing within thy Might,
Leſt, whilſt thou would'ſt ſeem kind, thou doſt prove light.

Das / was du zugeſagt / ſolt du zu thun dich fleiſſen /
In dem du gut wilt ſeyn / betrieglich nicht zu heiſſen.

Beloof aan niemand ooit uw' Gift ten tweedenmaal:
't Is gulheid niet, zoo 't ſchynt, maar iedel windgepraal.

N'ofrez pas vos bienfaits pluſieurs-fois, en parade:
Ce faux air de bonté tourné en Rodomontade.

VARIANS LECTIO. *dum vis urbanus haberi*, ex Libri III. Diſt. XX. extant

FLOSCULI POETICI.

Mobilis Aeſonide, vernaque *incertior aura:*
Cur tua *polliciti pondere verba carent?*

O V I D I U S, *Heroid. Epiſt. VI. v.* 109.

Α᾽ χάρις ἁ βραδύπους ἄχαρις χάρις.

Α Ν Τ Η Ο Λ Ο Γ. *Centur. III.* tit. εἰς εὐχαριστ. καὶ ἀχαρίστους.

Gratia, quae *tarda* eſt, *ingrata* eſt: Gratia namque
Cum fieri properat, gratia grata magis.

A U S O N I U S, *Epig.* LXXXI.

Ὠκεῖαι χάριτες γλυκερώτεραι. κ. τ. λ.

A N T H O L. *Graec. l. c.*

Si *bene* quid facias, facias *cito*: Nam *cito factum*
Gratum erit: Ingratum gratia tarda facit.

A U S O N I U S, *Epigr.* LXXXII.
Ex eadem utrumque

N E S I S V A N I L O Q U U S, pariter res verba ſequantur.

P. A L E S.

Quidquid ab antiquo, Pauline, rogaris amico,
Hoc *te facturum cras* mihi ſemper *ais*.
Visne tibi dignas reddam pro munere grates?
Gratia pro meritis *cras referenda* tibi.

O W E N U S, *Libr.* I. *Epigr.* LXXXIX.

Te *dare promittis*, *nec das* mihi munera, Simon:
Nil tibi debebo, ſi mihi tarda dabis.

I D E M, *in Ethicor.* I. *Epigr.* XLVI.

Munera *des laetus:* Corrumpunt taedia donum.
In quo cenſendum eſt quid, niſi dantis amor?

I D E M, *Epigr.* XLVII.

Pollicitus nonnulla, *nihil* mihi, Pontice, *praeſtas.*
Ut Medicus, quamvis nil det, ait: Recipe.

I D E M, *Libr.* I. *Epigr.* CLXI.

Bis *dat, qui cito dat*: Nil dat, qui munera tardat.

Verſus Proverbialis.

etiam Anglica. Al. *d. v. bonus eſſe videri.* Cum paucioribus aliis Editio noviſſima Arntzeniana.

(XXVI.)

QUI SIMULAT VERBIS, NEC CORDE EST
FIDUS, AMICO

TU QUOQUE FAC SIMILE: SIC ARS DELUDITUR
ARTE.

Τόν σοι πλαστὰ λαλοῦντα, καὶ οὔ σοι κηρόθι πιστὸν,
Ἔμπαλι μιμοῦ καὶ σύ. Δόλῳ δόλος ὧδε κρατεῖται.

When one's a Friend in Words, but not in Heart,
Do thou the like, thus Art is mock'd by Art.

Wer gute Worte giebt / und iſt nicht Freund von Herzen /
Dem thu als wie er dir : So triſt man Scherz mit ſcherzen.

Is uwe Vriend niet trouw, zo dat gy 't merken kunt;
Veins ook als hy : Betaal hem met gelyke munt.

Quand l'Ami hipocrite en flattant vous amuſe,
Feignez donc avec lui, rendez ruſe pour ruſe.

VARIANS LECTIO. *Quem ſimulat verbis, nec corde eſt fidus amicus ; Tu quoque fac ſimiles.* Scriverius; ſed nulla auctoritate, ut is plurima, ſuo Marte, mutavit. Quem ſequitur, in poſteriore tantum verſu, Arntzeniana Edit. tenſu tamen non pleno, ſed hiante & per duriſſimam Ellipſin verborum :

c'ſa

FLOSCULI POETICI.

Judice me *fraus* eſt *conceſſa*, *repellere fraudem:*
Armaque in armatos ſumere, jura ſinunt.

OVIDIUS, *Libr. III. d. Art. v.* 491.

Fallite fallentes: Ex magna parte profanum
Sunt genus. In laqueos, quos poſuere, cadant.

IDEM, *Libr. I. v.* 647.

Fallit enim *vitium ſpecie virtutis* & umbra,
Cum ſit triſte habitu, vultuque & veſte ſeverum.

JUVENALIS, *Sat. XIV. v.* 109.

Nam jus fasque ſinunt vim vi *propellere*, *fraudem*
Fraude, velut meritum merito penſare decorum eſt.

PALINGENIUS, *Zodiaci vitae Capric. v.* 334.

Quippe homini nunc nulla fides, nunc *omnia plena*
Inſidiis: *ſocio* nunc *quisque imponere tentat.*

IDEM, *Cancro. v.* 398.

Tu ſaltem taceas: Nam *diſſimulare tacendo*
Maxima plerumque *eſt prudentia*. Vivere neſcit,
Ut bene vulgus ait, qui neſcit diſſimulare.

Ibid. v. 683.

——— ——— ——— Tute iſta videbis.
Namque aliis non certa fides: ferme *omnibus eſt mos*
Fallere. *Mentiri potius*, quam dicere verum,
Cuique *placet*: raros poteris reperire fideles.

IDEM, *Leonis v.* 553.

Diſſimulant; *&* nube cava *ſpeculantur* amicti,
Quae Fortuna viris? ——— ——— ———

VIRGILIUS, *AEneid, Lib.* I. *v.* 516.

Si vitare velis acerba quaedam.
Et triſtes animi cavere morſus;
Nulli te facias nimis ſodalem:
Gaudebis minus, & minus dolebis.

MARTIALIS, *Lib. XII. Epigr. XXXIV. v.* 8.

erga eum fac *ut* &c. demum referciendo. Quod incommodi evitârat Scriverius, ſola particula: *Quum*. Si datur conjecturae locus, forte ita reponeretur: *Amicum Tu quoque fac ſimilem. Sic a. d. a* Vel: *Amico Te quoque fac ſimilem. Tu quoque fac ſimile:* Etiam habet Pattina nova.

(XXVII.)

NOLI HOMINES BLANDO NIMIUM SERMONE PROBARE:

FISTULA DULCE CANIT; VOLUCREM DUM DECIPIT AUCEPS.

'Ανέξας αἱμυλίους καὶ χρησολόγους μὴ ἐπαίνει·
Ἡ σύριγξ λιγὺ μέλπει, ὅτ' ἰξεὺς ὄρνεα θέλγει.

Think not too well of Men for fair Words making;
The Pipe ſounds ſweetly, whilſt the Bird is taking.

Vertraue Leuten nicht / die lieblich ſchwätzen wollen.
Die Pfeiffe klinget wohl / wann Vögel eingeh'n ſollen.

Agt Menſchen niet te veel, die ſchoon zyn voor uwe oogen;
Zoet ſpeelt het fluitje; doch het Vogeltje is bedrogen.

Sur-tout n'écoutons point ces voix à-doux-Accents:
L'Oiſeau tient au filet par la douceur des Chants.

VARIANS LECTIO. *Homines blandos nimio ſermone, blandos nimium.* Angl. Al. *cum decipit.*

FLOSCULI POETICI,

Nunquam te fallant *animi ſub vulpe latentes.*
HORATIUS, *Arte Poët. v. 438.*

Neç vos decipiant *blandae mendacia linguae.*
OVIDIUS, *Heroid. Epigr. XV. v. 55. citatus &*
ARNTZENIO, *V. C.*

Decipies alios *verbis*, vultuque benigno:
Nam mihi jam *notus diſſimulator* eris.
MARTIALIS, *Libr. IV. Epigr. LXXXVIII. ſub fin.*

Deſine *blanditias* & *verba*. potentia quondam,
Perdere: non ego ſum ſtultus, ut ante fui.
OVIDIUS, *Amor. Libr. III. Eleg. XI. v. 31.*

Tuta frequensque via eſt, *per amici fallere nomen:*
Tuta frequensque licet ſit via; crimen habet.
IDEM, *d. Arte Lib. I. v. 587.*

Qui te plus ſolito *demulcet carmine blando*,
Te *capere inſidiis nititur* ille ſuis.
OWENUS, *Ethicor. II. Epigr.* XXIX.

Qui ſe *laudari* gaudent *verbis ſubdolis*,
Serae dant poenas turpes poenitentiae.
PHAEDRUS, *Libr. I. Fab. XIII. v. 1.*

Habent inſidias hominis *blanditiae* mali.
IDEM, *ibid. Fab. XIX. init.*

Hoc novum eſt AUCUPIUM, ego adeo hanc primus inveni viam.
GNATHO TERENTIANUS, *Gnathonicorum* diſciplinae ſeſe magiſtrum jactitans, *Eunuch. Act. & Sc. II. v.* 16. 32.

Doctus *adulator*, pro vento carbaſa vertens,
Temporibus ſervit ſedulus usque ſuis.
SCHOONHOVIUS, *Emblem. LIII. v. 3.*

Cur mihi *blandiris*, *vulpina veſte*, ſodalis?
Quid toties priſcam *fingis amicitiam*?
Odiſti dudum, nil credo, dextera fallit,
Et didicit caudam flectere laeva manus.
SAMBUCUS, *Emblem. p. m. 155. tit.* Animi ſub vulpe latentes.

Non fuit in terris *vocum ſimulantior ales:*
Reddebas *blaeſo* tam bene *verba ſono.*
OVIDIUS, *Amor. Libr. II. El. VI. v. 23.*

(XXVIII.)

QUUM TIBI SUNT NATI, NEC OPES; TUNC ARTIBUS ILLOS

INSTRUE, QUO POSSINT INOPEM DEFENDERE VITAM.

Ἤν σοι παῖδες ἔωσι, καὶ οὐκ ἄφενος, σὺ δὲ τούσδε
Παιδεύειν, ἵν' ἔχωσιν ἀκλήριον ἦμαρ ἀλαλκεῖν.

If thou haſt Sons, and haſt no Means to give,
Then bring them up to Trades, that they may live.

Sind Kinder / und kein Geld zu'n Kindern dir gegeben;
So unterweiſe ſie / damit ſie können leben.

Heeft Godt u Kinder wel, maar Rykdom niet gegeven;
Geeft hun door Leer' en Kunſt, waar van zy mogen leven.

N'ayant que des Enfans, pour tout votre tréſor,
Inſtruiſez-les aux Arts, qui valent plus que l'Or.

VARIANS LECTIO. *Si tibi ſint n. n. o.* Pauciores, inter quos tamen Editt.

FLOSCULI POETICI.

Diſce bonas artes, moneo, Romana *juventus*.
OVIDIUS, *Art. Libr. I. v.* 461.

Plurimum enim intererit, quibus *artibus* & quibus *hunc tu* (filium)
Moribus *inſtituas* ——— ———
JUVENALIS, *Sat. XIV. v.* 73.

Artibus ingenuis quaeſita *eſt gloria* multis.
OVIDIUS, *Libr. II. de Ponto*, *Eleg. VII. v.* 47.

At te nocturnis juvat impalleſcere chartis:
Cultor enim es *juvenum*, purgatas *inſeris aures*
*Fruge Cleanthea. Petite hinc Juvenes*que, Seneſque,
Finem animo certum, miſeriſque *viatica* canis!
PERSIUS, *Sat. V. v.* 62.

Quae *monſtrant ipſi pueris*, traduntque *parentes*.
JUVENALIS, *Sat. cit. v.* 3.

——— ——— ——— Sapientia *fructum*
Producit *vitae*, *fert* ipſa *Scientia florem*.
PALINGENIUS, *Sagitt. v.* 692.

Permagni refert etiam *quos* quiſque *parentes*
Accipiat, *quo* ſit *pacto nutritus*, *&* a quo
Inſtructus. Nam quos mores *puer* adbibit, & quas
Artes a teneris *didicit*, *retinebit* adultus.
IDEM, *Capricorn. v.* 76.

Exercere *artem*, ſibi *qua ſuccurrere egenti*
Poſſit, ſi quando infelix patrimonia caſus
Abſtulerit, *ſi quando* ferox *fortuna* malignam
Pauperiem intulerit rebus violenter ademtis;
Ne mendicus eat, patiens frigusque famemque.
Ibid. v. 337.

Blanda *patrum ſegnes facit indulgentia natos*.
J. B. MANTUAN. *Parthen. Lib. I.*

Editt. Pariſ. & Londinenſ. novae. *qui poſſint.* Solus Scriverius, ut adſolet. Al. *queis poſſint*. It. al *quo poſſunt*, languide.

(XXIX.)

QUOD VILE EST, CARUM; QUOD CARUM EST, VILE PUTATO:

SIC TIBI NEC CUPIDUS, NEC AVARUS HABEBERIS ULLI.

Τοὐτελὲς ἔντιμον, τὸ δὲ τίμιον εὐτελὲς ἡγοῦ·
Οὕτως οὐ φαίνοιο φιλάργυρος, οὐδὲ σὺ κίμβιξ.

What cheap is, dear; what dear is, cheap eſteem;
So ſhalt thou never baſe or griping ſeem.

Das ſchlechte ſey dir lieb / das liebe ſchlecht allein.
So wirſt du weder dir noch andern geitzig ſeyn.

Op dat gy gierig, noch begerig word gezegt;
Waardeer een kleintje hoog; wat duur is, agt het ſlecht.

Fuyant & l'Avarice & toute Avidité,
Rien ne vous ſoit trop cher, ni rien trop bon-marché.

VARIANS LECTIO. *Quod carum, vile.* Plures MSS. Codd. & ex iis Arntzen. Sed noviſſ. Pariſ. retinuit utrumque *eſt.*
Sic tu nec cupidus &c. Scriverius, pro more, *Sic mihi nec c.* Malſc, ſuo ex ingenio.

Sic

FLOSCULI POETICI.

Virtus eſt *medium* vitiorum & *utrimque reductum.*
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVIII. v. 9.*

Aureum quisquis *mediocritatem*
Diligit, tutus caret obſoleti
Sordibus tecti, caret invidenda,
    Sobrius, aula.
IDEM, *Libr. II. Od. x. v. 5.*

Redditum Cyri ſolio Phraaten
Diſſidens plebi numero beatorum
Eximit *Virtus*: Populumque falſis
    Dedocet uti
Vocibus: Regnum & diadema tutum
Deferens uni propriamque laurum,
Quisquis ingentes, oculo irretorto,
    Spectat acervos.
Ibid. Od. II. v. 17.

Judice, quem noſti, *populo*, *qui ſtultus* honores
Saepe dat indignis, *&* famae ſervit *ineptus*,
Qui ſtupet in titulis & imaginibus: quid *oportet*
Nos facere, *a vulgo longe lateque remotos?*
IDEM, *Libr. I. Sat. VI, v. 15. cum antecedd.*

Nonne *cupidinibus ſtatuit natura modum?*
Ibid. Sat. II. v. 111. cum ſeqq.

Eſt modus in rebus, ſunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit conſiſtere rectum.
Ibid. Sat. I. v. 106,

—— —— —— —— Quirites,
Hoc, puto, non juſtum eſt: illud male: rectius illud.
Scis etenim *juſtum gemina ſuſpendere lance*
Ancipitis librae, rectum diſcernis, ubi inter
Curva ſubit, vel cum fallit pede regula varo.
PERSIUS, *Sat. IV. v. 8. &c.*

Vere etenim *ſapiens* eſt is, *qui certum* adhibere
    Novit avaritiae luxuriaeque modum.
BUCHANAN. *Libr. I. Epigr. antepenult.*

Non ſemper *ea ſunt quae videntur*: Decipit
    Frons prima multos. —— ——
PHAEDRUS, *Libr. IV. Fab. I. Praef. v. 5.*

Difficile eſt nimium, artificis pernoſcere mentem.
PALINGEN. *Scorp. v. 612.*

Sic tibi nec parcus, nec avarus habeberis ulli. Erasmus, & plures eum, vel utroque, ut Anglica, vel poſteriore ſaltem verſus membro, ſecuti. *Nec avarus noſceris ulli.* Arntzeniana, poſt plures Editt. alias.

(XXX.)

QUAE CULPARE SOLES, EA TU NE FECERIS IPSE:

TURPE EST DOCTORI, CUM CULPA REDARGUIT IPSUM.

Μὴ ῥέξον τὶ τέων εἰθισμένος ἐσσὶ κακίζειν·
Αἰσχρὸν ὑφηγητῇ γ' ὅτ' ἐλέγχεται αὐτὸς ἁμαρτών.

Do not thyſelf what thou art wont to blame.
When his Faults check him, 'tis the Teacher's Shame.

Was du zu tadeln pflegſt / das thu auch ſelber nicht.
Schand' iſt's / wenn ſelbſt dein Thun der Lehre widerſpricht.

Bedryf geen dingen, die g' in and'ren plagt te laken:
Schand is 't, als Daden zelfs des Leeraars Woord verzaken.

Vous, Cenſeur des Pécheurs, n'adoptez pas leurs crimes.
C'eſt honte à tout docteur, d'enfraindre ſes maximes.

VARIANS LECTIO. *Culpare voles.* Scriver. it. pro voluntate ſua lubituque.

FLOSCULI POETICI.

Sic agitur cenſura, & ſic exempla parantur:
 Cum *judex*, *alios quod monet*, *ipſe facit.*
OVIDIUS, *Faſtor. Lib. VI. v.* 643.

In commune *jubes ſi quid*, *cenſesve* tenendum,
Primus juſſa ſubi; tunc obſervantior aequi
Fit populus, nec ferre negat, cum viderit *ipſum*
Auctorem parere ſibi. ——— ——— ———
CLAUDIANUS, *IV Conſul. Honor. v.* 296. *& quae ſequuntur ad v. uſque* 302.

Cum fueris *cenſor*, *primum te crimine purga*,
 Nec tua te damnent facta nefanda reum.
OWENUS, *Ethic. II. Epigr.* XXXI.

Adſpiciat lucem, qui vult damnare tenebras:
 Qui carpit mores, *ſit ſine labe prius.*
IDEM, *eorumd. I. Epigr.* XXV.

Hi mihi DOCTORES ſemper placuere, *docenda*
 Qui faciunt, plus quam, qui facienda docent.
IDEM, *Epigrammatum Lib. II.* XXIV.

Ut decuit *docuit*, *qui re ſua verba probavit:*
 Plus *male facta nocent*, quam *bene dicta docent.*
IDEM, *Libr. ad G. Sidl. Epigr.* LXXIX.

Diſcite vos prius, *inde aliis oſtendite* rectam
Vivendi formam, & ſanctos inducite mores.
PALINGEN. *Sagittar. v.* 725.

QUAE vitare jubes alios, NE FECERIS IPSE:
 TURPE EST, DOCTOREM CUM ſua CULPA *notat.*
CHRISTOPH. AULAEUS, *Cent. I. Diſt.* LXXXVI. *citante* DAUMIO.

TURPE EST *Cenſori*, ſi *ſe non judicet* IPSE:
 Aut ſe, non alios, labe carere putet.
NICOL. RUDINGERUS, *Piſovernas L. II. Eleg. Evang. ab eod. citatus. Uterque eſt in Deliciis Poetar. German.*

Quaelibet *ex fructu* proprio cognoſcitur *arbor.*
DOCTOR erit magnus, *factis qui*, *quod docet*, *implet.*
S. COLUMBANUS ABBAS, *Monoſtich.* 82. & 83.

XXXI.

(XXXI.)

QUOD JUSTUM EST, PETITO, VEL QUOD VIDEATUR HONESTUM:

NAM STULTUM EST PETERE ID, QUOD POSSIT JURE NEGARI.

Αἴτησαι τὸ δίκαιον ἐὸν, τό τε καλῷ ἐοικός·
Αἰτίζειν δ' ἄμαθὲς, τὸ, τ' ἀνήνασθαι θέμις ἐςίν.

Aſk what is juſt, or what ſeems good to th' Eye:
It 's fond to aſk what 'tis juſt to deny.

Was recht und ehrlich iſt / das magſt du recht begehren:
Mit Thorheit fordert man / was niemand kan gewähren.

Eiſch 't geen regtvaardig is, of eerlyk ſchynt en goed.
't Is dwaas te willen dat geweigerd worden moet.

N'exigez rien , à quoi l'Equité ſoit contraire:
C'eſt chercher un refus, qu'une injuſte Prière.

VARIANS LECTIO. *Petere, quod p. j. n.* Scriv. & ex MSS. noviſſime Arntz. *Id* vero retinuit & nobiscum Pariſin. Anglica: *Nam ſtult. petere eſt.*

FLOSCULI POETICI.

Ah *nimium eſt*, *quod*, amice, *petis:* moderatius opta
Et *voti*, quaeſo, *contrahe vela* tui.
OVIDIUS, *Lib. I. d. Ponto Eleg. IX. v. 71.*

At tu, funeſti ne ſim tibi muneris autor,
Nate, cave; dum reſque ſinit, tua *corrige vota.*
IDEM, *Metam. Lib. II. v. 88.*

Poſce (bonorum) aliquid : *nullam patiere repulſam.*
Deprecor hoc unum, quod, vero nomine, poena,
Non honor eſt: *poenam*, Phaëthon, *pro munere poſcit.*
IDEM, *ibid. v. 97.*

Diſſuadere licet: non eſt tua tuta voluntas.
Magna *petis*, Phaëthon, & *quae non viribus iſtis*
Munera conveniunt, nec tam puerilibus annis.
Sors tua mortalis: non eſt mortale, quod optas.
Plus etiam, *quam*, quod ſuperis *contingere fas eſt*,
Neſcius affectas. —— —— ——
Ibid. v. 53.

Eſt *quodam* prodire *tenus*, ſi *non datur ultra.*
HORATIUS, *Lib. I. Epiſt. I. v. 32.*

Inſani ſapiens *nomen ferat*, aequus iniqui,
Ultra, *quam ſatis eſt*, virtutem *ſi petat* ipſam.
IDEM, *ejusd. Epiſt. VI. v. 15.*

Utere Pompejo Groſpho, &, *ſi quid petet*, ultro
Defer: nil Groſphus, *niſi verum orabit* & *aequum.*
IDEM, *ibid. Epiſt. XII. v. 22. qui locus admodum adpoſite ad hoc Diſſ. jam citatus, eſt à* CL. ARNTZENIO.

Juſtam rem & facilem *eſſe oratum* a vobis *volo*,
Nam juſte ab Juſtis *juſtus ſum orator* datus.
Nam *injuſta ab Juſtis impetrare non decet:*
Juſta autem ab Injuſtis petere, inſipientia eſt.
PLAUTUS, *Amphitr. Prolog. v. 33.*

Negat ſibi ipſe, *qui*, quod difficile eſt, *petit.*
PUBL. SYR. MIMIS, *cum prox. ſuperiore jam a* DAUMIO *laudatus.*

(XXXII.)

IGNOTUM TIBI TU NOLI PRAEPONERE NOTIS:

COGNITA JUDICIO CONSTANT, INCOGNITA CASU,

Μὴ γνωςοῦ ἀγνῶτα προτιμήσασθαι ἑταίρου.
Τὰ γνῶς' ἐςὶ λογισμῷ, ἀτὰρ τ' ἄγνωςα τυχηρῶς.

Do not things unknown, before known, advance;
Known things in Judgement reſt, unknown to Chance.

Bekante ſolt du nicht nach Unbekanten ſetzen:
Es treugt nicht/ was man kennt; das Fremde kan verletzen.

Denk dat voor 't geen bekent, wat vreemd is, zwichten zal.
By oordeel ſtaat het een, het ander by geval.

Que l'Inconnu chez vous ſans mûre Intelligence,
N'ait, ſur ce qu'on connoît, la folle préférence.

VARIANS LECTIO. *Ignotum tibi nolito* Angl. Al. *Ignotumque tibi noli.*

IF.

FLOSCULI POETICI.

Quod *latet*, *ignotum* eſt: *Ignoti nulla cupido.*
Fructus abeſt, facies cum bona teſte caret.
Tu licet & Thamyram ſuperes, atque Orphea cantu;
Non erit ignotae gratia magna lyrae.
Si Venerem Cous nunquam pinxiſſet Apelles;
Merſa ſub aequoreis illa lateret aquis.
OVIDIUS, *Libr. III. d. Art. v.* 397.

Quae miſeros hominum cepit *dementia* ſenſus,
Incerta ut certis ſint redimenda bonis?
Spem, pretio, nunquam tibi pollicearis egenam:
Solvitur in fumum quidquid ineptus agit.
SAMBUCUS, *Emblematum IV. Edit. Plantin. p.* 142. *tit.* Alchymiae vanitas.

In levibus, quaeſo, *firmam ne ponito* laudem.
IDEM, pag. 58.
In tutis igitur *ſpemque* decusque *loca.*
IDEM, p. 65. *tit.* Ridic. Ambitio & Spes certa.

Optio ſi fallat, *plumbum* ut *pro* divite *coecus*
Arripias auro: Quis tibi cauſſa mali eſt?
IDEM, *p.* 22. *tit.* Fortuna duce.

Incerta pro ſpe non munera *certa relinque*;
Ne rurſus quaeras, forte nec invenias.
AVIANUS, *ſub finem Fabulae XX.*

——— ——— Decepta aviditas
Et quem *tenebat* ore *dimiſit* cibum,
Nec, quem petebat adeo *potuit adtingere.*
PHAEDRUS. *Libr. I. Fab. IV. v.* 5.
Hoc admonere ſimplices etiam poteſt,
Opinione alterius ne quid ponderent.
Ambitio namque diffidens mortalium
Aut gratiae ſubſcribit, aut odio ſuo.
Erit ille notus, *quem per te cognoveris.*
IDEM, *Libr. III. Fab. X. v.* 54.

It, al, *Ignotum tibimet noli*, Pariſinus iter. nobiſcum facit.

(XXXIII.)

QUUM DUBIA IN CERTIS VERSETUR VITA PERICLIS,
PRO LUCRO TIBI PONE DIEM, QUOCUMQUE LABORAS.

Εἰ βίοτος στρωφᾶται ἀτεκμάρτοισιν ἀέθλοις,
Ἦμαρ ἐν ᾧ πονέεις πᾶν κέρδεος ἀντιλογίζου.

Sith all our Life in Danger doth remain,
Do thou that labour'ſt count each Day for Gain.

Diß Leben fleugt durch Noth/ Gefahr und Furcht dahin;
Drum halt dir jeden Tag / ſo folget / für Gewinn.

Hoe broos is 't leven! och, wat zyn 'er zorgen in!
Schat daarom elken dag des levens voor gewin.

Ta courſe étant peu ſûre & de peines remplie ;
Regarde comme un gain chaque heure de ta Vie.

VARIANS LECTIO. *Dubia incertis.* Erasmus aliique plures, *quicunque laboras.*

FLOSCULI POETICI.

Optima quaeque DIES miſeris mortalibus *aevi*
Prima fugit: Subeunt morbi, triſtisque ſenectus,
Et *labor & durae rapit inclementia mortis.*
VIRGILIUS, *Libr. Georg. III. v.* 66.

Inter ſpem curamque, timores inter & iras,
Omnem crede DIEM *tibi diluxiſſe ſupremum.*
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. IV. v.* 12.

Quid ſit futurum cras fuge quaerere: &
Quem fors DIERUM *cunque* dabit, LUCRO APPONE.
IDEM, *Carm. Libr. I. Od. IX. v.* 13.

—— —— —— Ille potens ſui
Laetusque deget, cui licet IN DIEM
Dixiſſe: VIXI. Cras *vel* atra
Nube polum Pater occupato,
Vel ſole puro: non tamen irritum
Quodcunque retro eſt, efficiet, neque
Diffinget, infectumque reddet,
Quod fugiens ſemel hora vexit.
IDEM, *Libr. III. Od. XXIX. v* 41.

Vive velut *rapto*, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa DIEM.
MARTIAL. *Libr VII. Epigr XLVII. ſub fin.*

Dum licet amplectar: numquam fortaſſe licebit
Amplius. IN LUCRO *eſt*, quae datur HORA *mihi.*
OVIDIUS, *Triſt. Libr. I. Eleg. III. v.* 67.

Dum varios flexus, dum multiplices Labyrinthi
Conſpicis errores, innumerasque vias:
Te VITAE humanae *curſum*, *ſeriemque laborum*;*
Et triſtes curas cernere, cuncta, puta.
Sic cum laetitiaque, metu, ſpe, cumque dolore
Optima quaeque DIES, & mala quaeque, fugit.
Flexibus ex illis quaeris, qui evadere poſſit?
Silva Academiae quem fovet, ille poteſt.
STABIUS, *Auſtriacus.*

Mors CERTA eſt, INCERTA DIES, hora agnita nulli:
Extremam quare *quamlibet eſſe puta.*
ANONYM.

* *Laborum.* Vulgaris fere lectio; Utraque & in Edit. Pariſ. *quicunque ſequetur.* Arridebat aliquando Scaligero, quod etiam arripuit Opitius noſter.

(XXXIV.)

VINCERE QUUM POSSIS, INTERDUM CEDE SODALI:

OBSEQUIO QUONIAM DULCES RETINENTUR AMICI.

Κἂν ἐπίδοξος ἔῃς νικᾷν, ὑπόειxε φίλῳ σοῦ·
Τῆς γὰρ ὑπηρεσίης ἡδεῖς ἡττῶνται ἑταῖροι.

Yield to thy Friend, when thou canſt him outvie;
For Friends are won by fair Complacency.

Gib unterweilen nach / kanſt du gleich überwinden.
Durch Folge kan man ſich die Freunde ſehr verbinden.

Wyk ſomtyds voor uw' Vriend, al kunt gy hem verwinnen:
Gedienſtigheid houd beſt aan een der Vrienden zinnen.

Ne pourſuivez jamais vos droits à-toute-outrance:
L'on gagne des Amis par la Condeſcendance.

VARIANS LECTIO. *Vincere quum poſſis interdum; vince ſodalem Obſequio: Que-*

FLOSCULI POETICI.

Turpe quidem contendere erat; ſed *cedere viſum.*
OVIDIUS, *Metam. Libr. V. v.* 315. ſenſu mutato.

Sit procul omne nefas: *ut ameris amabilis eſto.*
IDEM, *Libr. II. de Arte am. v.* 107.

Perfer & obdura: Poſtmodo mitis erit.
Flectitur obſequio curvatus ab arbore ramus:
Franges; ſi vires experiere tuas.
Obſequio transnantur aquae: *nec vincere poſſis*
Flumina; ſi contra, quam rapit unda, nates.
Obſequium tigresque domat tumidosque leones.
Ruſtica paullatim taurus aratra ſubit.
EJUSDEM, v. 178.

Cede repugnanti: *cedendo victor* abibis.
Ibid. v. 197.

OBSEQUIUM AMICOS, veritas odium, *parit.*
TERENTIUS, *Andriae. Act. I. Scen. I. v.* 41.

Sic vita erat, facile *omnes perferre ac pati,*
Cum quibus erat cumque *una*, iis ſeſe dedere,
Eorum obſequi ſtudiis; advorſus nemini:
Nunquam praeponens ſe illis: *Ita facillume*
Sine invidia laudem invenias, & *amicos pares.*
Ibid. paullo ante v. 35.

Utile Conſilium, teloque potentius omni:
Obſequio mentes flectere velle *feras.*
L. DE MEYER, *Libr. III. de Ira.*

Non furor aut *rabies virtute potentior* ulla eſt.
ALCIATUS. *Emblem.* CXXXVII. *v.* 5.

Quod truculenta nequit, frons haec praeſtabit amica:
Obſequium, non vis, *pectora dura trahit.*
CATSIUS, *Ritu nuptiali.*

Quoniam hoc dulces vincuntur amici. Al. *vinciuntur amici.* Et dictu & factu paullo durius.

(XXXV.)

NE DUBITES, CUM MAGNA PETAS, INPENDERE PARVA;

HIS ETENIM REBUS CONJUNGIT GRATIA CAROS.

Εἰ μεγάλ' αἰτίζεις, μὴ φείδεο βαῖα χορηγεῖν.
Ὧδε Χάρις τοῖςδεσσι φίλους δεσμοῖσι συνάπτει.

Fear not ſmall Things to give for further Ends:
For Favour by this Means uniteth Friends.

Begehrſt du gröſſere; ſo wage kleine Sachen:
Durch diß kan ſich ein Freund dem andern lieber machen.

Begeert ge iet groots, gy moet beſteden kleine zaken.
By Vrienden poogt een Vriend zich aangenaam te maken.

Pour un plus grand bienfait n'épargnons pas un moindre;
Les Bienfaits mutuëls ſervent à nous mieux joindre.

VARIANS LECTIO. Non *dubites*. Pariſ. nov. Salmonis Abb. Al. *Ne dubita*. It. *quum magna petis*. Al. *petes*.

FLOSCULI POETICI.

At ſi condoluit tentatum frigore corpus,
Aut alius caſus lecto te affixit, habes qui
Adſideat, fomenta paret, medicum roget, ut te
Suſcitet ac reddat natis cariſque propinquis.
Non uxor ſalvum te vult, non filius: Omnes
Vicini oderunt, noti, pueri atque puellae.
Miraris, *quum tu argento poſt omnia ponas*,
Si *nemo praeſtet*, quem non merearis, *amorem.*
At *ſi cognatos*, *nullo* natura *labore*
Quos tibi dat, *retinere velis*, *ſervareque amicos*,
Infelix *operam perdas*: ut, ſi quis aſellum
In campo doceat parentem currere frenis.
Denique ſit finis quaerendi: *quo*que *habeas plus*,
Pauperiem metuas minus, & finire laborem
Incipias, *parto*, *quod avebas.* —— ——

HORATIUS, *Libr. I. Sat. I. v.* 80.

Extra fortunam eſt, quidquid donatur amicis.
Quas dederit, ſolas ſemper *habebis*, *opes.*

MARTIAL. *Libr. V. Epigr.* XLII. *ſ. fin.*

Jucundum & CARUM ſterilis facit uxor AMICUM.

JUVENALIS, *Sat. V. v.* 137.

Turpe quidem dictu; ſed ſi modo vera fatemur:
Vulgus amicitias utilitate probat.

OVIDIUS, *Libr. II. de Ponto, El. III. v.* 7.

Haud ſecus eſt *quoddam genus ad lucroſa paratum*;
Quod petit, ac repetit; gratia nulla tamen.

SAMBUCUS, *p.* 176. *tit.* Amicit. ſordida.

Ex opibus tantis cur nolim *parte ſodalem*,
Et notum cana jure *levare* fide?
Heu ſtultos, qui ſe inviſos fecere negando!
Magnus enim, qui dat, ſi capit inde nihil.

IDEM, *p. m.* 49. *tit.* Divitiae inutiles.

(XXXVI.)

LITEM INFERRE CAVE, CUM QUO TIBI GRATIA JUNCTA EST:
IRA ODIUM GENERAT. CONCORDIA NUTRIT AMOREM.

Νείκεα τῷ δ' ἐπάγειν, ὅς σοι φίλος ἐςὶ, φυλάσσου·
Ἔχθος ἔτικτ' ὀργὴ, φιλίης δ' ὁμόνοια τιθήνη.

Forbear a Quarrel with a Friend to move:
Anger breeds Hatred; Concord maintains Love.

Mit dem du Freundſchaft haſt / errege keinen Streit.
Der Zorn gebiehret Haß: Gunſt komt aus Einigkeit.

Met hertens-Vrienden myd van twiſten zelfs 't begin:
Want gramſchap teelt maar haat; en Eendragt voed de min.

Le fruit d'une querelle eſt la Haine implacable:
La Paix, du tendre Amour eſt la Nourrice aimable.

VARIANS LECTIO. *Litem inferre cave; cum ſit tibi gratia juncta.* Sic edidit Pariſiis Abb. Salmon.

FLOSCULI POETICI.

Dextera praecipue *capit indulgentia mentes:*
Aſperitas ODIUM ſaevaque bella movet.
Odimus accipitrem, quia vivit *ſemper in armis*,
Et pavidum ſolitos in pecus ire *lupos.*
At caret inſidiis hominum, quia *mitis hirundo eſt*:
Quasque colat, *turres Chaonis ales habet.*
Eſte procul LITES, *&* amarae *proelia linguae.*
Dulcibus eſt verbis mollis ALENDUS AMOR.
OVIDIUS, *Libr. II. de Arte am. v.* 145.

Illic *depoſitis habitat* CONCORDIA *telis*:
Illo crede mihi GRATIA nata loco eſt.
Quae modo pugnarunt, *jungunt ſua roſtra Columbae*,
Quarum blanditias verbaque murmur habet.
Ibid. v. 463.

Et coelo & terra *manibus cor utrinque tenetur:*
Externa *nunquam quae dirimantur* ope.
Eſt *in* AMICITIA *ſuavis* CONCORDIA rerum:
Nec potis eſt fictos, aut *violenta pati.*
SAMBUCUS, *Emblem. pag. m.* 13. *tit.*
Vera Amicitia.

Loripidem ſublatum humeris *fert lumine captus:*
Et *ſocii* haec *oculis munera retribuit.*
Quo caret alteruter CONCORS ſic *praeſtat* UTERQUE:
Mutuat *hic oculos*; mutuat *ille pedes.*
ANDREAS ALCIATUS, *Emblem.* CLX.

Tres *Charites Veneri adſiſtunt*, dominamque ſequuntur.
IDEM, ALCIATUS, *Emblem.* CLXII. *v.* 1.

GRATIA AMICITIAS *glutinat*; IRA *fugat.*
LAUTERBACHIUS, *Part. III. Biblioth. poet. Leichis.*

XXXVII.

(XXXVII.)

SERVORUM CULPIS QUUM TE DOLOR URGET IN IRAM,

IPSE TIBI MODERARE, TUIS UT PARCERE POSSIS.

Ἢν σὲ ποτ᾽ ἀμπλακίαι θεράπων προάγωσι πρὸς ὀργὴν·
Τῆς ὁρμῆς κρατέειν, τῶν οἰκείων ἵνα φείσῃ.

When Servants faults provoke you to be wroth,
So temper, as to ſtrike them you ſeem loth.

Wann dich der Knechte Schuld mit Zorne heiſſet lohnen;
So ſchone dich / damit du kanſt der deinen ſchonen.

Als uwe gramſchap ryſt door uwer knegten ſchult;
Bedwing u zelf, tot dat gy hen ook ſparen zult.

Devez-vous, par raiſon, quelque-fois châtier;
Gardez méſure en tout, ſachez vous modérer.

VARIANS LECTIO. *Servorum culpa. Servorum ob culpam*, Pariſin. nov. & Scriver.

FLOSCULI POETICI.

Sceptra tenens, mollitque animos & *temperat iras.*
VIRGILIUS, *Aeneid. I. v.* 61.

——— ——— ——— ——— ——— *Adſit*
Regula, peccatis quae poenas irroget aequas:
Ne ſcutica dignum horribili ſectere flagello.
HORATIUS, *Libr. I. Sat. III. v.* 117.

——— ——— ——— *Qui non moderabitur irae*,
Infectum volet eſſe, *dolor quod ſuaſerit* & mens:
Dum poenas odio per vim *feſtinat* inulto.
IRA *furor brevis eſt*: ANIMUM REGE, qui niſi paret,
Imperat: *hunc* frenis, *hunc tu compeſce* catena.
IDEM, *Libr. I. Ep. II. v.* 59. *citante etiam ad h. l. D. Arntz.*

Quo quisque eſt *major*, magis *eſt placabilis irae*,
Et faciles motus mens generoſa capit.
OVIDIUS, *Libr. III. Triſt. El. V. v.* 31.

Vince animos, iramque tuam, qui *cetera vincis.*
IDEM, *Heroid. Ep. III. v.* 85.

Eſt *ſapiens, irae* qui *moderatur*, homo.
LAUTERBACHIUS.

Fortior eſt, *qui ſe*, quam qui fortiſſima *vincit*
Moenia, nec virtus altius ire poteſt.
J. B. MANTUANUS.

Eſto *reis facilis*: prodeſt favor ille duobus:
IPSE TUI *Victor*, Victor & hoſtis *eris.*
L. DE MEYER, *Libr. III. de Ira.*

*Aequior ad poenam, judex*que paratior *ibis*,
Pectora cum coeco tota *furore vacant.*
Grande morae pretium: juſta pendentia lance
Crimina ſupplicium, quod meruere, ferent.
IDEM, *& ibid.*

——— ——— ——— ——— Re ipſa repperi
Facilitate nihil eſſe *homini melius, neque clementia.*
TERENTIUS, *Adelph. Act. V. Scen. IV. v.* 6.

Scriver. Item Al. *ob culpas.* Al. *urguat.* & *urguet* Arntzen. *in iras.* Janſſon. it. al. *q. t. d. urget, in ira, Ipſe tibi m. t. u. p. p.*

XXXVIII.

(XXXVIII.)

QUEM SUPERARE POTES, INTERDUM VINCE FERENDO:

MAXIMA ENIM MORUM SEMPER PATIENTIA VIRTUS.

Ὃν νικᾷν δύνασαι, τῇ καρτερίῃ περιγίγνου·
Αἰεὶ καρτερίη δ' ἀρετάων ἐςὶ μεγίςη.

Sometimes by Suff'rance quell, when thou canſt beat:
Patience a Virtue is exceeding great.

Schlag deinen Feind vielmehr mit Langmuth als mit Streiten.
Die höchſte Tugend iſt Gedult / zu allen zeiten.

Schoonge iemant overmogt, verwin hem liefſt door lyden.
Wat 's Deugd? Verdraagzaamheid der Zeden t'allen tyden.

Certain de votre Droit, uſez de Tolérance.
Sur toutes les Vertus regne la Patience.

VARIANS LECTIO. *Infeſtum vince.* Mallet Cl. Cannegieterus, Rectore Arntzenio teſte: Sed *interdum* & *ſemper* ſibi h, etiam l. pulcre opponuntur,

us

FLOSCULI POETICI.

Cedimus? An ſubitum luctando accendimus ignem?
Cedamus: Leve ſit, quod *bene fertur*, *onus.*
OVIDIUS, *Am. Libr. I. El. II. v. 9.*

Dum furor in curſu eſt; *currenti cede furori.*
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum diſcedere poſſit,
Pugnat in adverſas ire natator *aquas.*
IDEM, *de Remed. Libr. I. v. 119.*

Fit victor patiens animus cedendo furori.
Inſiſte, VICTOR, hanc viam & re, & nomine.
HADRIAN. JUNIUS, *Emblem.* XLIX. *ad* Victorem *Giſelinum.*

Num decet iraſci Regem, ſi morio verbis
Indignis illum petat? An *contemnere praeſtat?*
Numquid *cum puero decus* eſt *pugnare Giganti?*
PALINGENIUS, *Scorpii v.* 790.

Quocirca eſt ſolus liber, ſolusque profecto
Poſſidet arbitrium, Ratio quem ſola *gubernat*,
Qui affectus omnes ſuperat, fingitque premendo.
Ejusdem, *v.* 505.

Quam ſuper adſiſtens PATIENTIA: VICIMUS, inquit,
Militiam: *Eſt*, *rabidas* TOLERANDO *extinguere vires.*
PRUDENTIUS, *Pſychomach. Patientiae & Irae congreſſu v.* 47. & 51.

Omnibus una comes virtutibus adſociatur,
Auxiliumque ſuum fortis PATIENTIA miſcet.
Nulla anceps certamen init VIRTUTE ſine iſta
VIRTUS: Nam *vidua eſt*, *quam non* PATIENTIA *firmat.*
Ibid. ſub fin. quorum ultimus jam a Barthio ad h. l. verſus citatus.

---

ut deinde ultimo I. hujus L. Diſticho. *nonnunquam vince ferendo.* Opitius. *M. e. morum eſt ſemper p. v.* Scriver. cum pluribus aliis. Sed Pariſinus, uti nos.

(XXXIX.)

CONSERVA POTIUS, QUAE SUNT JAM PARTA LABORE:

QUUM LABOR IN DAMNO EST, CRESCIT MORTALIS EGESTAS.

'Ενδυκέως ταμίευε, τάπερ καμάτῳ πεπόρισαι·
Τὴν πενίην κάματός γ', ὅταν ᾖ δαπανηρός, ὀφέλλει.

Keep what thou haſt already got by Pains;
Want will increaſe, when Labour makes no Gains.

Erhalt' und ſamle dir/ was du mit Müh' erworben:
Dem Arbeit Schaden bringt/ wird arm und iſt verdorben.

Bewaar het goedt, dat gy door arbeit hebt verworven:
Als arbeit ſchade baert, dan zyt gy voort bedorven.

Conſervez, s'il ſe peut, augmentez votre Bien.
La peine eſt ruïneuſe, où l'on n'avance rien.

VARIANS LECTIO. *Conſerva potius quae jam ſunt parta: Labore, Quum labor in damno eſt, creſcit mortalis egeſtas.* Barthius ita, cui lectioni, prius re-

FLOSCULI POETICI.

Non minor *eſt virtus*, quam quaerere, *parta tueri*:
Caſus ineſt illic: *hic erit artis opus.*

OVIDIUS, *d. Art. am. Libr. II. v.* 13.

—— —— *Plus* eſt *ſervaſſe repertum*,
Quam quaeſiſſe novum —— ——

CLAUDIANUS, *d. laud. Stilic. Libr. II. v.* 326.

Fortunam citius reperias, quam *retineas*.

P. SYRUS.

Qui *homo* mature quaeſivit pecuniam,
Niſi eam *mature parſit*, *mature eſurit*.

PLAUTUS, *Curcul. Act. III. v.* 10.

Tum denique homines noſtra *intelligimus bona*;
Cum, quae in poteſtate habuimus, ea *amiſimus*.

IDEM, *Captiv. Act. I. Scen. II. v.* 39.

Inſtructa inopia eſt, in divitiis *cupiditas*.

P. SYRUS.

Ploratur lacrumis *amiſſa pecunia* veris.

JUVENALIS, *Sat. XIII. v.* 134.

Multis *res anguſta domi:* ſed nulla pudorem
Paupertatis habet, nec ſe metitur ad illum,
Quem dedit haec poſuitque modum: Tamen utile quid ſit,
Proſpiciunt aliquando viri, friguſque famemque,
Formica tandem quidam expavere magiſtra.
Prodiga non ſentit pereuntem femina cenſum,
Ac velut, exhauſta redivivus pullulet arca
Nummus, & e pleno tollatur ſemper acervo,
Non unquam reputat, *quanti ſibi gaudia conſtent.*

IDEM, *Sat. VI. v.* 355.

rejectae, poſterioribus deinde cogitationibus adſtipulatur & noviſſimus Editor. *Mortalis creſcet egeſtas.* Rarior. Sed per omnia conſentientem habemus it. Pariſinum, Salmon.

(XL.)

DAPSILIS INTERDUM NOTIS, ET CARUS AMICIS,

QUUM FUERIS FELIX, SEMPER TIBI PROXIMUS ESTO.

Τοῖσι φίλοις καὶ ἔταισιν ἐπὰν φιλότιμος ἀκούσῃς,
Ὄλβιος εὐτυχέων, Σὺ δὲ φίλτερος ἴσθι σεαυτῷ.

When thou doſt thrive, and mak'ſt thy Friend good chear,
Be ſtill a Friend unto thyſelf moſt near.

Wann du den Freunden was / mit milder Hand / verleiheſt;
So denke / daß du ſtets dein nächſter Nachbar ſeyeſt.

Als ge uwe Vrienden en Bekenden ooit verblyd,
In Voorſpoed, denk dat ge u altyd de naaſte zyt.

Régalez vos Amis, ſans votre Préjudice:
Vous ruïner pour eux, eſt-il de la Juſtice?

VARIANS LECTIO. *Notis, charis & amicis.* Al. *& largus amicis.* It. *et & carus amicus. Quum fueris dando.* Scal.

FLOSCULI POETICI.

Ὡς πᾶς τις αὑτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ. H. E.
Ut quisque *ſe met plus amico* diligit!

EURIPIDES, *in Medea*.

Heus! PROXIMUS SUM EGOMET MIHI.

TERENTIUS, *Andr. Act. IV. Scen. I. v.* 12

Verum illud verbum eſt, vulgo quod dici ſolet:
OMNES SIBI MALLE MELIUS ESSE, quam alteri.

Ejusd. Act. II. Sc V. v. 15.

PROXIMUS ESTO TIBI, *vicinum deinde juvato:*
Sic potes alterna commoditate frui.

SAMBUCUS, *Embl. p. m.* 97.

Ipſe tuis rebus bene conſule, deinde alienis:
Utilis eſt nulli, qui ſibi adeſſe nequit.

BADIUS ASCENSIUS.

Eſto memor CARO ſemper *prodeſſe* SODALI,
Ut *tibi non noceat* praeſtita *amicitia.*
Sic *utare*, tuis *egeas ne* rebus, *amicis;*
Sarcina namque humeris ſola ferenda tuis.

OWENUS, *Ethic. II. Epigr.* XXXII.

Nempe Deo eſt ſimilis *vir* DAPSILIS atque *benignus.*

PALINGENIUS, *Cancr. v.* 651.

Divitias hic finis habet: *prodeſſe* tenemur
Omnibus, at noſtris potius. Natura creavit
Nos, non ut ſolum *nobis*, *noſtrisque propinquis*,
Aſt aliis etiam, *quum poſſumus*, emolumento
Simus. Quid, quaeſo, praeclarius, atque deorum
Dignius eſt ſolio, auxilium quam ferre ruenti,
Tradere pauperibus victum miſerisque mederi?
Sic nos turba colit, ſic famam acquirimus: atque
Ad ſuperos multi, per talia facta, volarunt.

ID. PALINGEN. *Tauro v.* 531. Vid. ſtatim & Libr. II. Diſt. 1.

FLOSC. POET. REL.

Hoc tibi ſit argumentum ſemper in promptu ſitum:
Ne quid *expectes amicos*, facere quod per te queas.
ENNIUS, *ap. Gellium.*

D. Noſtrapte culpa facimus, ut malos expediat eſſe,
Dum nimium dici *nos bonos ſtudemus*, & *benignos.*
ITA FUGIAS, NE PRAETER CASAM, quod ajunt.
Nonne id ſat erat,
Accipere ab illo injuriam? *Etiam argentum* eſt *ultro objectum*:
Ut ſit, qui vivat, dum aliud aliquid flagitii conficiat.
G. Planiſſime. D. *Iis* nunc *praemium* eſt, *qui recta prava faciunt.*
G. Veriſſime. D. *Ut ſtultiſſime* quidem illi *rem geſſerimus.*
TERENTIUS, *Phorm. Act.* V. *Scen* II. *init.*

Paule, omnes deamas, redamat te, *Paule*, nec ullus.
Miraris, fieri id qua ratione queat?
Nempe *ideo*, *cunctos quod ames*, *diſcrimine nullo*,
Haec ratio eſt, *cur te nullus amicus amet.*
Odero vis igitur cunctos? Male colligis iſtuc.
Nec te odiſſe velim: ſed nec amare veto.
Quidnam igitur ſuades, ut amer? Sic ſuadeo: *Nullum*
Oderis; aſt *unum*, *Paule*, *ut ameris*, *ama.*
G. BUCHANANUS, *Epigr. Lib. I. p.* 346.
Edit. poſtrem. Elſev. 1676.

Dives eras, & amator eras: *nunc pauper*, amore
Es liber, praeſens o medicina, fames!
Qui te delicias, *fidumque* vocabat *Oreſtem*,
Demophile, nomen nunc rogat ille tuum:
Qui genus? Unde domo? Jam te docet uſus, opinor,
Quod, *cui res deerit*, *nullus amicus erit.*
IDEM, *p.* 347. e *Graeco Philodemi*, paullo inmutatum, uti & ſuperius.

FINIS LIBRI PRIMI.

DIONYSII CATONIS

DISTICHA

DE

MORIBUS AD FILIUM,

POËTICIS ADORNATA

FLOSCULIS.

LIBER II.

Digitized by Google

EXPLANATIO PICTURAE POËTICA.

Nunc juvenis, *nunc* fortis (*) *ades*, *nunc vincere regna* (a)
Dignus, *&* *indomita monſtra necare manu*!
Ira (b), *cupido* (c), *metus* (d), *peccata latentia* (e), *luxus* (f),
Rixa (g), *ſuperſtitio* (h); *ſunt ea monſtra*: *Feri*!
Fortiter (*) *illa feri*; *nec parce voracibus iſtis*
Harpyis: *Carnes rodere & oſſa ſolent.*
Bellerophonta *refer*, *vel* Jaſona, *fortibus auſis*;
Viribus Alciden; *moribus* Hippolytum.
Sed fuge Maeandros, *vitae effuge tu* Labyrinthos;
Neve negata tibi (i), *neu nimis alta*, *pete* (l).
Teque Ariadnaeum, *Vitae prudentia*, filum (aa)
Mille per anfractus incolumem expediet.
Utere (m), *ſed modicis*, *ne ſis tibi cauſa doloris* (n);
Sperne voluptates (o); *Sit tua cura*, *Salus* (p).
Spem retine (q); *oblatam cape rem* (r); *nil ferto moleſte* (s):
Haec committe bonis (t); *iſta relinque* DEO (u).
Sic tuba de coelo reboat: VITARE MEMENTO (x)!
Hoc age (y); *Noli illud* (z); *Proſpice* (aa); *Cede* (bb);
CAVE (cc).

(a) Diſt. I. (b) IV. (c) XXVIII. (d) III. (e) VIII. (f) XIX. (g) XI. & XV. (h) XII. & XXXI. (*) XIV. & XXV. (i) VI. (l) II. (m) XVII. (n) & (p) XXX. (o) XXI. (p) XXII. (q) XXV. (r) XXVI. (s) XXIII. (t) XXII. (u) XII. (x) XIII & XIX. (y) V & XXVI. &c. (z) IV. XVI. XX. &c. (aa) XXIV. it. VII. & XVIII. (bb) X. (cc) XXVII. & XXIX.

Utilius regno * quod primum eſt, cura ſalutis. 3

NAPOLI

PRAEFATIO.

TELLURIS SI FORTE VELIS COGNOSCERE CULTUS,

VIRGILIUM *LEGITO. QUOD SI MAGE NOSSE LABORAS*

HERBARUM VIRES. MACER *HAS TIBI CARMINE DICET*

(CORPORIS UT CUNCTOS POSSIS DEPELLERE MORBOS).

SI ROMANA CUPIS ET CIVICA NOSCERE BELLA,

LUCANUM *QUAERAS, QUI MARTIS PRAELIA DIXIT.*

SI QUID AMARE LIBET, VEL DISCERE AMARE, LEGENDO,

NASONEM *PETITO. SIN AUTEM CURA TIBI HAEC EST,*

UT SAPIENS VIVAS, AUDI QUAE DISCERE POSSIS;

PER QUAE SEMOTUM VITIIS DEDUCITUR AEVUM.

ERGO ADES: ET, QUAE SIT SAPIENTIA, DISCE LEGENDO.

VARIANS LECTIO. v. 2. *Vergilium l.* Ibid. *labores.* Scriver. v. 3. *Macer tibi c. dicit.* v. 4. totus ſuſpectus eſt. v. 5. *& Punica noſcere bella.* v. 6. *qui Mar-*

Wilt gy by avontuur den aart des Landbous weten,
Zo lees Virgilius, den Koning der Poëten.
Maar lokt de kennis u van bloem en kruidery,
Die 't lichaam ſtrekken zal tot heilzame Artſeny,
En rekken verder uit den draat van 't brooze leven,
Daar van zal Macer u volkome kennis geven.
Maar wilt gy weten, hoe oud Rome heeft gewoedt,
En ſtroomen heeft geplengt van 't Burgerlyke bloet,
Zo luiſter naar Lukaan en zyne Krygsgezangen.
Maar heeft de Brant der liefde uw teder hart bevangen,
En wilt gy weten wat de kunſt is van de min,
Dat zal Ovidius u zeggen naar uw' zin.
Doch wilt gy liever u gelegen laten leggen
Aan 't ſtuk der Wysheit, hoor wat ik u hier zal zeggen.
Zoo kleeft geen ondeugt op uw hart zoo lang gy leeft.
Kom herwaart dan, en zie wat u de Wysheid geeft.

Pour ſçavoir les travaux de la race ſervile,
Toute l'Agriculture; allez lire VIRGILE.
Ignorez-vous l'effèt, que chaque herbe produit?
Amplement dans ſes vers MACER *vous le déduit.*
Du ſang de ſes Enfans Rome teinte & fumante?
Conſultez de LUCAIN *la Muſe foudroyante.*
Si quelqu'un veut glâner au champ de Cupidon;
Qu'il prenne pour Auteur l'ingénieux NASON.
Mais qui de la Sageſſe aime les traits intimes,
Qui veut & s'afranchir des Remords & des Crimes;
Qu'il vienne en prâtiquant s'imprimer CES MAXIMES.

VARIANS LECTIO. Vs. 1 & 2. Gall. lege, ſi mavis, hoc modo:

Si vous voulez connoître à fond l'Agriculture,
Voyez-en dans Virgile une exacte peinture.

Vs. 8. *Qu'il prenne*] Non ſuadet, ſed dicit quaſi: ſi quis deſipere vult, deſipiat. Ut Terentianus ille pater: Habeat, valeat, vivat cum illa.
Vs. 11. *En prâtiquant s'imprimer*] Aut potius: *exprimer*, factis exprimat & vita ſua. Niſi cui forte magis arriſerit: *Souſcrire à ces Maximes.*

(I.)

SI POTES, IGNOTIS ETIAM PRODESSE MEMENTO.
UTILIUS REGNO EST, MERITIS ADQUIRERE AMICOS.

Εἰ δύνασαι, σπεῦσον καὶ τοὺς ἀγνῶτας ὀφέλλειν·
Κέρδιόν ἐϛι φίλους περιποιεῖσϑ', ἢ βασιλεύειν.

Help Strangers what thou canſt; for Friends to gain,
By due Deſerts,. is better than to reign.

Auch Fremden / wo du kanſt / thu Beyſtand und Genügen:
Es nuzt mehr / als ein Reich / durch Gutthat Freunde kriegen.

Verplicht ook Vremden door gedienſtigheid met oordeel.
Meer dan een wingeweſt, brengt Vrienden winnen, voordeel.

Cherchez à procurer de pluſieurs l'Avantage:
Nul Royaume n'apporte un plus ſûr apanage. Ou:

Comprens dans tes bienfaits juſqu'à l'étranger même:
Augmenter ſes Amis, vaut mieux qu'un Diadême.

Varians Lectio. *Utilius regno, meritis a. a.* Quidam recentiores, quos inter & Pariſinus, ſ. Abb. Salmon.

FLOSCULI POETICI.

Hic non divitias nigrantibus abdidit antris,
Nec tenebris damnavit opes: Sed largior imbre
Sueverat innumeras hominum ditare catervas.
Quippe velut denſos currentia munera nimbos
Cernere ſemper erat: populis undare Penates;
Aſſiduos intrare inopes; remeare beatos.
Praeceps illa manus fluvios ſuperabat Iberos,
Aurea dona vomens. ——— ——— ———

CLAUDIANUS *in Conſul. Probini*, *v.* 42.

Non, mihi centenis reſonent ſi vocibus ora,
Multifiduſque ruat centum per pectora Phoebus,
*Acta Probi narrare queam, quot in ordine gentes
Rexerit.* ——— ——— ——— ———

IDEM, *ibid.* *v.* 55.

——— ——— ——— At (Salluſtius) hic ſi
Qua res, qua ratio ſuaderet, quaque modeſte
Munificum eſſe licet, vellet bonus atque benignus
Eſſe: *Daret quantum ſatis eſſet, nec ſibi damno*
Dedecorique *foret.* ——— ——— ———

HORATIUS, *Serm. Libr. I. Sat. II. v.* 49.

Nullus argento color eſt, avaris
Abditae terris inimice lamnae,
Criſpe Salluſti, *niſi temperato* *Splendeat uſu.*

IDEM, *Libr. II. Od. II. v.* 1.

Aurea quid proſunt, ſi non pandantur in uſum,
Atque *ferant* miſeris *ſubſidiumque* malis?
Non ego delicias reputo, nec munera rara,
Condita ſint, imis ſi lateantque locis.

J. SAMBUCUS, *Emblematum p. m.* 49.
Conf. & tit. Dum vivo, proſum. *pag.* 145.

In bono hoſpite atque *amico quaeſtus eſt* quod (in-) ſumitur.

PLAUTUS, *Mil. glor. Act. III. Scen. I. v.* 80.

——— *Frugi convenit eſſe* hominem, pectus cui ſapit.

IDEM, *Bacchid. Act. IV. Scen. IV. v.* 12.

Naturae humanae *nil aptius*, & *nihil* ipſo
Dignius eſt *homine*, ut perhibet ſchola docta Sophorum;
Quam prodeſſe homini, & ſocio ſuccurrere lapſo.
At nunc, o mores! o triſtia tempora! prorſus
Extincta eſt pietas. ——— ———

PALINGEN. *Tauro*, v. 540. poſt citata
ad ſuperius Dict.

(II.)

MITTE ARCANA DEI, COELUMQUE INQUIRERE QUID SIT:

QUUM SIS MORTALIS, QUAE SUNT MORTALIA, CURA.

Λεῖπε Θεοῦ τ' ἄῤῥητα, τί τ' οὐρανός ἐστιν, ἐρευνᾷν·
Θνητὸς ἐὼν, θνητοῖσι μεμηλότα ἔργα μερίμνα.

God's Secrets, and what Heav'n is, to enquire
Forbear; being mortal, mortal Things deſire.

Laß ſeyn was Himmel ſey / was Gott daſelbſt beginnt:
Schau an / was ſterblich iſt; dieweil wir ſterblich ſind.

Tree niet in 't Hemelſch, niet in Godts geheimenis.
Dewyl gy ſterflyk zyt, zorg voor dat ſterflyk is.

N'ouvrons point ſur le Ciel un oeil trop téméraire.
Dévoués à la mort, la terre eſt notre Sphère.

VARIANS LECTIO. *M. a. D. c. i. q. ſ. An dii ſint, coelumque regant, ne quaere doceri.* Referente ex Conlationibus Codd. Doctiſſ. Arntzenio.

FLOSCULI POETICI.

Εἰ θνητὸς εἶ, βέλτιστε, θνητὰ καὶ φρόνει.

MENANDER, quem nos ita Latinum eſſe jubemus, conſentientem Noſtro:

MORTALIS ES: MORTALIUM CURAS gere.

—— *Quid* aeternis minorem
Conſiliis *animum fatigas?*

HORATIUS, *Libr. II. Od. XI. v. 11.*

CURENT MORTALES, QUAE SUNT MORTALIA: MITTANT,
Quae Superûm: Ne, ſi contendant altius aequo
Scandere, praecipitent potius moveantque cachinnum.
Ut, ſi forte velit ſumma de rupe volare
Bos gravis, aut aſinus citharam pulſare canoram.

PALINGEN. *Virgin.* v. 587.

Hîc ſitus eſt *Phaëthon*, currus auriga paterni,
Quem ſi non tenuit; *magnis* tamen *excidit auſis.*

OVIDIUS, *Metam. Libr. II. v. 327.*

Dum *petit* infirmis *nimium ſublimia* pennis
Icarus, Icarias nomine fecit aquas.

IDEM, *Triſt. Libr. I. Eleg. I. v. 19.*

Nam *ſecreta Dei quis novit?* Quis fuit unquam
In coelo, rediitque iterum, potuitque referre?
Non tanti eſt *mortale genus*: mens noſtra labaſcit
In rebus ſummis, nec ſpectat noctua ſolem.

Qui ſupra, MARCELLUS PALINO. *Librae v. 514. Concordans cum Paullino, Rom. XI. 34. Cui nos alterum ſubjungimus Choriambico incluſum, dictum pariter Paullinum:*

NOLI ALTUM SAPERE, HEU! SED POTIUS TIME.

Rom. XI. 20. Lemma quondam *Rob. Stephani.*

Nam ſperare *Deum penitus cognoſcere*, *nulli*
Fas hominum, *coelis* obita *niſi* morte *recepto.*

MICH. HOSPITALIUS, *Libr. I. Epiſt. ad Claud. Eſpenſ. p. 33. Edit. Amſteled a. 1732.*

III.

(III.)

LINQUE METUM LETI: NAM STULTUM EST, TEMPORE IN OMNI
DUM MORTEM METUAS, AMITTERE GAUDIA VITAE.

'Ρῖπτε φόβον θανάτου· τὸ γὰρ ἀφραδές ἐςιν, ἀλήτως
Μοῖραν ὑποπτεύοντα, βίου θέλγητρα προέσθαι.

Leave fearing Death; for it is found in thee,
Through fearing Death, not one good Day to ſee.

Thu Todes-Furcht hinweg: Begehr' ihn nicht zu wiſſen:
Man kan / bey Todes-angſt / des Lebens nicht genieſſen.

Vrees voor den Doot niet: gy maakt u de vreugde quyt
Des levens, als gy voor den doot vreeſt t'allen tyd.

Ne craignez point la Mort: C'eſt excès de folie:
En la craignant toûjours, d'empoiſonner ſa Vie.

VARIANS LECTIO, *Dum mortem metuis, amittis g. v. Al. amittas.*
Forte

FLOSCULI POETICI.

Diſtrictus enſis cui *ſuper* impia
Cervice pendet, non Siculae dapes
  Dulcem elaborabunt ſaporem;
    Non avium citharaeque cantus
Somnum reducent. —— ——

HORATIUS, *Libr. II. Od. I. v.* 17.

Is demum vere *vivit*, *qui* mente ſerena
  Et nitido *laetos exigit* ore *dies*.
At *qui* perpetuis *torquet ſe angoribus*, hunc *non*
  Vivere; ſed *lenta morte perire*, *puto*.

M. A. MURETI *Epigramma*.

Dum mortem vitare ſtudet, vitamque tueri,
  Se toto vitae tempore torquet, *homo:*
Bruta bonis fruitur praeſentis beſtia vitae;
  Dum vivit, vivit; cum moritur, moritur.

OWENUS, *Libr. II. ad G. Sidley Epigr.* XLIV.

Si non *laetaris vivens*, laetabere numquam.

PALINUG. *Gemin. v.* 170.

—— Dum fata ſinunt,
Vivite laeti: Properat curſu
Vita citato, volucrique die
Rota praecipitis vertitur anni.
Durae peragunt penſa ſorores,
Nec ſua retro fila revolvunt.
At *genus hominum fertur rapidis*
Obvia fatis, incerta ſui:
Stygias ultro quaerimus undas.

SENECA *Hercul. fur. Act. I. v.* 176.

Quid tantos juvat excitare motus,
  Et propria fatum ſollicitare manu?
Si mortem petitis, *propinquat ipſa*
  Sponte ſua, volucres nec remoratur equos.

BOETHIUS, *Conſol. Phil. Libr. IV. Metr. IV. v.* 1.

Forte erat: *mortem metuens amittis* Pariſino & Cl. Arntzenio ſe probavit: *Dum mortem metuis, amittere*, Quod nos minus probamus.

IV.

(IV.)

IRATUS, DE RE INCERTA CONTENDERE NOLI:

INPEDIT IRA ANIMUM, NE POSSIT CERNERE VERUM.

Ἀμφίϐολον διὰ πρᾶγμα χολωσάμενος μὴ ἔριζε·
Θυμὸς ἐπιπροσθεῖ τῷ νῷ τοῦτ' ἀτρεκὲς ἀθρεῖν·

Strive not, being angry, where a Doubt may be;
Wrath keeps the Mind, that Truth it cannot ſee.

Im Zorne ſtreite nicht / was recht und unrecht ſey :
Dem Zorne wohnt kein Maaß und Glanz der Wahrheit bey.

Twiſt om 't onzek're niet, door gramſchap opgewekt:
De gramſchap maakt dat u de Waarheid blyft bedekt.

Ne vous emportez point à diſputer en vain:
Dès que l'Eſprit ſe trouble, il dévient incertain. Ou bien:

Sur un Sujet douteux évite la colere:
Par elle, en ton Eſprit, le Vrai perd ſa lumiere.

VARIANS LECTIO. *Incerta iratus de re c. n.* Ita verborum ordinem inmutavit Wachius, recte propter ea ab Arntzen. notatus. *Impedit ira animum,* ne

FLOSCULI POETICI.

Me miſerum, *vix* ſum *compos animi*, ita *ardeo iracundia*;
TERENTIUS, *Adelph. Act III. Scen. II. v. 12.*

IRA, FUROR brevis eſt: ANIMUM rege. Qui, niſi paret,
Imperat: Hunc frenis, hunc tu compeſce catena.
HORATIUS, *Libr. I. Ep. II. v. 62.*

Ille monet: Ne frena *animo* permitte *calenti*.
Da Spatium, *tenuemque moram: male cuncta miniſtrat*
Impetus. Hoc, oro, munus concede parenti.
STATIUS, *Thebaid. Libr. X. v. 703.*

Nunc face ſuppoſita *ferveſcit ſanguis*, & *ira*
Scintillant oculi: Dicisque, *facisque*, *quod* ipſe
Non ſani eſſe *hominis*, non ſanus juret Oreſtes.
PERSIUS, *Sat. III. v. 116.*

Ira adeo *mentem confundit*, *ut*, ebria bile
Ferventi, *nequeat dignoſcere*, *quid* ſit *agendum*,
*Judicii*que *expers* ſcelerumque per avia tendat.
Mox dolor atque pudor facta inconſulta ſequuntur.
PALINGENIUS, *Sagittar. v. 956.*

Conſilium praeceps ſequitur plerumque ruina:
IRA quoque eſt valde NOXIA CONSILIO.
OWENUS, *Ethic. II. Epigr.* XXXIV.
E veter. Sap.

Qui temere & *praeceps* rabidas *exarſit in iras*;
Excedet ſemper limina juſtitiae.
Ibid. Epigr. IV.

Neſcit obeſſe ſuis *furor* hoſtibus: *Errat ab ictu*
Conſiliique inpos in ſua damna *ruit*.
ANDREAS ALCIATUS, *Emblem.* CLXXV. *tit.*
Inſani gladius.

IRA ANIMAE MORS EST. IRAM FUGE. MITTE FURORREM,
NE MALE, COMMOTUS, TU QUOQUE FORSAN AGAS.
EOBANUS HESSUS.

ne poſſis cernere verum. Pauciores habent, quos ſecutus tamen videtur eſſe Scriverius.

(V.)

FAC SUMTUM PROPERE, QUUM RES DESIDERAT IPSA:

DANDUM ETENIM EST ALIQUID, QUUM TEMPUS POSTULAT AUT RES.

Αὐτίκα δὴ δαπάνησον, ὅταν τὰ πράγματ᾽ ἀπαιτῇ·
Δεῖ κατὰ τὸ χρεῖος, καὶ τὸν καιρόν τι χορηγεῖν.

Slack not to ſpend, when a juſt Cauſe deſires:
We muſt be ſomewhat free, when Time requires.

Du ſolt dich / wo es Noth / zu geben bald befleiſſen:
Wer geben will / der giebt / wann Sach' und Zeit es heiſſen.

Doe vaardig koſten, als de Nood en Billykheid
En zelfs de zaak het eiſcht, naar tyds gelegenheid.

Lorsque le tems l'exige, ou bien la circonſtance,
N'héſitez point, à faire une honnête Dépenſe.

V. VARIANS LECTIO. *Fac ſumptum prompte.* Vult Erasmus. *Fac ſumtum properes.* Mallet, quam iſtud, Arntzenius. *Fac ſumtum, propere cum res deſiderat,*

FLOSCULI POETICI.

Auceps quando concinnavit aream, offundit cibum.
Aves aſſueſcunt. *Neceſſe eſt* FACERE SUMTUM, *qui*
quaerit lucrum:
Saepe edunt: ſemel ſi ſunt captae, rem ſolvunt aucupi.
PLAUTUS, *Aſinar. Act. I. Sc. III. v.* 64.

Non ego omnino lucrum omne eſſe utile homini exiſtimo.
Scio ego, multos jam lucrum luculentos homines reddidit.
Eſt etiam, *ubi* profecto *damnum praeſtet facere, quam lucrum.*
Odi ego aurum: multa multis ſaepe ſuaſit perperam.
IDEM, *Captiv. Act. II. Scen. II. v.* 75.

Pecuniam IN LOCO *negligere*, maximum interdum *eſt lucrum.*
TERENTIUS, *Adelph. Act. II. Scen. II. v.* 8.

Prodigus & ſtultus *donat*, quae ſpernit & odit:
Haec ſeges ingratos tulit & feret omnibus annis.
Vir bonus & ſapiens *dignis* ait eſſe paratum,
Nec tamen ignorat, quid diſtent aera lupinis.
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. VII. v.* 20.

Crede mihi, *Res* eſt *ingenioſa, dare.*
OVIDIUS, *Libr. I. Am. El. VIII. v.* 62.

Heu ſtultos, qui ſe invifos fecere negando!
Magnus enim, qui dat, ſi capit inde nihil.
SAMBUCUS, *Embl. tit.* Divitiae inutiles, *p.* 49. v. 9.

Munera *qui mittit, ſperat* majora *remitti:*
Nemo ſuas gratis *perdere vellet opes.*
OWENUS, *Ethic. I. Epigr.* LXXXVIII.

ſiderat, ipſi. Ita legunt cum Barthio, Almelovenius, citante Arntz. *Tardatum eſt, aliud eum t. p. a. r.* Ingenioſe magis, quam vere, Arntzenius, quod ipſe noviſſime Veritati dedit. Al. *Dum tempus poſtulat aut res.*

(VI.)

QUOD NIMIUM EST FUGITO : PARVO GAUDERE MEMENTO.

TUTA MAGE EST PUPPIS, MODICO QUAE FLUMINE FERTUR.

Τοῦ μὲν ἄγαν ἀπέχου· Τῶν δ' αὖ μετρίων ἐπιθύμει·
Ἐν βαιῷ ποῖαμῷ γὰρ ἀκινδυνώτερος ὁ πλοῦς.

Rejoice in little , ſhun what is extream :
The Ship rides ſafeſt in a little Stream.

Was gar zu viel iſt / fleuch : Laß wenig dir gefallen:
Viel ſich'rer kan ein Schiff auf kleinem Waſſer wallen.

Te veel is quaadt ; genoeg zy dat wat gy geniet.
Een Schip vaert veiligſt door een' niet te ſterken vliet.

En tout , fuyez l'Excès , que le peu vous contente :
La nacelle aux ruiſſeaux , ne craint point la Tourmente.

VARIANS LECTIO. *Q. n. e. f. , pauco gaudere m.* Editio nuperrima Pariſienſis , Regiis dicata Virginibus , ab Abbat. Salmon. *Tuta magis puppis , modico*

FLOSCULI POETICI.

Rectius *vives*, Licini, *neque altum*
Semper *urgendo*: *neque*, dum procellas
Cautus horreſcis, *nimium premendo Littus* iniquum,
Auream *quisquis mediocritatem*
Diligit, *tutus*. —— ——

HORATIUS, *Libr. II. Od. X. v. 1.*

Adprime id in vita utile, ut NE QUID NIMIS.

TERENTIUS, *Andr. Act. I, Sc. I. v. 34.*

Scilicet *extremis* longe *mediocria praeſtant.*
Infima calcantur, ſumma repente ruunt.

THOM. MORUS.

Eſt ſummos ſatias; habet, eſurientibus imis,
Quos ſaturet, medium: MEDIUM TENUERE BEATI.

Parodia TAUBMANNIANA.

—— —— Quidquid in altum
Fortuna tulit, ruitura levat.
Modicis rebus *longius aevum* eſt.
Felix mediae quisquis turbae Sorte beatus,
Aura ſtringit *littora tuta*;
Timidusque, mari credere CYMBAM,
REMO TERRAS PROPIORE LEGIT.

SENECA, *Agamemn. v. 100.*

Quo quisque eſt *major*, *majora pericula* vitae
Suſtinet: *In parva* eſt *vita beata domo.*

POSTHIUS.

Felix, qui didicit CONTENTUS VIVERE PARVO.

PALINGEN. *Tauri v.* 474.

„ Optio ſi detur fortis mihi, Femina princeps
Dicebat, *media vivere ſorte velim.*
„ Si nequeam media; tum dura vivere malim,
„ *Quam nimia* rerum *proſperitate frui.*
Egregium ſane dictum; ratioque perinde
Egregia, & clara Principe digna fuit:
„ *Non deſunt miſeris ſolatia*, dixit, *at* ILLUM,
„ QUI NIMIS EST FELIX, MENS BONA *ſaepe* FUGIT.

ANTHOLOGIA SACRA.

---

dic q. f. f. Rariores. Reliqua ad h. D. notata, vitia potius deſcribentium, quam digna notatu lectionis ſunt varietas,

(VII.)

QUOD PUDEAT, SOCIOS PRUDENS CELARE MEMENTO:

NE PLURES CULPENT ID, QUOD TIBI DISPLICET UNI.

Ὧν αἰδῶς σ' αἱρεῖ, τάδε μὴ κοίνωσον Ἑταίροις·
Μὴ πλέονες μέμφωνται ὅπερ μόνῳ οὔ σοι ἀρέσκει.

With what thou art aſham'd diſcloſe to none,
Leſt many blame what thou diſlik'ſt alone.

Was Schaam und Schande bringt / verbirg mit klugen Sinnen;
Um nicht / zu eigner Schand / auch Vorwurf zu gewinnen.

Waar over gy u ſchaamt, zeg dat aan Vrienden niet:
Want waar toe diende u nog verwyt, tot uw verdriet?

Ce qui vous eſt honteux, derobez-le à vos Proches:
A vôtre Déplaiſir ſe joindroient leurs Reproches.

VARIANS LECTIO. *Quod pudeat ſocios, prudens celare mem. Nec plures culpent, id quod t. d. u.* Sed *quae ita diſtinguant*, teſte probatiſſimo, Arntzenio, *ſunt*,

FLOSCULI POETICI.

Quis *furor eſt*, *quae* nocte *latent*, in luce fateri;
Et quae clam facias, facta *referre palam*?

OVIDIUS, *Am. Libr. III. El. XIV. v.* 7.

Tu tua *proſtitues famae peccata ſiniſtrae*,
Commiſſi perages indiciumque tui.
Sit tibi mens melior. ——— ———

Ibid. v. 11.

Alium ſilere quod voles, *primus ſile.*

SENECA, *Hippolyt. v.* 873.

Eſto multorum, *ſoli tibi notus*, amicus:
Et quod vis alios *ipſe* ſilere, *ſile.*

JO. AUDOENUS, *ſive* OWENUS, *Appendic. Epigr. III. tit.* Regula vitae.

Quod *ſi arcana* ſuo *quisquam commiſit* amico,
Hunc metuat, ne quando fides frangatur, *oportet:*
Ne quando infenſus, mutata mente, revelet,
Quod prius in cordis penetralibus occultabat.
Ergo, ſi liber vis eſſe, & vivere tutus,
NON ULLI CREDAS, QUOD TU CLAM FECERIS: & ſic
Semper amicum habeas, dum durat foedus, ut ipſum
Poſſe putes hoſtem fieri, quod ſaepe videtur.
Nam, qui ſemper ament, noſtro ſunt tempore rari.

PALINGENIUS, *Cancr. v.* 400.

Si tibi quid caris *pudor* eſt *exponere amicis*;
Rem finge alterius, quando refertur, agi.
Sic ſimul, illorum quae ſit ſententia, diſces,
Nec reteges animum fronte rubente tuum.

MEYERUS.

ſunt, inquit ille, *pauciſſimae*. Vide tamen, de priore verſu ita diſtinguendo, Hiſtor. noſtr. Criticam.

(VIII.)

NOLO PUTES, PRAVOS HOMINES PECCATA LUCRARI:

TEMPORIBUS PECCATA LATENT, SED TEMPORE PARENT,

Τοὺς ἀλιτροὺς μὴ οἴου ἀλιτροσυνῶν τι ὄνασθαι.
Πταίσματα τῷ τε χρόνῳ ἐλάθοντο, χρόνῳ τ' ἐφάνησαν.

Conceit not that bad Men their Sins do gain:
For Sins are ſometimes hid, and ſometimes plain.

Nicht denk' es ſey geſchenkt/ wann einer was verbricht:
Zeit decket Laſter zu/ und bringt ſie an daß Licht.

Denk niet dat menſchen oit van misdryf voordeel trekken:
Een dag brengt zonde aan 't licht, die Jaren vaſt bedekken.

Un crime enſeveli dans une obſcure nuit,
Ne l'eſt que pour un tems; un autre le trahit.

VARIANS LECTIO. *Temp. p. l. & tempore parent.* Quod ultimum in

Patens

FLOSCULI POETICI.

Ah *miſer!* & *ſi quis* primo *perjuria celat*,
Sera tamen *tacitis poena venit pedibus.*
TIBULL. *Lib. I. El. X. v.* 3.

Nec tibi celandi ſpes ſit, peccare paranti;
Eſt Deus, occultos qui vetat eſſe dolos.
Ibid. v. 23.

At videt hoc, *videt* ille *Deûm regnator*, & auſis
Sera quidem, *manet ira* tamen. ——— ———
STATIUS, *Thebaidos Lib. V. v.* 681.

——— ——— Saepe Dieſpiter,
Neglectus, inceſto addidit integrum.
Raro antecedentem ſceleſtum
Deſeruit *pede poena claudo.*
HORATIUS, *Libr III Od. II. v.* 27.

Culpam poena premit comes.
IDEM, *Libr. IV. Od. V. v.* 24.

Et *peccare* nefas, aut pretium *eſt mori.*
IDEM, *Libr. III. Od. XXIV. v.* 24.

Diſce, *nec in mediis* eſt *tuta rapina tenebris*:
Haec, quae nocte patras crimina, *luce lues.*
ERH. WEIGEL. *Eth. nat.*

Felix criminibus nullus erit diu.
AUSONIUS, *in* CLEOBULO.

Turpe quid *auſurus*, te, ſine teſte, *time.*
IDEM AUSON. *in* THAL. *Mileſio.*

——— ——— ——— Non repraeſentat ſua
Supplicia ſemper. *lentus iraſci*, *Deus:*
Sed vetera cernens vitia cumulari novis,
Gravitate poenae temporis *penſat moram.*
GROTIUS, *Sophompan. Act. II. Sc. I. v.* 38.

Tarda (quidem) *Nemeſis* poenam differre videtur;
Attamen *a tergo* dura *flagella quatit.*
SCHOONHOV. *Embl. LI. v.* 3.

Quod ſcelus eſt umquam commiſſum, quae loca *tempus*
Id reticent; tandem *quin pateſiat* opus?
SAMBUC. *Emblem. tit.* οὐκ ἐςι μιάσματος γῆρας. *pag.* 195. *v.* 7.

Patent quidam male ſeduli transmutarunt, legum metri ſupina, ut videtur, ignorantia, aut incuria.

(IX.)

CORPORIS EXIGUI VIRES CONTEMNERE NOLI:

CONSILIO POLLET, CUI VIM NATURA NEGAVIT.

Ἠπεδανοῖο φυὴν μὴ σωματίοιο κάκιζε·
Φραδμοσύνῃ προβέβηκεν, ὅτῳ φύσις οὐκ ἔπορ᾽ ἀλκήν.

The Strength of little Men do not deſpiſe:
Whom Nature hath made weak, ſhe makes more wiſe.

Nicht ſcherze kleinen Leib / der ſchwache Kräffte hat:
Wem die Natur Gewalt verſagt / dem giebt ſie Rath.

Laat een kleen Lichaam, om zyn zwakheit, onveracht:
Natuur geeft Wysheit voor lichamelyke kracht.

Gardez de mépriſer d'un Nain la petiteſſe:
L'Eſprit ſouvent du corps compenſe la foibleſſe.

Varians Lectio. *C. e. noli contemnere vires.* Alii: Quorum poſito aequali circiter numero, non tantum, ex Arntzenii mente, aurium hic adhibendum eſt judicium, ſive, ut ipſe loquitur: *aures conſuluimus poeticas;* ſed, vel Catone noſtro ad partes vocato, ut in ſuis judice, eadem tamen manet rationis aequalitas. Quum enim ille fere nimium amaverit in praeceptis, quae vocant, *affirmantibus:* MEMENTO; in monitis vero certi quidquam prohibentibus hoc: NOLI; utrumque iſtum verſus locum, & Caeſurae proximum & ultimum, pene absque diſcrimine, huic eidem fecit proprium. Sic

L.

FLOSCULI POETICI.

Parva necat morſu ſpatioſum *vipera taurum:*
A caue non magna ſaepe *tenetur aper.*

OVIDIUS, *Lib. II. Rem. Am. v.* 25.

Maior in *exiguo* regnabat *corpore* virtus.

STATIUS.

Ictibus it parvi quercus ad ima viri.
Interdum exiguo rex maximus occidit ictu:
Saepius *in parvo corpore magna* latent.

ANONYMUS.

Si mihi difficilis formam natura negavit;
Ingenio formae damna rependo meae.
Sum *brevis*; at nomen quod terras impleat omnes
Eſt mihi : Menſuram nominis ipſa fero.

OVIDIUS, *Heroid. Ep. XV.* SAPPHUS. *v.* 31.

——— ——— ——— Corpore debilitato
Vis animi creſcit : Quare imbecilla ſenectus
CONSILIO SUPERAT juvenes, MENTISQUE VIGORE.
INGENIO plerumque caret, qui ROBORE praeſtat.
Raro utrumque Deus cuiquam largitur, ut idem
Sit *ſapiens*, & ſit *robuſto corpore* pollens.

PALINGEN. *Librae v.* 924.

Sed te non animis, nec ſolis viribus aequum
Credere. Saepe *acri potior Prudentia dextra.*

VALERIUS FLACCUS, *Argonaut. Lib. IV. v.* 621.

Virtute ſemper *praevalet Sapientia.*

PHAEDR. *Libr I. Fab. XIII. v.* 14.

Corporis at *moles quid* erit, *ſi pectora deſint?*

SAMBUCUS, *pag. m.* 242. *tit.* Non in mole ſed pectore Virtus.

Diſce tamen *brevibus*, quae ſit *fiducia monſtris*,
Et faciat, quidquid *parvula turba* cupit.

AVIAN. Fab. XXXI. v. 11.

L. i. Diſt. ix. NOLI *deſiſtere coeptis.*	*Certo promittere* NOLI. L. i. Diſt. xiii.
Diſt. x . . *contendere verbis.*	*Quam tu tibi credere* N. . . . xiv.
xxiii. . . *ſed te ipſe coerce.*	*Spem tu tibi ponere* N. . . . Diſt. xix.
xxxii. . . *praeſentire notis.*	*Incerta contendere* N. . . L. ii. Diſt. iv.
L. ii. Diſt. xi. . . *contendere verbis.*	*Vires contemnere* N. . . . . ix.
xii. . . *perquirere ſorte.*	*Ignoſcere tu tibi* N. . . . xxi.
xv. . . *maledicta referre.*	*Animum ſubmittere* N. . . . xxv.
L. iii. Diſt. xx. . . *tu verba timere.*	*Aptam dimittere* N. . . . xxvi.
L. iv. Diſt. x. . . *quae ventris amica.*	*Factum nolito ſilere.* L. iii. Diſt. xv.
xviii. . . *irridere ſenectam.*	*Prave contendere* NOLI. L. iv. Diſt. xxxiv.
xxxv. . . *moerere dolendo.*	
xxxvii. . . *promittere vitae.*	
xlvi. . . *gaudere maiorum.*	

X.

(X.)

CUI SCIERIS NON ESSE PAREM TE, TEMPORE CEDE;

VICTOREM A VICTO SUPERARI SAEPE VIDEMUS.

Ὃν σευ ἀκιδνότερον νοέεις, τῷ δ' εἶκ' ἐνὶ καιρῷ.
Πολλάχ' ὁ νικηθεὶς τὸν νικήσαντα κράτησε.

When thou haſt not thy Match, in time retreat;
We ſee the conquer'd oft the Victor beat.

Gib einem weißlich nach / dem du dich nicht kanſt gleichen:
Zuweilen muß wer ſiegt / dem Obgeſiegten weichen.

Zwicht voor den geen', by wien gy u niet kunt gelyken.
De winnaar moet veeltyts voor een' verwonnen wyken.

A l'Ennemi trop fort cedez ſa vaine gloire:
C'eſt ainſi qu'aux Vainqueurs on ravit la Victoire.

VARIANS LECTIO. *Quem ſcieris non eſſe parem tibi*, *t. c.* Quam falſam lectionem ac depravatam, malis avibus Planudes in Graecis ſuis ſecutus, infelicius adhuc expreſſit, ſi modo ita ſcripſit, ut hodie legitur. Planudem

FLOSCULI POETICI.

—— CEDENDO VICTOR ABIBIS. ——

Ille fatigatae *vincendo* monſtra novercae
Qui meruit coelum: *Paruit imperio.* ——
— I nunc, & dubita ferre, quod ipſe tulit.

OVIDIUS, *Art. II. v.* 197. & 217. &c.

Diſſimula atque tace, ne deteriora ſubinde
Damna feras. *Stultum eſt* hoſtem *irritare potentem*,
Atque malum majus tumidis ſibi quaerere verbis,
Expectat tempus *ſapiens*, iramque coërcet.
Saepe etiam *utiliter cedit*, placidisque furentem
Demulcet dictis *& dulcibus allicit hoſtem*
Blanditiis. —— —— ——

PALINGENIUS, *Cancri v.* 812.

Nimirum magna *eſt prudentia*, *vincere blande*,
Atque animi ad tempus preſſum celare dolorem.

v. 823.

Qui patitur vincit. *Patientia* ſola *triumphat*
Magnifice. Si *vis vincere*, *diſce pati.*

REUSNERUS.

CEDERE qui neſcit, VINCERE neſcit homo,

IDEM.

Perfer & obdura: Dolor hic tibi proderit olim.

OVIDIUS, *Am. Libr. III. El. XI. v.* 7.

Perfer & obdura : Patientia plurima mollit,
Quae nequit humanum corrigere ingenium.

SCHOONHOV. *Embl. LXII. v.* 3.

Monumento ſint porro quaedam Amſtelodamenſium aedes privatae, patientiae quondam fructus, verbis inſcriptae modo Latinis: PERFER ET OBDURA. Modo Belgicis:

Wie verdraagt en zwygt,
Overwint en verkrygt.

nudem vulgarem rurſus ſecutus Pariſinus Editor uterque & ipſe Metaphraſtes novus. Id quod hic laudare non poſſumus. Scilicet hoc eſt, quod breves inter Noſtri Sententias *Lemmate XI.* duobus dicitur verbis: MAJORI CEDE.

XI.

(XI.)

ADVERSUS NOTUM NOLI CONTENDERE VERBIS.

LIS MINIMIS VERBIS INTERDUM MAXIMA CRESCIT.

Ἀψιμάχοις ἐπέεσσι μὴ ἀντιλόγησον ἑταίρῳ·
Ἐξ ὀλίγων μύθων μεγάλη ποτὲ δῆρις ὀρώρει.

Babble not with him, whom thou doſt well know;
The greateſt Strife doth oft from leaſt Words grow.

Mit einem / den du kennſt / begib dich nicht in Streiten:
Aus ſchlechten Worten wächſt ſehr groſſer Zanck / zu Zeiten.

Wil nimmer twiſten met Bekenden : Eer men 't wiſt,
Rees uit het minſte Woord ſomwylen grote twiſt.

Avec vos Familiers fuyez toute querelle.
Le plus grand feu s'allume à la moindre étincelle.

VARIANS LECTIO. *Adverſum notum noli c*, v. *Lis verbis minimis i. m. c.* Al. *His verbis.* ſed pleno absque ſenſu.

FLOSCULI POETICI.

Majus peccatum eſt: *paullum deliquit amicus*,
Quod niſi *concedas*, habeare inſuavis, acerbus
Odiſti & fugis, ut Druſonem debitor aeris.
HORATIUS, *Lib. I. Sat. III. v.* 54.

——— ——— ——— Et mihi *dulces*.
Ignoſcent, ſi quid peccâro ſtultus, *amici*;
Inque vicem illorum patiar delicta libenter.
Ibid. v. 139.

Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς.
Ne propter parvum *infeſtus ſis* crimen *amico*.
AUR. PYTHAG. CARM. *v.* 7. *ad quem vide ſis* HIEROCLEM, *p.* 66.

Ludus enim *genuit* trepidum *certamen & iram*;
Ira truces *inimicitias &* funebre *Bellum*.
HORAT. *Lib. I. Epiſt. XIX v.* 48.

Poſtremo compeſce iram: *parit ira furorem*,
Turpia verba furor: verbis ex turpibus *exit*
Rixa: ex hac oritur *vulnus*: de vulnere *letum*.
PALINGEN. *Sagittar. v.* 954.

Vir bonus & ſapiens *quaerit* ſuper omnia *pacem*,
Vultque *minora pati*, *metuens graviora*, cavetque
Ne *parvo ex igni* ſcelerata *incendia ſurgant*.
Qui nil ferre poteſt, hominum commercia vitet,
Et ſolus degat ſilvis aut montibus altis
IDEM, *ibid. v.* 967.

Pectora cum primo fuerint agitata furore,
    Si ſapis, haud, celerem ferre moreris opem.
Excutis intacta nociturum veſte favillam:
    An minor eſt animi cura futura tibi?
Ah! miſer, ignoras *in quanta incendia creſcat*,
    Obruta ni primis motibus *ira* cadit.
L. DE MEYER, *Libr. III. de Ira.*

RIXA metu primo tenuis, mox SURGIT in auras:
    PARVA CREMAT TOTUM mota FAVILLA NEMUS.
LAUTERBACHIUS.

Quod genus interdum ſegetes ſtipulamque videmus
Accipere, *ex una ſcintilla*, *incendia* paſſim.
LUCRETIUS, *Libr. V. v.* 607.

Neglectis *urenda filix* innaſcitur agris.
HORATIUS, *Libr. I. Sat III. v.* 37.

Et neglecta ſolent INCENDIA SUMERE VIRES.
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVIII. v.* 85.

XII.

(XII.)

QUID DEUS INTENDAT, NOLI PERQUIRERE SORTE:

QUID STATUAT DE TE, SINE TE DELIBERAT IPSE.

Κλήρῳ ἐρευνᾶσθαι τί Θεὸς τεκμαίρετ' ἀλεύου·
Ὁ, τι γὰρ ὃς περὶ σοῦ τελέσει, σέο χωρὶς ὁρίζει.

Seek not by Lot what God's Intentions be:
He knows without thee what to do with thee.

Nicht ſuche nach / durch Looß / was Gott hat für ein Ziel:
Er ſchaffet / ohne dich / doch mit dir / was Er will.

Vraag geen Voorzeggers naar de hemelſche beſluiten.
Laat Godt in zynen raedt begaan : Blyf gy 'er buiten.

Ne vas pas ſur ton ſort conſulter les Devins:
Dieu ſçait regler, ſans toi, ta vie & tes deſtins.

VARIANS LECTIO. *Quod Deus intendat, n. p. ſ. Quod ſtatuit d. t.* Alii, quos & Scriverius ſequitur, habent: *ſine te deliberet.* Al. *ſinite*, it. *ſine tu deliberet, ipſe.* It. al. *ille* vel: *Iſte.*

FLOSCULI POETICI.

Quis mihi ſidereos lapſus mentemque ſiniſtri
Fulguris, aut caeſis ſaliat quod numen in extis,
Quando iter, unde morae, quae ſaevis utilis armis;
Quae pacem magis hora velit; quis jam omne *futurum*
Proferet, aut cum quo volucres mea fata loquentur?

STATIUS, *Thebaid. Lib. VIII. v.* 177.

Prudens *futuri temporis exitum*
Caliginoſa *nocte premit Deus:*
Ridetque, ſi mortalis ultra
Fas trepidat: Quod adeſt, memento
Componere aequus: Cetera fluminis
Ritu feruntur. —— —— ——

HORAT. *Libr. III. Od. XXIX. v.* 29.

Tu *ne quaeſieris* ſcire, nefas, quem mihi, quem tibi
Finem Dî dederint, Leuconoë, *nec Babylonios*
Tentâris numeros. —— —— ——

IDEM, *Libr. I. Od. XI. v.* 1.

Nequidquam *ſapiens occuluit DEUS*
Venturi ancipitem temporis aleam;
Si *ſecreta* tamen *clauſtra recludimus Dementi ſapientia.*

DOMINIC. BAUDIUS, *Lib. II. Od. VII. v.* 37.

—— —— —— Si *conſilium* vis,
Permittes ipſis expendere *Numinibus*, quid
Conveniat nobis, rebusque ſit utile noſtris.
Nam pro jucundis aptiſſima quaeque dabunt Dî.
Carior eſt illis homo, quam ſibi. —— ——

JUVENALIS, *Sat. X. v.* 346.

Scire nefas homini, quid *craſtina* volveret aetas.

CENTO STATIANUS.

Ignotumque animis cupidis ardemus, & uſque
Flagrantes acri *fruſtra tabeſcimus* igni,
Quove magis ſenſu *comprendere tendimus, aegrosque*
Altius in coelum viſus adtollimus, hoc Tu
Effugis, adſpectuque magis tua ſubtrahis ora
Nube tegens, piceaeque involvis nubis amictu:
Exiguamque tuae miramur imaginis umbram.

M. HIERON. VIDA *Cremon. Alb. Epiſc. Hymno de* DEO. *v.* 471.

Quippe humana parum prodeſt prudentia, quando
Decernunt aliter ſuperi: Fruſtraque laborat,
Rem quicumque parat, Dîs adverſantibus, ullam.

PALINQ. *Cancri v.* 420.

(XIII.)

INVIDIAM NIMIO CULTU VITARE MEMENTO,

QUAE SI NON LAEDIT; TAMEN HANC SUFFERRE MOLESTUM EST.

Μὴ φθόνον ἐκ κομιδῆς περιέργου σοὶ περιάψῃς·
Ὥς κ' melius: Ὅς κ' ἣν μὴ βλάψῃ τὶ, φέρειν γὲ μέν ἐστιν
ἐπαχθής.

Envy for gaudy State be ſure to fear,
Which, if it do not hurt, is hard to bear.

Gedencke Neid / den Pracht und Kleidung bringt / zu meiden:
Beleidigt ſie gleich nicht / ſo iſt ſie ſchwer zu leiden.

Terg de afgonſt nimmer door de pracht van uw gewaat:
Al hindert zy u niet, wat hebt gy aan den haat?

Evitez de briller dans le Cours de la Vie:
A quoi vous ſert le Faſte? Il excite l'Envie.

VARIANS LECTIO. *Tamen hunc ſufferre moleſtum eſt.* Supple: cultum nimium aliis moleſtum in tumentibus ſuperbia tolerare. Huc pertinet Phaedri de Graculo ſuperbiente Fab. III, Libri I.

FLOSCULI POETICI.

Odimus immodicos, experto credite, *faſtus.*
OVIDIUS, *Libr. III. d. Art. am. v.* 611.

Nam grave *quid prodeſt* pondus mihi divitis auri?
Arvaque ſi findant pinguia mille boves?
Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa columnis,
Taenare ſive tuis, ſive Caryſte tuis?
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos?
Aurataeque trabes, marmoreumque ſolum?
Quidve in Erythraeo legitur quae littore concha,
Tinctaque Sidonio murice lana juvat?
Et quae praeterea populus miratur: *in illis*
Invidia eſt. Falſo plurima vulgus amat.
TIBULLUS, *Lib. III. El. III. v.* 11.

—— —— E ſummo quaſi fulmen *dejicit ictos*
Invidia interdum contemtim *in tartara* tetra ——
Anguſtum per iter luctantes ambitionis:
Invidia quoniam, *ceu fulmine*, *ſumma vaporant*
Plerumque, *& quae* ſunt *aliis magis edita cumque.*
LUCRETIUS, *Libr. V. v.* 1126. 1131. *&c.*

Invidus alterius macreſcit rebus opimis.
Invidia Siculi *non* invenere tyranni
Majus tormentum. —— —— ——
HORATIUS, *Libr I. Epiſt. II. v.* 57.

Invidia vexantur opes: Namque optima *livor*
Quaeque malus laedens *odit felicia* ſemper.
PALING. *Tauri v.* 181.

Utque deam vidit, formaque armiſque decoram,
Ingemuit, vultumque deae ad ſuſpiria duxit.
OVID. *Metam. Libr. II. v.* 775.

INVIDIA eſt & jam multum METUENDA, ſecundis
Quae ſemper rebus dirum miſcere venenum
Nititur: INVIDIAM, moneo, *timeatis.* ——
PALING. *Cancri v.* 409.

Et fugias, quos livor edax felicibus hoſtes
Sic facit, ut virtus flectere nulla queat.
Muneribus fortaſſe tuis placabis avarum;
Laedere quo ceſſet invidus, eſto miſer.
Alterius *miſera gaudet mens invida ſorte:*
Cunctaque *vicina commoda*, *damna putat.*
JOH. SARESBERIENS. *ſub fin. Carminis Policraticum auſpicantis.*

(XIV.)

ESTO ANIMO FORTI, QUUM SIS DAMNATUS INIQUE:

NEMO DIU GAUDET, QUI JUDICE VINCIT INIQUO.

Καρτεροθύμως τλῆσον, ἐὰν ἀδίκως καλακριθῇς·
Οὐ δὴν γαυριόωσι κριτῇ νικῶντες ἀθέσμῳ.

Be of good Comfort, tho' condemned wrong:
Who gets by unjuſt Doom, ne'er enjoys it long.

Verurtheilt man dich falſch / ſo leid es unverdroſſen.
Was krummes Urtheil ſchenkt / wird lange nicht genoſſen.

Wort gy t'onrecht gedoemt, laat dat u niet verdrieten:
Die t'onrecht wint, zal noit een lange vreugt genieten.

Condamné ſans Raiſon, ne perdez point Courage:
Le gain d'une Injuſtice eſt un foible avantage.

VARIANS LECTIO. *Forti animo eſto.* Al. *Eſto forti animo.* Eſt &: *Forti animo maneas, cum ſis d. i.* Alius: N. d. g. *qui inique judice vincit.* Sed perperam omnes.

FLOSCULI POETICI.

Diſcitur innocuas ut agat *facundia* cauſſas:
Protegit haec *ſontes*, *immeritos*que *premit*.
OVIDIUS, *Triſt. Libr. II. v.* 273.

Exemplo quodcunque malo committitur, ipſi
Diſplicet auctori. Prima eſt haec ultio, quod ſe
Judice, *nemo nocens abſolvitur*, improba *quamvis*
Gratia fallacis *Praetoris vicerit* urnam.
Quid ſentire putas omnes, Calvine, recenti
De ſcelere, & fidei violatae crimine? Sed nec
Tam tenuis cenſus tibi contigit, ut mediocris
Jacturae te mergat onus: flagrantior aequo
Nec debet dolor eſſe viri, nec vulnere major.
JUVENAL. *Sat. XIII. v.* 1.

Qui recte vivit, contemnit jura ſuperba:
Conſcia mens recti nil timuiſſe poteſt.
OWENUS, *Ethicor. II. Epigr.* XI.

Accuſent te *mille* licet; *mens conſcia recti*
Stat tamen, & *nunquam Judicis ora timet.*
Ibid. Epigr. XVIII.

Deneget auxilium rogitanti; praegravet omnes
Infra ſe poſitos, inopem viduamque gementem
Obterat; *inſontem Judex pervertat iniquus*
Venali trutina, *& Dominat ſuffragia donet*;
Interea, quae Summa mali eſt, ſimulator honeſti;
Haec, *ſi aberit Deus ultor*, in omnia proruet audax
Crimina, quem fallax trahit in ſua caſtra Voluptas.
MELCHIOR *Cardinalis* POLINIACUS,
Anti-Lucretii Tom. & Libr. I. pag. 13.

Solent mendaces luere poenas maleficI.
Ovis damnata falſo teſtimonio,
Quod non debebat, *ſolvit*. Poſt paucos dies,
Ovis jacentem in fovea conſpexit Lupum.
Haec, inquit, *merces fraudis a Superis datur.*
PHAEDRUS, *Libr. I. Fab. XVII. v.* 1. *&* 6.

Omnes *humanos vincit patientia caſus:*
Hanc adhibe, haec cunctis eſt medicina malis.
POSTHIUS.

(XV.)

LITIS PRAETERITAE NOLI MALEDICTA REFERRE:

POST INIMICITIAS IRAM MEMINISSE, MALORUM EST.

Μὴ τὴν λοιδορίην ἔριδος προένεγκε παλαιᾶς.
Μεμνῆσθαι δὲ κότοιο, κακόφρονός ἐστι, μετ' ἔχθραν.

Of Words in brawling make no Repetition:
Who rakes up Diſcord, ſhews a bad Condition.

Den Frieden / nach dem Streit / gedenke nicht zu brechen;
Kein guter Mann pflegt je vergang'nen Zorn zu rächen.

Verhaal niet na 't Verdrag ſcheltwoorden van voor dezen.
Men moet, na vyantſchap, niet meer verbolgen wezen.

Perdez le ſouvenir d'une affaire aſſoupie:
Conſerver ſa rancune, eſt d'un méchant genie.

VARIANS LECTIO. *Mala Dicta*, aliquis conjecerat. Referente nobis Arnt-

FLOSCULI POETICI.

Quoslibet *extinctos injuria ſuſcitat ignes:*
OVIDIUS, *Libr. III. d. a. a. v.* 697.

Sed numquam dederis ſpatioſum tempus in iram:
Saepe *ſimultates ira morata facit.*
IDEM. *Am. Libr. I. Eleg. VIII. v.* 81.

S. Irae ſunt inter Glycerium, & gnatum. CH. Audio.
S. Ita magnae, ut ſperem, poſſe avelli. CH. Fabulae!
S. Profecto, ſic eſt. CH. Sic hercle, ut dicam tibi:
Amantium irae amoris integratio eſt.
TERENTIUS, *Andr. Act. III. Scen. III. v.* 23.

Ira cadat cum ſole; at *non* cum ſole *reſurgat:*
Semper cum Phoebo currat ad Antipodas.
OWENUS, *Libr. III. ad Car. Eborac. Epigr.* LXVII.

Quem criminoſis cumque voles, modum
Pones Iambis. — Me quoque pectoris
Tentavit in dulci juventa
Fervor, & in celeres Iambos
Miſit furentem: Nunc ego mitibus
Mutare quaero triſtia: dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis, animumque reddas.
HORATIUS, *Carmine. Libr. I., XVI. v.* 2. & 22.

Tradam protervis in mare Creticum
Portare ventis. —— —— ——
IDEM, *ejusd. Libr. Od. XXVI. v.* 2.

—— —— Pronus *in iram*
Stultorum eſt *animus*, *facile excandeſcit*, & *audet*
Omne ſcelus, *quoties* concepta bile *tumeſcit.*
Tunc ferri ſceleratus amor, *rixae*que cruentae
Surgunt, & gelidae dant plurima corpora morti.
Ergo *ferum genus hoc hominum eſt*, valdeque cavendum.
PALINO. *Sagittar. v.* 626.

Amtzenio. *Irae meminiſſe.* Ditmarus, eum ita adlegantem citante Daumio.

(XVI.)

NEC TE COLLAUDES, NEC TE CULPAVERIS IPSE.

HOC FACIUNT STULTI, QUOS GLORIA VEXAT INANIS.

Μή τε σ' ἐπαίνεσσον, μήτ' αὖθις ψέξον ἑαυτόν.
Τοῦτο πρὸς ἀφραδέων, οὓς οἰςρεῖ δόξα κενόφρων.

Neither commend thyſelf, nor thyſelf blame;
Fools, whom vain Glory vexeth, do the ſame.

Du ſolt dich ſelber nicht noch loben / noch verachten:
Diß iſt der Narren Thun/ die bloß nach Ruhme trachten.

Gy moet u zelven nooit veel pryzen noch veel laken.
Zo doen de Zotten, die naar ydle Glorie haken.

Se louer, ſe blâmer, tient d'un mauvais uſage:
C'eſt un ſot point d'honneur que tenir ce Langage.

VARIANS LECTIO. *Hoc faciant.* Barth. *Hoc faciunt ſtulti; id, quos gloria vexat inanis.* Edit. Lipſienſ a. CIↃ. IↃ. CXVII. citante Daumio. *Hoc fac. ſtulti, Q. gl. v. inan* Expoſitus ab ipſo ſuo patente foetus, nec a quopiam, ut arbitror, ſuſcipiendus.

FLOSCULI POETICI.

Nec tua laudabis ſtudia, aut aliena reprendes.
Horatius, *Libr. I. Ep XVIII. v.* 39.

Ut placeas, debes *immemor eſſe tui.*
Ovidius, *Libr. Am. I. El. XIV. v.* 38.

Homine imperito numquam quidquam injuſtius,
Qui, niſi *quod ipſe facit*, nihil *rectum putat.*
Terentius, *Adelph. Act. I. Scen. II. v.* 18.

Nam ſtrenuiori deterior ſi praedicat
Suas pugnas, *de illius ore fiunt ſordidae.*
Plautus, *Epidici Act. III. Scen. IV. v.* 10.

Facta tua extollant alii, *laus propria ſordet:*
Ore ſed alterius quae venit, illa placet.
Aulaeus.

Quisque *ſuas dotes teneat, nec praeferat ulli,*
Quod Deus occulta donat habere vice.
Sambucus, *Epigramm. II. v.* 9.

Narrent de te alii, *proprio ſordeſcit in ore*
Gloria; ſi taceas, plus tibi laudis erit.
Michael Verinus, *ex quo apud* Owenum, *Ethic. I. Epigr.* LXXXIII.

Omnibus *inviſa eſt ſtolidae jactantia mentis*:
Dum *de te* loqueris, *gloria nulla tua* eſt.
Idem *, *&* *ibid. II. Ep.* XXV.

Omnes *videmur nobis eſſe belluli.*
Nonius Marcellus, *apud* Junium.

Raro placent aliis, *qui placuere ſibi.*
Owen. *L. ad Roger. Audoen. Ep.* LXXXIX.

Omnis homo, proprium *de ſe qui jactat honorem,*
Ille ſuo ſervit decori, ſibi nomina quaerit:
At qui mittentis laudes canit, ille probatur,
Ille viam ſequitur veram, nil audet inique.
Ulric. Bollingerus, *in Paraphraſi* Nonni *Latina.*

* Vide hoc utrumque Diſtich. a *Cognato* in Adagiis *Verino* vero Auctori adſcitum.

(XVII.)

UTERE QUAESITIS MODICE, QUUM SUMTUS ABUNDAT:

LABITUR EXIGUO, QUOD PARTUM EST TEMPORE LONGO.

Φείδεο τῶν κτεάνων, δαπανῶν ὅτε πλῆθος ἐπιῤῥεῖ.
Ἐν μακρῷ τὸ ποριϛθὲν, ὀλίζονι ἐν χρόνῳ ἔῤῥει.

Spare what you get; when one exceſſly ſpends,
What hath been long a getting quickly ends.

Halt an dich / biſt du reich / und haſt dir was erworben:
Was lange Zeit erſpart / iſt eh' als bald verdorben.

Zyt matig in 't gebruik, hebt gy wat goedts verworven.
Dat langzaam is vergaart, wort ſchielyk licht verdorven.

Au tems de l'abondance épargnez votre Bien:
La Prodigalité dans peu nous mène à Rien.

VARIANS LECTIO. *Utere quaeſitis parce: Quum ſumtus abundat, Labitur e. q. p. e. t. l.* Haec frequentiores habent: Rarius illud: — *Cum ſumtus ab uſu La-*

FLOSCULI POETICI.

Attigerit; *labentur opes:* Ut vulnere noſtro
Sanguis, ut hic ventis diripiturque cinis.
TIBULLUS, *Libr. I. El. VII. v.* 59.

Divitias ſubito ſors inimica *rapit.*
OWENUS, *ad Lectorem.*

Parcere divitiis, qui tempore novit, & uti,
Ille, *modum ſervans inter utrumque*, ſapit.
THOMAS MORUS.

Quisnam igitur? Qui ſe cauta ſic temperat arte,
Ut, *medium ſervans, vitet utrumque latus.*
Providus, at facilis: *Parcus* ſibi, *largus* amicis;
Atque etiam largus, cum petit hora, ſibi.
Qui *nec opes terra* furtim *componere*, ſed *nec*
Perdere, diſcincti more nepotis, *amat.*
M. A. MURETUS, *in Epigrammatis.* Vide, quem hic imitatur, HORATIUM, ad *Diſt. huj. Libr. XIX.*

—— —— —— *Modo* ſit mihi *menſa* tripes &
Concha ſalis puri & *toga*, quae defendere frigus,
Quamvis *craſſa*, queat. —— —— ——
HORAT. *Libr. I. Sat. III. v.* 13.

Vivitur parvo bene, cui paternum
Splendet in menſa tenui ſalinum:
Nec leves ſomnos timor, aut Cupido
Sordidus aufert.
IDEM, *Carm. Libr. II. Od. XVI. v.* 13.

Eſſe cupis *frugi*? Facile eſt: Nam panis & undae
Praedives dapibus quilibet eſſe poteſt.
OWENUS, *in Ethicis veterum Sapientum Diſt. XXXIV. partis prioris.*

Labitur exiguo, q. p. e. t. l, Quam conjecturam Phil. Parei Arntzenius recenſuit, ac, merito quidem, reprobavit. Alius: *Dum ſumtus abundat.* Tolerabilius tamen quam, *Conſumtus abundat*, quod rurſus dedit alius.

XVIII.

(XVIII.)

INSIPIENS ESTO, QUUM TEMPUS POSTULAT, AUT RES.
STULTITIAM SIMULARE LOCO; PRUDENTIA SUMMA EST.

Ἄφρων γίνου, ὅταν τό, τε πρᾶγμ' ὅ, τε καιρὸς ἀπαιτῇ·
Ἀφροσύνης ἐπίκαιρος ὑπόκρισις ἐϛὶ φρόνησις.

Play thou the Fool, when Time needs ſuch a Guiſe;
Folly to counterfeit becomes the Wiſe.

Nim / nach Gelegenheit / an dich der Thorheit Schein:
Die höchſte Weißheit iſt / nicht allzeit weiſe ſeyn.

Wanneer de tydt of zaak dat wil, zyt dwaas in ſchyn:
De grootſte wysheit is, als 't pas geeft, dwaas te zyn.

Déridez à propos votre front pour l'uſage:
Bien ſçavoir être fou, c'eſt ſçavoir être ſage.

VARIANS LECTIO. *Incipiens* & ejusmodi menda alia.

FLOSCULI POETICI.

Miſce *ſtultitiam* conſiliis *brevem :*
  Dulce eſt DESIPERE IN LOCO.

HORATIUS, *Carmin. Libr. IV. Od. XII. v.* 27.

—— —— Non ego ſanius
  Bacchabor Edonis, recepto
    Dulce mihi *furere eſt* amico.

IDEM, *Libr. II. Od. VII. v.* 26.

Dona praeſentis rape *laetus* horae, ac
  Linque ſevera.

IDEM, *Libr. III. Od. VIII. v.* 27.

—— —— De *Sapientibus* alter
Ridebat, quoties a limine moverat unum
Protuleratque pedem. —— —— ——
—— —— *Pulmonem agitare ſolebat*
Democritus riſu. —— —— ——

JUVENALIS, *Sat. X. v.* 28—33.

Brutus erat *ſtulti ſapiens imitator*, ut eſſet
  Tutus ab inſidiis, dire Superbe, tuis.
Ille jacens pronus matri dedit oſcula Terrae;
  Creditus offenſo procubuiſſe pede.

OVIDIUS, *Faſt. Libr. II. in* regis fuga, *ad d. VI. menſis ultimi.*

Ne nimium ſapias, Fili: *Mediocria mundum*
Ingenia, atque *animis hebetes*, plerumque *gubernant.*

CAROL. HARTLIEBIUS*, *Rector quondam AEgydiani Norici.*

Pro *ratione loci* qui ſapit, ille *ſapit.*

STIGELIUS, *in Epigrammat. citatus ad h. l. a* DAUMIO, *quem vide pluribus haec probant.*

Diſſimulat prudens; fortis tacet: Aſt *ubi venit*
Opportuna dies, facienda viriliter audet.

PALINGEN. *Cancri v.* 806.

---

* Dicere qui nobis Vir vener, ſaepe ſolebat: *Mediocria ingenia regunt orbem.*

(XIX.)

LUXURIAM FUGITO, SIMUL ET VITARE MEMENTO
CRIMEN AVARITIAE: NAM SUNT CONTRARIA FAMAE.

Ἀμφότερον, καὶ σμικρολόγος, καὶ ἄσωτος ἀκούειν
Φεῦγε· τάδ' ἄμφω ὁμῶς εὐδοξίῃ ἀντιπέπονθε.

Exceſs and Avarice be ſure to fly,
For to thy Credit they are contrary.

Du ſolt mit Ueppigkeit / wie auch dich nicht beladen
Mit Geitze: Dann ſie thun dem guten Namen Schaden.

Vliet overdaat, maar vlie de gierigheit met een:
Een goede naam wort door die twee gelyk beſtreên.

Fuyez & l'Avarice & la Luxure infame:
Elles s'acorderoient à vous couvrir de blâme.

VARIANS LECTIO. *Luxur. fug. ſimul evitare memento*, &c.

FLOSCULI POETICI.

Satis ſuperque me benignitas tua
Ditavit, *haud* paravero,
Quod, aut *avarus ut Chremes*, terra premam;
Diſcinctus aut perdam ut *nepos*.

HORATIUS, *Epod. I. v. 31.*

——— ——— Sed quid *diſſuaſor honeſti*,
Luxus, & humanas oblimat copia mentes?
Provocet ut ſegnes animos, rerumque remotas
Ingenioſa vias paullatim exploret egeſtas.

CLAUDIANUS, *de Raptu Proſerp Lib. III. v. 28.*

Ut veniant gemmae totus tranſibitur orbis:
Nec lapidum pretio pelagus cepiſſe pigebit.
Annua ſolliciti conſummant vota coloni,
Et quantae mercedis erunt fallacia rura?
Quaeremus lucrum navi, mortemque (*Martemque* Al.) ſequemur
In praedas? *Pudeat* tanto bona velle caduca!
Luxuriae quoque militia eſt, *vigilatque ruinis*
Venter, *&*, *ut pereant*, *ſuſpirant ſaepe nepotes.*
Quid Coelo dabimus? Quantum eſt, quo veneat, omne?
Impendendus homo eſt, Deus eſſe ut poſſit in ipſo.
Hac tibi naſcentum *mores ſunt lege notandi.*

MANILIUS, *Libr. IV. v. 398.*

Nil lethale magis, quam *luxu* perdere mores.

OWENUS, *Ethic. II. Ep.* IX.

Fervet *avaritia* miſeroque *cupidine* pectus?
Sunt verba & voces, quibus hunc lenire dolorem
Poſſis & magnam *morbi* deponere partem.

HORATIUS, *Libr. I. Ep. I. v. 33.*

Qua ratione queas traducere leniter aevum:
Ne te ſemper *inops agitet vexetque cupido* ———
Sit mihi, quod nunc eſt, *etiam minus*; ut mihi vivam;
Quod ſupereſt aevi, ſi quid ſupereſſe volunt dî.
Sit bona librorum & proviſae frugis in annum
Copia; ne fluitem dubiae ſpe pendulus horae.

IDEM, *Ejusd. Ep. XVIII. v.* 97. 107. &c.

XX.

(XX.)

NOLI TU QUAEDAM REFERENTI CREDERE SEMPER.

EXIGUA HIS TRIBUENDA FIDES; QUI MULTA LOQUUNTUR.

Μὴ πίστευσον ἀεὶ τῷ ἀπαγγέλλοντί σοι ἄτλα·
Δεῖ γὰρ πιστεύειν ὀλίγον τοῖς πολλὰ λαλοῦσι.

Credit not always them that things relate:
Small heed is giv'n to them that often prate.

Nicht allzeit glaube dem / der allzeit reden will:
Die vieler Worte ſind / die lügen oft und viel.

Gy moet een' Snapper, die veel praats heeft, niet geloven.
Wat zulk een uitſlaat, gaat veeltyds 't geloof te boven.

Ne prêtez point l'Oreille aux Raconteurs frivoles,
Qui, pauvres en Credit, ſont riches en paroles. Ou bien:

C'eſt beaucoup hazarder, que croire un grand Parleur:
Toûjours un babillard ſuppoſe un grand Menteur.

VARIANS LECTIO. *Nolito tu eadem ref. cred. ſemper.* Barthii conjectura. *Exigua iis trib. fid. qui multa loquuntur.* Plures optimae notae Codd. Al. *Exigua eſt trib. fid. qui multa loquuntur.* Quod etiam ſenſu non caret, ſupplendo: *iis.* Sed non ferendum: *Exigua eſt tribuenda fides, quia multi multa loquuntur.* Ubi non tantum, quod vir inclytus vidit, Arntzenius: τὸ *multi*, ſed

FLOSCULI POETICI.

Periculoſum eſt, *credere* & non credere.
Ergo *exploranda* eſt *veritas* multum *prius*,
Quam ſtulta prave judicet ſententia.
Nil ſpernat *auris*, *nec* tamen *credat ſtatim.*

PHAEDRUS, *Libr. III. Fab. X. v. 1. 5. & 51.*

Qui facilis *credit*, *facilis* quoque *fallitur* idem.

PALINGENIUS, *Geminor. v. 149.*

Quare *non tutum* eſt, facile *omnia credere cuivis.*

IDEM, *Aquar. v. 513.*

Non quot, ſed *quales* aliquid *dixere*, *notandum* eſt.

IDEM, *Capric. v. 584.*

Qui cuivis *quidvis credit*, *male creditur illi*:
    Quo credis mihi *plus*, *hoc* tibi *credo minus.*

OWENUS, *Libr. ſing. Epigr.* LXV.

Non omnibus te *habere* convenit *fidem*,
Quae in circulis, *narrantur* a quoquam, aut foro.
Nam *captus aliquis* forſitan *mendacio*,
Idem tibi illud non mala referet fide,
Aut forte *mentietur*, ut *fallat ſciens.*

BEAUMONT, *citatus ab alio.*

Alterius linguae dic, *quis moderatur habenas?*
    Vix eſt, qui propriae poſſit habere modum.
Lubrica ſaepe *cadit*, quoniam verſatur in udo:
    Saepe *cadens*, *labem contrahit* atque notam.

JOH. SARESBERIENS. *ſub introitum Policratici. v. 227. Vid. ſqq. pone Libr. III. Diſt. 4H.*

ſed etiam, quod ipſi retinere placuit, τὸ *quia*, ex *Libri I. Diſticho XIII.* repetitum atque ineptiſſime huc tranſlatum eſſe videtur. „ Ex tanta, inquit „ ille, varietate hanc cudimus lectionem:
„ *Exigua eſt tribuenda fides, quia multa loquuntur.*
„ Nempe *homines* loquuntur. Arntzen.
Sed: male tornatos *incudi reddere* verſus, docet Horatius.

(XXI.)

QUAE POTUS PECCAS, IGNOSCERE TU TIBI NOLI:

NAM CRIMEN NULLUM VINI EST, SED CULPA BIBENTIS.

Ἤν τι μέθῃ πλαίσῃς, οὔτοι σύγγνωθι σεαυτῷ·
Οὐ τούτου ποτὸν ἐςὶν ἐπαίτιον, ἀλλ᾽ ὁ πεπωκώς.

If you in Drink offend, do not excuſe it;
The Fault is not the Wine's, but you abuſe it.

Begehſt du truncken was / das leg' auf dich allein:
Wer Wein als Waſſer ſäuft / iſt ſträflich / nicht der Wein.

Drinkt ge, en begaat gy na 't onmatig drinken iet;
De wyn is buiten ſchult geſteld, de Drinker niet.

Qu'on n'excuſe jamais un Crime, par Ivreſſe:
Le Vin ne pêche point; qui trop en boit, ſe bleſſe.

Vainement ſur l'Ivreſſe un coûpable s'excuſe.
Le Vin ne pêche point, mais quiconque en abuſe.

VARIANS LECTIO. *Quod potu peccas.* Pariſ. & Plures alii. *Quae potu pecc.* Scriver. *Nam nullum eſt vini crimen.* Idem, eleganter: ſi modo vere.

Nam

FLOSCULI POETICI.

LYCONID. Quia *vini vitio* atque amoris feci. EUCLIO.
Homo audaciſſime,
Cum iſthacne te oratione huc ad me adire auſum, *impudens*?
Nam *ſi* iſthuc jus eſt, ut ſic *tu iſthuc excuſare poſſies*,
Luce clara *diripiamus aurum* matronis palam:
Poſt id, ſi *prehenſi* ſimus, *excuſemus ebrios*
Nos feciſſe, amoris cauſſa. *Nimis vile* eſt *vinum* atque amor,
Si ebrio atque amanti *impune facere*, *quod lubeat*, *licet*.
PLAUTUS, *Aulular. Act. IV. Scen. X. v. 15.*

Vina parant *animos*, *faciunt*que *caloribus aptos*.
OVIDIUS, *Libr. II. de Remed. Am. & ſaep.*

Ebrietas hominis *diſſipat* omne *decus*.
APHERDIANUS.

Immodice *Bacchi* ſumit qui *munera*, linguae
Uſu privatur, *fit* quoque *mentis inops*.
Turpia committunt tales, obſcoena loquuntur,
Quid decet, ignorant, & pudor omnis abeſt.
IDEM.

Vina movent animos furiis, nimiumque caloris
Vitis habet: Vino pes ratioque labant.
L. DE MEYER, *Libr. I. de Ira.*

Quid non ebrietas deſignat? operta recludit,
Spes jubet eſſe ratas, in praelia trudit inermem. *Et rel.*
HORATIUS, *Libr. I. Ep. V. v. 16.*

Vinum vera vetus promit, myſteria *prodit*:
Sicca latent hominum pectora; pota patent.
OWENUS, *L. ad Reg. Audoen. Epigr. IV.*

Lubrica ne ſegni conſumas tempora luxu,
Ne mentem minuas ebrietate tuam.
Sed forte ad pingues ſi carpis gaudia menſas,
Providus, *a nimio diſce cavere mero*.
Qui ſapiens alias; ſpumantia pocula reddunt
Amentem, & craſſo membra ſopore rigant;
Ergo *ſurge prius*, *quam te temulentia vincat*,
Ut maneas cuſtos mentis, ut ante, tuae.
HAPPARDUS.

Nam nullum crimen vini eſt. Alii, inter quos iterum Pariſienſis. Adhuc aliis eſt: *Nam crimen vini nullum eſt*, *ſ. c. b.*

(XXII.)

CONSILIUM ARCANUM TACITO COMMITTE
SODALI:

CORPORIS AUXILIUM MEDICO COMMITTE
FIDELI.

Μήτιν ἀπόῤῥητον σιγηλῷ κοίνου ἑταίρῳ·
Χρωτὸς ἀκεσορίην πιςῷ πίςευσον ἰητρῷ,

Commit thy Secret to a Friend that 's ſure:
With a good Doctor truſt thy Body's Cure.

Laß einen treuen Freund geheimen Anſchlag hören:
In Leibes Schwachheit ſoll ein treuer Arzt dich lehren.

Betrou uw's harts geheim aan eenen trouwen Vrient:
Zoek voor uw lyf een Arts, die voorſchryft wat u dient.

Qu'à l'Ami bien connu ſon Secret on révêle;
Comme les maux du corps, au Médécin fidéle.

FLOSCULI POETICI.

Haec *ſoli commiſſa tibi celare memento*,
Et tacitus noſtras *intra te fige* querelas.
JUVENAL. *Sat. IX. v.* 93.

Eidem *homini*, ſi *quid recte curatum velis*,
Mandes. Moriri ſeſe miſere mavolet,
Quam non perfectum reddat, quod promiſerit.
PLAUTUS, *Aſinar. Act. I. Scen. I. v.* 106.

Cujus tu fidem in pecunia *perſpexeris*,
Verere verba *ei credere?* —— ——
TERENTIUS, *Phormion. Act. I. Scen. II. v.* 10.

Firma valent per ſe, nullumque Machaona quaerunt:
Ad medicam dubius *confugit aeger opem*.
OVIDIUS, *Libr. III. d. Pont. El. IV. v.* 7.

Corpora vix ferro quaedam ſanantur acuto:
Auxilium multis *ſuccus & herba* fuit.
IDEM, *Libr. II. Rem. Amor. v.* 131.

Ut valeant aliae ferrum patiuntur & ignes:
Fert aliis *triſtem ſuccus amarus opem*.
IDEM, *Heroid. Ep. XX. v.* 183.

Nunquam, crede mihi, a morbo curabitur aeger,
Si *multis medicis creditur una febris*.
OWENUS, *Ethicor. Epigr.* LXIX.

Vel *perfecte artem diſcant*, vel non medeantur.
Nam, ſi aliae peccent artes, tolerabile certe eſt:
Haec vero, *niſi* ſit *perfecta*, eſt *plena pericli*,
Et ſaevit, tanquam occulta atque domeſtica peſtis.
PALINO. *Leonis v.* 831.

Non, *quae Paeonio ſanat medicamine* morbos.
IDEM, *Tauri v.* 65.

Hac fuit *illuſtris Paeon*, clarusque *Machaon*.
Hippocratesque ſibi aeternum quaeſivit honorem.
Quid memorem cunctos, quibus haec ars contulit olim
Et lucrum & laudem, & demum poſt funera famam?
Egregius *medicus mendicus non* erit *unquam*.
IDEM, *Capricorni, v.* 350.

(XXIII.)

SUCCESSU INDIGNOS NOLI TU FERRE MOLESTE:

INDULGET FORTUNA MALIS, UT LAEDERE POSSIT.

Εἴ τινες εὐτυχέουσιν ἀνάξια, μὴ φέρ' ἀηδῶς·
Ἵλαος ἐςὶ τύχη τοῖς δειλοῖς, ὄφρα κακώσῃ.

To ſee bad Men thrive, grieve not thou at all;
Fortune ſmiles on them to their greater Fall.

Wann Unrecht Fortgang hat; ſo laß dich's nicht verdrieſſen:
Dem Böſen hilft das Glück / und trit ihn doch mit Füſſen.

Ontmoet den boozen goedt, gy zult dat licht verdragen.
't Geval volgt hun wat in, om hen daar na te plagen.

Ne portez point envie au bonheur du Méchant,
Que ſa fortune enfin étouffe en l'embraſſant.

Varians Lectio. *Succeſſu' indignos noli tu ferre moleſte.* Sic verſum legit Erasmus, ex quo *tu* tollendum ſuadet, reſtituens ultimam *ſ* litteram voci *Succeſſus.* Verum qualis inde verſus, non dicam flueret, ſed proreperet? *Succes - ſus in - dignos - noli - ferre mo - leſte.* Jam igitur corrigendi licentiae omnes apertae tum portae, tum feneſtrae. Emendarunt enim Viri docti paul-

FLOSCULI POETICI.

Demens ſuperbis *invidet felicibus.*

AUSONIUS, *Pittaco Mityl. v.* 3.

SUCCESSUS ad PERNICIEM multos devocat.

PHAEDRUS, *Libr. III. Fab. V. v.* 1.

Abſtulit hunc tandem Rufini poena tumultum
Abſolvitque Deos. Jam non ad culmina rerum
Injuſtos creviſſe queror. TOLLUNTUR IN ALTUM,
UT LAPSU GRAVIORE RUANT. —— ——

CLAUDIANUS, *Libr. I. in Rufin. v.* 20.

Nil adeo validum eſt, adamas licet alliget illud,
  Ut maneat rapido firmius igne Jovis.
Nil ita ſublime eſt, ſupraque pericula tendit,
  Non ſit ut inferius ſuppoſitumque *Deo.*
Nam quamquam vitio pars eſt contracta malorum,
  Plus tamen exitii numinis ira dedit.

OVIDIUS, *Triſt. Libr. IV. El. VIII. v.* 45.

Quid refert igitur quantis jumenta fatiget
Porticibus, quanta nemorum vectetur in umbra,
Jugera quot vicina foro, quas emerit aedes?
NEMO MALUS FELIX. —— ——

JUVENALIS, *Sat. IV. v.* 5.

Vidi repente, *quam pede lubrico*
Starent ſuperbi, quam ſtabiles parum
Opes tenerent; *quam fragili loco*
Fultos ruina praecipiti trabes.
Procella vindex ut ſonuit tuae
Irae, *fugaces cum domino ſuo*
Evanuerunt divitiae : manet
Umbra invidendae nulla potentiae.

BUCHANAN., *Paraphraſi Pſ.* LXXIII. *v.* 18 & 19.
Stroph. 17. & 18.

paullatim hunc in modum, tolerabilem quidem, ſed non genuinum:
Noli ſucceſſus indignos ferre moleſte. Quid autem planius ſimul & aequius, quid pariter factu fuiſſet facilius, quam reſtituere, quod nos jam facimus, priſtinae ſuae lectioni, absque omni immutatione, verſum; accipiendo tantum dictionem: *Succeſſu*, eo Regiminis caſu ſexto, quem proxime ſequens: *indignos*, ſuo jure, poſtulat?

(XXIV.)

PROSPICE, QUI VENIANT, HOS CASUS ESSE FERENDOS:

NAM LEVIUS LAEDIT, QUIDQUID PRAEVIDIMUS ANTE.

Δυστυχίας προνόησον ἐπερχομένας ὑπομεῖναι·
Κουφοτέρως λυπεῖ τὸ προειδόμενον φρεσὶν ἡμῶν.

Foreſee to bear ſuch Things on thee may light:
An Evil hurteth leſs by good Foreſight.

Gedencke was nicht iſt / das könne leicht geſchehen:
Viel minder ſchadet das / was wir vorher geſehen.

Ziet gy kwaadt te gemoet, gedenk, het moet geſchiên.
Ons hindert minder wat men eerſt al heeft voorzien.

Prévoïez tous les Maux, qui peuvent vous ſurprendre:
Ils nuiſent beaucoup moins, à qui ſçait les attendre.

VARIANS LECTIO. *Proſpice, qui veniunt,* &c Eraſmus & plures alii. *Caſus hos eſſe ferendos.* Scriver. ſua, ut videtur, auctoritate.
Nam levius laedit, quidquid providimus ante. Reperit in pervetuſtis Codd. Aint-

FLOSCULI POETICI.

Iſtuc eſt ſapere, non quod ante pedes modo eſt
Videre, ſed etiam *illa*, *quae futura ſunt*,
PROSPICERE. —— —— ——

TERENTIUS, *Adelphûv Act. III. Scen. IV. v. 25.*

Exprome. *Clades ſcire qui refugit* ſuas,
Gravat timorem. *Dubia* plus *torquent mala.*

SENECA, *Agamemn. v. 413.*

Improviſa magis feriunt mala : Mensque periclo
Anxia praeſenti eſt, conſiliumque fugit.

L. DE MEYER, *Libr. III. de Ira.*

Prudentes animo *ventura pericula cernunt.*

POSTHIUS.

Qui praeſentia conſpicit,
Prae ventura videt, praeteriti memor,
Prudentem merito vocant
Omnes, qui valeat conſulere optime. ——
Guttam praetulerim boni
Solertisque viri doliolis opum :
Fortunam ſiquidem poteſt
Prudens ingenio commoderarier.

SAMBUC. p. 227. tit. *Θίλω φρινῶν ϛαλαγμὸν ἢ τύχης πίθον.*

Gignere quae poſſit veniens incommoda tempus,
Ante procul vigili *cernere mente decet.*

POSTHIUS.

Omnia praecepi, atque *animo* mecum *ante peregi.*

VIRGILIUS, *Æneid. Libr. VI. v. 105.*

Retia pennatis *nequeunt praeviſa nocere :*
Tu quaecumque vides, retia mentis habe.

JO. SARESBERIENS. *Prol. Policrat. v. 113.*

In vulgare illud : RESPICE FINEM.
Reſpice Principium potius; ſed PROSPICE FINEM:
Coelum ſuſpiciens, deſpiciensque ſolum.

OWENUS, *Libr. III. Ep.* CLX.

Arntzenius. Nec id male quidem, ſed non tantum dicit hîc Noſter. Vult enim monſtrare : Tela, quod ajunt, praeviſa minus nocere. Quibus vero recte jam proviſum eſt, ea non modo levius, ſed omnino non laedunt. *Quidquid praevideris ante.* Iterum Eraſm. ſtipatus ab aliis.

(XXV.)

REBUS IN ADVERSIS ANIMUM SUBMITTERE NOLI:

SPEM RETINE. SPES UNA HOMINEM NEC MORTE RELINQUIT.

Μὴ ψυχῇ κατάπιπτ' ἐν ἀμηχανίῃσιν ἀπογνούς,
Ἐλπίδα δὲ κρατέειν οὐδὲ θνήσκοντας ἐῶσαν.

In adverſe Fortunes let not down thy Head:
Keep Hope; Hope never leaves Men, no, not dead.

Sey friſch und unverzagt / wann alles kracht und bricht:
Halt Hoffnung. Hoffnung läßt uns auch im Tode nicht.

Verlies den moet niet, ſchoon u alles tegen gaat.
Houd hoop: 't is hoop, die ons in 't ſterven niet verlaat.

Juſqu'à perdre l'Eſpoir ne nous abattons pas:
C'eſt-lui qui nous ſoûtient même jusqu'au trépas.

VARIANS LECTIO. *Spes una homines nec morte relinquit.* Scriv. poſt Flo-

FLOSCULI POETICI.

——— ——— *Aſpera* multa
Pertulit, *adverſis* rerum *immerſabilis undis*.
HORATIUS, *Libr. I. Ep. II. v. 21.*

Saepe aliquem ſollers medicorum cura reliquit;
Nec ſpes huic, *vena deficiente*, *cadit.*
OVIDIUS, *Libr. I. d. Pont. El. VII. v. 35.*

Vivere ſpe vidi, *qui moriturus* erat.
IDEM, *alibi, citat. ad h. D. ab Eraſmo.*

Finirent multi leto mala: credula *vitam*
Spes fovet, & melius cras fore ſemper ait.
TIBULLUS, *Libr. II. Eleg. VII. v. 1.*

Spes etiam valida *ſolatur* compede *vinctum.*
Crura ſonant ferro; ſed canit inter opus.
Ibid, v. 7.

Spes fovet in medio jactatos aequore *nautas*:
Spes fovet *armatos*, *ſpes* fovet *agricolas.*
Spes fovet *incluſos* tenebroſo *carcere* ſontes;
Et *nos in vita ſpes* quoque *ſola tenet.*
M. A MURETUS, *Eleg. IV.*

Durate & voſmet rebus ſervate ſecundis.
VIRGIL. *AEneid. Libr. I. v. 107.*

Spes bona dat vires, moeſtaque *corda levat.*
REUSNERUS.

Occiduis hominum rebus *ſpes ſola relicta eſt*,
Quae jubet, expectes ut meliora *malis.*
Continet adflictas *blanda expectatio* mentes,
Atque *novam* ſubiens *praemeditatur opem.*
SAMBUCUS, *Epigr. tit.* Spes. *p.* 346.

Explorant adverſa viros; perque aſpera duro
Nititur ad laudem Virtus interrita clivo.
SILVESTER.

Cum mihi ſit caſus prudentia nulla futuri,
Quid ſperemve boni, quid metuamve mali;
Non deſpero tamen. *Cum ſpe mihi Spiritus exit:*
Producit vitam *ſpes* mihi *longa* brevem.
OWENUS, *Libr. III. Epigr.* XCIX.

O Spes fallaces!
O Res fallaces potius! *Spes* vero *fideles*!
Quae vel *ad extremum nos comitantur* iter.
IDEM, *ibid. Epigr.* XXXII.

Florent. Edit. Al. *Spes unâ homines in morte relinquit.* Et ſic, fere, credibilius, ſcripſiſſe hominem, chriſtianis non initiatum myſteriis.

(XXVI.)

REM, TIBI QUAM NOSCES APTAM, DIMITTERE NOLI.

FRONTE CAPILLATA; POST EST OCCASIO CALVA.

Μὴ τάπερ ἂν γνοίης σοὶ πρόσφορα, ταῦτα προέσθαι.
Πρόσθε κομᾷ μὲν ὁ Καιρὸς, ὄπισθεν δ᾽ ἐςὶ φαλακρός.

Let not a Thing ſlip, that doth pleaſe thy Mind:
Time hath a Lock before, but's bald behind.

Komt dir was Gutes für/ ſo nim ſein alsbald wahr:
Dann die Gelegenheit hat einzig fornen Haar.

Zoo u wat goedts ontmoet, zo neem uw tyd wel waar.
Gelegenheit heeft maar alleen van voren haar.

Saiſis l'Occaſion dans ſa courſe legere:
On la prend par le front, mais jamais par derriere.

VARIANS LECTIO. *R. t. quam noſcis aptam d. n.* Quidam, & placet Arntzenio, ubique brevem in caeſura, imo bis, uno hoc in Diſticho, eandem caeſurae praerogativam, adfectanti. *Fronte capillata eſt, poſt haec Occ. c.* Al.

FLOSCULI POETICI.

Sum dea, quae rara, & paucis OCCASIO nota.
  Quid rotulae inſiſtis? Stare loco nequeo. ——
Crine tegis faciem? Cognoſci nolo. Sed heus tu
  Occipiti calvo es? *Ne tenear fugiens.*

AUSONIUS, *Epigr. XII.* v. 3. & 7.

Quae tu? *Cuncta domans Occaſio.* Quis ſtatuit te?
  Lyſippus, Sicyon cui patria artifici.
Cur rotulae inſiſtis? *Circumferor uſque.* Quid alas
  Affixae pedibus? *Me levis aura rotat.*
Cur dextrae eſt inſerta novacula? *Scilicet anceps*
  Ceſſantes acies haec mea ferre nequit.
Quid CRINITA autem FRONS monſtrat? *Ut obvia prendar.*
  Cur CALVUM PARTE eſt POSTERIORE CAPUT?
Quod ſemel oblatam qui me permittit abire,
  Copia ei in reliquum non datur ulla mei.
Ingenioſa manus talem tibi me dedit, Hoſpes,
  Ut fias iſtis cautus ab indiciis.

MATTHIAS BERGIUS, *e Graeco* POSIDIPPI, *quod una cum* ERASMI *interpretatione ſiſtimus in* Hiſtor *huj. Diſt.* Critica. Vid. & *Alciat.* p. 267. Nos hoc ab initio tranſpoſitum paullo inmutavimus. *Conf. huc &* PHAEDR. *Libr. V. Fab IX. tot.*

Amplectenda SUO VENIENS OCCASIO CRINE.
  Non, contemta ſemel, SORS FUGITIVA redit.

LAUTERBACHIUS.

Quae *facienda* putas, feros *ne differ in annos.*
  Immenſas *nocuit nectere* ſaepe *moras.* AULAEUS.
Utile qui ſequitur, *diſcernat tempora*, cauſas:
  Anni mille negant, hora quod una tulit.

SAMBUCUS, *p.* 125. *Embl. tit.* tempeſtiva proſunt.

Sedula apis flores, formicaque ſedula ariſtas,
  Haec aeſtate, illa at vere tepente, legit.
Sic, *ubi tempus erit, rebus* fac *ſedulus inſtes:*
  Eſt *opportuna falce ſecanda ſeges.* RUDINGERUS.
Tu, quamcunque Deus tibi fortunaverit horam,
Gratâ ſume manu: nec dulcia differ in annum.

HORATIUS, *Libr. I. Ep. XI.* v. 22.

Stultum eſt, praeſentem *cum poſſis carpere fructum*
In longam differre diem: Mora temporis adfert
Difficiles nodos & dura obſtacula ſaepe.

HOSPITALIUS, *Epiſt. Libr. II. p.* 103.

Tolle moras: Semper nocuit differre paratis.

Al. *ſed poſt.* It. Alii, Sanctiana duce Minerva: *poſtica Occ. calva.* Arntzeniana mallet: *Ante capillata.* Sed quid obſtat, quo minus *capillata* cum *Fronte* etiam caſu conjungamus? *Occaſio, quippe cujus capillata frons eſt; propterea ab occipitio glabra a pictoribus, poetarum interpretibus, repraeſentatur.*

XXVII.

(XXVII.)

QUOD SEQUITUR SPECTA, QUODQUE IMMINET, ANTE VIDETO:

ILLUM IMITARE DEUM, PARTEM QUI SPECTAT UTRAMQUE

Δέρκευ ἐνὶ φρεσὶν ἦσι τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.
Τόν τε Θεὸν μίμησαι, ὅς ἀμφοτέρωθεν ὀπώπει.

What 's paſt conſider, what 's to come foreſee:
In this like Janus, *that looks two Ways, be.*

Was weg iſt und was folgt / darvon nim deinen Rath /
Und ſey wie jener Gott / der zwey Geſichter hat.

Zie wat 'er volgde en op het geen wel haaſt geſchiedt.
En volg dien Godt na, die uit twee gezichten ziet.

Semblable au vieux Janus, *ce Dieu double-viſage;*
Du Paſſé au futur quitte-toi toûjours ſage.

VARIANS LECTIO. *Expecta.* Male, vel Arntzenio judice, qui tamen ipſe Poëtae mentem non adſequitur. „ Jubet enim, ait, ſpectare ea, quae „ poſt ſunt, i. e quae ſequuntur, & quae ante inminent, i. e quae ante „ ſunt ". Cum is potius jubeat ſpectare retro, quae jam praeterita, & proſpectare antea, quae poſtmodo ſint futura. Unde recte Erasmus; *Illud autem ſequ-*

FLOSCULI POETICI.

Quisquis es, ô *prudens*, *JANUM ſectare bifrontem:*
Sunt *ora* atque *oculi tergo adhibenda* tibi.
Ingenii *virtus*, reminiſcendique facultas,
Iſta, *quod a tergo eſt*, illa, *quod ante*, *videt*.
OWENUS, *Lib. II. Ad Henr. Pr. Ep.* XLIII.

JANE biceps, anni tacite labentis origo,
Solus de ſuperis qui *tua terga vides.*
OVIDIUS, *Faſt. Libr. I. v.* 65.

JANE bifrons, qui jam *tranſacta futuraque* calles,
Quique retro ſannas, ſicut *& ante*, *vides:*
Te tot cur oculis, cur fingunt vultibus? An quod
Circumſpectum hominem forma fuiſſe *docet?*
ALCIAT. *Embl. XVIII. Citante hoc &* ARNTZ. *ſed contra ſe ipſum.*

Venturam melius *praeſagit navita* mortem.
Vulneribus didicit *miles* habere metum.
PROPERTIUS, *Libr. III. Eleg. IX. v.* 5.

Mens hominis *rerum cauſas* luſtratque videtque,
Harum progreſſus, eadem *praeſentia nectens*
Venturis, *penetrat* ſubito primordia rerum.
ALES.

Haec ratio fortes audacibus, & male cautum
Separat a prudente viro, *qui proſpicit ante*,
Quâ tenus audendum, *quae mox eventa ſequantur.*
HOSPITALIUS.

Conf. & SAMBUC. *p.* 227. *quae ex eo*, *jam ante praecerpſimus ad Diſt. h. Libr.* XXIV.

ſequitur nos, inquit, *quod praeteriit & a tergo eſt.* Quare & falſa illa diſtinctionis ratio, quae Scriverio arriſit atque Arntzenio: *Quodque inminet ante, videto.* Falſa ſimiliter Lectio: *Spectaque quod eminet ante. Ill. im. D. qui partem ſpect. utr.* Scriv. & plures al. Alii iterum: *expectat utramque.* Quod ridiculum.

(XXVIII.)

FORTIOR UT VALEAS, INTERDUM PARCIOR ESTO.

PAUCA VOLUPTATI; DEBENTUR PLURA SALUTI.

Ἀρκοῦ μὲν πρὸς καιρὸν ὀλίζοσιν, ὄφρ' ὑγιαίνῃς·
Καὶ νέμε παῦρα τρυφῇ· τὰ δὲ πλείονα τῇ ὑγιείῃ.

To make you ſtronger, ſometimes eat in Meaſure.
We owe more to our Health, than to our Pleaſure.

Starck und wolauf zu ſeyn / ſo halte Maaß und Ziel:
Geſundheit heiſchet ihr ſehr wenig / Wolluſt viel. Oder:

Geſundheit heiſchet ihr zwar wenig / Wolluſt viel;
Um ſtets wolauf zu ſeyn / ſo thu das Widerſpiel.

Zy ſpaarzaam en houd maat, wiltge in gezontheit leven:
Gezontheit moet gy veel, de Welluſt weinig geven.

Modérez-vous en tout: Maîtriſez vos Déſirs,
Pour vous mieux conſerver, donnez moins aux Plaiſirs.

VARIANS LECTIO. *Fortius ut valeas.* Vulgaris lectio, quam & ipſe retinuit Scriverius. Sed *Fortior* ex optimis Codd. Arntzenius reſtituit, cui & nos

FLOSCULI POETICI.

Nonne *cupidinibus ſtatuit natura modum?* quem,
Quid latura ſibi, quid ſit dolitura, negatum,
Quaerere plus prodeſt, & inane abſcindere ſoldo?

HORATIUS, *Libr. I. Sat. II. v.* 111.

Accipe nunc, *victus tenuis* quae quantaque *ſecum*
Afferat: In primis *valeas bene:* Nam variae res
Ut noceant homini, credas, memor illius eſcae,
Quae ſimplex olim tibi ſederit. —— ——

IDEM, *Libr. II. Sat. II. v.* 69.

Quod ſatiare poteſt, dives *natura miniſtrat*,
Quod docet infraenis gloria, fine caret.

PETRON. *in Fragmentis.*

Sufficiat cibus ille, *famem qui ſedat:* & illa
Veſtis, quae corpus velet, frigusque repellat.

PALINOEN. *Tauri v.* 454.

Ut vivas comede: at *non vivas propter edendum.*

IDEM, *Geminor. v.* 633.

Qui fragilem longe cupimus producere vitam,
Luxuria vitae cur breviamus iter?
Nolumus & volumus *produci tempora vitae:*
Nolumus a nobis, malumus a Medicis.

OWENUS, *Libr. III. Epigr. LVII. tot.*

Corporibus *vires moderata alimenta miniſtrant*,
Atque eadem, ſi ſint *immoderata necant.*

APHERDIANUS.

Noxius immodicus cibus eſt; *vis vivere ſanus?*
Sufficiant ſtomacho fercula *pauca* tuo.

AULAEUS.

nos lubentes adſtipulamur. *Pauca voluntati*, plures, ſed inepte, oculis exhibent.

(XXIX.)

JUDICIUM POPULI NUMQUAM CONTEMSERIS UNUS:

NE NULLI PLACEAS, DUM VIS CONTEMNERE MULTOS.

Μὴ τὴν τοῦ πλήθους ψῆφον μόνος ὢν ἀθερίζῃς,
Μὴ καὶ τῶν πολλῶν ὀλιγωρῶν οὐδ' ἓν ἀρέσκῃς.

The People's Cenſure never ſcorn alone,
Leſt, whilſt thou ſlighteſt many, thou pleaſe none.

Verwirf nicht / was das Volck von dir für Urtheil ſpricht:
Dann wann du viel verſchmäh'ſt / ſo lobt dich keiner nicht.

Het oordeel van al 't Volk zy noit van u verzaakt:
Op dat ge een yder niet mishaagt, als ge yder laakt.

Ne rejettez pas ſeul la Voix d'un Peuple entier;
Ou ce coup d'Etourdi vous coûteroit bien cher.

VARIANS LECTIO. Nulla. Sed: *dum vis contemnere cunctos*, noſtri conjectura tantum eſt Arntzeni. „ Sane, inquit ille, *nulli* & *cunctis* verius „ opponuntur, quam *nulli* & *multis*". Aſt, quis non videt, in priore verſu ſibi

FLOSCULI POETICI.

JUDICIUM VULGI inſulſum, imbecillaque mens eſt;
Stulta placent ſtultis: Obſonia quisque palato
Digna ſuo quaerit; *non omnibus una voluptas.*

PALINGENIUS, *Piſcib. v. 573.*

Hinc periere Sophi complures, *quod voluere*,
Quando aliquid fieri prave injuſteque videbant,
Carpere ſtultorum mores, ac dicere verum:
Et *quia non poterant ferre* & male facta tacere,
Afflicti a ſtultis, *interfectique* fuere.

IDEM, *Capric. v. 338.*

Eſt genus hominum, qui eſſe primos ſe omnium rerum volunt,
Nec ſunt, hos conſector: hiſce ego non paro me ut rideant,
Sed his ultro *arrideo*, *&* eorum *ingenia admiror.*
Quidquid *dicunt*, *laudo:* Id rurſum ſi *negant*, *laudo id quoque:*
Negat quis, *nego: ait*, *aio.* Poſtremo imperavi egomet mihi,
Omnia aſſentari: *is quaeſtus* nunc *eſt* multo *uberrimus.*

TERENTIUS, *Eunuch. Act. II. Sc. II. v. 17.*

——— ——— ——— *Advorſus nemini*,
Numquam praeponens ſe illis: Ita *facillime*
Sine invidia *laudem invenias*, & amicos pares.

IDEM, *Andr. Act. I. Scen. I. v. 37.*

Ne Mundum e ſenſu proprio; *tua corrige ſenſa*
Communi e ſenſu: Nec enim, tam parvulus, Omne es.

Idem fere, quod quis non illepide ita enuntiatum verbis dedit Germanicis:

Schick deinen Kopf in die Welt hinein:
Dann dein Kopf iſt viel zu klein,
Daſs die Welt ſich ſchicke drein.

ſibi mutuo opponi *populum*, hoc eſt *cunctos*, & *unum*? Reliquae jam oppoſitionis partes ſervatae erant alteris: *Nullus & Multi.* Habes tibi nunc omnia, quae voluiſti, ſibi in vicem oppoſita: *Nullus* & *unus* in medio; *multi* & *omnes* extrema occupant.

(XXX.)

SIT TIBI PRAECIPUE, QUOD PRIMUM EST, CURA SALUTIS.

TEMPORA NE CULPES, QUUM SIS TIBI CAUSSA DOLORIS.

Πρῶτον ἐνὶ πρώτοις μελέτω σοὶ τῆς ὑγιείης,
Μὴ ψέγε τὰς ὥρας· σύ τοι αἴτιος ἐσσὶ νόσοιο.

Have great Care of thy Health, which is the chief:
Blame not the Times, when thou work'ſt thine own Grief.

Du ſolt / wolauf zu ſeyn / dein ſelbſt vornehmlich pflegen /
Um nicht / was du verſehn / der Zeit zur Laſt zu legen.

Voor alle dingen ga uw welvaart u aan 't hart:
Zoo niet; gy baart, en niet de tyd, uw' eigen ſmart.

Sur tout à la Santé donnez la Préférence:
N'accuſez de vos maux que votre Intempérence.

VARIANS LECTIO. *Tempora nec culpes, quum ſit tibi cauſſa doloris.*

Vel

FLOSCULI POETICI.

Dura aliquis praecepta vocet mea: Dura fatemur
Eſſe: Sed *ut valeas multa dolenda feres.*
Saepe *bibi ſuccos*, quamvis *invitus*, *amaros*
AEger, *&* oranti *menſa negata mihi eſt.*
Ut corpus redimas, ferrum *patiaris* & ignes,
Arida nec ſitiens ora lavabis aqua.

Ovidius, *d. Rem. Am. v.* 225.

Vidi ego, quod fuerat *primo ſanabile vulnus*,
Dilatum longae *damna tuliſſe* morae.
Sed quia delectat Veneris decerpere flores,
Dicimus aſſidue: *Cras* quoque *fiet idem.*
Interea tacitae *ſerpunt* in viſcera *flammae*,
Et mala radices altius *arbor agit.*

Idem, *ibid. v.* 101.

Vivere naturae ſi *convenienter* amarent
Mortales, medica nil *opus eſſet ope.*

Owenus, *libr. III. Epigr.* CXXII.

Aſt hoc, quod dicam, *ut valeas*, ſervare *memento:*
Sit victus tibi cura tui: ne noxia ſumas,
Neve nimis comedas: Solet haec mortalibus eſſe
Maxima pernicies: *hinc plurimus ingemit aeger.*

Palingen. *Leon. v* 838.

Si tamen aegrotas, quoniam *aegrotare neceſſe eſt*
Nonnunquam, quid ages? *Non* tu *medicamina differ*
Sed cito curam adhibe. —— ——

Ibid. v. 785.

Pars *ſanitatis*, *velle ſanari*, fuit.

Seneca, *Hippol. v.* 248.

ORANDUM EST. UT SIT MENS SANA. IN CORPORE SANO.

Juvenal. *Sat. X. v.* 356.

Tempora quid *culpas*? *Tibi*, quum ſis *cauſſa doloris*,
Hora ſalubris erit *nulla*, nec IPSA SALUS.

L. Tetrast. *noſtr poſt* Hist. Crit. *hujus Diſſ.*

Vel primo, vel poſtremo verſus membro, vel utrimque, non deſunt, qui vaticiut.

(XXXI.)

SOMNIA NE CURES: NAM MENS HUMANA QUOD OPTAT,

DUM VIGILANS SPERAT, PER SOMNUM CERNIT ID IPSUM.

Μὴ τὰ ἐνύπνια σοὶ μελέτω· τὰ γὰρ εὔχεται ἀνδρῶν
Νοῦς ὕπαρ ἐλπίζων, τάδ᾽ ὄναρ φαντάζεται αὐτός.

Regard not Dreams; for what Men wiſh ſhould be,
When they're awake, they, hoping, in Sleep ſee.

Nach Träumen frage nicht: Dann was dein Wachen dir
Für Troſt und Hoffnung macht / das bringt der Schlaff herfür.

Sla noit op droomen acht: want dat men wakend zocht,
Dat word ons in den Droom voor ons gezicht gebrocht.

Un Songe eſt un vrai Rien: Eſperez en veillant,
Et vous poſſéderez cette Ombre, en ſommeillant.

VARIANS LECTIO. *Somnia nec cures.* Iidem fere habent Codd., ſedulo id notante Arntzenio, qui & ſuperiori Diſticho, imo hunc proxime praecedenti ſcripſerant verſu: *Tempora nec culpes*: quaſi hic aliquis intercedeſet nexus. Neque is, hic loci, ſed caſu quodam fortuito, adeo eſſet abſonus.

FLOSCULI POETICI.

Somnia, *terrores magicos*, miracula, ſagas,
Nocturnos lemures, *portentaque* Theſſala, rides.

HORATIUS, *Libr. II. Epiſt. II. circ. fin.*

Quid natum toties, *crudelis* tu quoque, *falſis*
Ludis imaginibus? ——— ———

VIRGILIUS, *Æneid. Libr. I. v. 407.*

Somnia, quae mentes ludunt volitantibus umbris,
Non delubra deûm, nec ab aethere numina mittunt;
Sed *ſibi quisque facit.* Nam quum proſtrata ſopore
Urget membra quies, & mens ſine pondere ludit:
Quidquid luce fuit, *tenebris agit.* ——— ———
Condit avarus opes, defoſſumque invenit aurum.

PETRONIUS, *in Fragmentis, p. m. 170.*
Ed. BOURDELOTII.

Et quoi quisque fere ſtudio devinctus adhaeret,
Aut *quibus in rebus multum ſumus ante morati*,
Atque in qua ratione fuit contenta magis mens:
In ſomnis eadem plerumque videmur obire:
Nautae contractum cum ventis cernere bellum:
Nos agere hoc autem, & naturam quaerere rerum
Semper, & inventam patriis exponere chartis.

LUCRETIUS, *de* NAT. RER.
Libr. IV. v. 963.

Omnia, *quae ſenſu volvuntur vota diurno*,
  Pectore ſopito, *reddit amica quies.*
Venator defeſſa toro cum membra reponit,
  Mens tamen ad ſylvas & ſua luſtra redit.
Judicibus lites, aurigae *ſomnia*, currus,
  Vanaque nocturnis meta cavetur equis.
Furto gaudet amans, permutat navita merces,
  Et vigil elapſas quaerit avarus opes.
Blandaque largitur fruſtra ſitientibus aegris
  Irriguus gelido pocula fonte ſopor.
Me quoque Muſarum *ſtudium*, *ſub nocte ſilenti*,
  Artibus adſuetis ſollicitare ſolet.

CLAUDIANUS, *de ſexto Conſul.*
Honorii, *Praefat. v. 1.*

Somnia

---

mus. Quoniam vero, parili caſu, utrimque ſequitur *e* littera, illic in *culpes*, hic in *cures*; potius cenſendum, cum laudato Arntzenio, litterulam illam, ex voce ſecura, adhaeſiſſe priori. Sed altioris ſunt indaginis, quae ſequuntur.

 Nam

Somnia fallaci *ludunt* temeraria *nocte*
  Et pavidas mentes falſa timere jubent,
Et *vanum* ventura *hominum genus* omnia noctis
  Farre pio placant & ſaliente ſale.
Et tamen, utcunque eſt, ſive illi vera moneri,
  Mendaci ſomno credere ſive *volent*,
Efficiat vanos noctis Lucina timores,
  Et fruſtra immeritum pertimuiſſe velit;
Si mea nec turpi mens eſt obnoxia facto,
  Nec laeſit magnos impia lingua deos.

TIBULLUS, *Libr. III, Eleg. IV. v. 7.*

Somnia me *terrent veros imitantia caſus*,
  Et vigilant ſenſus in mea damna mei.
Aut ego Sarmaticas videor vitare ſagittas,
  Aut dare captivas in fera vincla manus.
Aut ubi *decipior melioris imagine ſomni*,
  Adſpicio patriae tecta relicta meae.
Et modo vobiſcum, quos ſum veneratus, amici,
  Et modo cum cara conjuge, multa loquor.

OVIDIUS, *Libr. I. de Pont. Eleg. II. v. 45.*

Jam-

Nam mens humana quod optat, Dum vigilat, ſperat. Ita in vetuſtioribus legere eſt Codd.; licet & ſic paullo durius, ut citharoedus, chorda qui ſemper eadem oberrat, quater, in continua conſtructionis ſerie, ſcripſiſſe exiſtimandus eſſet Noſter: *optat*, *vigilat*, *ſperat*, *cernit.* Huic ut obviam iretur, ſi quod erat, malo, in omnia alia itum eſt. Et Scriverius quidem, homo quidvis permutare audax, hic tamen a recepta jam Eraſmo aliisque lectione non recedit, retinens: *Mens humana, quod optat, Dum vigilat, ſperans per ſomnum cernit id ipſum.* Sed qualis ſpes, quae videt, imo quae cernit, & viſis aliqua jam ratione fruitur? Audacior tamen in transmutando Boxhornius haec nobis tradit:

Somnia ne cures: nam mens humana, quod optat,
Dum vigilat, ſpectat *per ſomnum* ſemper *id ipſum.*

Sed, *ſpectatum* admiſſi &c. Non tam iſtud hominis male ſeduli: *Spectat*, quam frigidiſſimum illud: *Semper*, tanquam perpetuo ſemperque ſomniantis, neſcio quo modo male me habet. Utinam ſic ſemper priſtini emendarentur Auctores!

Jamque aut *nocturno penetrat Capitolia viſu*,
Aut rapidis fertur per ſummas paſſibus Alpes:
Saepe etiam famuli, turbato ad lumina ſomno,
Expavere trucem per vaſta ſilentia vocem,
Ac largo ſudore virum *invenere*, futuras
Miſcentem pugnas & *inania bella* gerentem.

SILIUS ITAL. *Libr. I. v.* 64.

—— —— Num ille *ſomniat*
Ea, *quae vigilans voluit?*

TERENTIUS, *Andriae Act. V. Scen. VI. v.* 7.

Implet & illa manum; ſed parcius: *AEre minuto*
Qualiacumque voles, Judaei *ſomnia vendunt.*

JUVENAL. *Sat. VI, v.* 545.

At foret in terris nil me felicius uno,
Si, *quod dormire* eſt, *hoc vigilare* foret.

HUGO GROTIUS, *Libr II. Epigramm. pag.* 299. *Edit.* 4*tae.*

—— Stygiis *ſomnia miſſa locis:*
Somnia, quae miſeram *perturbant* ſaepe *quietem*,
Dum mens *incertis* pendet *imaginibus.*

JAC. SANNAZARIUS, *Libr. II. El. VII. v* 26.

Quae-

res! Neminem, ſane, fallerent, quos ipſis, eum in modum, novi homines aſſuerent pannos & centones. Arntzenius, qui in hanc depravationem magis, quam correctionem, ejusque in auctorem, optimo jure, invehitur, in ſuo ipſe, quem nuperrime edidit codice, hanc ſolam praefert reliquis lectionem:

—— *Nam mens humana quod optans,*
Dum vigilat, ſperat, per ſomnum cernit id ipſum.

Scilicet cum optio eſſet inter haec tria: *optans, vigilans, ſperans*, ut quorum ſingulorum exempla aderant, & ipſi integrum erat eligere primum, & nobis, alterum; ſecuris vulgatum illum plurimarum editionum conſenſum: qui tamen, poſt tot alias, aliorum & hanc noſtram ſubjicere examini conjecturam non dubitamus:

Somnia ne cures: Nam mens humana, quod optat,
Dum vigil, & ſperat; per ſomnum cernit id ipſum.

Unde

Quaecumque mentis agitat infeſtus *vigor*,
Ea, *per quietem* ſacer & arcanus *refert*,
Veloxque *ſenſus*. Conjugem, thalamos, rogos,
Vidiſſe te miraris, amplexu novi
Haerens mariti? ——— ———

SENECA, *Octaviae v.* 729.

Unde facillimum fuerat librariis, unius tantum litterulae *e* in *a* permutatione, effingere ea, quae in optimis inveniuntur atque antiquiſſimis Codd.

——— ——— *Quod optat, Dum vigilat, ſperat*

Ceterum inde pleniot adhuc redundaret ſenſus, accedente pariter, quam neque verſus reſpuit, altera dictionum copula: *&*, hunc in modum:

Dum vigil & ſperat; per ſomnum & cernit, id ipſum.

Vide tamen, quae nos de hujuscemodi, qualicumque demum illa, plane non aeque neceſſaria, ac putarunt Critici, correctione, in *Hiſt.* hujus Dict. *Critic.* his dictis porro adjunximus.

FINIS LIBRI SECUNDI.

DIO-

DIONYSII CATONIS
DISTICHA
DE
MORIBUS AD FILIUM,
POËTICIS ADORNATA
FLOSCULIS.

LIBER III.

PICTURA CARMINE DILUCIDATA.

Vir, *cole amicitias*, *&* *Amori cede potenti:*
Foedera, Civis, *ini*; *tuque ut ameris*, *ama.*
Mutua lex paribus: Conjungat Gratia amantes:
Gratia, *concilians omnibus una decus.*
Conſociata tamen geminiſque ſororibus una eſt;
Quod redeat, *duplici foenore adauctus*, *Amor.*
Harum tergeminis concordia fulcit Amorem
Nexibus; *Infantem* Simplicitaſque *capit* (a).
Jungere tuque bonis (b): *Jungunt ſua roſtra columbae*,
Aligero & Matri quod pecus aligerum eſt.
AEqua (c) *ſit ut pietas*; *Natos*, *interque Parentes*,
Uxorem (d), *&* *Socios* (m), *hanc bene diſtribuas* (e).
Exemplo (f) *ipſe aliis*, *aliena exempla* (g) *ſequaris*,
Quolibet ut quodvis tempore conveniet (h):
Nolito (i): facito (k): fugito (l): celato (m): rogato (n):
Diligito (c): *Quaedam* (o) negligitoque (p) *ſciens.*
Utque decet patiens (q), *Caros quoque* FERRE MEMENTO (r)
Conſtrictos juſtae copula Amicitiae:
Qua ſine, *Doctrinaque*, *&* vita eſt mortis imago (*):
Tu mihi CONTINEAS *haec duo*, *amore pari.*

* Diſt. I. (a) V. (b) XX. (c) XXV. (d) XXI. & XXIV. (e) XXII. (f) VIII. (g) XIV. (h) VII. & XII. (i) XI. & XVI. (k) X. & XIX. (l) VI. & XIII. (m) IV. (n) XVII. (o) III. & XV. (p) XIX. (q) XVIII. (r) XXIV.

Diligito caros * ſalvo tamen ante pudore. 4

NAPOLI

PRAEFATIO.

HOC QUICUMQUE VOLES CARMEN COGNOSCERE LECTOR,

QUUM PRAECEPTA FERAT, QUAE SUNT GRATISSIMA, VITAE

COMMODA MULTA FERES. SIN AUTEM SPREVERIS ILLUD,

NON ME, SCRIPTOREM, SED TE NEGLEXERIS IPSE.

VARIANS LECTIO. *Hoc quicumque velis.* Non ſine auctoritatibus Arntzenius, gravis ceteroquin harum ut putidarum frivolique argumenti, Praefationum judex & contemtor; quae tamen neque alicujus, licet non vetuſtisſimae carent antiquitatis indiciis. Alii: *Hoc quicunque cupis c. c. L.*

Haec praecepta feres. Male; quod contra optime emendavit Scaliger. Secutus vero eſt illam depravationem noviſſimus adhuc Metaphraſtes Gallus.

Te neglexeris ipſe. Quod ad dictionem adtinet, hoc vel ſolum paullo antiquioris aevi & hunc arguit Scriptorem. Omnes, ſane, ſeriorum aetatum, absque haeſitatione ſcripſiſſent: *te neglexeris ipſum.*

Vide tamen, quae de Praefationum harum Auctore ſuſpicamur, in Hiſtoria earum Critica.

B I-

HET DERDE BOEK.

Zyt gy genegen om myn vaerzen door te lezen,
Zy zullen, Lezer, u niet onvoordeelig wezen,
En leſſen geven voor uw leven. Maar zo gy
Die wilt verachten, zoo is niet de ſchult by my,
Die 't werk heb opgeſteld, om uw gemoedt te ſtichten;
Maar gy verwaarlooſt u, verwaarlooſt gy myn dichten.

LIVRE TROISIEME.

Si ces vers, cher LECTEUR, contentent votre Envie,
Suivez-en les Leçons dans le cours de la Vie:
Vous ſeul y gagnerez. Si vous le negligez,
Ce n'eſt pas moi, c'eſt Vous, que vous dèsobligez.

I.

(I.)

INSTRUE PRAECEPTIS ANIMUM, NEC DISCERE CESSES:

NAM SINE DOCTRINA VITA EST QUASI MORTIS IMAGO.

Τὸν νοῦν ἐντολίαις ῥύθμιζέ μοι οὔποτε λήγων·
Εἰκὼν γὰρ μόρου ἐςὶ μαθήσιος ἄμμορος αἰών·

Not. Pro μοι prioris verſus multae Poëmatum Scaligeri Editiones, & ipſa Plantiniana ex muſeio ScriverI, habent: μαθητύος. Sed ἐπτάμετρος tunc foret, non ἑξάμετρο.

With Learning ſtore thy Mind, ceaſe not to learn;
Without it none can Liſe from D.ath diſcern.

Nim Unterweiſſung an / hör' auch nicht auf zu hören:
Des Todes Bildnus iſt das Leben ohne Lehren.

Leer ſteedts wat goedts, en hou toch nimmer op van leeren.
Want leven zonder leer zal in een doot verkeeren.

Cultivez votre Eſprit : La doctrine rend ſage:
Sans ſcience nos jours de la Mort ſont l'Image.

VARIANS LECTIO. Codd. permulti, quos inter & Pariſienſis Edit. & Anglica, hoc inter bina Praefationis Diſticha medium inſeruerunt; non mirum igitur & recentiſſimum Editorem Metaphraſtos, ſive potius Paraphraſtos Gal-

FLOSCULI POETICI.

Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura eſt,
Pectora molleſcunt, aſperitasque fugit.
OVIDIUS, *Libr. I. de Ponto, Eleg. VII. v. 7.*

Inter cuncta leges & *percunctabere doctos*,
Qua ratione queas traducere leniter aevum?
Ne te ſemper inops agitet vexetque cupido,
Ne pavor, & rerum mediocriter utilium ſpes.
Virtutem doctrina paret, naturane donet?
Quid *minuat curas*, quid *te tibi reddat* amicum?
Quid *pure tranquillet*, honos, an dulce lucellum,
An ſecretum iter, & fallentis *ſemita vitae*?
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVIII. v. 96.*

Attamen interea *ſapientum incumbere libris*
Eſt *operae pretium*, & rerum perquirere cauſas:
Denique *doctrinis* variis *componere mentem.*
Quippe *animus* SINE DOCTRINA eſt *ignavus hebesque.*
PALINGEN. *Sagittar. v. 983.*

Graecis *incumbat libris*, pariterque Latinis,
Et quantum potis eſt, *evadat doctus*, honeſtos
Perlegat auctores, & ſcripta inhoneſta refutet.
Indoctum raro eſſe probum contingit, & atras
Errorum *in tenebras mentem ignorantia trudit.*
IDEM, *Capricorni v.* 101—105.

Ingenium, ſtudio ſi non acuatur, hebeſcit.
OWENUS, *Libr. III. Epigr.* CLIII.

Altera natura eſt habitus; quam junior *artem*
Perdiſces, *tollet nulla ſenecta* tibi.
IDEM, *Ethic. II. Epigr.* XIII. *ſub fin.*

—— NIL NON MORTALE TENEMUS,
PECTORIS EXCEPTIS INGENIIQUE BONIS.

Gallicae Tetraſtichis expreſſae, tribusque Filiarum Regis, hoc ante biennium dicatae, eidem adhuc ſubſcripſiſſe errori, quem primus detexit removitque Scaliger. *Ne diſcere ceſſes.* Scripſerunt quidam, recenſente Arntzenio.

(II.)

FORTUNAE DONIS SEMPER PAR ESSE MEMENTO:

NON OPIBUS BONA FAMA DATUR, SED MORIBUS IPSIS.

Μὴ δώροισι τύχης ἐλλαμπρύνου ὑπὲρ αἶσαν·
Οὐκ ὄλβῳ νέμεται καλὸν κλέος, ἀλλὰ τρόποισι.

(Deeſt Anglica hujus Diſtichi verſio.)

Thu ſelten dich hervor mit Geld' und Glückes Gaben:
Von Sitten muß man Lob / und nicht von Gütern / haben.

Heeft u 't Geluk bedacht, noit zwel daarom uw moedt.
Een goede naam is voor de zeden, niet voor 't goedt.

Surpaſſe la Fortune, auſſi dans ſes largeſſes:
La gloire eſt dans les Moeurs, & non dans les Richeſſes.

VARIANS LECTIO. *Fortunae donis ſemper parere memento.* Ita ſcriptum in optimae notae codd., oſtendit Scaliger manifeſta ſcatere ἀντιλεγίᾳ cum iis quae ſtatim ſequuntur. Quare τὸ *ſemper* mutatum voluerunt in: *raro*, aut a *parce*. Scriverius nova incude diffingens permutavit in:
Fortunae damnis ſemper parere memento. Quem ſenſum & floſculi noſtri ſpirant poetici. Nos rejectum jam multis, inde a Maximi Planudis aetate, propterea

FLOSCULI POETICI.

FORTUNA *opes auferre, non animum poteſt.*
SENECA, *Medeae v.* 176.

FORTUNA ſemper omnis *intra me ſtetit.*
Ibid. v. 520.

——— ——— *Nec te quaeſiveris* extra.
PERSIUS, *Sat. I. v.* 7.

Reſpue *quod non es.* ——— ———
IDEM, *Sat. IV. v.* 51.

Tu ne cede malis, ſed *contra audentior ito*,
Quam tua te FORTUNA *ſinet.* ———
VIRGILIUS, *AEneid. Libr. VI. v.* 95

Magna quidem, ſacris quae dat praecepta libellis,
Victrix FORTUNAE SAPIENTIA. Ducimus autem
Hos quoque *felices, qui ferre* incommoda vitae,
Nec jactare *jugum, vita didicere magiſtra.*
JUVENAL. *Sat. XIII. v.* 19.

Luxuriant animi rebus plerumque ſecundis:
Nec facile eſt aequa *commoda* mente *pati*.

FORTUNA ſaevo laeta negotio, &
Ludum inſolentem ludere pertinax,
Tranſmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc aliis benigna.
Laudo manentem: *Si celeres quatit*
Pennas, reſigno quae dedit, & mea
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem ſine dote quaero.
HORATIUS, *Libr. III. Od. XXIX. v.* 49.

---

pterea quod male ſcriptum erat, Diſtichon ita reſtituere cogimur, conjectura, qui conjecturis alias non indulgemus, fortaſſe non infelice; ſenſu certe nihil minus quam inepto, & ſequenti verſui admodum congruente. *Par eſſe memento fortunae donis*, ut *cures eſſe quod audis.* Dives, potens es; ſis dives animo, doctrina, virtute, polleas bonis moribus, ne videare aliis onuſtus auro, vel etiam ſacra geſtans, aſellus. *Non* enim *opibus bona f. d. ſ. m. ſ.* Vel ſi qua *opibus ſama datur, non moribus*, ea *bona*, vera non eſt.

(III.)

QUUM RECTE VIVAS, NE CURES VERBA MALORUM:

ARBITRII NON EST NOSTRI, QUID QUISQUE LOQUATUR.

Ὀρθῶς ζῶν τὰ κακῶν λεσχάσματα μὴ ἀλεγίζοις·
Οὐ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἐςὶν, ἕκαςος τίπ7ε λαλήσῃ.

When thou liv'ſt well, mind not what lewd Folks ſay;
It is not in your Power their Tongue to ſway.

Du darffſt nicht/ lebſt du recht/ nach böſen Mäulern fragen:
Es lieget nicht an uns/ was der und jener ſagen.

Leef vroom en acht niet, wat de booze Menſchen praaten.
De Magt op Yders tong is niet aan ons gelaaten.

Aux Cris des médiſans n' oppoſons nul Pouvoir:
Laiſſant parler les Fous, faiſons nôtre Devoir.

VARIANS LECTIO. *Quum recte vives.* In quibusdam ſe legiſſe teſtatur Arntzenius: In unico etiam *Ne cures v. m.* iterum adhaerente littera *c* ſequentis

FLOSCULI POETICI.

Conſcia mens recti famae mendacia ridet:
Sed nos in vitium credula turba ſumus.
OVIDIUS, *Libr. IV. Faſtor. v.* 309.

—— —— Hic *murus aheneus* eſto:
Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.
HORATIUS, *Libr. I. Ep. I. v* 60.

—— Nugae! Non, ſi quid *turbida Roma*
Elevet, accedas: examenve improbum in illa
Caſtiges trutina. —— —— ——,
PERSIUS, *Sat. I. v.* 5.

Inter multiloquos, & grandia verba ferentes,
Eſto tardiloquus, eſtoque pauca loquens.
Dum linguas acuunt alii, tibi calleat auris,
Et ſit Dulichio remige ſurda magis.
Nec tantum valeat temeraria lingua loquentis,
Pectoris ut poſſit rumpere clauſtra tui.
Si patiens fueris, nunquam tibi verba nocebunt;
Turbatorque tuae nemo quietis erit.
Excutiet pacem, quam dat patientia, nullus;
Sit licet exermis, conterit arma tamen.
Utantur linguis; tu viribus utere mentis,
Si ſapis: A linguis gloria magna venit.
JOH. SARESBERIENSIS, *Policratici Carmine Iſagogico v.* 231.

Fautorum abunde *eſt*, nuda cum Virtus favet;
Sat teſtium, *una teſte Conſcientia*,
Quae ſola vincit mille teſtium fidem:
Nec credit ulli, quam ſibi, de ſe magis.
Hanc nec ſiniſtra *deprimit calumnia*,
Nec indecora tollit aſſentatio,
Vulgive plauſus: non movere de ſtatu
Formidoloſae temporum vices queunt.
BAUDIUS, *Libr. I. Gnom. Jamb. XXIX. p.* 311.
Confer huc etiam a Daumio citata.

quentis vocis proxime antecedenti. Alius dedit: *Arbitrium non eſt noſtri q. q. l.* Perperam; melius Pariſ. n. & alii: *Arbitrii noſtri non eſt.* Unica Editio: *quid quisque l.*

(IV.)

PRODUCTUS TESTIS, SALVO TAMEN ANTE PUDORE,

QUANTUMCUMQUE POTES, CELATO CRIMEN AMICI.

Ἢν κληθῇς ποτὲ μάρτυς, ὅσον τηρεῖν τὸ συνειδός,
(Ὥς γε μάλιςα δύνῃ) τοὔγκλημα κάλυψον ἑταίρου.

Being produc'd as Witneſs, what thou can
Hide thy Friend's Faults; yet play the honeſt Man.

Wann Zeugnis auf dir ligt / ſo viel du kanſt und magſt;
So ſchaue zu/ daß du nicht deinen Freund verklagſt.

Zyt gy, met eer, tot een getuige voortgebragt,
Bedek de ſchult uw's vrients, zoo veel is in uw magt.

Contre un Client cheri comme Témoin cité,
Diſſimulant ſes torts, ſauvez la Probité.

Variistates Lectionis, praeter Scribarum vitia, nullae.

FLOSCULI POETICI.

——— Penitus *notum*, ſi tentent crimina, ſerves,
Tuterisque tuo fidentem praeſidio: qui
Dente Theonino quum circumroditur, ecquid
Ad te poſt paulo ventura pericula ſentis?

HORATIUS, *Libr. I. Ep. XVIII. v.* 80.

——— ——— Abſentem *qui* rodit *amicum*;
Qui *non defendit, alio culpante:* Solutos
Qui captat riſus hominum, famamque dicacis:
Fingere qui non viſa poteſt; commiſſa tacere
Qui nequit: *Hic niger eſt, hunc tu*, Romane, *caveto.*

HORATIUS, *Libr. I. Sat. IV. v.* 81.

Vellem in amicitia ſic erraremus: & iſti
Errori nomen virtus poſuiſſet honeſtum.
At, pater ut gnati, ſic *nos debemus amici,*
Si quod ſit vitium, non faſtidire; ſtrabonem
Appellat paetum pater; & pullum, male parvus
Si cui filius eſt. ——— ———
Parcius hic vivit? Frugi dicatur. ———
——— ——— ——— ——— Opinor,
Haec res & *jungit*, junctos *& ſervat amicos.* ———
Nam vitiis nemo ſine naſcitur: Optimus ille eſt,
Qui minimis urgetur. ——— ———
——— ——— *Paullum deliquit amicus?*
Quod niſi *concedas*, habeare inſuavis, acerbus
Odiſti, & fugis, ut Druſonem debitor aeris.

IDEM, *ibid. Sat. III. v.* 41, 49. 53. 68. 84.

Ergo, ut defendi nullo mea poſſe colore,
Sic *excuſari crimina poſſe puto.*
Qua potes, *excuſa: nec amici deſere cauſſam.*
Quo pede coepiſti, ſic bene ſemper eas.

OVIDIUS, *Triſt. Libr. I. Eleg. VIII. v.* 63.

Nam *quis non* juvet, aut quis non *tueatur amicum,*
*Propugnet, tutum*que omni *diſcrimine reddat,*
Quandocunque poteſt, ſi vere diligit illum?

PALINGEN. *Scorpii v.* 930.

Nomine quo gaudes, *niſi cauſas egeris*, AEli,
Non ego *te poſſum dicere Cauſidicum.*

HADRIANUS VALESIUS, *in Valeſianis.*

(V.)

SERMONES BLANDOS BLAESOSQUE CAVERE MEMENTO.

SIMPLICITAS VERI FAMA EST: FRAUS, FICTA LOQUENDI.

Μύθους αἱμυλίους καὶ κωτίλλοντας ἀλεύου·
Μάρτυς ἀληθοσύνης ἁπλότης, δόλος αἰολομύθων.

Sootbing and liſping Speeches ſtill beware:
Plain Truth is ſound, but Lies deceitful are.

Sich' auf/ daß kein Betrug in ſüſſen Worten ſey:
Die Einfalt redet wahr; Liſt ſteckt bey Heucheley.

Wacht u voor ſchoonen praat en looze vleiery.
't Is enkel maar bedrog, daar is geen waarheit by.

Gardez-vous des flatteurs: La Sincerité n'uſe
Jamais de ces Détours, desquels ſe ſert la Ruſe.

VARIANS LECTIO. *Sermones blandos bleſosque.* Inveniri in multis notat Cl Arntzenius. Quemadmodum, ait, ſic Graeci βλέτος (ſcribendum fuiſſet βλετὸς) & βλαιτὸς dicunt. Bene, ſane; ſed ſi a βλαιτὸς derivata vox eſſet, tum utique prior ſyllaba ob graecum ι corripienda fuiſſet, veluti hunc verbi gratia in modum: *Blandosque bleſosque.*

Verum ex mera ſcribarum inſcitia incuriaque, qui & plerumque *pre* in particulae *prae* vicem ſubſtituunt, ſuam hoc ſcriptionis trahit originem. Nihil enim moror quod βλαισσὸς quoque Pollux habeat: Namque & tum duplicatum

FLOSCULI POETICI.

Credidimus *blandis*, quorum tibi copia, *verbis.*

OVIDIUS, *Heroid. Ep. II, v.* 49.

Impia *ſub dulci melle venena* latent.

IDEM, *Libr. I. Am. Eleg. VIII. v.* 104.

Pelliculam veterem retines, & *fronte politus*,
Aſtutam vapido *ſervas ſub pectore vulpem.*

PERSIUS, *Sat. V. v.* 116.

Fallit enim *vitium ſpecie virtutis* & umbra.

JUVENALIS, *Sat. XIV. v.* 109.

Habent inſidias hominis *blanditiae* mali.

PHAEDRUS, *Libr. I. Fab. XIX. v.* 1.

Turpis adulator, quid denſis vimina ſylvis,
Aut, quid Carpathiis fluctibus addis aquas?
Parce animum blandis, ſcelerate, *laceſſere verbis.*
Ut nihil adjicias, ſponte diſertus erit.

L. DE MEYER, *Libr. I, de Ira.*

Una *cui* lingua eſt; *animi ſententia duplex*,
Fictus amor, *laedit* quolibet hoſte magis.
Cum *vitium ſpecie* ſeſe *virtutis* obumbrat,
Promtius in caſſes pectora noſtra *rapit.*

SCHOONHOV. *Embl. XXXVII.*

Habet ſuum *venenum blanda oratio.*

P. SYRUS, *Mim.*

---

catum ſibilum vel Diplaſiaſinum latinus imitator eodem modo expreſſiſſet. Ceterum ante Scaligerum, qui e Pithoeano cod. contexit, alterius verſus vulgata lectio haec erat: *Simplicitas veri ſana eſt.* Quam adhuc retinuit Pariſ. nov. & Anglus, tum in verſione, tum in textu latino. In omnia alia abierunt ſeriores. *Veri forma eſt. Veri norma eſt.* Voluerunt, hoc Scriverius quidem; illud Barthius. Alius *laus* habet, & ſenſu, ut videtur, activo, pro: *fraus.* Denique laudatus nobis ſic emendaturus erat Arntzenius: *Simplicitas vera eſt fantis; fraus, ficta loquentis.* Quod, profecto, non caret ingenio; ſed ea, quam prae ſe fert, commendata adeo *Simplicitate.*

(VI.)

SEGNITIEM FUGITO, QUAE VITAE IGNAVIA FERTUR:

NAM, QUUM ANIMUS LANGUET, CONSUMIT INERTIA CORPUS.

Νωθρείην φεῦγ' ἥτις ἀεργίη ἐστὶ νόοιο·
Εὖτ' ἂν ὁ νοῦς ἀτονῇ, τὸ δέμας δαπανᾶται ἀεργοῦν.

Fly Sloth and Sluggiſhneſs; for, when the Mind
Grows faint through Idleneſs, the Body's pin'd.

Leg' alle Schläfrigkeit im Wandel von dir hin:
Der Leib erſtirbt hernach / entſchläft dir erſt der Sinn.

Vlied alle traagheit, en dę vadzigheit van 't leven.
Het ſlaau gemoedt kan aan het lyf geen kragten geven.

Fuyons Poiſiveté, déteſtons la pareſſe:
L'Ame ainſi que le corps, languit dans la moleſſe.

Laborare Diſt. ſenſere plures ex voce *Ignavia*: Cui ſubſtituunt aliqui: *noxia*. Forte erat: *incuria*.

FLOSCULI POETICI.

Cernis, *ut ignavum corrumpant otia corpus*,
Ut capiant vitium, *ni moveantur*, *aquae*;
Sic mihi, ſi quis erat ducendi carminis *uſus*,
Deficit eſtque minor factus *inerte ſitu*.

Ovidius, *Libr. I. de Ponto*, *Eleg. VI. v. 5.*

Dum vires annique ſinunt, *tolerate labores*:
Jam veniet tacito curva ſenecta pede.

Idem, *de art. Libr. II. v. 669.*

Dimidium facti qui coepit habet; ſapere *aude*:
Incipe, vivendi qui recte prorogat horam,
Ruſticus expectat, dum defluat amnis: At ille
Labitur, & labetur in omne volubilis aevum.

Horatius, *Libr. I. Epiſt. II. v. 40.*

Exercére etiam *corpus* mediocriter, apto
Tempore *conducit* multum, viresque reducit;
Segnities robur frangit: longa *otia nervos*
Debilitant, *ignava quies effeminat artus*.

Palingen. *Capricorn. v. 137.*

Segnitia nihil eſt *pejus*: Praeſentia *perdit*
Commoda, quae nondum parta, parare vetat.

Meyerus.

Semper agas aliquid: *Corrumpunt otia mentem.*
Deſidia eſt *omnis cauſſa* caputque *mali*.

Aulaeus.

Languida *corrumpunt ignavas otia mentes.*

Andrelinus.

Qui ſapit, *ignavos non ſinit ire dies.*

Idem.

Deſidia humorum denſam cumulante ſaburram;
Nativus calor obruitur. ——— ———

Cl. Quilletus, *Abbas, in Callipaedia.*

VII.

(VII)

INTERPONE TUIS INTERDUM GAUDIA CURIS,
UT POSSIS ANIMO QUEMVIS SUFFERRE LABOREM.

Ταῖς ἰδίαις μελεδῶσιν ἐναλλὰξ ἔμβαλε τέρψεις,
Ὄφρα δύνῃσθα νόῳ μάλα τετλάμεν ὅν τινα μόχθον.

Mirth with thy Labour ſometimes put in ure,
That better thou may'ſt thy Labour endure.

Nach Sorgen ordne dir bißweilen Freuden an/
Daß dein Gemüth' erneu't die Arbeit tragen kan.

Meng nu en dan den laſt der zorgen met wat vreugt,
Op dat gy kloek van moedt weêr arbeit uitſtaan meugt.

Que les plaiſirs aux ſoins ſuccedent à-propos,
Pour que mieux notre Eſprit retourne à ſes travaux.

FLOSCUL. POETICOR. RESIDUUM.

Eſt cunctis *requies tribuenda*, nec omnibus labores
Horis ſunt repetendi, *animus* ſimul *otio levandus.*
SAMBUCUS, *Emblem. p. m.* 126.

Eſt etiam *curis requies adhibenda* moleſtis:
Si nimium intendas, chorda redibit iners.
Non durant vires; adamas quoque frangitur arte:
Quaeque ſuo *laxas tempore, firma manent.*
IDEM, *Epigr. p.* 338.

FLOSCULI POETICI.

Quod caret *alterna requie*, durabile non eſt:
Haec *reparat vires*, feſſaque membra levat.
OVIDIUS, *Heroid. Ep. IV. v. 89.*

Me quoque *debilitat ſeries immenſa laborum*,
Ante meum tempus cogit & eſſe ſenem.
Otia corpus alunt, animus quoque paſcitur illis:
Immodicus contra *carpit* utrumque *labor.*
IDEM, *Libr. I. e Pont. El. V. v. 19.*

Otia nunc iſthic, junctisque ex ordine ludis
Cedunt verboſi garrula bella fori.
Luſus equo nunc eſt, levibus *nunc luditur* armis:
Nunc pila, nunc *celeri vertitur orbe trochus.*
IDEM, *Triſt. III. El. XII. v. 17.*

Quin potius placido noli umquam parcere ludo,
Projice triſtitias, & *renovare jocis.*
Obtundunt ſiquidem *curarum pondera ſenſus:*
Intermiſſa minus ſarcina pondus habet.
CORNEL. GALLUS, *El. V. v. 67.*

——— ——— Quondam cithara tacentem
Suſcitat Muſam, *neque ſemper arcum Tendit* Apollo.
HORATIUS, *Libr. II. Od. X. v. 18.*

Sic *ludus animo debet* aliquando *dari*,
Ad cogitandum *melior ut redeat* tibi.
PHAEDRUS, *Libr. III. Fab. XIV. v. 12.*

Poſt multa virtus *opera laxari* ſolet.
SENECA, *Herc. fur. v. 475.*

Et ſolet interdum *laſſata quieſcere virtus*,
Dum mentem & *vires colligit* illa ſuas. PORCELLUS.

——— ——— *Vires* inſtigat, *alitque*
Tempeſtiva quies: major, poſt otia, Virtus.
STATIUS, *Libr. IV. Sylv.*

Ipſa *quies animum reficit*, revocatque vigorem.
PALINGEN. *Libra v. 1069.*

Immodica officiunt, nec longo tempore durant.
Interdum genio indulgens, animumque relaxans
Et vacet, & ludat. Nempe interjecta vigorem
Fert requies, *reparant tempeſtiva otia vires.*
IDEM, *Capricorni v. 109.*

Non operi juſtum, mentes intendere ſemper:
Quin *animum* potius *quandoque remittere* nobis
Prodeſt; alterna requie ſubtilior exit.
Aſſidue tendas *arcum*, molleſcet, & omne
Deficiet robur: *quodſi laxaveris*, *addet*
Vim tranquilla quies. ——— ———
Eſt igitur *menti praebenda remiſſio* quaedam.
(Reliqua ex adverſo.) P. ALES.

(VIII.)

ALTERIUS DICTUM AUT FACTUM NE CARPSERIS UMQUAM:

EXEMPLO SIMILI NE TE DERIDEAT ALTER.

Ἄλλου μὴ ψέξῃς ἢ μὲν λόγον, ἠὲ καὶ ἔργον,
Μή σ' ἐπιχλευάζῃ μιμησάμενός σε καὶ αὐτός.

Carp not at that which others do or ſay,
Leſt ſome thus ſcoff at thee another Day.

Was einer ſagt und thut / laß' es doch unveracht:
Sonſt wirſt du auch von ihm / wie er von dir verlacht.

Smaal noit op iemants woordt, beriſp noit zyn gedrag:
Opdat hy op zyn beurt u niet beſchimpen mag.

Si vous vous érigez en Cenſeur de tout autre;
Rédoutez, en échange, un chacun pour le vôtre.

VARIANS LECTIO. *Alterius factum aut dictum.* Vulgatae. Sed convenientiorem noſtrum ordinem, inter plures alios, ad quos provocavit Codd.

Arnt-

FLOSCULI POETICI.

——— Quae in nos illosque, ea omnia tibi dicis, Dinarche:
Et noſtram & illorum vicem. DI. quî iſtuc? AS. rationem dicam:
Quia, *qui alterum incuſat* probri, eum *ipſum ſe intueri oportet.*
PLAUTUS, *Trucul. Act. I. Scen. II. v. 55.*

Tu contumeliam alteri *facias, tibi non dicatur?*
IDEM, *Aſinar. Act. II. Scen. IV. v. 82.*

Loripedem rectus derideat, AEthiopem albus:
Quis tulerit Gracchos de ſeditione querentes?
Quis coelum terris non miſceat, & mare coelo,
Si fur diſpliceat Verri? homicida Miloni?
Clodius accuſet moechos, Catilina Cethegum?
In tabulam *Sullae* ſi dicant *diſcipuli* tres?
JUVENALIS, *Sat. II. v. 23.*

Cur aliena magis, quam *crimina noſtra* videmus?
An quia noſtra procul *ſunt*, aliena *prope*?
OWENUS, *Ethic. II. Epigr. XXVI.*

Quae dices aliis, tibi mox reſponſa *remitti*
Expectes; *capies*, *qualia* dona *dabis.*
IDEM, *ibid. II. Epigr.* III.

Quis hoc poteſt videre, quis *poteſt pati*,
Niſi litteris infeſtus ac ſcientiis,
Ut ille Bajuletus, ille Bajulus,
Ut paedagogus ille cum ferula truci,
Obſcurus, *atque indoctus*, at fidens ſibi,
Satyris malignis tentet inclareſcere,
Nova atque vetera dente carpat livido,
Et univerſum *rodat Auctorum genus?*
HADRIANUS VALESIUS, *in Baillerum.*

Sua quisque exempla debet aequo animo *pati.*
PHAEDRUS, *Libr. I. Fab. XXVI. v. 12.*

Qui doctiorem emendat, ſibi dici putet.
IDEM, *Libr. V. Fab. X. v. 5.*

Arntzenius, ſervant & Pariſienſes veteres & novi. Ceterum: *Factum ac dictum*, nec non *dictum vel factum* itemque: *nec carpſeris*, non ſunt niſi Scribarum ſphalmata imperitorum.

(IX.)

QUOD TIBI SORS DEDERIT TABULIS SUPREMA NOTATO,

AUGENDO SERVA; NE SIS, QUEM FAMA LOQUATUR.

Ὅσσ' ἔλαχες δέλτοισι γεγραμμένος ὑστατίῃσι,
Τήρει τ' εὖ καὶ ἄεξε, μὴ ὁ θρυλλούμενος εἴης.

What Stock thy Friends by Will have left to thee,
Keep and increaſe, leſt thou a By-word be.

Was durch Vermächtnüſſe dir etwan wird beſcheiden/
Das mehre ſelber auch/ Gewäſche zu vermeiden.

Bewaar het geen gy krygt door iemants laatſten wil:
Op dat het los gerucht uw misdryf niet bedil.

Du Peuple médiſant pour prévenir la Rage,
Conſervez, augmentez même, votre Héritage,

VARIANS LECTIO. *Quae tibi ſors dederit.* In vetuſto Cod. manu exarato Clar. invenit Arntzenius, id quod & quam plurimas typis impreſſas Edd. eſſe ſecutas, idem teſtatur, nec dubito etiam, quin Editio Pariſienſis vetuſtior: Nam & recentiſſimus Editor ac Metaphraſtes Gallus, Abbas Salmon, eumdem adhuc

FLOSCULI POETICI.

Semper eris pauper, reditus ſi ſumtibus aeques
Et larga dones munera cuique manu.
Enumera cenſus, *ſubduc* ratione, ſuperſit
An multum, *lapſo* & *menſe quid addideris*:
Tempore provideas, vacua ne ſede morere:
Marſupio *reſtet quantula ſumma*, vide.
Ne ſenium, morbi, duris & rebus egeſtas
Quando urgent, *ludat fundus inanis herum*.
Nec tamen inſideas partis, non craſtina verſes
Sollicite: *Fructus ſit mediocris opum*.

SAMBUCUS, *Embl. tit.* fera parſimonia. *p. m.* 96.

Si te Plutus amat tamen, & tibi Copia ridet,
*Divitias*que *dedit fatorum ignota voluntas*;
Quid facias, *operae pretium eſt*, *didiciſſe*: tenendo
Ne pejor fias, *ne poſſis ſtultus haberi*.

PALINGEN. *Tauri v.* 495.

Aſt *opus eſt* gravius tunc vivere, ſolliciteque
Rem curare, *minor ne fiat*, *ſed mage creſcat*:
Ne premat extremam *paupertas dura ſenectam*.

IDEM, *Leonis v* 481.

Cum fas eſſe putet curam ſperare cohortis,
Qui bona donavit praeſepibus, *& caret omni*
Majorum cenſu, dum pervolat axe citato
Flaminiam. —— —— ——

JUVENALIS, *Sat. I. v.* 58. Quo & jam alii digitum intendebant.

adhuc amplectitur legendi modum. Sed is, quod mirere, *quae* illud cum *ſupremo* in neutro genere plurali, quarti caſus, ita connectit, ut *notato*, quod & Planudes egit, imperativo modo prolatum accipiat. Tu noſtram vide hoc de ſenſu Hiſt. Crit.

(X.)

QUUM TIBI DIVITIAE SUPERANT IN FINE SENECTAE,

MUNIFICUS FACITO VIVAS, NON PARCUS AMICIS.

Ἢν περιῇ σοὶ πλεῖϛος ἐν οὐδῷ γήραος ὄλβος,
Δαψιλέως μετάδος, κ' οὐ φειδομένως ἑτάροισιν.

If thou haſt Wealth good Store towards thy End,
Live frankly, and be free to ev'ry Friend.

Kome dir viel Geld und Gut im hohen Alter ein/
So ſolt du Freunden mild und ja nicht geitzig ſeyn.

Hebt ge in uw' ouderdom veel gelts en goedts vergaart,
Leef dan zoo milt, dat gy niets voor uw' Vrienden ſpaart.

Du Surplus largement faites un bon uſage,
Pour gagner des Amis vers le Déclin de l'Age.

VARIANS LECTIO. *Q. t. d. ſ. in fine Senectus.* Unicus ita dedit Cod. It. *M. f. v., non parvus amicis.* Alter aliquis, aeque unicus. „ Vellem autem, in-

FLOSCULI POETICI.

Vivet extento *Proculejus* aevo,
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente ſolvi
Fama ſuperſtes.

HORATIUS, *Libr. II, Od. II, v. 5.*

Refert, ſis bonus, an velis videri.
Praeſtas hoc, Melior, ſciente fama;
Qui ſollemnibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blaeſi;
Et de munifica profuſus arca,
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum *memori piaeque turbae*
Quod donas, facis ipſe Blaeſianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & poſt cineres erit tributum.

MARTIALIS, *Libr. VIII. Epigr. XXXVII. v. 7.*

Ad omnia alia aetate ſapimus rectius:
Solum unum *hoc vitium adfert ſenectus* hominibus,
Attentiores ſumus ad rem omnes, *quam ſat eſt.*

TERENTIUS, *Adelphis Act. V. Scen. III. v. 46.*

Nemo meas cumulet violis fragrantibus umbras,
Nec mihi Pyramidum mole ſepulcra locet.
Si quis amat, VIVO *largum ſe praeſtet* AMICO,
Talibus *officiis dum locus eſſe poteſt.*
Verum ubi conſumtos Lacheſis mihi finiet annos,
Vel fracta incultis horreat urna rubis.

GEORG. BUCHANANUS, *Libr. I. Epigr. p.* 346. *Ed. ult.* Elſev. 1676. *e Graec. Vid. &* Hiſt. Crit. Cat. *ad h. D.*

Divide nil, dum *vivit*, egentes *inter amicos*;
Mortuus *invenies* in *Quotiente: Nihil.*

OWENUS, *Libr. I. ad Henr. Epigr.* XCIII.

Collige divitias, quae non in morte peribunt:
Quas dederis, ſolas *ſemper habebis opes.*,

inquit Arntzenius, „ vellem codex antiquus hanc addiceret emendationem:
„ *Munificus vivas caris, non parcus amicis.*
Sed nullum addicere, teſtatur Ipſe.

(XI.)

UTILE CONSILIUM DOMINUS NE DESPICE SERVI:

NULLIUS SENSUM, SI PRODEST, TEMSERIS UMQUAM.

Μὴ δούλου χρηςῆς ὀλιγώρει, δέσποτα, βουλῆς·
Μηδέ τινος γνώμην, εἰ σύμφορός ἐς', ἀθέριζε.

Good Counſel from thy Servant do not ſlight:
Scorn no Man's Judgment, ſo that it be right.

Laß deines Knechtes Rath / der gut iſt / unverachtet:
Verwirf doch keinen je / der auf dein Beſtes trachtet.

Een nutte raadt uw's Slaafs zy noit by u veracht.
Verſmaad noit iemants woordt, zoo hy uw nut betracht.

N'héſitez point à ſuivre un Conſeil ſalutaire,
Vous vint-il d'un Valet, vous ſemblât-il vulgaire.

VARIANS LECTIO. *Ut. conſ. dominus non deſpice ſervi.* Pauciores. *Nullius ſi prodeſt ſenſum contempſeris unquam.* Codex tantum unus exhibuit. Alius forte: *Nullum* ſed raſura deletum. Reliqua, ut proxime ante.

Qui-

FLOSCULI POETICI.

Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου εὖ φρονέοντος.
Quod nobis Latinum foret:

CONSILIO ET SERVI DOMINUS PRUDENTIS INHAERE.
PHOCYLIDES *jam* SCALIGERO *citatus.*

Interdum *vulgus rectum videt*, eſt ubi peccat.
HORATIUS, *Libr. II Epiſt. I. v.* 63.

Πολλάκι καὶ κηπωρος ἀνὴρ, μάλα καίριον εἶπεν. H. E.
Saepe etiam eſt *olitor* valde *oportuna locutus.*
Vid. A. GELLIUM, *Libr. II. Cap. VI.*

Πολλάκι τοι καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπεν. H. E.
Saepe etiam *Stultus* quaedam *opportuna loquatur.*
Vide ſapientem Μωρίας Ἐγκωμιαστὴν *in Adagiis, pag. m.* 274.

Decet innocentem *ſervum* atque *innoxium*,
Confidentem eſſe, ſuum apud herum potiſſimum.
PLAUTUS, *Captiv. Act. III. Scen. V. v.* 7.

Davum optume *video: cujus conſilio fretus ſum:*
Ego dudum nonnihil veritus ſum, *Dave*, abs te, ne faceres idem,
Quod volgus ſervorum ſolet, dolis ut me deluderes.
— Propemodum *habeo tibi jam fidem.* D. tandem *cognoſti qui ſiem.*
TERENTIUS, *Andriae, Act. II. Scen. I. v.* 35.
& Act. III. Scen. IV. v. 3.

Veriloqui *fatui dicenda*, *tacenda loquuntur:*
At qui prudentes, *plura* tacenda *vident.*
Servorum ingeniis nihil audens credere, ſemper
Circum ſe *fatuos* quattuor Aulus *habet.*
OWENUS, *L. ſingul. Epigr. CXCVIII.*

Non quis quid dicat, *ſpectes: ſed, dixerit* is *quid?*

Quidam *carpſeris* habent pro: *temſeris*, aut *contemſeris* Solus mutavit in: *Spreveris*, Scriverius Nulla, ſane, urgente neceſſitate. Non placebat *temnere* Criticis, extra compoſitionem, quod tamen valde probum.

(XII.)

REBUS ET IN CENSU SI NON EST, QUOD FUIT ANTE,
FAC VIVAS CONTENTUS EO, QUOD TEMPORA PRAEBENT.

Κτήμασι καὶ κλήρῳ ἐὰν οὐκ ἐνῇ, ὡς τὸ πάρος περ,
Τοῖς ςέργ' ἀσπασίως, τὰ χρόνος περίλοιπα χορηγεῖ.

If thine Eſtate be not as 't was before,
Yet ſee thou live content with preſent Store.

Haſt du nicht mehr ſo viel / als etwan vor'ger Zeit;
So nim vor lieb mit dem / was dieſe dir verleih't.

Hebt gy geen goedt zoo veel gy hebt gehad voorheen,
Zo ſchik u naar den tydt, met weinig ook te vrêen.

Si ton bien dépérit par un revers funeſte,
Maîtriſe tes déſirs & vis content du Reſte.

RESIDUUM FLOSCULOR.

Si ſapis, *eſſe tua contentum ſorte memento.*
Intra fortunam diſce manere tuam.

REUSNERUS.

Quod ſis, eſſe velis, contentus vivere diſces
Sorte tua, felix ſic quia ſemper eris.

FUNGERUS.

METIRI SE QUEMQUE SUO MODULO AC PEDE VERUM EST.

V. L. *In cenſu & rebus.* Scriver., ut ſolet nimium eſſe faſtidioſus, ita invertit. Ceterum *antea* pro *ante* & *contemptus* pro *contentus* Librariorum ſunt vitia.

FLOSCULI POETICI.

Fructibus Agrippae Siculis, quos colligis, Icci,
Si recte frueris, non eſt ut copia major
Ab Jove donari poſſit tibi. Tolle querelas:
Pauper enim *non eſt, cui rerum ſuppetit uſus.*

HORATIUS, *Libr. I. Ep. XII. v. 1.*

Cui non conveniet ſua res, ut calceus, olim,
Si pede major erit, ſubvertet; ſi minor, uret.
Laetus ſorte tua, vives ſapienter, Ariſti.

IDEM, *ibid. Epiſt. X. v. 42.*

Divitias alius fulvo ſibi congerat auro,
Et teneat culti jugera multa ſoli.
Quem labor aſſiduus vicino terreat hoſte:
Martia cui ſomnos claſſica pulſa fugent.
Me mea paupertas vitae traducat inerti,
Dum meus *aſſiduo luceat igne focus:*
Nec ſpes deſtituat, ſed frugum ſemper acervos
Praebeat, & pleno pinguia muſta lacu.
Ipſe feram teneras maturo tempore *vites*
Ruſticus, & facili grandia *poma* manu.
Nec tamen interdum *pudeat tenuiſſe bidentem,*
Aut ſtimulo tardos *increpuiſſe boves.*
Non agnamve ſinu *pigeat, foetumve capellae*
Deſertum oblita matre *referre domum.*

TIBULLUS, *Libr. I. Eleg. I. v. 1.*

Quodſi quis vera vitam ratione gubernet:
Divitiae grandes homini *ſunt, vivere parce*
AEquo animo: neque enim eſt umquam penuria parvi.

LUCRETIUS, *Libr. V. v. 1118.*

Vivite contenti caſulis, & collibus iſtis,
O pueri! Marſus dicebat & Hernicus olim,
Veſtinusque ſenex: *Panem quaeramus aratro,*
Qui ſatis eſt menſis. Laudant hoc numina ruris.

JUVENALIS, *Sat. XIV. v. 179.*

Quaerite duntaxat *quantum vitae exigit uſus.*
Exiguum ſat erit. CONTENTI VIVITE PARVO.

PALINGEN. *Piſc. v. 279.*

Vive tua ſemper *contentus ſorte*, nec ultra
Quem fortuna dedit, progrediare locum.
Si tibi ſint nec opes, nec ſplendida fercula Croeſi,
Exiguo *poteris te ſatiare* cibo.
Praeclari titulos ſi non es adeptus honoris,
Proderit in tenui delituiſſe loco.

SEYDELIUS.

(XIII.)

UXOREM FUGE NE DUCAS SUB NOMINE DOTIS,
NEC RETINERE VELIS, SI COEPERIT ESSE MOLESTA.

Μήτε γυναῖκα γαμεῖν ἀφνειῆς εἵνεκα προικός,
Μήτ' αὐτὴν κατέχειν, ὅτε ἄρχεται εἶναι ἐπαχθής.

For Portion ſee thou marry not a Wiſe;
Nor care to keep her, if ſhe fall to Strife.

Ein Weib / wie reich es ſey / nim nicht zu deiner Pein;
Behalte ſie auch nicht / wann ſie wil Meiſter ſeyn.

Neem noit een huisvrou, tot uw kwaal, om 't huwlyks goedt:
Of, valt ze u laſtig, toont een mannclyk gemoedt.

Sur l'appas de ſa Dot ne prens point une femme:
Ou bien, à ſes humeurs ſers en eſclave infame. Ou:

A la Femme attaché, par l'apas de ſa Dot,
Crains d'être du Caprice Adorateur bigot.

Varians Lectio. Ne *retinere velis.* Unicus tantum exhibet Cod., docente id nos ipſo Arntzenio. Quod quare magis arriſerit Boxhornio, ſatis in aprico eſt; ſed cur, contra omnium, praeter unum, codicum ſuorum fidem, amplectatur eamdem tamen lectionem Arntzenius, qui tam maſcule alias Boxhornio contrariam tuetur ſententiam, id vero non tam clare patet. Certe, ſi ea noſtri mens Catonis fuerat: Ne deinde, velis nolis, illam retinere

FLOSCULI POETICI.

Opulentiores pauperiorum filias,
Ut *indotatas ducant uxores* domum;
Et multo fiat civitas concordior,
Et invidia nos minore utamur, quam utimur.
Et illae malam rem metuant, quam metuunt, magis,
Et nos minore ſumtu ſimus, quam ſumus.
Hae *ſunt* atque aliae *multae in magnis dotibus*
Incommoditates, ſumtusque intolerabiles.
Nam quae *indotata* eſt, ea *in poteſtate eſt viri:*
Dotatae mactant & *malo* & damno *viros.*

PLAUTUS, *Aulular. Act. III.*
Scen V. v. 5. & 58

Argentum accepi, *dote imperium vendidi.*

IDEM, *Aſinar. Act I Scen. I. v* 74.

—— *Dotata regit virum Conjux* (aut) nitido fidit adultero.

HORATIUS, *Libr. III. Od. XXIV. v.* 19.

Qui ſe majores cupidi *quaerunt conjuges*,
Dolent decepti ſe poſt junctos vilibus.

PHAEDRUS, *in Append. Fabular.*

Intolerabilius nihil eſt, *quam Femina dives.*

JUVENAL. *Sat. VI. v.* 459.

Collige ſarcinulas, dicet libertus, & exi:
Jam *gravis es* nobis. —— ——

IDEM, *ibid. v.* 145.

Uxor, *vade* foras; aut moribus utere noſtris.

MARTIAL. *Libr. XI. Epigr.* (*CV.*) *CVI. v.* 1.

Uxorem quare *locupletem ducere* nolim,
Quaeritis? *Uxori nubere* nolo meae.

IDEM, *Libr. VIII. Epigr.* (*XI.*) *XII. v.* 1.

Non, *opibus quantum valeat*, formave *rogato*,
Quam redamas: quantum ſed ſit honeſta magis.
Haud veſtes animum decorant, non ſplendor inanis:
Duc, *quae ſit* potius *moribus apta* tuis.

SAMBUCUS, *pag.* 231.

nere te oporteat, ob amittendam alias cum ea dotem, ut Barthius loquitur, ſcribendum ipſi erat:

Ne retinenda tibi, & ſi coeperit eſſe moleſta. ſive potius *quum* vel: *quae coeperit.* Nam & ipſum: *ſi*, conditionis eſt, ſub qua Noſter eam retinere omnino vetat, nullo habito dotis reſpectu. Sed, porro, ſi vel adeo neceſſarium iſtud *Ne* fuiſſet; An non, poſt illud *ne* prioris verſus, & hoc ipſum *Nec* poſterioris, exponere licuiſſet per: *Et ne* retinere velis?

(XIV.)

MULTORUM DISCE EXEMPLO, QUAE FACTA SEQUARIS,

QUAE FUGIAS. VITA EST NOBIS ALIENA MAGISTRA.

Εἰς πολλοὺς ὁρόων τά τε φευκτά, τά θ' αἱρετὰ γνοίης·
Τῶν γε πέλας γὰρ ἅπας βίος ἐστὶ διδάσκαλος ἡμῖν.

By others take Example what t'avoid,
Or do; another's Life is our beſt Guide.

Durch Beyſpiel lerne du / was nütz und was verſehre:
Der andern Leben dient dem unſ'rigen zur Lehre.

Leer uit eens anders doen het geen gy volgen moet.
Eens anders leven toont wat quaadt is, of wat goedt.

Des exemples d'autrui, pour vous bien gouverner,
Suivez le bon, fuyez ce qu'il faut éviter.
Ou : *ce qu'on pourroit berner.*

VARIANS LECTIO. *Multorum diſce exemplis.* Non multa probant librorum exempla. *Vitae eſt nobis aliena magiſtra.* Plura hoc exhibent & probari

FLOSCULI POETICI.

Scitum eſt, *periculum ex aliis facere, tibi quod ex uſu* ſiet.

TERENTIUS, *Heautontimor. Act. I. Scen. II. v. 36.*

S. Domi habuit unde diſceret. D. Fit ſedulo:
Nihil praetermitto, conſuefacio: denique
Inſpicere, tanquam in ſpeculum, in vitas omnium
Jubeo, atque *ex aliis ſumere exemplum* ſibi.
Hoc facito. S. Recte ſane. D. Hoc fugito. S. Callide.
D. Hoc laudi eſt. S. iſtaec res eſt. D. Hoc vitio datur.
S. Probiſſime. ——— ——— ———
S Conſervis ad eundem iſtunc praecipio modum:
Hoc ſalſum eſt, hoc aduſtum eſt, hoc lautum eſt parum.
Illud recte; iterum ſic memento: ſedulo
Moneo, quae poſſum, pro mea ſapientia.
Poſtremo, tanquam in ſpeculum, in patinas, Demea,
Inſpicere jubeo, & moneo quid facto uſus ſiet.

IDEM, *Adelph. Act. III. Scen. IV. v. 49. & ſeq.* Quae perſonae iterum in ſcenam jam a viro clariſſimo productae, Arntzenio.

Vos ego nunc moneo: *Felix*, quicunque *dolore*
Alterius diſces poſſe *carere tuo.*

TIBULLUS, *Libr. III. El. VI. v. 43.* Et hoc nobiſcum convenientiſſimum huic loco exemplum, laudatus vir idem laudat.

Diſcite ab alterius veſtris timuiſſe *querelis.*

OVIDIUS, *Libr. III. d. Art. v. 455.*

Diſce modum ſervare, *alieno diſce periclo*,
Diſce cupidinibus certos praeſcribere fines.

HOSPITAL. *de Metenſi propugn.*

Namque malum hoc domibus ſi nondum arrepere veſtris
Senſiſtis, *moveant aliena pericula* ſaltem. IDEM, *de Pace.*
——— Hic *noſtras veterum malus error* avorum
Erudiit mentes & cernere fecit acutum.
Vos inimicitias, odia aut privata ſecuti,
Non potuiſtis idem perpendere, quid ſit honeſtum,
Et quid damnoſum, aut communiter utile nobis.

IDEM, *in Franciſc. Franciae Delphini & Mariae Scotor. reginae nuptias.*

Felix, quem *faciunt aliena pericula cautum.*

Verſ. vulg.

Felix, quem *faciunt aliorum vulnera tutum.* *Parodia ſuperior.*
Feliciter ſapit, qui alieno periculo ſapit. PLAUTUS, *Mercator.*
——— Inſuevit pater optimus hoc me,
Ut fugerem exemplis vitiorum quaeque notando.

HORATIUS, *Libr. I. Sat. IV. v. 105. & ſeqq.*

Sic teneros animos *aliena opprobria* ſaepe
Abſterrent vitiis. ——— IDEM, *ibid. v. 128.*

bari poſſet, niſi refugeret incomta illa, quae ſua ſe ſimplicitate in Noſtro commendat, dictionis venuſtas. Et a qua, ubi jam omnia plana, haud tuto receſſeris.

(XV.)

QUOD POTES, ID TENTES, OPERIS NE PONDERE PRESSUS,
SUBCUMBAT LABOR; ET FRUSTRA TENTATA RELINQUAS.

Τῶν δυνατῶν ἅπτου, μὴ βριθοσύνῃσι πιεσθεὶς,
Πᾶς μόχθος κάμνῃ, τά τε μὰψ ἀρχθέντα προλείπῃς.

Attempt that only which thou canſt perform.
Leſt, overpreſt with th' Work, thou leave 't with Scorn.

Verſuche was du kanſt; daß nicht der Arbeit Laſt
Dich hin zu legen zwing' auch was du aufgefaßt.

Beproef het geen gy kunt, op dat gy niet belaân
Met al te groten laſt uw Werk moet laten ſtaan.

Conſultez votre force avant que d'entreprendre:
Un travail exceſſif nous contraint de nous rendre.

VARIANS LECTIO. Q. p. *id tentato.* Daumius. Alii: *id tenta.* Hoc
in defectu peccat; illud abundare quodammodo dixeris. „ *Id tentes* habent
„ Editiones melioris notae omnes, ut & illa Scriverii ". Sunt verba Arnt-
zenii. „ Sed ego, inquit idem, auctoritate Codd. Leid. Sec. Memb. Voſſ.
„ Veterr. Reg. & Turic. refingerem, *id tenta* ". Tentet, refingat ſane, vir
clarus, ut lubet. Nobis durus iste videtur & praeter neceſſitatem intruſus hia-
tus. Scimus equidem, petimusque & damus hanc viciſſim veniam, Syna-
loephen

FLOSCULI POETICI.

——— ——— Verſate diu, *quid ferre recuſent*,
Quid valeant humeri. ——— ——— HORATIUS, *Art. Poët. v.* 39.
Vis *conſilI expers mole ruit ſua:*
Vim temperatam DI quoque provehunt
In majus: Idem odere *vires*
Omne nefas animo *moventes.*
IDEM, *Libr. III. Od. IV. v.*65.
——— ——— ——— Inſervit honori,
Commiſiſſe cavet, quod *mox mutare* laboret.
IDEM, *A. P. v.* 168.
Turpe eſt, quod nequeas, *capiti committere* PONDUS:
Et PRESSUM inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta:
Non ſunt apta meae grandia vela rati.
PROPERTIUS, *Libr. III. Eleg. VII. v.*4.
Vitaret coelum *Phaëthon*, ſi viveret, & quos
Optârat ſtulte, tangere nollet equos.
OVIDIUS, *Triſt. I. Eleg. I. v.* 79.
——— ——— Qui *nimios optabat honores*
Et *nimias poſcebat opes:* numeroſa parabat
Excelſae turris tabulata, unde altior eſſet
Caſus & impulſae praeceps immane ruinae.
JUVENAL. *Sat. X. v.* 104.
Quae fieri nequeunt, prorſus *tentare recuſes:*
Ingenii debes *pondus habere tui.*
OWENUS, *Ethic. II. Ep.* XXVI.
Dum volat, en, mediam comprendit aranea muſcam:
Fert, volitat, dominam muſca volare docet.
Inſolitae haec artis *vix* ſtamina *coepta relinquit:*
Excutit *indocilem* muſcaque *diſcipulam.*
Altera liberior nolit neſcire volare;
Altera quod *fruſtra non didiciſſe velit.*
Vivitur ex ſtudiis. Alii *male capta relinquant?*
Haec ſequitor *doctos* gloria *ſemiviros!*
C. G. KOENIGIUS, *qui ſuis ipſe, quae narrat, oculis vidit.*
Omnia qui recto metitur pondera ſenſu,
Non timet eventus fata ſiniſtra ſui. ANDRELINUS.
Quod vires ultra fuerit nimiumque, relinque. ALEX.

Iocphen poſſe aliquando negligi; ſed aliquando, ſed raro, & ſine cauſſa numquam, ut in illo: *Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam.* Quod hic, forte, Noſtrum, carmine de moribus, eſſe imitatum credere, puerile foret. Verum quid juvat, ita ſemper & ubique adfectare quae praeter ordinem, idque in auctore, ſua, ut qui maxime, concinna ſimplicitate commendabili? Iidem Codd. qui hiatum illum admittunt, dant nobis etiam: *S. I. & fruſtra mutata relinquens* Sed hic nil movetur Vir doctiſſ. qui & nobiſcum haec fruſtra mutata relinquit.

XVI.

(XVI.)

QUOD NOSTI HAUD RECTE FACTUM, NOLITO SILERE;

NE VIDEARE MALOS IMITARI VELLE TACENDO.

Μὴ σίγα τάπερ οὐκ ὀρθῶς πραχθέντα σύνοιδας·
Μὴ καὶ τοὺς δειλοὺς δοκέῃς ζηλοῦν τάδε σιγῶν.

What thou ſee'ſt badly done, do not conceal;
Leſt thou be thought like them thou'lt not reveal.

Verſchweig das Böſe nicht / iſt's etwan dir bewuſt /
Daß niemand denken mag / du hegeſt gleiche Luſt.

Zwyg 't quaat noit 't geen gy weet dat anderen begaan,
Op dat gy dat niet ſchynt, door zwygen, toe te ſtaan.

D'un Crime, qui vous trouble en votre Conſcience,
Ne ſoïez pas complice, en gardant le Silence.

Varians Lectio. *Q. n. h r. f. nolito tacere.* Arntzenius, quorumdam auctoritate Codd. permotus, quibus & Pariſienſem aliquem adnumerat: Sed eorum noviſſimus ille, qui alias conſtanter eum ſequitur, quem ſuum Arntzenius Pariſienſem vocat, hic tamen, cum plerisque aliis, vel ipſo hoc Viro Doct. conſitente, meritò retinuit: *nolito ſilere.* Quod & nobis placuit, quamvis,

FLOSCULI POETICI.

Quem ſua culpa premet, *deceptus omitte tueri:* —
Ad te poſt paullo ventura pericula ſentis.
Nam *tua res agitur*, paries quum proximus ardet:
Et neglecta ſolent incendia ſumere vires.

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVIII. v. 79. & iterum v. 83.*

Qui *non vetat peccare*, quum poſſit, *jubet.*

SENECA, *Troad. v. 289.*

Praeſtare fateor poſſe me *tacitam fidem*,
Si ſcelere careat; interim *ſcelus eſt fides.*

IDEM, *Hercul. Oet. v. 480.*

Quod ſi convictor foedum quid forte loquatur,
Aut faciat, ſubito taxare *affabilis audet*,
Ut queat *a vitio turpi revocare labantem.*

P. ALES.

Qui *fert malis auxilium*, *poſt* tempus *aolet.*

PHAEDR. *Libr. IV. Fab. XVIII. v. 1.*

Crimen habet, pariterque in partem peccat utramvis,
Qui retegenda tegit, quique tacenda refert.
Vel, ſenſu plane eodem:
Ducito *utrumque nefas*, etiam hac peccatur & illac:
Si reticenda refers; *non reticenda tegis.*

KORNIGIUS.

vis, ut verum fatear, id ſi integrum nobis eſſet, ut haec verba: *ſilere & tacere*, pro lubitu permutarentur invicem, & ipſe poſterius in priore verſu praeſerrem, prius vero in altero, hunc in modum: *N. v. m. imitari velle, ſilendo.* Nihil inmoror variationibus reliquis, quas inter admodum ſunt ineptae, ut recte Vir jam laudatus vocaverit: *mera ſomnia.*

(XVII.)

JUDICIS AUXILIUM, SUB INIQUA LEGE, ROGATO:

IPSAE ETIAM LEGES CUPIUNT, UT JURE REGANTUR.

Σώζου ἐπ' ἰθυντῆρα κριτὴν ἀδίκοιο νόμοιο·
Καὶ τε νόμοι ποθέουσ' ὀρθοῦσθαι τῷ ἐπιεικεῖ.

Appeal to th' Judge, being over-borne by Might:
For Laws themſelves would fain be rul'd by Right.

Thut dir ein Recht zu viel / ſo ſprich den Richter an:
Der Billigkeit iſt Recht und Satzung unterthan.

Wort gy door 't recht gedrukt, zoo ſpreek den Rechter aan:
Die 't recht inſchikt tot nut voor elken Onderdaan.

Victime d'une Loi, dont la rigueur t'accable,
Contre elle, s'il ſe peut, cherche un Juge équitable.

VARIANS LECTIO. *Judicis auxilium ſub iniquo teſte rogato.* Unus & alter.

Ipſae

FLOSCULI POETICI.

—— —— —— Verum illud, Chreme,
Dicunt: Jus SUMMUM SAEPE SUMMA EST MALITIA.

TERENTIUS, *Heautont. Act. IV, Scen. V. v.* 47.

Cui *vis* eſt, *jus* non metuit, *jus obruitur vi.*

PALINGEN. *Capric. v.* 830.

Debilibus robuſta nocent, & grandia parvis.
Ales fulminiger timidos infeſtat olores,
Accipiter laniat turdos, mollesque columbas:
Verſicolor coluber ranas miseraſque lacertas
Devorat: in ſilvis fera fortior ore minorem
Dilacerat: tua monſtra tenes quoque, maxime Nereu;
Quae rapido infirmos abſumunt gutture piſces.
Non mare, non tellus, non aër tutus; *ubique*
Hoſtis adeſt, prodeſtque parum non eſſe nocentem.

IDEM. *Virgin. v.* 494.

At, dices, *probitas defendi legibus* atque
Principibus *ſoles: o utinam* fieret! ——

Ibid. v. 506.

—— —— —— Ut parvula muſca
In tenui tela, quam pendens texit arachne,
Volvitur ac remanet: ſi grandior horridiorque
Impulerit, frangit caſſes & tuta recedit:
Sic (pariter) *leges miſeros nectuntque tenentque;*
Transmittunt laxis foribus renuuntque potentes.

Ibid. v. 512.

Dat veniam corvis; *vexat cenſura columbas.*

JUVENALIS, *Sat. II, v.* 63.

Principis *officium ſcire eſt*, jurisque periti,
Quid jubeant leges, conveniatque ſimul.
Lynceus eſt *oculus juris*; ſed prominet *alter*
Turbidus, ut rigidum temperet arbitrio.
Non nimis attentum Reipublica, nonve remiſſum
Exigit: in medio jus veniaque placent.
Tum gladius recte prudens dominabitur Orbi:
Cujus ab ancipiti vita cruore datur.

SAMBUCUS, *Epigr. tit.* AEquitas. *p. m.* 254.

Ipſas etiam leges eruiunt, ut jure tegantur. Alii, itidem pauci, ita legerunt. *Regantur* alii; utrique male.

(XVIII.)

QUOD MERITO PATERIS, PATIENTER FERRE MEMENTO:

QUUMQUE REUS TIBI SIS, IPSUM, TE JUDICE, DAMNA.

Ἄξια σοῦ πάσχων, τὰ φέρειν κρατερόφρονι θυμῷ· [Sive: τάδε τολμᾷν καρτεροθύμως·]
Κρινόμενος δ' ἐπὶ σεῖο κριτοῦ, κατάγνωθι σεαυτοῦ.

What thou deſerv'ſt to bear, bear without Grudge:
And, being guilty, be thy proper Judge.

Was du dir ſelbſt gewirk't / das leide mit Gedult:
Und lerne Richter ſeyn ſelbſt über deine Schuld.

Het geen gy hebt verdient, verdraag dat met gedult.
Verdoem u zelf, wanneer gy voelt uw' eige ſchult.

Prononcez contre vous, vous-même, la Sentence:
En goûtant du Péché les fruits, dans la Souffrance.

VARIANS LECTIO. *Q. m. p. patienter perfer id ipſum.* Ita paſſim in vulgatas irrepſerat Editiones, quod & Opitius retinuit & paullò curatior illa Amſtelodamenſis anno ſuperioris ſaeculi XLVI. Typis deſcripta Janſſonianis. Merito vero, poſt Scriverium, ſuo qui praeivit exemplo, in recentiſſimis quoque & Amtzeniana, & nuperrima Pariſienſis, cum Paraphraſi Gallica, Editio, in textum receperunt: *patienter ferre memento.* Cum & optimis id comprobetur Codicibus, nec plane inſuetus, ſed familiariſſimus potius, hic Noſtro loquendi mos ſit. Ut: L. i.

FLOSCULI POETICI.

Leniter, ex MERITO QUIDQUID PATIARE, FERENDUM EST.

Quae venit indigne poena, dolenda venit.

OVIDIUS, *Heroid. Epiſt. V. v. 7.*

Huic *ego*, quam patior, nil poſſem demere poenae,
Si *judex meriti* cogerer eſſe *mei.*
At *ſi* forte *velis* in nos *inquirere*, *nemo eſt*,
Qui ſe, quod patitur, commeruiſſe neget.

IDEM, *e Pont. Libr. III. Eleg. VI. v. 9. & 33.*

Multa miſer *timeo*, *quia feci multa proterve*:
Exemplique metu torqueor ipſe mei.

IDEM, *Amor. Libr. I. El. IV. v. 45.*

Aequo animo *poenam qui meruere, ferant.*

IDEM, *Libr. II. Eleg. VII. v. 12.*

—— —— —— —— —— Ultro
Qui peccat, ruit in poenam, & ſua damna requirit;
Carnificique miſer cruciandum ſe exhibet ultro.

PALINGEN. *Scorpii v. 822.*

Fer mala conſtanter: Tali *certamine Virtus*
Naſcitur, ut ſpinas inter amoena roſa.

MEYERUS.

L. i. Diſt.	xiv.	*Judex tuus eſſe memento.*	L. iii. Diſt.	ii.	*Semper par eſſe mem.*
. . D.	. xv.	*Multis narrare memento.*	. . . D.	. v.	*Blaeſoſque cavere mem.*
. . D.	. xx.	*Plene laudare memento.*	. . . D.	xviii.	*Patienter ferre mem.*
. . D.	. xxi.	*Patienter ferre m.* eod. plane ſenſu atq. h. l.	. . . D.	xxiv.	*Si frugi eſt, ferre mem.*
			L. iv. D.	. v.	*Corpus curare memento.*
L. ii. D.	. i.	*Etiam prodeſſe memento.*	. . . D.	vii.	*Rurſus vitare memento.*
. . D.	. vi.	*Parvo gaudere memento.*	. . . D.	xxvi.	*Melius ſperare memento.*
. . D.	. vii.	*Prudens celare memento.*	. . . D.	xxxi	*Tacitos vitare memento.*
. . D.	. xiii.	*Cultu vitare memento.*	. . . D.	xli.	*Sed pignora prima mem.*
. . D.	. xix.	*Simul & vitare mem.*	. . . D.	xliv.	*Homines tamen eſſe mem.*

(XIX)

MULTA LEGAS FACITO : PERLECTIS , NEGLIGE MULTA:

NAM MIRANDA CANUNT, SED NON CREDENDA, POETAE.

Πόλλ' ἀναγινώσκειν ἐπὶ πλείστοις πλείον' ἀναγνούς·
Ποιηταὶ θαυμαστὰ γὰρ, ἀλλ' οὐ πιστὰ, λέγουσι.

Read much , and , when that 's read , read more again :
Poets , not to be truſted , Wonders feign.

Lieſt emſig / doch gebrauch' auch kluge Wahl im leſen:
Poeten ſchreiben ſchön ; doch auch viel falſches Weſen.

Gy moet veel lezen , maar veel dingen weêr vergeten :
Sla geen geloof aan al de wond'ren der Poëten.

Prenez l'Eſſentiel d'une immenſe Lecture:
Le merveilleux épique eſt feint à l'avanture. Ou :

Tout Auteur merveilleux voltige a l'avanture.

VARIANS LECTIO. *M. l. ſ. perlectis , perlege multa.* Conſtanter ita legerunt paullo antiquiores, quam etiam lectionem Graeci Metaphraſtae, Planudes & Scaliger, ſuo quisque more, expreſſerunt. Sic & Eraſmus, niſi quod hujus conjectura erat: legendum forte: *perline multa.* Corderius dedit: *plura* pro *multa.* Alii *perlege* pro: *ſelige*, *ſeorſim lege*, vel etiam *rejice*, eo ſenſu acceperunt, quo & Boëthius a Daumio citatus: *Sententias* inquiens *ſerva ſicut grana*,

FLOSCULI POETICI.

Inter cuncta *leges.* ——— ——— ———
——— ——— ——— Pictoribus atque *Poëtis*
Quidlibet *audendi* ſemper fuit aequa *poteſtas.*
HORATIUS, *Libr. I. Ep. XVIII. v. 96. & Art. Poët. v. 9.*

Quid te vana juvent miſerae ludibria chartae?
Hoc *lege*, quod poſſit dicere vita: meum eſt.
MARTIAL. *Libr. X. Epigr. IV. v. 7.*

Sic lege, ut evadas melior: *Lectura ſit* omnis
Utilis & nullum ſine fruge revolve libellum.
ADRIAN. HECQUETIUS, *in Scena rerum inverſa.*

Perlege quodcunque eſt memorabile. ——— AUSONIUS.

Exit in immenſum foecunda *licentia vatum:*
Obligat hiſtorica *nec ſua verba fide.*
OVIDIUS, *Amor. Libr. III. Eleg. XII. v. 41.*
Conf. & Triſt. Libr. II. v. 265. & 355.

Egregios cumulare libros praeclara ſupellex;
Aſt unum utilius volvere ſaepe librum.
OWENUS, *Ethicor. I. Epigr. LXIII.*

Fictum inter factumque parum diſtinguere curans;
Quidlibet ex quovis Ente *Poëta facit.*
IDEM, *Libr. ad Ed. Noël. Epigr. VIII.*

Lectio nimirum eſca animi eſt, quae ſi bona, prodeſt;
Si *mala* ſit, non parva *ſolet dare damna legenti:*
Non ſecus atque malus cibus eſt damnoſus edenti.
PALINGEN. *Capricorni v. 702.*

Quare non tutum eſt facile omnia credere cuivis,
Ille licet magni ſit nominis innumeraſque
Scribendo implerit nigra loligine chartas.
Magni ſaepe *viri mendacia magna loquuntur.*
IDEM, *Aquarii v. 513.*

Quisque ſuo ingenio fretus *nova fingere gaudet:*
Praeſertim *vates*, quibus eſt fiducia major. &c.
IDEM, *Librae v. 518.*

Sic rident *Muſarum hilari fucata colore*,
Quae de Cecropio *mendacia* fonte propinat (Lucretius).
Talia & hoſpitibus praebebat pocula Circe,
Littore in Auſonio, fugit quae cautus Ulyſſes. ———
Quem tenet illecebris captum *ſapientia mendax*,
Soligenae ſpernat *fallacia munera* Nymphae. &c.
MELCHIOR Cardinalis POLINIACUS,
Anti-Lucret. Libr. I. v. 62. & 73.

grana, perlecta *projice*, *ficut paleas. Non enim, quae in libris continentur, ſunt credenda.* Haec ille. Sic demum enatum eſt: *neglige*, quod veteris alicujus Scholiaſtae fide; ad quem pariter provocat Daumius, adoptatum jam a Scriverio, nunc textui fere ubique videmus adaptatum. Parſinus tamen recens retinuit antiquatum illud *perlege*; ſed ſenſus argutiam non percepit.

(XX.)

INTER CONVIVAS FAC SIS SERMONE MODESTUS;

NE DICARE LOQUAX, DUM VIS URBANUS HABERI.

Ἐν τοῖς συσσίτοισιν ἑταίροις νῆφε λόγοισι,
Μὴ λάλος, εὐτράπελος δοκέειν μεμαὼς, μάλ᾽ ἀκούῃς.

Say little at a Feaſt, leſt thou be nam'd
A Tatler, whilſt thou would'ſt be civil fam'd.

Bey Gäſten ſoll dein Wort auf ſittſam ſeyn ſich fleiſſen;
Daß deine Höflichkeit kein Plaudern möge heiſſen.

Zyt op een gaſtmaal ſtil en zedig in uw praat,
Op dat gy daar, voor heuſch, niet voor een ſnapper gaat.

Soïez modeſte à table : & ne prétendez guéres
Au nom de beau Parleur, par excès de maniéres.

FLOSCULI POETICI.

Rupit Iarbitam Timagenis aemula coena;
DUM *ſtudet* URBANUS, tenditque diſertus HABERI.
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XIX v. 15.*

Vel heri *in vino* quam *inmodeſtus* fuiſti! — quam *moleſtus*,
Ut equidem, ita me dî ament, metui quid futurum denique eſſet.
TERENT. *Heautont. Act. III. Scen. III. v. 7.*

[Quos binos, cum ſequentium aliquo, praeteritos forte a nobis, floſculos, ſedulitati acceptos referimus viri conſultiſſimi, Arntzenii, vid. Ejus ad h. l. not.]

Innocuos *cenſura* poteſt permittere luſus.
MARTIAL. *Libr. I. Epigr. IV. v. 7.*

Multaque, praeterea, *linguae* reticenda *modeſtae*,
OVIDIUS, *Heroid. Epiſt. XIX. v. 65.*

Compoſito menſam decores ſermone, rogatus,
Exornes paucis ſeria verba *jocis*.
SAMBUCUS, *Epigr. pag. 348.*

Temperet interdum laudata *ſilentia ſermo:*
Eſt reticere decus, *dicere* & *apta*, *decus*.
H. PORSIUS, *Tom. V. Delic. Germ.*

Nullos ſubſannes, ſi ſit prudentia tecum:
Vita incompoſitos riſus: *pauciſſima fare*;
NE DICARE LOQUAX, DUM VIS AFFABILIS eſſe.
P. ALES.

Vis ſapiens dici, *raro* & meditata *loquare:*
Saepe LOQUAX *verbis proditur* ipſe *ſuis*.
OWENUS, *Ethic. I. Epigr. LXXVI.*

Qui cito *praecipitat* velox, *ſine pondere*, *verbum*,
Errat: Dimiſſum non revocare poteſt.
IDEM, *in iisd. II. Epigr. II.*

Facundus non eſt, *qui multa*, *at qui bene*, *dicit*;
Ut nec foecundus, qui mala gignit, ager
IDEM, *Libr III. Epigr. CXII.*

aro autem *loquere: Eſt* mentis *gravitate carentis*
ndicium *ſermo nimius*, *peccat*que *frequenter*
Multiloquus; verum parce, cauteque loquentes
Laudantur; *Decus eſt* ingens *prudentis in ore*.
PALINGEN. *Cancr. v. 772.*

(XXI.)

CONJUGIS IRATAE NOLI TU VERBA TIMERE:

NAM STRUIT INSIDIAS LACRYMIS, QUUM FEMINA PLORAT.

Τῆς ὀργιζομένης ἀλόχου μὴ δείδιθι φωνάς·
Εὖτε τὸ θῆλυ γοᾷ, δακρύοις ἵστησιν ἐνέδραν.

Thy angry Wife's tart Language do not fear;
When Women would deceive, they ſhed a Tear.

Wann deine Frau ſchon flucht / ſo frage nichts nach ihr:
Ein Weib ſo weint / bringt oft mit Thränen Liſt herfür.

Is uwe vrou geſtoort, 't zyn vlagen die haar plagen:
Wanneer ze huilt van ſpyt, legtze u door tranen lagen.

D'une Epouſe, en fureur, craignez peu les menaces;
Mais craignez de ſes pleurs les trompeuſes grimaces.

VARIANS LECTIO. *Conjugis iratae nolito v. t.* Vel magno placuit Erasmo & Pariſino noſtro. Verum hoc *tu* nihil minus quam abundare, dicendum eſt. Eſt enim quaſi qui dicat: illa, quum ſit mulier, agat ſane muliebriter; tu vero, vir, fac virum te praeſtes & muliebribus nil movearo ejulatibus. Porro ingenioſa Viri celeberrimi deque Catone noſtro meritiſſimi Henrici Cannegieteri eſt conjectura, primum ita refingendum eſſe verſum: *C. i. noli lamenta timere*, Quam ſatis jam celebravit ſuoque ex ingenio ulterius exornavit ipſi amiciſſimus Arntzenius. Sed, uti neque hunc clar. Virum neceſſitudo, ſic nulla nos cogit neceſſitas, a recepto propterea diſcedere textu.
Praeter-

FLOSCULI POETICI.

Semper habet *lites*, *alternaque jurgia* lectus,
In quo nupta jacet: minimum dormitur in illo.
Cum gravis illa viro, *tunc orba tigride pejor*,
Cum ſimulat gemitus, occulti conscia facti:
Aut odit pueros, *aut* ficta pellice *plorat*, ——
Uberibus ſemper *lacrymis*, ſemperque *paratis*,
In ſtatione ſua, atque *expectantibus* illam,
Quo jubeat manare modo. Tu credis amorem!

JUVENALIS, *Sat. VI. v.* 267.

Quo non ars penetrat? *Diſcunt lacrymare* decenter:
Quoque volunt *plorant* tempore, quoque modo.

OVIDIUS, *de Art. am. Libr. III. v.* 291.

Ut flerent *oculos erudiere* ſuos. IDEM.

Didicere flere feminae in mendacium.

P. SYRUS, ed. Havercamp. *mim.* 155.

Aut *amat*, aut *odit mulier*, nihil eſt tertium. IDEM, *v.* 63.

Damnatus capitis, pedibus, manibusque revinctis,
Juſſus erat lenta morte perire ſenex.
Captivum Fauſtina diu, clamque ubere patrem
Conſervans, quondam filia, mater erat.
Cuſtodum ſuſpecta ſides; ſuſpectaque haberi
Coepit fraus natae, vel pietatis amor.
Ergo ſagax Cuſtos, dum vidit ad ubera natae
Admotum patrem, ſic furibundus ait:
O vafrum ingenium! Notum *quid femina poſſit:*
Notum, quod MULIER NEC SINE FRAUDE PIA EST.

Venerandus ſenex, amicus quondam ſingularis noſter, MELCHIOR DOUZEAIDANS, *Hortulo ſacro*, *Operi gallico*, Myſtere de la Croix, *ſubjuncto*, *ed. Homb. ad m. a.* 1732. *p.* 246.

Si ſapis, artificem *fraudem*, laudemque *caveto:*
Femina fraude ſcatet; femina laude calet.

IDEM, *ibid. p.* 251.

Praeterquam enim quod lamenta timeat nemo, quae miſericordiam potius excitare ſoleant; elegans hic obſervanda gradatio eſt, quam vel in tranſitu & invitus fere jam laudat. ſenſit ipſe Arntzenius: *Verba*, quae nil niſi mera verba ſunt, vana & imbecilli tantum iracundia, nondum, ut poſtea, fletibus armata. Accedunt deinde, ut majoris momenti perculoſioresque, tanquam ſtratagemata, *lacrymae*. Denique univerſas quaſi copias in aciem producit, claſſicumque canit *ploratus*. Optime igitur cohaerent omnia: *Noli timere verba*, quae nihili ſunt: Simulat enim illa vel *lacrymis* & *ploratu*, nedum verbis. *Nam lachrymis ſtruit inſidias quum ſ. p.* Scriver. Pariſ. n. & alii. Alii contra: *Inſtruit inſidias lacrymis.* Multi, in quibus & recens Pariſinus: *Dum foemina plorat.* Nec ſic male.

(XXII.)

UTERE QUAESITIS, SED NE VIDEARIS ABUTI:

QUI SUA CONSUMUNT, QUUM DEEST, ALIENA SEQUUNTUR.

Τοῖς ἰδίοις κτεάτεσσι μόνον χρῶ, μὴ δὲ καταχρῶ·
Τῶν ἰδίων δαπανηταὶ ἐπαιτοῦσι τὰ θύρηφι.

Uſe thine Eſtate, but make no wilful Waſte;
Who waſte their own, would others ſpend as faſt.

Brauch' / ohne Mißbrauch doch / das / was du dir erworben:
Der ſchont kein fremdes Gut / wer einmal ſelbſt verdorben.

Gebruik uw goederen, maar laat het misbruik ſtaan
Al wie zyn goedt verteert, taſt dat van andren aan.

Uſez de votre Bien, mais n'en abuſez pas:
De l'Indigence au vol il n'eſt ſouvent qu'un pas. Ou:

Sçachez vous faire bonneur, ſans diſſiper vos Biens:
On cherche ceux d'autrui, aïant mangé les ſiens.

VARIANS LECTIO. *Qui ſua conſumunt, quum deeſt, aliena ſequentur.* Plerique Codd. & Editionum magna pars ita exhibuerunt, quas inter & Janſſoniana, quae a. CIↃ IↃ CXLVI. hac in urbe publicam prodiit in lucem. Nobiscum tamen facit &, praeter ſolitum, Scriverius, Arntzenii Leidenſis tertius,

FLOSCULI POETICI.

Conveni hodie adveniens *quendam mei* loci hinc, atque *ordinis*,
Hominem haud impurum, itidem *patria qui abligurierat bona.*
Video ſentum, ſqualidum, aegrum, pannis anniſque obſitum.
Quid iſtuc, inquam, ornati eſt? Quoniam *miſer, quod habui, perdidi. Hem!*
Quo redactus ſum? Omnes noti me atque amici deſerunt.
Hic ego illum contemſi prae me: Quid, homo, inquam, ignaviſſime!
Itan' paraſti te, ut ſpes nulla reliqua in te eſſet tibi?
Simul conſilium cum re amiſti? *Viden' me*, ex *eodem* ortum *loco*?
Qui color, nitor, veſtitus, quae habitudo eſt corporis?
Omnia habeo, neque quidquam habeo: Nihil quum eſt, *nihil deſit* tamen. ——
Hoc novum *eſt aucupium, ego* adeo hanc *primus inveni* viam.
[Reliqua inde porro, jam dicta ſunt & citata alibi.]
Omnia aſſentari. *Is quaeſtus* nunc *eſt* multo *uberrimus.*
—— *Viden' otium & cibus quid faciat alienus?*

TERENTIUS, *Eunuch. Act. II. Scen. II. v.* 1. *& porro.*

Prodigus es; *menſam alterius pinguemque culinam*
Jejunus fruſtra *adſpiciet, patrimonia poſtquam*
Abſumta, & *nimio* fuerint deperdita *luxu.*

PALINGEN. *Tauri v.* 515.

tertius, &, quas vir idem doctiſſ. optimae notae Editiones appellat, quibus & ipſe ſuâ acceſſit, & nos praeterea Neo-Pariſinum noſtrum adcenſemus Paraphraſten, qui certe non ſine Codd. auctoritate, Scriverii, a qua perpetuo abhorret, amplexus fuerat ſententiam.

XXIII.

(XXIII.)

FAC TIBI PROPONAS, MORTEM NON ESSE TIMENDAM.

QUAE BONA SI NON EST, FINIS TAMEN ILLA MALORUM EST.

Γυμνάζου μὴ ταρβῆσαι θανάτοιο τελευτήν.
Ἥγ' ἐσθλὴ μὴ ἐοῦσα κακῶν πέρας ἐστὶ περ ἔμπης.

Reſolve, of Death no Fear is to be bad;
Which, though not good it ſelf, ends all that 's bad.

Nicht fürchte deinen Todt; er fordert Herz und Muth:
Der Böſes enden kan / iſt er ſchon ſelbſt nicht gut.

Stel vaſt, dat gy niet voor het ſterven vreezen moet.
De doot is 't eind van 't quaadt, al is zy zelf niet goedt.

Je vous rédis ceci, retenez-le bien fort:
La Fin de tous les Maux eſt une bonne Mort. *

* Scimus quidem, primo hoc in adſpectu contrarium poſſe videri Latini textus; cum non ſit revera. Sic enim argumentatur Noſter: „ Mors non formidanda, quia malum non eſt. Dixerim fere bonum. Quod tu ſi negas, „ *quae bona ſi non eſt*, tuo ſenſu; ' at negare non poteris: illam eamdem „ finem eſſe malorum. Ergo, hujus ſaltem reſpectu, non mala; ſed bona „ potius". Quod idem dicit atque nos Gallico hic idiomate.

FLOSCULI POETICI.

Fata manent omnes, omnes expectat avarus
  Portitor, & turbae vix ſatis una ratis.
Tendimus huc omnes, metam properamus ad unam:
  Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas.
PEDO ALBINOVANUS, *Ad Liviam.* v. 357.

Nec *mihi* mors gravis eſt, *poſiturò morte dolores.*
OVIDIUS, *Libr. III. Metam.* v. 471.

Una tamen ſpes eſt, quae me ſolatur in iſtis:
  Haec *fore*, *morte mea*, *non diuturna mala.*
IDEM, *Triſt. Libr. IV. Eleg. VI. extrema.*

——— *Hic levare functum*
Pauperem laboribus,
Vocatus, atque non vocatus *audit.*
HORATIUS, *Libr. II. Od. XVIII.* v. 38.

Sit *modus laſſo* maris, & viarum,
  Militiaeque.
IDEM, *Lib. II. Od. VI.* v. 7.

Cui nivei mores, cui labis neſcia mens eſt,
  Finiet huic *moeſtos hora ſuprema dies.*
ERHARDUS WEIGELIUS, *Ethica naturali.*

Omnes eodem pergimus. Vita omnibus
Data, pro miſeriis longa, pro curſu, brevis.
Feſſos labore ſola *mors donat rudi.*
GROTIUS, *Farragin. Lib. II.*

Mors introitus ad Vitam.
Confectus ſenio Phoenix ſe mittit in ignem,
  Ut propriis iterum pullulet exuviis.
Diſcite, *Mortales*, *Parcarum ſpernere fila*,
  Nam, quo vivamus, *vivere deſinimus.*
SCHOONHOV. *Embl. XLIV.*

VARIANS LECTIO, Quae hic occurrit, nullius prorſus momenti eſt, ut *praeponas*, &: *finis tamen illa malorum.* Scriuerius, jam ab Arntzenio propterea notatus, prius *eſt* in *ſit* transmutavit.

XXIV.

(XXIV.)

UXORIS LINGUAM, SI FRUGI EST, FERRE MEMENTO:

NAMQUE MALUM EST, NON VELLE PATI NEC POSSE TACERE.

Τὴν ἀλόχου γλῶσσαν χρηστῆς οὔσης ἀνέχεσθαι·
Δυσφορέειν σὲ κακὸν, γλωσσαλγεῖν δ' αὖ μὶν, ἐπαχθὲς

Thy Wife's Tongue bear with, if ſhe thrifty be;
For not to bear, but brawl, is bad in thee.

Dein Weib / iſt's ſonſt nur fromm / läß immer etwas ſagen:
Nichts ſchweigen iſt nicht gut; noch ärger / nichts vertragen.

Hebt gy een goede vrou, verdraag het geen zy zegt.
Haar niet te dulden, om haar ſnappen, is dat regt?

Vôtre femme babille: Eh bien! Laiſſez-la faire:
La nature l'a faite, } *à ne pouvoir ſe taire.*
Nature l'a formée, }

VARIANS LECTIO. *Namque malum eſt nil velle pati, nec poſſe tacere.* In pluribus ita invenit Codd. tum ſcriptis, tum aere excuſis, Arntzenius, quos & enumerat, ipſe tamen nobiſcum praeferens: *malum eſt non velle pati nec poſſe tacere.* Ipſius vero Leidenſis, quem vocat, tertius, itemque Scriverius:

FLOSCULI POETICI.

Lite fugant nuptaeque viros, nuptasque mariti,
Inque vicem credunt, rem ſibi ſemper agi.
Hoc decet uxores: *Dos eſt uxoria, lites.*
Dulcibus eſt verbis mollis alendus amor.

OVIDIUS, *Art. am. Libr. II. v.* 152.

Φιλόψογον γὰρ χρῆμα θηλειῶν ἔφυ.
Σμικρὰς δ᾽ ἀφορμὰς ἢν λάβωσι τῶν λόγων,
Πλεοίυς ἐπεισφέρουσιν. ἡδονὴ δέ τις
Γυναιξὶ, μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλαις λέγειν. H. E.
Calumnioſum eſt omne *femineum genus*;
Minima ad profandum ſi data eſt occaſio,
Plus ſemper addit, inque coetu congrege
Magna eſt *voluptas*, *nil* grave & *ſanum loqui.*

EURIPID. *Phoeniſſ. v.* 205. *&c.* HUGONE GROTIO *Interprete.* Conf. & ejusd. ab Opitio, hoc ad Diſtichon, verſus citatos.

Nam *multum loquaces* merito *omnes* habemur,
Nec mutam, profecto, *repertam ullam* eſſe
Hodie *dicunt mulierem* ullo in ſeculo.
——— *Optuma*, *nulla* poteſt eligi: *alia alia*
Pejor, frater, eſt. ——— ———

PLAUTUS, *Aulularia Act. II. Sc. I. v.* 5 & 19.

Multa ex quo fuerint commoda, *ejus incommoda aequum eſt ferre.*

TERENTIUS, *Hecyrae Act. V. Scen. III. v.* 42.

Et *tibi ſi* qua *loquax*, *linguaeque volubilis*, *uxor.*
Contigit, *ignoſcas*; *rara ſilere poteſt.*
Non tibi contingit ſoli: *communia ſexus*
Crimina, non cautae *garrulitatis*, *habet.*
Hoc illis *natura dedit*, ſtudiumque regendae
Prolis, & *ornandae cetera cura domus.*
Vos *decet haec tolerare*, Viri, *neque ducere magni.*
Diluite appoſito verba moleſta mero.

L. DE MEYER, *Lib. III. de Ira.*

rius: *nec velle* pati, *nec p. t.* Novus Pariſinus iterum produxit: *nil velle*, cum vetuſtioribus, ejusdem praeſertim loci, in eo conſpirans. Scaliger emendaturus ſic fuerat: *Namque malum eſt, te nolle pati, hanc non poſſe tacere.* Duriuſcule. Verum ſenſum indagamus in Hiſt. Crit. huj. loc.

(XXV.)

AEQUA DILIGITO CAROS PIETATE
PARENTES,

NEC MATREM OFFENDAS, DUM VIS BONUS
ESSE PARENTI.

Ἀμφοτέρους ἀγάπησον ἴσῃ φιλότητι τοκῆας·
Μὴ ϖροσκόψῃς μητρὶ, χαριζόμενος ϖλεα ϖατρί.

Thy Parents love, the one as well as th'other;
To pleaſe thy Father do not croſs thy Mother.

Sieh wohl zu/ daß du ſtets die Eltern gleiche liebeſt:
Entzeug der Mutter nicht/ was du dem Vater giebeſt.

Bemin uw' Ouders trou, gelyk uw Plicht gebiet.
Zoekt gy des Vaders gunſt; verſtoot de Moeder niet.

D'une égale amitié chériſſez Pere & Mere:
En offençant l'un d'eux, à l'autre on ne peut plaire.

VARIANS LECTIO. „ *AEqua diligitio &c.*] Ita Pithoeana Editio rectiſ-
ſime „ Vulgatae: *Dilige non aegra*; Mendoſiſſime. Quod ſequitur Planudes ".
Sunt verba Scaligeri. Jam „ Pithoeanae, inquit Arntzenius, Editionis Lectio-
„ nem confirmant MSS. Codd. duo. Vet. Chart. & Membr. Voſſ. nec non
„ Edit. Franequ. & multae recentiores, auctoritate Scaligeri. Nos itaque,
„ ex

FLOSCULI POETICI.

Prima *piae ſoboli lex* eſt, *placuiſſe parenti.*
H. Grotius, *Farragin. Libr. II. in natal. Patris, v. 5. p.* 209.

Laus magna *natis*, *obſequi parentibus.*
Phaedrus, *in App. Fabb.*

Obſtupui, *ſubiit cari genitoris imago*,
Ut regem aequaevum crudeli vulnere vidi
Vitam exhalantem. —— —— ——
—— —— —— *Genitor*, *quem* tollere in altos
Optabam primum montes, *primumque petebam.*
Mene efferre pedem, *genitor*, *te poſſe relicto*,
Speraſti? *tantumque nefas* patrio excidit ore?
Virgilius, *AEneid. Libr. II. v.* 560. 635. & 657.

Ergo age, *care pater*, *cervici imponere noſtrae:*
Ipſe ſubibo humeris, *nec me labor iſte gravabit:*
Quo res cumque cadent, unum & commune periclum,
Una ſalus ambobus erit. —— ——
Idem, *ejusd. v.* 707.

Quo deceat, *patrem quiſquis veneratur* honore,
Puniet illius crimina nulla Deus.
Quique *colit matrem*, theſauros congeret auri,
Et ſibi magnificas accumulabit opes.
Apherdianus.

Praeſtes ipſe *tuis ita te majoribus* aequum,
Natos ut cupias eſſe aliquando *tibi.*
Meyerus.

Qui cupis eſſe ſenex, *caros venerare parentes:*
Quae patri facies, filius illa tibi.
Owenus, *Ethic. I. Epigr.* XLI.

Quis-

„ ex veſtigiis horum librorum atque ex expreſſa lectione Leidenſis tertii:
„ *Dilige non aequa caros pietate parentes:*
„ genuinum procul dubio dedimus “. Largiter ad haec reſponſum eſt in Hiſtoria hujus Diſtichi Critica.

Quiſquis juſſa facit toto de corde parentum,
Et colit officium ſedulitate ſuum:
Huic optata Deus largitur munera, nec non
Obſcuro ignotum protrahit ipſe loco.
SCHELLENBERGIUS.

Clarior haud *natos ſequitur laus* ulla, *parentes*
Quam *ſi dilectos debito honore colant.*
ANON.

Cunctantes vorat ignis & undique torret avaros,
Conſequitur fugiſſe ratos & praemia captis
Concremat; haec nullis parſura *incendia* paſcunt,
Vel *ſolis parſura piis*; namque *optima proles*,
Amphinomus fraterque, *pari ſub pondere* fortes,
Cum jam vicinis ſtreperent incendia tectis,
Aſpiciunt pigrumque patrem, *matremque*, ſenecta
Eheu! *defeſſos*, poſuiſſe in limine membra.
Parcite, avara manus, dites adtollere praedas;
Illis divitae ſolae materque, *paterque*.
Hanc rapiunt praedam, *mediumque exire per ignem*,
Ipſo dante fidem, *properant*. O *maxima rerum*,
Et merito PIETAS *homini tutiſſima Virtus!*
Erubuere pios juvenes adtingere flammae,
Et quacumque ferunt illi veſtigia, cedunt.
Felix illa dies, illa eſt innoxia terrae!
CORNELIUS SEVERUS, *Aetnae v.* 618.

Qui, ſpretis opibus, *medios properaſtis in ignes*,
Nil praeter ſanctam tollere canitiem.
CLAUDIANUS. *de iisdem*, Amphinomo & Anapo. *piis fratribus*, *Eidyllio poſtremo*, v. 29.

FINIS LIBRI TERTII.

DIONYSII CATONIS
DISTICHA
DE
MORIBUS AD FILIUM,
POËTICIS ADORNATA
FLOSCULIS.

LIBER IV.

Digitized by Google

PICTURAE MENS VERSIBUS EXPOSITA.

Natu *jam* major, *ſi vis animo eſſe beatus* (a),
Neglectas aliis ſuſpice divitias.
Suſpice, quae pariant manſuram in ſaecula laudem (b),
Æternum & durent, & ſine fine beent.
Suſpice Virtutes, & earum ſuſcipe bella,
Adverſus ſcelerum (c) *bella gerenda greges:*
Cum juſtis noli contendere (d); ſed fuge lites (e):
Exerce ſtudium (f); diſce, *docendo rudes* (g).
Quas virtute ſua ſapiens chorus occupat, arces,
Vir *bonus ac* fortis (h), *fac ut & obtineas.*
Has contra inſultus quosvis RETINERE MEMENTO:
In ſtatione mane (i): *Tu neque cede malis.*
Rejice, quae nemo ſanctus nec honeſtus *habebit* (k):
T*eque habeas ipſum* (l) : Rem ratione (m) *rege.*
Fortunam *prudenter habe* (n) ; *ſed* cede potenti (o):
Ejus ſperne vices, inſidiasque cave (p).
Quae neglecta nocent, *in tempore* diſcute (q). *Telis*
Occurrens, ſana vulnera (r), linque metum (s).
Vita petenda *tibi* (t), temnenda*que tempore* Vita (u),
Nec temere fatum quaere (x), *fugaxve* time (y).
Crede mihi, qualis fueris, *quae ſigna ſecutus*,
Viceris, abnueris, proferet una dies (z).

(a) Diſt. I. (b) XIX. (c) XLVI X. & XVII. (d) XXXIV. (e) XXX. (f) XXI. (g) XXIII. (h) XII. (i) XXVII. & XLVIII. (k) IV. (l) XXXV Conf. Hiſt. Crit. (m) III. (n) ibid. & XXXII. (o) XXXIX. (p) XXVI. it. XL. (q) IX. & XLV. (r) XL. (s) XLIII. (t) XV. & XXIV. (u) XXII. (x) XIII. (y) XXXVII. (z) XXVIII.

Rebus in adverſis * poteris vir fortis haberi.

NAPOLI

PRAEFATIO.

SECURAM QUICUMQUE CUPIS DEDUCERE VITAM,

NEC VITIIS HAERERE ANIMUM, QUAE MORIBUS OBSUNT:

HAEC PRAECEPTA TIBI SEMPER RELEGENDA MEMENTO.

INVENIES ALIQUID, QUO TU TE UTARE MAGISTRO.

VARIANS LECTIO. *Securam quicunque cupis perducere vitam.*] Arntzenius, iis, quos ipſe indicat, auctoribus, aliis tamen & nobis pariter eum Scrivetio relictis.

Traducere vitam] alii itidem multi ediderunt, nec male, quos novus eum antiquioribus ſui loci, ſequitur Pariſinus.

Nec vitiis haerere animos, qui moribus obſunt.] Tum, certe, demum eum ſupra dicto dicendum eſt Arntzenio: *multa* hiſce *Praefationibus aliena ineſſe & inepta*, ubi cum eodem Viro Doct. ex tanta diverſitate ac variationum numero, cui nos inhaereamus ipſi, legendi modum, tam infeliciter elegerimus. Sic profecto omnia in iis hiulca erunt & diſſona atque inſipida.

Moribus obſint.] Nec ſic male in unico tantum obſervavit Cod. Arntzen.

Invenies aliquid, quo te nitare magiſtro. Sic vulgo in Editt. plerisque. Sed bene monet Daumius, coactam eam eſſe lectionem. Alii: *in quo te utere magiſtro.* Vel: *in quo te utare magiſtro.* Velnti Opitius edidit. Multo pejus alii gloſſatores: *Quod te vitare magiſtro.* *Magiſtro* pro: *inſtruo*, *inſtituo*, tamquam Thema Verbi ut ſit accipiendum. It. alii: *quo tu nitare magiſtro.* Denique: *quo tute* vel *tu te utere magiſtro* ex quo Seriverius pro more, ſuâ, hic tamen non plane invita effinxit Minerva: *Quo vitae utare magiſtro.* Summa eſt, ut diſcat aliquando & *ſine cortice natare*, quod ajunt, tiro hiſce innutritus ſententiis.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ὅς τις δὴ ποθέεις βίοτον διάγειν ἀτάρακτον,
Νοῦν δ᾽ εἶναι παθέων ἀμιγὴς τῶν ἤθεσιν ἐχθρῶν·
Τὰς δ᾽ ὑποθημοσύνας συχνῶς μέμνησο πολῆσαι,
Αἷς ἔνι δήεις, τῶν σὺ διδάσκαλος ἔσσῃ ἑαυτῷ.

THE FOURTH BOOK.

Who'er thou art that fain would'ſt live ſecure
And not to hurtful Vice thy Mind inure,
Remember that theſe Rules thou often read,
Which in thy Courſe of Life may thee beſtead.

Das vierte Buch.

Sol deine Lebens-Zeit mit Furchte nicht beladen /
Und frey von Laſtern ſeyn / die guten Sitten ſchaden:
So lerne dieſe Lehr' und denke wohl daran.
Hier iſt genug für dich / was unterweiſen kan.

Wilt

HET VIERDE BOEK.

Wilt gy in ſtille ruſt doorbrengen al uw leven,
En dat op uw gemoedt geen vlekken zullen kleven,
Die ſtrekken zouden aan uw zeden tot bederf,
Herlees de leſſen, die 'k U voorſtel, meenigwerf.
Zoo zult ge u zelven tot een' meeſter kunnen ſtrekken,
Om uw gemoedt altydt tot deugden op te wekken.

LIVRE QUATRIEME.

Toi, qui dans le repos prêtends couler tes jours,
Sans que le Vice afreux vienne en troubler le cours,
Prâtique ces Leçons avec exactitude :
Toi-même déviendras ton maître en cette étude.

(I.)

DESPICE DIVITIAS, SI VIS ANIMO ESSE BEATUS:

QUAS QUI SUSPICIUNT, MENDICANT SEMPER AVARI.

Πλοῦτον ὑπερφρονέειν, εἰ λῇς νόον ὄλβιος εἶναι·
Κίμβικες ὃν ποθέοντες ἀεὶ πτωχοὶ τελέθουσι.

If thou would'ſt happy be, Riches deſpiſe;
Which they that doat upon, live Beggar-wiſe.

Nicht räume / liebſt du Ruh / zu viel den Gütern ein:
Wer ſie ſo gar hoch ſchäzt / muß ſtets ein Bettler ſeyn.

Laat u den rykdom toch niet al te veel behagen.
De ryke Gierigaart blyft beedlen al zyn dagen.

Fais peu-de-cas des biens, ſi tu veux vivre heureux:
Enſéveli ſous l'or, l'avare eſt toûjours gueux.
Ou: *eſt malheureux.*

VARIANS LECTIO. *Diſpice divitias*, &: *Quas qui ſuſcipiunt*. Mendoſe, &, ut ipſe ait Arntzenius: *Prono dormitantium librariorum errore*, ſcriptum is invenit

FLOSCULI POETICI.

Semper avarus eget: Certum voto pete finem.
HORATIUS, *Libr. I. Ep. II. v. 56.*

Creſcentem *ſequitur* cura *pecuniam*
Majorumque *fames*. —— ——
IDEM, *Libr. III. Od. XVI. v. 17.*

—— —— Quid non mortalia pectora cogis,
Auri ſacra fames? —— ——
VIRGILIUS, *AEneid. Libr. III. v. 56.*

Non opibus mentes hominum *curae*que *levantur*.
TIBULLUS, *Libr. III. Eleg. III. v. 21.*

Tantis parta malis, cura majore metuque
Servantur: *miſera* eſt *magni cuſtodia cenſus*.
JUVENALIS, *Sat. XIV. v. 303.*

Sed quo divitias, haec per tormenta coactas,
Cum furor haud dubius, cum ſit *manifeſta phreneſis*,
Ut locuples moriatis, egenti vivere fato?
Interea, pleno cum turget ſacculus ore,
Creſcit amor numi, quantum ipſa pecunia creſcit,
Et minus hanc optat, qui non habet. —— ——
IDEM, *Ejusd. v. 135.*

Quid mihi divitiae, quarum ſi demeris uſum,
Quamvis *largus opum*, SEMPER EGENUS *ero.*
CORNEL. GALLUS, *Eleg. I. v. 181.*

Quid tam ſollicitis vitam conſumimus annis?
*Torquemur*que metu, *coeca*que *cupidine rerum*,
AEternisque ſenes curis, dum quaerimus aevum,
Perdimus, & *nullo votorum fine beati*,
Victuros agimus ſemper; *nec vivimus* umquam?
*Pauperior*que bonis *quisque eſt, quò plura requirit:*
Nec quod habet numerat: tantum quod non habet, optat.
M. MANILIUS, *Libr. IV. Aſtron. v. 1.*

Condit avarus opes, defoſſoque incubat auro:
Per fas atque nefas *condit avarus opes:*
Unde habeat, nihil is curat, ſed oportet habere;
Et cito vult fieri dives, INOPS*que manet.*
REUSNERUS.

Qui *multis eget*, eſt, quamvis ſit DIVES, EGENUS.
HOLB. *Vid. ſequentem verſ. ſub fin. floſculor. prox. D. p. 219.*

---

invenit in ſuis illis optimae notae Codd. fere omnibus. Luculento ſatis documento, quam male iis perpetuo aut ubique fides ſit habenda.

(II.)

COMMODA NATURAE NULLO TIBI TEMPORE DEERUNT,
SI FUERIS CONTENTUS EO, QUOD POSTULAT USUS.

Ὠφελίαι φύσεως μαλ' ἀνελλιπέες σοὶ ἔσονται,
Ἢν στέρξῃς κείνοις, τῶν περ χρεώ ἐςι βροτοῖσι.

Nature's Supplies will no Time fail to thee,
If thou with needful Things contented be.

Nie wird dir die Natur verſagen ihre Gaben/
Wann du nicht mehr begehrſt/ als was die Noth wil haben.

't Gemak voor uw natuur zult gy geen tyds ontberen,
Indien gy zyt te vreên met dat zy zal begeren.

Rien ne te manquera, ſi, pour te ſatisfaire,
Il te ſuffit toûjours du ſimple néceſſaire.

FLOSC. POET. REL.

Non eſt in cupido, ſemper dicatur ut auri
Dives; & *in paucis dat bonus uſus opes.*
SAMBUCUS.

Quidnam deeſſe poteſt, modicus *ſi panis & unda*
Prandia, vel *coenas ſi* tibi *praebet olus?*
OWENUS, *Ethic I. Ep.* LXXXI.

Non eſt, crede mihi, multos qui poſſidet agros,
Dives: Sed *dives, cui ſatis unus ager.*
Ibid. Epigr. LXVII. *& paſſim.*

VARIANS LECTIO. *Si contentus eo fueris, quod tempora praebent.* Ita diſtinxerunt Scribae male ſeduli, quos in priore Hemiſtichio & novus ſecutus eſt

FLOSCULI POETICI.

Cur valle *permutem* Sabina
Divitias operoſiores?

HORATIUS, *Carm. Libr. III. Od. I. v. 47.*

Non ego divitias patrum fructusque requiro,
Quos tulit antiquo condita meſſis avo.
Parva ſeges ſatis eſt. Satis eſt, *requieſcere lecto*
Si licet, & ſolito membra levare toro.

TIBULLUS, *Libr. I. Eleg. I. v. 37.*

*Cum*que *ſui parvos uſus* NATURA *repoſcat*,
Materiam ſtruimus magnae per vota ruinae;
Luxuriamque lucris emimus, luxuque rapinas;
Et ſummum cenſus pretium eſt, effundere cenſum.
Solvite, mortales, *animos*, curasque levate
Totque ſupervacuis vitam deplete querelis.

M. MANILIUS, *Aſtron. Libr. IV. v. 8.*

Eſt tibi *far modicum*, *purum* & ſine labe *ſalinum.*
Quid metuas? cultrixque foci *ſecura patella* eſt.
Hoc ſatis. ——— ——— ——— ———

PERSIUS, *Sat. III. v. 25.*

Diſcite, quam *parvo* liceat *producere vitam*,
Et *quantum* NATURA *petat.* ——— ———

LUCANUS, *Libr. IV. v. 377.*

Parvae *ruris opes ſufficiunt* brevis
AEvi curriculo: *Tolle ſuperfluas*
Rerum *delicias*, voraque finiat
Non inmenſius amor lucri;
Sed lex, quam *ratio præcipit* abſtinens.
Naturaeque tenor. Nil cupientibus
Voti *fructus adeſt.* ——— ———

DOMINIC. BAUDIUS, *Libr. II. Od. VII. v. 49.*

Sperne Midae gazas, &, quod Pactolus arena
Volvit. Vileſcat, quidquid in orbe nitet.
Si tibi contingant, vitae QUAE POSTULAT USUS;
Iſta contentus ſorte, beatus eris.
Immodicae ſiquidem mentes mordacibus angunt
Divitiae curis, & mala multa docent.
Quae te non tangent: Veluti neque gloria mundi,
Si tecum reputes, eſſe caduca bona.

APHERDIANUS.

Contentus paucis eſt OPULENTUS, INOPS.

HOLBEN.

eſt Editor Pariſinus; ad reſtituendam, ſi diis placet, ſuo loco caeſuram: non obſervata, quae ſic periret, majore verſus elegantia.

III.

(III.)

QUUM SIS INCAUTUS, NEC REM RATIONE GUBERNES,
NOLI FORTUNAM, QUAE NON EST, DICERE COECAM.

Ei τὰ σὰ μὴ φρόνιμος τὶς ἐὼν διέπεις ἀλογίςως,
Μὴ κίκλησκε τύχην τυφλὴν, τὴν μηδὲν ἐοῦσαν.

When thro' thy Fault Things go not to thy Mind,
Say not that Fortune, which is nothing, 's blind.

Verſi.h'ſt du irgend was und ſchauſt übel zu;
Schilt nicht auf's blinde Glück. Was iſt ſo blind / als du?

Verzuimt ge uw erfgoet, zyt ge ook reukeloos daar by,
Zoo noem Fortuin niet blint. Is zy 't zoo wel, als gy?

D'un ſens mal-aviſé victime téméraire,
Ne t'en prens point au Sort : Il n'eſt qu'une Chimère.

VARIANS LECTIO. *Noli Fortunam, quae nulla eſt, dicere coecam* Scaligeri emendatio haec talis fuerat, ſub conditione tamen, ut noſtri ea mens Auctoris

FLOSCULI POETICI.

Unus cuncta moves, cauſarum maxima Cauſa.
Et *nihil eſt Fortuna, nihil quoque* denique *Caſus*,
Incertum quodcunque cadat, *niſi nomina vana*,
Quae ſumus infirmis commenti ſenſibus ipſi.

VIDA, *Hymno de* DEO. *p. m.* 11.

Nullum Numen habes, ſi ſit prudentia: *Nos te*,
Nos facimus, *Fortuna*, *Deam*, coeloque locamus.

JUVENALIS, *Sat. & ab Arntzen. citata*, *X. v.* 365. *& XIV.* 315.

Ex hominum *quaeſtu facta Fortuna* eſt *Dea*.
Κέρδος βρότειον τὴν Τύχην ποιεῖ θεόν.

PUBLIUS SYRUS, *Interprete Graec.* SCALIGERO, *Sentent.* 149.

Fortuna Jus in hominis *mores non habet*.
Τύχη βροτείων κῦρος οὐκ ἔχει τρόπον.

IIDEM *ambo, in Mimiambis Sentent.* 172.

Fortuna nulli plus, quam conſilium, *valet*.
Ὀυδενὶ τύχη δύναιτο τῆς βουλῆς πλέον.

EORUMDEM, *Sentent.* 174.

Exitus acta probat: careat ſucceſſibus, opto,
Quisquis ab eventu facta notanda putat.

OVIDIUS, *Heroid. Ep. II. v.* 85.

Clytaemneſtra. Ubi animus errat; optimum eſt, caſum ſequi.
Nutrix. COECA eſt TEMERITAS, quae petit CASUM DUCEM.

SENECA, *Agamemn. v.* 142.

Res bene ſuccedet, laeto neque fine carebit,
Conſilio regitur quae moderata bono.
Exitus infelix ſequitur *temeraria facta*,
Quae ſine Conſilio ſunt bene *coepta* parum.
Expedit in cunctis rebus, capere ante ſalubre
Conſilium, quam res adgrediare novas.
Nam ſine conſilio qui magna negotia demens
Accipit, hunc certe ſaeva pericla manent.

VRANIUS, *JCtus, in Conſiliis.*

Eſt opus ingenio: magnum ſollertia praeſtat;
Et *nihil imprudens*, quod *bene* fiat, *aget*.

SAMBUCUS, *p.* 238. *tit.* Occaſio mali praecavenda.

Sed *neque Fortuna* eſt quidquam, *niſi opinio vana:*
Quam merito ſpernis, vincis & ingenio.

IDEM, *p. m.* 22. *tit.* Fortuna Duce.

Auctoris fuiſſet. Mendoſior vero atque infortunatior iſta, quamvis audaciſſima Scriveri Correctio: *Nolo Fortunam, quod non eſt, dicere cauſam.*

IV.

(IV.)

DILIGE DENARJUM; SED PARCE DILIGE FORMAM:

QUAM NEMO SANCTUS NEC HONESTUS CAPTAT AB AERE.

Φίλει μὲν, μετρίως δὲ φίλει, τὸ νομίσματος εἶδος,
Οὗ τινὸς οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ διὰ χαλκὸν ἐρᾶται.

Love Money well; but love 't not for its Sight,
In which no honeſt Man takes much Delight.

Der Münze Glanz und Zier ſchau / aber mäſſig / an:
Den Nutzen / nichts den Schein / beſieh't ein weiſer Mann.

Hou 't gelt in waarde, maar vergaap u niet aan 't gelt.
Wie wys is, heeft zyn hart noit op dien glans geſtelt.

N'abborrez point l'Argent : Il eſt bon, d'en avoir:
Mais nul Homme-de-bien ne l'aime, pour le voir:

VARIANS LECTIO. Quod ſi alicujus fidei Codicum addiceret aut non contradicendo ſaltem permitteret auctoritas, amarem, ſane, iſto modo hoc eſferri Diſtichon:

Dilige Denarjum; ſed parce. Dilige Famam,
Quam nemo ſanctus nec honeſtus captat ab aere.

Bruta enim eſt divitiarum a bruta illa aeris vel metalli materia derivata, ab ejusque in nos redundans abundantiae opinione, gloria. Et avaritiae crimen, ut verae contrarium Famae fugiendum, jam ſuperius hic Noſter monuit. Sed nimia & innumeris paene modis diverſa ubique Diſtichi lectionum eſt, quod va-

FLOSCULI POETICI.

Perdidit arma, *locum Virtutis deſeruit*, *qui*
Semper in augenda feſtinat & *obruitur re.*

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVI. v.* 67.

Imperat aut ſervit *collecta pecunia* cuique,
Tortum digna ſequi potius, quam ducere, funem.

IDEM, *Ejusd. Libr. Ep. X. v.* 47.

Vilius argentum eſt auro, *virtutibus aurum.*
O Cives, Cives! quaerenda pecunia primum eſt,
Virtus poſt nummos. Nummos contemplor in arca.

IDEM, *Lib. I. Ep. I. v.* 52.

Tantalus a labris ſitiens fugientia *captat*
Flumina. Quid rides? Mutato nomine de te
Fabula narratur. Congeſtis undique ſaccis
Indormis *inhians*, & tamquam parcere ſacris
Cogeris, aut pictis tamquam gaudere tabellis.
Neſcis, quo valeat nummus? quem praebeat uſum?

IDEM, *Libr. I. Sat. I. v.* 67. *Conf. & Libr. II. Sat. III. v.* 109. *& ſqq.*

Sed *quis nunc* alius, qua mundi parte *quis audet*
Argento praeferre caput, *rebusque ſalutem?*
Non propter vitam faciunt patrimonia quidam;
Sed vitio caeci *propter patrimonia vivunt.*

JUVENALIS, *Sat. XII. v.* 48.

Nunc modus hic agri noſtro non ſufficit horto.
Inde fere ſcelerum cauſſae: nec plura venena
Miſcuit, aut ferro graſſatur ſaepius ullum
Humanae mentis vitium, quam *ſaeva cupido*
Immodici cenſus. Nam dives qui fieri vult,
Et cito vult fieri: Sed *quae reverentia legum*,
Quis metus, *aut pudor eſt* umquam *properantis avari?*

IDEM, *Sat. XIV. v.* 172.

Nul-

---

tractamus, varietas: Una quae earum, reliquis rejectis omnibus, potiori ſit jure amplectenda, vix tuto conſtet. Praecipuas tantum, nec niſi ſtrictim indicatas, in tranſitu quaſi perluſtrabimus. Sic vulgata fere illa dicenda eſt, quam ſequuntur, inde a Scaligero quam plurimi, ut & Janſſonii, & noſtratis Editio Opitii, nec minus, nuperrime adhuc Arntzenius & novus ille Pariſinus noſter, a nobis ſaepius jam in partes vocatus:

Dilige denari, ſed parce dilige, formam.

Sed ea minus placet, quoniam & ſic tamen ipſa diligenda pecuniae *forma* eſſet; non *uſus* tantum ejus: quae duo, quatenus perſpicimus, in mente Auctoris, ſunt

Nullus enim magni ſceleris labor ——
Mentis cauſſa malae tamen eſt & origo penes te.
Nam *quisquis magni cenſus praecepit amorem*,
Et laevo monitu *pueros producit avaros*,
Et qui per fraudes patrimonia conduplicare
Dat libertatem, *& totas effundit habenas*
Curriculo: quem ſi revoces, ſubſiſtere neſcit;
Et te contemto rapitur, metisque relictis.
Nemo ſatis credit tantum delinquere, quantum
Permittas: *Adeo indulgent ſibi latius ipſi.*
Cum dicis juveni ſtultum, qui donet amico,
Qui paupertatem levet, attollatque propinqui:
Et ſpoliare doces, & circumſcribere, & omni
Crimine divitias adquirere, quarum amor in te eſt.

Ejusd. Sat. v. 224. 226. *& ſqq.*

Curatoris eget, qui navem mercibus implet
Ad ſummum latus, & tabula diſtinguitur unda:
Cum ſit *cauſſa mali* tanti, *& diſcriminis* hujus
Conciſum argentum in titulos, faciesque minutas.

[Qui verſus poſtremus jam a Scaligero ad hoc ipſum Catonis Diſtichon, ſed ex memoria tantum, citatus.]

IDEM, *Sat. ejusd. v.* 288.

Imo etiam *poena eſt, partis incumbere rebus*,
Quas cum poſſideas, eſt violare nefas.
Non aliter ſitiens vicinas Tantalus undas
Captat, & oppoſitis abſtinet ora cibis.

CORNELIUS GALLUS, *Eleg. I. v.* 183.

Fas omne abrumpit, Polydorum obtruncat, & auro
Vi potitur. *Quid non mortalia pectora cogis,*
Auri ſacra fames? —— —— ——

VIRGILIUS, *AEneid. Libr. III. v.* 55.

—— —— *Quid* enim *ſalvis Infamia nummis?*

JUVENALIS, *Sat. I. v.* 48.

Quan-

ſunt quam maxime diſtincta. Antetulimus igitur ei antiquiorem lectionem: *Denarium*, ipſum ſcilicet, propter uſum, non *formam: Quam*, ut *ab aere* & pretio diverſam, aut in diſtinctione acceptam, *nemo* profecto *captabit*, qui *ſancti & honeſti* tueri nomen volet. Idem enim hoc mihi *captare ab aere* dictum videtur, ac illud, quod Philoſophi, iique Dialectici, dicturi forent: *A Materia abſtrahere*, &, ut ſeparatam quaſi ſeorſum ſpectare, rei *Formam*. Niſi quod talis *abſtractio Formae* in Pecunia, Stultorum eſſet, quod & revera vult Dionyſius noſter, non vero Sapientium, *non honeſtorum*, *neque ſanctorum* Virorum, qui vel auri gemmarumque ingentes oculo irretorto ſpectarent acervos, veluti eodem, ac Stoicus homo noſter, praeditus animo, de Sapiente ſuo praedicat Horatius.

Quandoquidem *inter nos ſanctiſſima divitiarum*
Majeſtas: etſi, *funeſta Pecunia, templo*
Nondum *habitas*, nullas nummorum ereximus aras,
Ut colitur Pax, atque Fides, Victoria, Virtus,
Quaeque ſalutato crepitat Concordia nido.

Eadem Sat. verſuque inde a 112.

At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis.
Aurum omnes, victa jam Pietate, *colunt.*
Aurea nunc vere *ſunt ſaecula:* plurimus *auro*
Venit honos, auro conciliatur amor.
Auro pulſa Fides, auro venalia jura:
Aurum lex ſequitur, mox ſine lege *Pudor.*

PROPERTIUS, *Libr. III. Eleg. XI. v.* 47.

Ergo *ſollicitae tu cauſſa, Pecunia, vitae es.*
Per te immaturum mortis adimus iter.
Tu vitiis hominum crudelia *pabula praebes.*
Semina curarum de capite orta tuo.

IDEM, *Libr. III. Eleg. V. v.* 1.

Vende animam lucro, mercare atque excute *ſolers*
Omne latus mundi, *ne ſit praeſtantior alter.*

PERSIUS, *Sat. VI. v.* 75.

Neu credas, ponendum aliquid diſcriminis inter
Unguenta & corium. *Lucri bonus eſt odor ex re*
Qualibet. Illa tuo ſententia ſemper in ore
Verſetur, Diis, atque ipſo Jove digna, Poëtae: (ENNII)
UNDE HABEAS, quaerit nemo, ſed OPORTET HABERE.
Hoc monſtrant vetulae pueris poſcentibus aſſem:
Hoc diſcunt omnes ante Alpha & Beta puellae.

Rurſum JUVENAL. *Sat. XIV. v.* 203.

Au-

Horatius. Ceterum ſequentem verſum iidem, qui ſupra dicti, (ſi recentem eorum numero eximas Parriſinum,) Scaligerum ſecuti in omnibus, ſic proferunt:

Quem nemo ſanctus, nec honeſtus captat ab aere.

Novus vero ille Paraphraſtes Gallus, hunc in modum:

Quam nemo ſanctus, nec honeſtus captat habere.

Alciatus utramque verſum, Daumio recenſente, ſic legit:

Dilige denarium, ſed parce: dilige formam,
Quam nemo ſapiens vel honeſtus captat ab aere.

Jacobus Magnus, ex ejusdem recenſione, ita citat, uti & nos dedimus, prio-

P rem.

Aurum per medios ire ſatellites
Et perrumpere amat ſaxa *potentius*,
Ictu fulmineo. ——— ———

Horatius, *Carm. Libr. III. Od. XVI. v.* 9.

Non animo *Pietas*, *non illi* occurrit *Honeſtas*,
Cui nihil inmenſo *dulcius eſt pretio.*

Langius.

Methodus pecuniaria.

Magna quidem *virtus nummis* eſt *poſſe potiri*;
Scire uti, *major*; *maxima*, *velle frui.*

Owenus, *Libr. ad R. Audoin. Epig.* LXXXVIII.

Dives.

Deterior fio, fieri *dum ditior* opto:
Major me fieri molior, *haud melior.*

Idem, *Libr. ad Carol. Eborac. Epigr.* LXXXIII.

De vitiis & divitiis.

Nemo hominum vivit ſine crimine, ſive crumena:
Crimine rara ſuo plena *crumena caret.*

Idem, *Libr. ad G. Sidley. Epigr.* LII.

Opes inviſae merito ſunt forti viro;
Quia *dives arca veram laudem intercipit.*

Phaedrus, *Libr. IV. Fab. XI. v.* 1.

Intolerabilius nihil eſt, quam *dives avarus*,
Quam *ſtultus locuples*, quam *fortunatus iniquus.*

Palinoen. *Scorpii v.* 897.

O quam difficile eſt, opibus non tradere mores:
Quando *ſolent auro* tanta *ſubeſſe mala!*
Non bene conveniunt, nec in una ſede morantur,
Sancta fides & opum luxurioſus *amor.*
Non facile eſt, coeli *locupletem* tangere limen.
Coecus inutilium quem *coquit ardor opum.*

Reusnerus.

Eſt

rem. Qui & Sopholog. Libr. VI. Cap. XVIII. fol. 59. ſequentia addit: Illi enim parce denariorum formam diligunt, qui pro ſola *neceſſitate quaerunt. Sed formam illi deſiderant, qui denarios vendicant, non pro neceſſitate, ſed pro ſuperflua aviditate.* Haec usque huc & plura eo facientia e Barthio maximam partem deprompſit Daumius. Porro Diſtichon ſic emendaturus erat Boxhornius:

Dilige denarium, ſed parce dilige. Famam
Nam nemo ſanctus vel honeſtus captat ab aere.

In hoc, ſi non audacter minus, certe minus infeliciter, ac in reliquis. Sed deſtituimur auctoritatibus, uti jam dictum ante. Refellit Boxhornium, ad libros MSS. ſerio provocantem, per jculariter dictum aliquod Arntzenius, neque negat tamen ipſe: Voſſii Conlationes, Leidenſem Cod. tertium, Codicem itid. Turiceenſem & libros typis inpreſſos antiquiſſimos, ut Edit. Boill. Erasm. Grvph. Corder. Crue. aliasque praeferre *denarium* voci *denari*, quod & ipſe innuit, qui primus mutaſſe videtur, Scaliger. Sed neque in illius nos verba

Eſt via perplexis per longa meatibus antra,
Regia gemmatis qua panditur aurea valvis.
Ingentis Divae, paribus quae cum Jove ſummo.
Obtinet auſpiciis ſecti moderamina mundi. ——
Regina in mediis magnae penetralibus Aulae
Aurea tota, ſedet ſolio ſublimis in aureo,
Diffundens radiantem omni de corpore flammam.
Haec eſt *illa*, *cui famulatur maximus orbis:*
Diva potens rerum, *domitrixque* PECUNIA *fati*,
Telluris magnae Plutique ſacerrima proles.
Cujus adorati petierunt ſaepe Tyranni
Foedera, ſaepe ſuas ſpes damnavere repulſi.

JOANN. SECUNDUS, *Sylvarum Libr. I. Sylva I.*
Reginae Pecuniae *Regia. v.* 1. 25 & 32.

Multos praecipitans in aperta incendia cogit,
Nec patitur vitare focos, quibus *aeſtuat aurum*,
Quod petit arſurus pariter ſpeculator avarus.

PRUDENTIUS, *Phychomachiae v.* 418.
in Avarit. & Largitatis pugna.

Nec parcit propriis *amor inſatiatus habendi.*
Pignoribus, *ſpoliat*que *ſuos* fames impia *natos.*

Ibid. v. 416.

Quis pectus *furor* ergo tuum percellit, *avare*,
Ut linquenda tibi ſic *bona*, laevus, *ames?*
Haec *fuge*, *quae ſervans*. ab eis *ſervabere nunquam:*
Serpentemque ſinu parce fovere tuo.
Perfidus hinc jam jam, procul hinc pellatur amicus;
Qui fugiente fugit proſperitate ſuum.

BILLIUS.

---

ba juravimus. Etiam Scriverio heic, quantum ad primum Diſtichi verſum, nobiſcum convenit; ſed ſequentem ei ita ſubnectit:

Qua nemo ſanctus nec honeſtus captat haberi.

Quam vero, quod & nos elegimus, pro *qua*, Scriverii, vel pro *quem*, Arnzenii, ex hujus ipſius recenſione: „ agnoſcunt Leidenſ. tertius & editi antiquiſſimi, ut Aug. Vind Euchar. Tremon. Pulmanni, Pariſienſes, Choueri, „ Florentinus, Boill. Eraſm. Gryph. & Crue. " Haec ejus verba ſunt, quibus omnibus ipſe tamen nil praeter ſimplex aliud opponit: *Exiſtimo.* Denique, licet nec ipſe prorſus tueri audeat, Amici ſui, celeberr. Viri conjecturam, Cannegieteri; ingenioſiſſima ea tamen eſt, quaeque hic agmen claudat, digniſſima:

Dilige te ornari; ſed parce dilige formam:
Quam nemo ſanctus nec honeſtus captat habere.

Nemo ſaltem erit, qui huic elegantiſſimae laudem nomenque detraxerit PARODIAE.

(V.)

QUUM FUERIS LOCUPLES, CORPUS CURARE MEMENTO.

AEGER DIVES HABET NUMMOS; SE NON HABET IPSUM.

'Αφνειὸς γεγονὼς, ἀμελὴς μὴ σώματος εἶναι·
Κέρμα ἔχει νοσέων γὰρ ὁ πλούσιος, οὐκ ἔχει αὐτόν.

Make much of one, when thou haſt Store of Pelf:
A rich Man ſick hath Caſh, but not himſelf.

Haſt du viel Geld und Gut/ ſo wart' und pflege dich.
Ein Reicher Kranker hat die Heller / und nicht ſich.

Bezorg in ziekte uw lyf, hebt gy veel gelt byeen.
Wat baat u 't gelt, als u 't gebruik is afgeſneên?

Servez vous de vos biens dans les béſoins du Corps:
Un Malade n'a rien, eût-il tous les tréſors.

SATURA FLORUM ALTERA.

Si ventri *bene*, ſi lateri *eſt*, pedibusque tuis, *nil*
Divitiae poterunt regales *addere* majus.

Horatius, *Libr. I. Epiſt. XII. v. 5.*

Si noles ſanus, curres hydropicus. ———

Idem, *Libr. I. Ep. II v. 34.*

Non domus & fundus, non aeris *acervus & auri*
AEgroto domini *deduxit corpore febres*,
Non animo curas. *Valeat poſſeſſor* oportet,
Si comportatis *rebus bene cogitat uti.*

Ejusd. Epiſt. v. 47.

Varians Lectio. *AEger dives habet nummum; ſed non habet uſum.* Rarior Lectio, & fortaſſe Weitzii tantum Conjectura. *Sed non habet ipſum.* Ita paullo antiquiores legerunt & ipſe quoque Erasmus, qui tamen feliciore

multo

FLOSCULI POETICI.

Qui nummos aurumque *recondit*, neſcius uti
Compoſitis, metuensque *velut* contingere ſacrum;
Si quis ad ingentem *frumenti* ſemper *acervum*
Porrectus *vigilet*, cum longo fuſte, *neque* illinc
Audeat eſuriens dominus *contingere granum*,
Ac potius *foliis* parcus *veſcatur amaris*;
Si poſitis intus Chii veteriſque Falerni
Mille cadis, (nihil eſt,) tercentum millibus, acre
Potet acetum; age, ſi & ſtramentis incubet,
Undeoctoginta annos natus, cui ſtragula veſtis,
Blattarum ac tinearum epulae, putreſcat in arca:
Nimirum inſanus paucis *videatur*, eo quod
Maxima *pars* hominum *morbo jactatur eodem.*
Filius, aut etiam haec libertus *ut ebibat heres*,
Dis inimice ſenex, cuſtodis, ne tibi deſit?
Pauper Opimius argenti poſiti intus & auri,
Qui Vejentanum feſtis potare diebus
Campana ſolitus trulla, vappamque profeſtis,
Quondam *lethargo* grandi *eſt oppreſſus*: ut heres
Jam circum loculos & claves laetus ovansque
Curreret. *Hunc medicus* multum celer atque fidelis
Excitat hoc pacto: Menſam poni *jubet*, atque
Effundi ſaccos nummorum: accedere plures
Ad numerandum. *Hominem ſic erigit*: addit & illud:
Ni tua cuſtodis, avidus *jam haec auferet heres.*
Men' vivo? Ut vivas igitur, vigila. Hoc ago: Quid vis?
Deficient inopem *venae te, ni cibus* atque
Ingens *accedat* ſtomacho fultura ruenti.
Quid ceſſas? Agedum, ſume hoc ptiſanarium oryzae.
Quanti emtae? *Parvo.* Quanti ergo? *Octo aſſibus.* Eheu!
Quid refert, morbo, an furtis pereamque rapinis?
Quisnam igitur ſanus? Qui non ſtultus. *Quid avarus?*
Stultus & inſanus! ——— ———

HORATIUS, *Libr. II. Sat. III. v.* 109. *&* 142.

Ultra haec *nitendum, ut vivamus corpore ſano:*
Quippe *valetudo* eſt *cenſu praeſtantior* omni.
Robuſtus foſſor rege eſt *felicior aegro.*

PALINGENIUS, *Leonis v* 753.

multo conjectura, veram, ſuo ex ingenio, jam adſecutus lectionem eſt, quam & confirmant Codd. Adi eos enumerantem Arntzenium. Auctor iterum Scriverii, utque adſolet, & ipſa mera tamen conjectura:

Dives habet nummos, aeger ſe non habet ipſum.

FLOSCULI POETICI.

Nimium ipſe eſt durus, praeter aequumque & bonum:
Et errat longe, mea quidem ſententia,
Qui *imperium* credat gravius eſſe, aut ſtabilius,
Vi quod fit, quam illud, quod amicitia adjungitur.
Mea ſic eſt ratio, & ſic animum induco meum:
Malo coactus qui ſuum officium facit,
Dum id reſcitum iri credit, tantiſper cavet;
Si ſperat fore clam, rurſum ad ingenium redit:
Ille, quem beneficio adjungas, ex animo facit:
Studet par referre: praeſens abſensque idem erit.
Hoc patrium eſt, potius conſuefacere filium,
Sua ſponte recte facere, quam alieno metu.
Hoc pater ac dominus intereſt. *Hoc* qui nequit,
Fateatur neſcire *imperare liberis.*

TERENTIUS, *Adelph. Act. I. Scen. I. v.* 39.

Clit. Immo ille fuit ſenex importunus ſemper: & nunc nihil magis
Vereor, quam ne quid in illum *iratus* plus ſatis faxit *pater.*
Chr. Fortaſſe aliquantum *iniquior erat*, praeter ejus libidinem:
Pateretur: Nam *quem ferret*, *ſi parentem non ferret ſuum?*
Hunccine erat aequum ex illius more, an illum ex hujus, vivere?

IDEM, *Heautontimor. Act. I. Scen. II. v.* 23. *&* 27.

Si tibi ſunt duri, *tolerando vince parentes:*
Si faciles, curam, ne moveantur, habe.

AULAEUS.

Cur virgam fugitis, *juvenes*, *frenumque timetis?*
Cum tot ab *his* artes ipſe *docetur equus.*

WEIOELIUS, *Ethica naturali.*

Ne (quaeſo) tremulo *Patri reſiſtas.*
Eſt moroſior, eſt avariorque,
Sed *hos canities*, petita cunctis,
Adducit comites perenne *ſecum.*
Qualis qualis erit, tamen *ferendus*
Eſt tibi, potius modeſtus ipſum,
Quam perverſus & obſtinatus, audi.

SCHOONHOV. *Embl. XL. ſ. ſ.*

Cl. Arntzenii, in iſtas quaeſtiones erumpentis: Sed quid *imperium* ad *verbera?* qualis haec oppoſitio? Sic, ratione duce, reſpondeo: Oppoſitio, ſane, liquida, quaeque in ipſos incurrat ſenſus, haec eſt: inter *verbera* paedagogi & parentis *verba*, ſed verba iracundiae aliquanto pleniora, quam aequitatis, & quae *imperium* magis ac tyrannidem, quam paternam prae ſe ferant indulgentiam Exempla nobis ejus rei ipſe ſuppeditat Arntzenius, quae vide ſupra in floſculis.

(VII.)

RES AGE, QUAE PROSUNT: RURSUS VITARE MEMENTO,

IN QUIBUS ERROR INEST, NEC SPES EST CERTA LABORIS.

Πρᾶττε τὰ ὠφελέοντα, πάλιν δέ γε ταῦτα φυλάσσου,
Οἷσι ὕπεστι πλάνη, μόχθοιο δὲ κῦδος ἄδηλος.

Look after Things of Profit, and eſchew
Thoſe apt to Errors, whence no Good enſue.

Was nüzlich iſt das thu' / und meide ſolche Sachen /
Die voll von Irrthum ſind / und falſche Hoffnung machen.

Bedryf wat nutbaar is: Onthoud u weêr van zaken,
Die zonder overleg de hoop onzeker maken.

Fais ce, qui te procure un légitime Fruit:
Abandonne le Reſte, &, ſur tout, ce qui nuit.

VARIANS LECTIO. *In queis error ineſt*: Binae Amſtelodamenſes Editt. ut, ſuperiore ſaeculo Janſſoniana, & nuperrime Arntzeniana. Quae poſterior tamen, & noſtrae his verbis cauſſae ipſa adteſtatur: IN QUIBUS

FLOSCULI POETICI.

Turpe eſt, *difficiles habere nugas*,
Et *ſtultus labor* eſt *ineptiarum*.

MARTIAL. *Libr. II. Epigr. LXXXVI.*
quod & Daumius h. l. citat.

Nonne placet *melius*, *certis confidere rebus?*
Eventus varios res nova ſemper habet.

CORNEL. GALLUS, *Eleg. II. v. 51.*

Certum eſt ad frugem applicare animum: quanquam ibi animo
Labos grandis capitur. *Boni* ſibi haec *expetunt*: *rem*, *fidem*;
honorem,
Gloriam & gratiam: hoc probis pretium eſt. ——

PLAUTUS, *Trinum. Act. II. Scen. I. v. 34*

Eſt modus in rebus, *ſunt certi* denique *fines*,
Quos ultra, *citraque nequit conſiſtere rectum.*

HORATIUS, *Libr. I. Sat. I. v. 106.*

Niſi utile eſt, *quod facimus*, ſtulta eſt gloria.
Nihil agere, quod non *proſit*, fabella admonet.

PHAEDRUS, *Libr. III. Fab. XVII. v. 12.*

Quae *bona ſunt facito*: *fuge* quae *mala* cumque videntur;
Maxima quaeſitae commoda pacis habes.

EOBAN. HESSUS, *in Paraphraſ. Pſalmi XXXIV. v. 15.*

Capeſſe recta, *curva vita*, dilige
Tranquilla pacis otia.

BUCHANANUS, *ad eumdem textum*, *verbis paucioribus*;
ſed brevius adhuc Hebraica veritas: סור מרע ועשה־טוב

Quis non *eſſe* putet *ſtultum*, *qui rebus omiſſis*
Utilibus propriisque, aliena & *inania quaerit?*

PALINGENIUS, *Virgin. v. 575.*

Stulti ſunt, qui *pro certis incerta ſequuntur*,
Et qui, *pro dubiis*, quae ſunt *manifeſta*, *relinquunt.*

IDEM, *Gemmor. v. 164.*

Seria ne ludis poſtponas, *commoda damnis.*
Quod ſupereſt rerum ſic ut egenus, habe.

SAMBUCUS, *tit.* Voluptas aerumnoſa. *p. 118.*

Ingenti ſtudio componit *aranea* telam,
Et tamen a cunctis *ſpernitur* illud opus.
Sic magnas *magno promis molimine nugas*
Dum vigilas ſtudiis, vane *Sophiſta*, tuis.

SCHOONHOVIUS, *Emblem. LXIV.*

BUS *habent Editiones omnes antiquae*, quarum deinde, praeter duos MSS. Codd., ſex numero recenſet. Sufficit is nobis. Namque & hic *turpis labor eſt ineptiarum.*

(VIII.)

QUOD DONARE POTES GRATIS, NE VENDE ROGANTI:

NAM RECTE FECISSE BONIS, IN PARTE LUCRORUM EST.

Μὴ πώλει αἰτοῦντι, τὸ δοῦναι πϱοῖκα δύναιο·
Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ δρᾷν μέρος οὐ βραχὺ κέρδεος ἐςί.

Give at once asking what you ſafely can;
It's Part of Gains to help an honeſt Man.

Was du verehren kanſt / das gib / erſucht / dahin
Ohn Geld: Dann gutes thun den Guten / iſt Gewinn.

Het geen gy ſchenken kunt, zoek daar geen voordeel in:
Den goeden goedt doen, is te reek'nen voor gewin.

Pouvant donner gratis, n'expoſez rien en Vente:
Faire du bien aux Bons, eſt la plus ſûre Rente.

Varians Lectio. *Quod donare potes, gratis concede roganti.* Haec ſe probavit lectio noviſſimis Editoribus, & Pariſino illi Abbati, Salmoni & Arntzenio Rectori: De qua jam ante monuerat Scaliger: „ Haec eſt, inquiens, „ vulgata lectio, & quidem inepta, quae impoſuit metaphraſtae (Graeco ſcil. „ Planudi.) Pithoeana optime: *ne vende roganti*". Sic ille. Cui, in majorem rei fidem, quamvis ſibi ipſe contrarius, ſequentia Arntzenius adnectit: „ *Ne* „ *Vende* exhibet quoque Coll. Voſſ. Vet. Reg. ut & Editiones quaedam re- „ centiores". Antiquus adſcribit alteram, de Codicibus tamen quibusdam

ipſe

FLOSCULI POETICI.

Quod *bonis* bene *ſit beneficium*, *gratia* ea *gravida eſt bonis.*

PLAUTUS, *Captiv. Act. II. Scen. II. v.* 108.

Nil negat, & *ſeſe vel non poſcentibus offert.*

CLAUDIANUS, ſed ironice, *in Eutropium Libr. II. v.* 365.

Obvia *pauperibus ſit tua larga manus.*

APHERDIANUS, *Tom. I. Delit. Poët. Belg.*

Munera ſi *gratis dederis*, ſi *laetus* amicis,
Toller divitias has tibi nulla dies.

OWENUS, *Ethicor & Politicor. I. Epigr. LXXXVII.*

Qui bene *divitias inopi donabit* amico,
Hic *omni* felix *sempore dives erit.*
Ille Deo ſimilis, qui dat bene munera laetus:
Qui repetit foenus, foenoris officio eſt.
Nullum majus *erit lucrum*, quam *paſcere egenos:*
Foenore nam *grandi centupla dona feres.*

IDEM, *ibid. Epigr. LII. LXXXIV. & LXXXV*

Munera ne *numera*, miſeris quaecumque dediſti:
In coelis *numerat*, *munerat* illa Deus.

IDEM, *Libr. ad Car. Eborac. Epigr. LXXIII.*

Divitias aliis ſi quis communicat amplas,
Non ſit pauperior, *ſtasque benigna manus.*
Diſpereant, quorum nummi pro numine habentur,
Vicinisque negant omine fontis aquas.

SAMBUCUS, *tit.* Benignitas. *p.* 37.

Dandi ſaepe *modus facit*, ut *graviora repulſis*
Munera ſint nobis ac benefacta tua,

ANON.

AEnigma.

Dic mihi quid majus fiat, quo plurima demas?

PONTANUS, *interrogabat* (a).

Quo tibi plus demas, *laus* tua *major* erit.

Reſpondebimus nos.

(a) Cui reſponſum tunc erat ab amico:
Pontano *demas carmina*, *major erit.*

ipſe dubius. Alii ejus Codd. cum Scriverio: *praeſtare* donandi verbo praetulerunt. Porro: „Quid *donare* ſit, ait, ſcio; non autem, quid *gratis donare*". Mirum, per quem a Summis donantur Brabeutis, & gratis donantur, tot ſemeſtria adoleſcentibus praemia, cum ipſum *gratis donare* ignorare: Quaſi omnis jam e Lario proſcriptus eſſet Pleonaſmus. *In parte lucroſum eſt.* Licet a quinque ſervatum Codd. totidemque & pluribus non infimae notae Editionibus, merito tamen proſcribendum eſt.

IX.

(IX.)

QUOD TIBI SUSPECTUM EST, CONFESTIM
DISCUTE, QUID SIT.

NAMQUE SOLENT, PRIMO QUAE SUNT
NEGLECTA, NOCERE.

Ἤν τι ὑποπτεύησθα, παραυτίκα τοῦτο ἔταζε·
Καί γ' εἴωθε τὸ μὴ πρώτως βασανισθὲν ἀᾶσαι.

Search quickly what it is, that thou ſuſpecteſt;
Things oft do Harm, which thou at firſt neglecteſt.

Durchgründ' es ohngeſäumt/ was dir verdächtig ſcheint:
Oft wird / was erſt verlacht/ zu ſpät hernach beweint.

Is u een zaak verdagt, verneem ſtrak wat die zy:
Verzuimt gy 't in 't begin, het brengt u ſchade by.

Tâchez d'aprofondir, ſans délai, tout Soupçon.
Souvent eſt un grand Mal, ce qu'on eſtimoit bon.

FLOSCULI POETICI.

Dum licet, & modici tangunt praecordia motus;
Si piget, in primo limine ſiſte pedem.
Opprime, dum *nova* ſunt, ſubiti mala *ſemina morbi*,
Et tuus incipiens ire reſiſtat equus.
Nam *mora dat vires:* teneras mora percoquit uvas,
Et validas ſegetes, quae fuit herba, facit.
Quae praebet latas *arbor* ſpatiantibus umbras,
Quo poſita eſt primum tempore, *virga fuit*.
Tunc poterat manibus ſumma tellure revelli;
Nunc *ſtat in immenſum viribus aucta ſuis*.

OVIDIUS, *Remed. Libr. I. v.* 79.

Principiis obſta: ſero medicina paratur,
Cum mala per longas convaluere moras.
Sed propera: nec te venturas differ in horas.
Qui non eſt *hodie*, *cras minus aptus* erit.

Ibid. v. 91.

Stultorum incurata *pudor malus ulcera celat.*

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVI v.* 24.

Helleborum fruſtra, cum jam cutis aegra tumebit,
Poſcentes videas: *venienti occurrite morbo.*
Et quid opus Cratero magnos promittere montes?
Diſcite, *ô miſeri*, & *cauſſas cognoſcite rerum.*

PERSIUS, *Sat. III. v.* 63.

Quae *nocitura* putas, *cohibe:* nam Occaſio calva eſt,
Seroque praeviſis ſaepe *feneſtra patet.*

SAMBUCUS, *tit.* Remedium tempeſtivum. *pag.* 51.

In minimis etiam vis eſt: *mora* quaelibet *ingens*,
Nî videas, praeter ſpem *remoratur opus.*

IDEM, *tit.* Nihil negligendum. *p.* 103.

Ubi quid *timetur*, *cautio nunquam nocet.*

MURETUS, *in Jul. Caeſ.*

X.

(X.)

QUUM TE DETINEAT VENERIS DAMNOSA VOLUPTAS,
INDULGERE GULAE NOLI, QUAE VENTRIS AMICA EST.

Εἰ κάτοχος δελέασσιν ἐνίσχῃ τῆς Ἀφροδίτης,
Μαργοσύνῃ μὴ νικῶ ἑταίρῃ τῶν ὑπὸ γαςρί.

Wen unto Venery thy Thoughts do tend,
Take heed of Gluttony, thy Belly's Friend.

Nicht ſchwelge / wann dich nicht die Venus ſoll verſehren:
Der Kehle Lüſternheit pflegt Fleiſches-Luſt zu nähren.

Indien gy voelt uw hart door Venus luſt beheeren,
Zoo zyt niet gulzig, dat den welluſt zou vermeeren.

Vivement aſſailli par la Concupiſcence,
Dans la Sobrieté cherchez la Continence.

Varians Lectio. *Ventris damnoſa voluptas.* Scriverius, & quae ſequuntur: *Veneris damnoſa voluntas.* Aut: *damnoſa libido.* Singularia tantum quaedam exempla habent. Ceterum de vocibus: *Ventris amica* conjecturam Scali-

FLOSCULI POETICI.

Non haec *immodico contraxi damna Lyaeo.*
Scis, mihi quam ſolae paene *bibantur aquae.*
Non epulis oneror. —— —— ——
Nec vires adimit VENERIS DAMNOSA VOLUPTAS.
Non ſolet in moeſtos illa *venire* toros.
OVIDIUS, *Libr. I. de Ponto, Eleg. XI. v. 29. &c.*

Sperne voluptates: *nocet emta dolore voluptas.*
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. II. v. 55.*

Eſt virtus, placitis *abſtinuiſſe* bonis.
OVIDIUS, *Heroid. Epiſt. XVII. v. 98.*

Qui ſtudet optatam curſu contingere metam,
Multa tulit, fecitque puer: ſudavit & alſit:
Abſtinuit Venere & vino. —— ——
HORATIUS, *Art. Poët. v. 412.*

Verbum, hercle, hoc verum erit:
SINE CERERE ET LIBERO FRIGET VENUS.
TERENTIUS, *Eunuchi Act. IV. Scen. V. v. 6.*

Ergo *vita* animi *eſt*, in primis *ponere* turpi
Fraena voluptati & VENTREM VENEREMQUE *domare.*
PALINGENIUS, *Capric. v. 684.*

Nox & AMOR, VINUMQUE nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore vacat, LIBER AMORQUE metu.
OVIDIUS, *Am. Libr. I. Eleg. VI. v. 59.*

*Vina*que cum *bibulas ſparſere Cupidinis alas*:
Et VENUS *in* VINIS, *ignis in igne fuit.*
IDEM, *Art. am. Lib. I. v. 233. & 244.*

Nec Veneris, nec tu vini capiaris amore:
Uno namque modo VINA VENUSQUE nocent.
Ex notis ad h. Diſt. ARNTZENIANIS.

Vipera jejunis hominum *conſperſa ſalivis*
Expirat, medicis ſi ſit habenda fides.
Sic *laſciva caro, ſi tractes durius* illam,
Concidet, & Mentis *ſub juga colla dabit.*
SCHOONHOV. *Embl. LVII.*

Scaligeri, ne dicam futilem, aſt inutilem, merito removit, meaque pariter ex ſententia, rectiſſime confutavit Arntzenius, quem, ſi lubet, adi.

XI.

(XI.)

QUAE TIBI PROPONAS ANIMALIA CUMQUE TIMERE;
UNUM PRAECIPIO TIBI PLUS HOMINEM ESSE TIMENDUM.

Ei φρεσὶ σῇσιν ἄρηρε τὰ θηρία πάντα φοβεῖσθαι·
Τρέσσαι ἕν᾽ ἄνθρωπον κέλομαι περιώσια πάντων.

When thou doſt think to fear all Beaſts there 's Need,
I charge thee, that of Man thou take great Heed.

Was du geſonnen ſeyſt zu ſcheuen vor ein Thier;
So ſiehe ſonderlich dich vor dem Menſchen für.

Laat u, wat dier het zy, nog zoo verſchriklyk wezen:
Bevat gy 't wel, de menſch alleen is meer te vreezen.

Des tigres & lions, loups raſſemblés: en Somme,
De tous les Animaux le plus à craindre, eſt l'Homme.

VARIANS LECTIO. Mutilum erat, ex omnium conſenſu doctorum Virorum, hocce Diſtichon. Quum igitur neceſſario aut plane expungendum eſſet, id quod jam voluerunt alii, aut aliqua ratione caſtigatum, ſaniori reſtituendum ſenſui; Vidimus id poſterius commode effici poſſe, ope unius voculae: *Quaecumque*, per Tmeſin, quae ſolemnis ipſi eſt, diviſae. Ita retinuimus, condemnatum jam ad ſpongiam, a doctiſſimis Viris, rei quaſi difficultate abſterritis, quae certe tanti non erat, ut de ejus correctione prorſus eſſet deſperandum. Ceterum abſurditatem lectionis vulgatae, quae erat:

Quum tibi proponas animalia cuncta timere

Jam ante nos Vir praeclarus oſtendit, Otto Arntzenius: „ Si cuncta, inquiens, ergo etiam animalia meticuloſa & fugientia humanum conſpectum,
„ ut

FLOSCULI POETICI,

Cervus nemoroſis excitatus latibulis
Ut venatorum fugeret inſtantem necem,
Coeco timore proximam villam petit,
Et opportuno ſe bovili condidit.
Heic bos latenti: Quidnam voluiſti tibi,
Infelix ultro qui ad necem cucurreris,
Hominumque tecto ſpiritum commiſeris!

PHAEDRUS, *Libr. II. Fab. VIII. v. 1.*

—— Cruor & validis in nos directa lacertis
Oſtendunt aliquem, tela: FUISSE VIRUM.
BRUTA licet ſoleant ANIMALIA jure TIMERI:
OMNIBUS EST ILLIS PLUS METUENDUS HOMO.

AVIENUS, *Fab. XVII. v. 17.*

Homo ſemper in os fert aliud, *aliud cogitat.*
Ἄνθρωπος ἄλλο φθέγγετ' ἄλλο δ' ἐννοεῖ.

P. SYRUS & SCALIGER.

Pernicies homini quae *maxima? Solus homo* alter.

BIAS *Prieneus, ap.* AUSON. *in VII, Sapp.*

Ut jugulent homines, ſurgunt de nocte latrones:
Ut te ipſum ſerves, non expergiſceris? ——

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. II. v. 32.*

Quid referam, quot *damna homini* perſaepe *venire*
Culpa hominum ſoleant? Adeo, ut *fera nulla magis* ſit
Formidanda illi, quam ſemine natus eodem.

PALINGENIUS, *Virgin. v. 789.*

„ ut lepores, aviculas, a quibus ne quidem puellae & pueri metuunt". Ea vero jam corruit, ubi legimus: *Quaecunque tibi timere proponas*, vel, ut eſt in quibusdam Codd. *praeponas.* Sequentem verſum alii ita dederunt:

Unum hominem tibi praecipio plus eſſe timendum.

Male, nam ſic Emphaſis foret in vocibus: *unum hominem*, quaſi de unico ſermo eſſet. Uti fere Graece reddidit Scal. „ Aliter Scriverius: *Unum percipiet* „ *h. p. e. t.* Qua auctoritate neſcio: (iterum ſunt verba noſtri hic omnino „ Arntzenii:) hoc ſcio, ubique Auctorem meum praecepta praeſcribere, non „ autem, quid rerum uſus doceat, monere. — *At, hercule, homini plurima ex* „ *homine ſunt mala.* Veriſſime!" Et, ſi *veriſſime*; quare tam facile abjiciendum Diſtichon erat, idem prorſus dicens?

(XII.)

QUUM TIBI PRAEVALIDAE FUERINT IN CORPORE VIRES,

FAC SAPIAS: SIC TU POTERIS VIR FORTIS HABERI.

Ἢν σοι ἐναχμάζῃ ςιβαρὸν σθένος ἐν μελέεσσιν,
Τοῦ φρονέειν μελέδαιν'· ὅυτως ἀνδρεῖος ἀκούσεις.

If thou in Strength of Body doſt ſurmount,
Be wiſe; thus Men will valiant thee account.

Biſt du von Leibe ſtarck/ ſo ſey auch klug von Sinnen:
So wirſt du recht ein Mann geheiſſen werden können.

Zyt gy van lichaam ſterk en ongemeen van krachten,
Zyt wys, zoo zal men u met recht voor dapper achten.

D'un tempérament fort ſi vous ſentez l'Effêt;
Joignez-y la Sageſſe, & vous ſerez parfait.

VARIANS LECTIO. *Fac ſapias animo poteris ſic fortis haberi.* In paucioribus. Al. *Fac ſapias animo, & poteris vir fortis haberi.* Utraque tamen notatu digna,

FLOSCULI POETICI.

Quippe *manu fortes* (nec ſunt tibi Marte ſecundi)
Conſiliis ceſſere meis. Tibi *dextera bello*
Utilis, ingenium eſt, quod *eget moderamine* noſtro.
Tu *vires ſine mente* geris: mihi cura futuri eſt.
Tu pugnare potes: pugnandi tempora mecum
Eligit Atrides. *Tu* tantum *corpore prodes:*
Nos animo. Quantoque, ratem qui temperat, anteit
Remigis officium, quanto dux milite major,
Tantum ego te ſupero. Nec non in corpore noſtro
Pectora ſunt potiora manu: Vigor omnis in illis.

ULYSSES *ad Ajacem*, *apud* OVIDIUM, *Libr. XIII. Metam.* v. 360

Quisnam igitur liber? *Sapiens ſibi*que *imperioſus:*
Quem neque pauperies, neque mors, neque vincula terrent;
Reſponſare cupidinibus, contemnere honores
Fortis & in ſe ipſo *totus teres atque rotundus*,
Externi ne quid valeat per laeve morari.
In quem manca ruit ſemper fortuna. ——

DAVUS *ad dominum*, HORATIUM, *Libr. II. Sat. VII.* v. 83.

Si fractus illabatur *orbis*,
Impavidum ferient ruinae.

HORATIUS, *Carm. Libr. III. Od. III.* v. 7.

Sed *te non* animis nec *ſolis viribus aequum*
Credere: Saepe *acri potior prudentia dextra.*

VALER. FLACCUS, *Libr. IV. Argon.* v. 621.

Praefulget ſapiens aliis, *ceu* ſideribus *ſol*,
Fortunae imperium tutus *contemnit*, & omnes
Calcat ſub pedibus conſtanti pectore caſus:
Quin etiam nullo mortis terrore movetur.

PALINGEN. *Leonis*, v. 890.

Omnia conando docilis *ſolertia vicit.*

M. MANILIUS, *Libr. I.* v. 95.

Plus Ratio, ſtulto *robore*, recta *valet*.

REUSNERUS.

---

digna, nec plane rejicienda: Melior ſed, mea ex ſententia, quae loco poſterior.

(XIII.)

AUXILIUM A NOTIS PETITO, SI FORTE LABORAS:

NEC QUISQUAM MELIOR MEDICUS, QUAM FIDUS AMICUS.

Ἢν κάμνῃσθα, μέτελθε νοσήλια σοὶ παρ᾽ ἑταίρων·
Οὐ πιςοῖο φίλου τις ἀμείνων ἐςὶν ἰητρός.

Beg Help of thy known Friends in any Grief;
No Doctor, like a Friend, can give Relief.

Wann dir's an etwas fehlt/ ſprich die Bekanten an:
Es iſt ein treuer Freund der Arzt/ ſo helfen kan.

Klaagtge over iets, gy moet hulp by bekenden vinden.
Geen beter artſeny, dan by getrouwe vrinden.

Employez votre Ami dans un tems difficile:
Bien plus qu'un Médécin, l'Ami nous eſt utile.

VARIANS LECTIO. *A. a. n p. ſi forte labores.* Aliqui Codd. *Ne quisquam m. M. q. f. a.* Unus tantum eorum,

FLOSCULI POETICI.

Decipitur nemo quidem, mea ſententia,
Qui ſuis *amicis narrat recte res ſuas.*

PLAUTUS, *Poenuls Act, V. Scen. VI. v. 1.*

Reddita confuſae nuper ſolatia menti,
Auxilium noſtris ſpemque tulere malis.
*Ut*que *Machaoniis* Paeantius *artibus* heros,
Lenito medicam vulnere ſenſit opem:
Sic ego mente jacens, & acerbo ſaucius ictu,
Admonitu coepi fortior eſſe tuo.
Et jam deficiens, *ſic ad tua verba revixi*,
Ut ſolet infuſo vena redire mero.

OVIDIUS, *e Pont. Libr. I, Eleg. IV. v. 3.*

O mihi non dubia cognite, Brute, *fide!*
Nam *cum praeſtiteris verum mihi ſemper amorem,*
Hic tamen *adverſo tempore crevit amor.*
Quique tuas pariter lacrymas noſtraſque videret,
Paſſuros poenam crederet eſſe duos.
Lenem te miſeris genuit natura, nec ulli
Mitius ingenium, quam tibi, Brute, dedit.

IDEM, *Libr. IV. Eleg. VI. v. 21.*

Firma valent per ſe, nullumque Machaona quaerunt:
Ad medicam dubius *confugit aeger opem.* ——
Viribus *infirmi*, *veſtro candore valemus*,
Quem mihi ſi demas, omnia rapta putem.

IDEM, *Libr. III. Eleg. IV. v. 7. & 13.*

Non *eſt in Medico* ſemper *relevetur ut aeger*:
Interdum docta plus valet arte malum.
Afferat *ipſe* licet ſacras *Epidaurius* herbas;
Sanabit nulla vulnera cordis ope.

IDEM, *Libr. I. Eleg. IV. v. 17. & 21.*

Quantae putatis eſſe vos *dementiae*,
Qui *capita veſtra* non dubitatis *credere*,
Cui calceandos nemo commiſit pedes?

PHAEDRUS, *Libr. I. Fab. XIV. v. 14.*

(XIV.)

QUUM SIS IPSE NOCENS, MORITUR CUR VICTIMA PRO TE?

STULTITIA EST, MORTE ALTERIUS SPERARE SALUTEM.

Εἰ σὺ ἐν αἰτίᾳ ἐσσὶ, τὶ θῦμα θάνοι σεῦ ἕκητι;
Σκαιὸν ἐν ἀλλοτρίῳ θανάτῳ βίου ἐλπίδ' ἀνάπλειν.

Why dies the Beaſt, when thou haſt done amiſs?
Safety therein to ſeek, great Fondneſs is.

Was würgſt du Opfer-Thier' in deiner Schuld und Noth?
Wer ſelbſt den Tod verwirkt / dem hilft kein fremder Tod.

Gy wilt uw welvaart door eens anders doot verwerven,
ô Dwaas! en daarom moet een Offer voor u ſterven.

Quoi? vous, le Criminel, immoler des Victimes?
Pourquoi ſacrifier l'Innocence à vos Crimes?

VARIANS LECTIO. *Stultitiae eſt, morte alterius ſperare ſalutem.* Singulare

FLOSCULI POETICI.

Siſte modum, Virgo, ſtabili potiere ſalute:
Fac modo polliciti conſcia templa colas.
Non bove mactato coeleſtia numina gaudent;
Sed quae praeſtanda eſt, & ſine teſte, *fide.*

OVIDIUS, *Heroid. Epiſt. XX. v.* 179.

Victima Pontificum ſecures
Cervice tinget: te *nihil attinet*
Tentare multa *caede bidentium*,
Parvos coronantem marino
Rore *deos*, fragilique myrto.
Immunis aram ſi tetigit manus,
Non ſumtuoſa blandior hoſtia
Mollibit averſos penates,
Farre pio, & ſaliente mica.

HORATIUS, *Libr. III. Od. XXIII. v.* 12.

Non quantum dederis; ſed quanta mente dediſti,
Penſandum eſt: *Placat victima parva Deum.*

OWENUS, *Ethic. I. Epigr. VIII.*

Dicite, Pontifices, in ſacro quid facit aurum? ——
Quin damus id *Superis*, de magna quod dare lance
Non poſſit magni Meſſalae lippa propago.
Compoſitum jus fasque animo, ſanctosque receſſus
Mentis *& incoctum generoſo pectus Honeſto?*
Haec cedo, ut *admoveam* templis, *& farre litabo.*

PERSIUS, *Sat. II. v.* 69 *&* 71.

Victimae ſi Te caperent, *dediſſem*
Victimam: Sed Te neque ſanguis hirci
Fuſus, aut ſacris holocauſta placant
Addita flammis.
Poenitens fraudum *ſcelerumque pectus*,
Spiritus fracti, mala cor peroſum:
Haec DEUM *placant*: *adhibe haec &* absque
Thure *litabis.*

BUCHANANUS, *ad Pſalm. LI. v.* 18 *&* 19.

lace & unius tantum Codicis exemplum. Vide Arntzenii recenſionem. Al. *Stultitia, in morte alterius ſp. ſal.* It. al. *in mortem.*

Q 4 XV.

(XV.)

QUUM TIBI VEL SOCIUM, VEL FIDUM QUAERIS AMICUM,

NON TIBI FORTUNA EST HOMINIS, SED VITA, PETENDA.

Εἴγε φίλον τινά σοι ζητεῖς, ἢ πιςὸν ἑταῖρον,
Οὐχὶ τύχην, μᾶλλον δ᾽ αὐτοῦ βίον ἀνδρὸς ἐρεύνα.

When you a Mate, or faithful Friend deſire,
Not after's Wealth, but after's Life enquire.

Wählſt du dir einen Freund zu deinem treuen Rath;
Sieh / was für Lebens-Art / nicht wie viel Gut / er hat.

Zoekt gy een metgezel voor u tot trouwen vrient,
Zie naar zyn leven om, niet of 't geluk hem dient.

Récherchant d'un Ami l'aimable Compagnie,
Sans égard pour ſes biens, examinez ſa Vie. *

* *Examinez ſa Vie.*] Exprimit maxime Graecum Scaligeri textum : *βίον ἀνδρὸς ἐρεύνα. Inquire in vitam hominis.* Quocum & Teutonica utraque conſentit Metaphraſis : Uti fere ex Germanicis defluxere Belgica.

Varians Lectio. Praetermiſſis, pro more noſtro, ſcribarum vel librariorum mendis, quale eſt : *vel fidum Amicum quaeris*; hoc notandum eſt : alios ita diſtinxiſſe : *Non tibi fortuna eſt, hominis ſ. v. p.* Alios verbum ſubſtantivum,

FLOSCULI POETICI.

Poſtera ***lux*** oritur multo ***gratiſſima***, namque
Plotius & Varius Sinueſſae, Virgiliusque
Occurrunt: ***Animae***, quales neque ***candidiores***
Terra tulit, neque queis me ſit devinctior alter.
O ***qui complexus***, *& **gaudia quanta*** fuerunt!
NIL EGO CONTULERIM JUCUNDO, SANUS, AMICO.

HORATIUS, *Libr. I. Sat. V. v.* 39.

Dulcis inexpertis ***cultura potentis amici***:
Expertus metuit. —— —— ——

IDEM, *Libr. I. Epiſt. XVIII. v.* 86.

Vive ſine invidia, molleſque inglorius annos
Exige: ***amicitias & tibi junge pares***.

OVIDIUS, *Triſt. Libr. III. Eleg. IV. v.* 43.

Cura, quid expediat, prior eſt, quam quid ſit honeſtum,
Et ***cum fortuna*** ſtatque ***cadit***que ***fides***.
Nec facile invenies multis in millibus unum,
Virtutem pretium qui putet eſſe ſui.
Ipſe decor recti, facti ſi praemia deſint,
Non movet, & gratis poenitet eſſe probum.
Nil, niſi ***quod prodeſt***, ***carum eſt***. En detrahe menti
Spem fructus avidae; nemo petendus erit.
At reditus jam ***quisque*** ſuos amat, & ***ſibi quid ſit***
Utile, ſollicitis ***computat*** articulis.
Illud ***Amicitiae*** quondam venerabile ***nomen***
Proſtat, & in quaeſtu ***pro meretrice*** ſedet.

IDEM, *d. Pont. Libr. II. Eleg. III. v.* 7.

Aurum, & ***opes***, & rura frequens ***donabit amicus***:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

MARTIALIS, *Libr. VIII. Epigr. XVII. v.* 9.
tu vide totum.

Quem tibi ***divitiae peperere***, ***eſt falſus amicus***,
Argentum, ***non te diligit*** ille, tuum.

OWENUS, *Ethicor. I. Epigr. LXXI.*

Firmior aequales inter concordia ſemper:
Si tibi vis ſocium jungere, ***junge parem***. AULAEUS.
In magnis non tuta fides praeluſtria vites,
Vive tibi & paribus jungere te ſtudeas.
Nam miſerum eſt, tali ſocio ſe jungere, de quo,
Si noceat, nunquam ſit tibi, poſſe queri.

SCHOONHOVIUS, *Emblem. LVIII.*

tivum, ſed hoc loco, ſi usquam alibi, male omiſiſſe. Scriverium pro *peterea* ſubſtituiſſe: *putanda*; ut ſenſus ſit: vita tibi, qualis ea; non quae ſit hominis fortuna, tecum reputandum eſt ac penſitandum.

(XVI.)

UTERE QUAESITIS OPIBUS: FUGE NOMEN AVARI:
QUID TIBI DIVITIAE, SI SEMPER PAUPER ABUNDAS?

Τῶν σαυτοῦ κτεάνων εὖ πάσχειν· μηδ᾽ ἔσο κίμβιξ·
Τίς προκοπὴ πλούτοιο, πενητεύοντά σε πλουτεῖν;

Shun Niggard's Name in uſing thy old Store;
What good doth Wealth, if wealthy thou be'ſt poor?

Fleuch dieſen Namen: Karg; laß dich dein Gut ergetzen.
Biſt du bey Reichthum arm, was machſt du mit den Schätzen?

Gebruik (hoe kan de naam van gierig u behagen?)
Uw goedt. Wat baat het u, zoo ge armoê zult verdragen?

Uſez de votre bien; Fuïez le Nom de chiche:
Plongé dans la Miſère, à-quoi ſert d'être riche?

VARIANS LECTIO. *Sed fuge.* Craſſiſſimae erat ignorantiae: Quin copula potius, quam ea diſtinctione opus male ſedula. *Quid tibi divitiae proſunt, ſi pauper abundas?* Vulgatum id in Editt tantum non omnibus: Niſi quod Planudes αἰεὶ in tranſlatione ſua clare expreſſerit, & Scaliger etiam ſuo in Codice, itemque Arntzenius in ſuorum aliquibus, ut Leid. I. & Turic. Cod. invenerit: *ſi ſemper pauper abundas.* Nec improbarem, ſed pariter & ipſe elige-

FLOSCULI POETICI.

Nunc in Ariſtippi furtim praecepta relabor,
Et *mihi res*, *non me rebus*, *ſubmittere conor.*
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. I. v. 18.*

Di tibi *divitias* dederant, *artemque fruendi.*
IDEM, *Epiſt. IV v. 7.*

Quo mihi *fortunas*, *ſi non conceditur uti?*
Parcus, ob heredis curam, nimiumque ſeverus,
Aſſidet inſano. Potare & ſpargere flores
Incipiam, patiarque vel inconſultus haberi.
IDEM, *Epiſt. V. v. 12.*

Sic, *qui pauperiem veritus*, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet *improbus*, atque
Serviet aeternum, *quia* parvo *neſciat uti.*
IDEM, *Epiſt. X. v. 39.*

Quid mihi fortunae tantum? Quid regna, *ſine uſu?*
Quid nisi *poſſedi dives avarus opes?*
OVIDIUS, *Amor. Libr. III. Eleg. VII. v. 49.*

Quid mihi divitiae, quarum *ſi demſeris uſum*,
Quamvis largus opum, *ſemper egenus ero?*
Efficior cuſtos rerum magis ipſe mearum,
Conſervans aliis, quae periere mihi.
Sicut in auricomis pendentia plurimus hortis
Pervigil obſervat non ſua poma draco.
CORNEL GALLUS, *Eleg. I. v. 181.*

Sed *quo divitias* haec per tormenta coactas?
JUVENALIS, *Sat. XIV. v. 135.*

Divitias non dives *habet*; *ſed habetur* ab illis.
Non eſt poſſeſſor nummi; ſed poſſidet ipſum
Nummus, —— —— —— ——
ALANUS *de Inſulis*, *Planctus naturae Metro VII. v. 54.*

Non vis, ut modico major pede calceus extet;
Cur tibi *quaeris opum plus*, tibi *quam ſit opus?*
OWENUS, *Libr. III. Ad Carol. Eboracenſ. Epigr. LV.*

eligerem Janſſonio-Amtzenianum illud: *Quo tibi divitias*, niſi id a Codd auctoritate nondum ratum firmumque ſatis, animadverterem. *Quo* enim expreſſe in nullo inventum Cod. *divitias* liquidò tantum in uno, ſed addito: *Quid tibi.* Singulorum igitur ex fragmentis & centonibus haud inſcite conſuit Vir doctiſſ. *Quo tibi divitias?* Neque id tamen plus aliudve dicit recepta nobis lectione. Iſti Juvenalis pracit, huic Cornelius Gallus. Vid. Floſculos

XVII.

(XVII.)

SI FAMAM SERVARE CUPIS, DUM VIVIS, HONESTAM,

FAC FUGIAS, ANIMO QUAE SUNT MALA, GAUDIA VITAE.

Ἢν τηρεῖν ἐθέλησθα διὰ ζωῆς κλέος ἐσθλὸν,
Φεῦγε νόου φυλακαῖσι βίου κακόχαρτα δέλετρα.

If, while thou liv'ſt, thou would keep a good Name,
Deteſt thoſe vicious Pleaſures which breed Shame.

Soll dir ein gutes Lob biß an das Ende bleiben/
So muſt du böſe Luſt des Lebens von dir treiben.

Wilt gy uw' goeden naam behouden al uw leven,
Zo zy de booze luſt ver van u af gedreven.

Soigneux de conſerver la ſaine Renommée,
Fuïez les faux plaiſirs, où l'Ame eſt dégradée.

VARIANS LECTIO. *S. f. ſ. c. dum vivis honeſtum.* In unico Cod. ſic expreſſum, inventum eſt: Forte, quae id notavit, ex Arntzenii recenſione, poſterior manus, imitandum in eo ſibi illud propoſuit: *dulce ridentem* &c: *dulce loquentem* Horatii. Quod reliquum eſt, noſtra hac in poſteriori verſu

Diſtichi

FLOSCULI POETICI.

Veſtibulum ante ipſum, *primis*que *in faucibus Orci*,
Luctus & ultrices poſuere cubilia Curae:
Pallenteſque *habitant* morbi, triſtiſque Senectus:
Et metus, & maleſuada Fames, & turpis Egeſtas;
Terribiles viſu formae, Letumque, Laborque:
Tum conſanguineus Leti Sopor, & *mala mentis*
Gaudia, mortiferumque adverſo in limine Bellum:
Ferreique Eumenidum thalami, & Diſcordia demens;
Vipereum crinem vittis innexa cruentis.

Virgilius, *AEneid. Libr. VI. v.* 273.

Utile propoſitum eſt, *ſaevas extinguere flammas*,
Nec ſervum vitiis pectus habere tuum.

Ovidius, *Remed. Am. Libr. I. v.* 53.

—— —— —— —— Adſpice late
Florenteis quondam, luxus quas verterit urbes?
Quippe *nec ira Deum tantum, nec tela, nec hoſtes*;
Quantum ſola noces, animis illapſa, Voluptas.
Ebrietas tibi fida *comes*, tibi *Luxus, & atris*
Circa te ſemper *volitans Infamia pennis.*

Silius Italic. *Bell. Pun. Libr. XV. v.* 92.

—— —— *Illecebras omnes fuge* corporis, *atque*
Frena Voluptati duriſſima pone. Voluptas
Improba perniciem ingentem mortalibus affert.
Nil magis adverſum eſt Virtuti: Tendere ſurſum
Nititur aſſidue *cognata ad ſidera Virtus*;
Contra inimica polo ſemper *petit ima Voluptas.*

Palingenius, *Sagittarii v.* 788.

Ecquid (enim) *petulantem* avidumque *morabitur* ultra,
Quin ſtupret, rapiat, jugulet, perimatque veneno,
Dum jubet ingenitus *furor, & Regina Voluptas?*
Nam *quocumque* animi *protruſerit impetus atrox*,
Illic votorum finis, *ſuprema*que *meta eſt.*

Poliniacus, *Anti-Lucret. Lib, I. pag.* 8.

Diſtichi obſervata diſtinctione, idem omnino expromimus, quod ſanctus ait Imperatoris noſtri Legatus: *ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς. 1. Petr. II, 11.*

XVIII.

(XVIII.)

QUUM SAPIAS ANIMO, NOLI RIDERE SENECTAM;

NAM QUICUMQUE SENET, SENSUS PUERILIS IN ILLO EST.

Ἀρτίφρων τελέθων μὴ δὴ χλεύαζε τὸ γῆρας·
Νηπιαχῶς φρονέει γὰρ, ὅτις μέτρον ἵκετο γήρως.

Mock not old Folks, if thou haſt any Brain;
For he that's old, grows childiſh once again.

Laß Alte / biſt du weiß und klug / unausgelacht:
Weil Alter uns verzehrt und wieder kindiſch macht.

Beſchimp geen ouden, zoo gy wysheit blyft beminnen;
Wie oud geworden is, wort kinderlyk van zinnen.

Bel-eſprit indiſcret, qui raillez la vieilleſſe,
Songez que vous montrez bien plus de petiteſſe.

VARIANS LECTIO. *Quum ſapiens vivas, noli* &c. Merito rejectum a doctiſſ. Arntzenio.

Quum ſapis annoſam & : *Quum ſapias animo* } *noli ridere ſenectam.* Conjecturae erant doctorum Virorum.

Noli irridere ſenectam. Cui vulgatae fere lectioni Scriverius etiam & noviſſimus ille Pariſinus, ſubſcripſere.

Non quicunque ſenex, Scriverius audaciſſime & verba mutavit, & ſenſum.

Nam quicunque ſenex. Pariſ. nov. Iterum in eo, quod mireris, praeter primam

FLOSCULI POETICI.

Profecto *deliramus* interdum *ſenes.*

PLAUTUS, *Epid. Act. III. Scen. III. v. 21.*

Inſere Daphni pyros: carpent *tua* poma nepotes.
Omnia *fert aetas*, *animum quoque*. Saepe ego longos
Cantando puerum memini me condere ſoles;
Nunc oblita mihi tot carmina: Vox quoque Moerin
Jam fugit ipſa: lupi Moerin videre priores.

VIRGILIUS, *Ecloga IX. v. 50.*

Ipſi me *pueri*, atque ipſae ſine lite puellae
    Turpe putant dominum jam vocitare ſuum.
Irrident greſſus, *irrident* denique *vultum*,
    Et tremulum, quondam quod timuere, *caput.*
*Quum*que *nihil videam*, tamen *hoc ſpectare licebit*,
    Ut gravior miſero *poena ſit iſta* mihi.

CORNEL. GALLUS, *Eleg. I. v. 283.*

Eſt cani capitis fructus *reverenter amari:*
    *Contemtu*que *putat triſtius* eſſe *nihil.*

SAMBUCUS.

NE RISERIS SENECTAM:
SENECTA ET IPSA MORBUS.
Puer ſeneſcet olim:
Iterum, *ſenex*, *puer* ſis.
Huc tendit omnis aetas:
Haec noſtra meta vitae eſt:
Hic circulus laborum.

C. G. KORNIG.

Cuncta ruunt, caſuque ſimul *labuntur* eodem:
    Stultitia juvenum, *debilitate ſenum.*

ANONYM.

---

nam vocem, iidem ambo conſentiunt; ſed in diverſa abeunt ordinis ratione vocum binarum inſequentium: noſtrum ſervat Editor Gallus; inverſum, *puerilis ſenſus*, cum Scriverio, Opitius, Janſſoniana, aliaeq Editt. Porro Codd. habent quidam: *Nam quocunque ſene puerili ſenſus in illo eſt.* Alii: *Nam quocunque ſene ſ. p. i. i. e.* Quarum poſtremarum priore aliquis ex lectione, non ſine ingenio, imo luxuriante potius nimioque ingenio, iſtud ſubtiliſſime effinxerat:

Nam quicunque ſenex puerilis, ſenſus in illo eſt (ſcil. injuriae.)

XIX.

(XIX.)

DISCE ALIQUID: NAM, QUUM SUBITO FORTUNA RECESSIT;

ARS REMANET, VITAMQUE HOMINIS NON DESERIT UMQUAM.

Τεχνίδιόν τι μάθοις· Τῆς εὐτυχίης γ' ἀπιούσης,
Ἀνδρὶ μένει, καὶ ζῶντα τὸ τεχνίον οὐκ ἀπολείπει.

[— Μοῦσαι γὰρ ὅσους ἴδον ὄμματι παῖδας
Ἄχρι βίου πολιοὺς οὐκ ἀπέθεντο φίλους.
CALLIMACH.]

Get Learning; whereas Means ſuddenly quail,
Art tarries, and a Man will never fail.

Lern' etwas: Wann das Glück uns plötzlich hat begeben;
So läßt uns doch die Kunſt nicht eher / als das Leben.

Leer iets: want als Fortuin u ſchielyk heeft begeven,
Zo blyft de Kunſt, en zy verlaat noit 's menſchen leven.

Cultivez votre Eſprit, acquerez la Science:
Par-là de la Fortune on brave l'Inconſtance.

VARIANS LECTIO. *D. a. N. q. ſ. Fortuna recedit.* In quamplurimis invenias editis, quod & Cl. Arntzen. ſuo ſe in Leidenſi III. legiſſe teſtatur.

Nos

FLOSCULI POETICI.

Homo *doctus in ſe ſemper divitias habet.* ——
Simonide, tu ex opibus nil ſumis tuis?
Mecum, inquit, *mea ſunt cuncta.* Tunc *pauci enatant.* ——
Hunc litterarum *quidam* ſtudio deditus,
Simonidis qui ſaepe verſus legerat, ——
Ad ſe recepit, veſte, nummis, familia
Hominem exornavit. *Ceteri tabulam* ſuam
Portant, rogantes victum: quos caſu obvius
Simonides ut vidit: *Dixi*, inquit, *mea*
Mecum eſſe cuncta? vos quod rapuiſtis, periit.

PHAEDRUS, *Libr. IV. Fab. XXI. v.* 1. 13. 19. 23 &c.

Ergo *quod vivo*, duriſque laboribus obſto;
  Nec me ſollicitae taedia lucis habent:
Gratia, Muſa, tibi! Nam *tu ſolatia* praebes,
  Tu curae requies, tu medicina venis.
Tu dux & comes es. &c. —— ——

OVIDIUS, *Triſt. Libr. IV. Eleg. X. v.* 115.

Ars ipſa *inopiae portus* eſt mortalibus. ERASMUS.

Ars auri-, vitae praeſtans alimenta, *fodina eſt:*
  Ars victu nuſquam docta *carere ſinit.* LAUTERBACH.

Adverſus vim fortunae eſt *ars facta:* ſed *artis*
  Cum *fortuna* mala eſt, *ſaepe requirit opem.*
Diſce bonas artes igitur, *ſtudioſa juventus*,
  Quae certae ſecum *commoda ſortis habent.*

ALCIATUS, *Emblem. XCVIII. v.* 3.

Bonus atque *ſapiens utitur* recte *malis.* GROTIUS, *Sylv. ſacr.*

Dives es? in fauſta, ſi vis, *Doctrina* levamen:
  Pauper es? *in vili ſorte, juvamen* erit.

G. HORNIUS, *Epigrammatum Libr. II. citante* de St. Philip, *libro Gallico:* Je ne ſçai quoi, *T. I. p.* 69.

Divitiae pereunt, ſpecies quoque, robur, honores,
Cuncta cadunt: *Virtus* aeterna in tempora *durat*,
Quam *fortuna nequit*, nec tollere longa vetuſtas.
Ipſe tamen vidi numquam, & vix credere poſſum
Vel periiſſe fame, vel mendicaſſe diſertum,
Quem *ſi fortuna* interdum *conatur iniqua*
Obruere, auxilium Virtus feſtinat: *alumnos*
Protegit alma ſuos ſemper Doctrina, diuque
Non patitur miſeris urgeri caſibus: affert
Naufragio tabulam, qua tuti littora poſſunt
Spumoſos inter fluctus attingere nando.

PALINGENIUS, *Taurs v.* 347.

Nos cum ipſo reliquos illius Codd. itemque Janſſonianam Opitianamque ſequimur Editiones. Scriverius & Pariſinus novus unanimes iterum recedunt.

(XX.)

PERSPICITO TECUM TACITUS, QUID QUISQUE LOQUATUR:

SERMO HOMINUM MORES ET CELAT, ET INDICAT IDEM.

Ἄτλα λέγει τοι ἕκαςος ἀχὴν βασάνιζε σιωπῇ·
Ἤκα γὰρ μερόπων κεύθει λόγος, ἢ δ᾽ ἀπογυμνοῖ.

Obſerve with Silence what each Man doth ſay;
Speech doth Mens Manners hide, and them beway.

Was der und jener ſagt / ſchau' im Verborg'nen an:
Durch Sprechen wird das Herz bedeckt und kund gethan.

Doorzie ſtilzwygend by u zelf eens yders reden:
De ſpraak verbergt wel, maar ontdekt ook wel de zeden.

Sondez tacitément chacun, dans ſon Langage:
L'on diſcerne aux Diſcours le Fou d'avec le Sage.

VARIANS LECTIO. *Proſpicito tecum tacitus, q. q. l.* Editt. Florentina & Pariſ. noviſſima.

Al. *Perſpicito cuncta tacitus, quid q. l.* }
Al. *Proſpicito cuncta tacitus, quid q. l* } Utraque mendoſa.

Melior haec: *Proſpicito cuncta tacitus, quae quisque loquatur.* Ingenioſior quam verior: *Perſpice cunctando tacitus quid q. l.* Scriverii. Rarior, quae habet: *tacite.* Jam quod ad alterum Diſtichi verſum adtinet:

Ser-

FLOSCULI POETICI.

—— —— Neque enim, quum lectulus, aut me
Porticus excepit, deſum mihi: Rectius hoc eſt:
Hoc faciens, *vivam melius*: *Sic* dulcis amicis
Occurram. Hoc quidam non belle: Numquid ego illi
Imprudens olim faciam (*dicam*) *ſimile*? *Haec ego mecum*
Compreſſis agito labris. Ubi quid datur otîi,
Illudo chartis. —— —— ——

HORATIUS. *Libr. I. Sat. IV. v.* 133.

Sermo nota ingenii eſt: Quae quis ſua concipit intra
Pectora, ſaepe aliis, *indice voce*, refert.
Sermo notat mores &c, quae quis dicere ſuevit,
Eſt in confeſſo, quod facit iſta lubens.

AULAEUS & APHERDIANUS.

Index eſt *animi* SERMO MORUMque fidelis
Haud dubie *teſtis*: Quoniam *quiſque illa libenter*
Et crebro *loquitur*, *quibus oblectatur*: Arator
De bobus, raſtris, de vomere: Navita narrat
De velis, remis, de reſtibus atque carinis;
Miles equos memorat, gladios, haſtilia, pugnas:
Sic *obſcoeni homines plerumque obſcoena loquuntur.*

PALINGENIUS, *Ariet. v.* 194.
Imitatus illud notiſſimum:

Navita de ventis, de tauris narrat Arator:
Enumerat miles vulnera, paſtor oves.

DISTICH. *quod in proverbium abiit.*

Quisque, ut habet mores, ita judicat, atque ita fatur.

IDEM, *Palingen. Leon. v.* 77.

INDICIUM SUA CUIQUE LINGUA EST.

M. ANT. MURETUS.

Sermo etenim mores & celat & indicat idem. Ita legerunt, ut ipſorum arguunt verſiones, & Planudes & Scaliger, quamvis & iidem, tamquam in ipſo textu ſubintellectum, ſupplevere: *hominum*, *μυρίων*. Eodem modo ediderunt etiam Martinus Opitius in Germania, in Belgio Joannes Janſſonius, aliique. Nobiſcum faciunt ipſe Arntzenius in utroque, omnesque fere illius Codd. in poſtremo verſu, nec non Scriverius & recentior Pariſinus Editor ac Interpres, a vetuſtioribus, in eo, ſuis diſcedens popularibus. Unus tantum Cod. exhibuit: *celat ac judicat idem*, minus ſano, certe, cum judicio.

(XXI.)

EXERCE STUDIUM, QUAMVIS PERCEPERIS ARTEM:

UT CURA INGENIUM, SIC ET MANUS ADJUVAT USUM.

Ἄσκει τὴν μελέτην, εἰ καὶ τέχνην ἐδιδάχθης·
Ἡ μελέτη τὸν νοῦν, χεὶρ τὴν ἄσκησιν ἐθίζει.

Practiſe thine Art, thoug thou it underſtand;
As Care by wit, ſo Uſe is helpt by th' Hand.

Nim deſſen Uebung für / was dir vorhin bekandt:
Viel dencken ſchärft den Sinn; Kunſt wächßt durch ſtete Hand.

Pas op, al vat gy reeds de kunſt in uw verſtandt:
't Vernuft vint hulp aan 't vlyt, 't gebruik ook aan de Hant.

Qu'en l'Art le mieux apris, qu'en toute Diſcipline,
L'Exercice fréquent vous donne la Routine.

VARIANS LECTIO. *Ut cura ingenium, ſic & manus adjuvat ipſum*, κακιοῦ κόρκκος κακὸν ᾠοι, ſive infelix correctio pravae alterius lectionis: *adjuvat virum*, in Codd. quibusdam, quos vide ſis recenſentem Cl. Arntzenium. Nec magis probatur Editionis lectio Florentinae, Hellenismum quendam

FLOSCULI POETICI.

Dum vires annique ſinunt tolerate labores:
  Jam veniet tacito curva ſenecta pede.
Aut mare navigiis, aut vomere findite terram,
  Aut fera belligeras addite in arma manus.
Aut operam *Aoniis* viresque afferte puellis.
  Hoc quoque militia eſt: hoc quoque fecit opes.
Adde, quod eſt illis operum prudentia major:
  SOLUS ET ARTIFICES QUI FACIT, USUS ADEST.

OVIDIUS, *Libr. II. Artis, v. 659. cum ſqq. in meliorem ſenſum inflexis.*

Adde, quod *ingenium longa rubigine* laeſum
  Torpet, & eſt multo, quam fuit ante, minus.
Fertilis, aſſiduo *ſi non renovetur* aratro,
  Nil, niſi *cum ſpinis gramen*, *habebit ager.*
Tempore *qui* longo *ſteterit*, *male curret* & *inter*
  Carceribus miſſos *ultimus* ibit *equos.*
Vertitur in teneram cariem *rimisque dehiſcit*,
  Si qua *diu* ſolitis *cymba vacavit aquis.*

IDEM, *Triſt. Libr. V. Eleg. XII. v. 21.*

Cuncta *frequens uſus ſuperat praecepta* magiſtri:
  Ars imbellis, *ubi* crebrior *uſus abeſt.*

LAUTERBACHIUS.

Doctrina ſed *vim promovet inſitam*;
Rectique cultus pectora *roborant.*

HORATIUS, *Libr. IV. Od. IV. v. 33.*

Quid prodeſt homini theſaurus, conditus antro?
  Excolitur crebris uſibus ingenium.

DAN. MEISNERUS, *Sciagraphiae Coſmicae P. V. Emblem.* 1

Qui ſapit, EXERCET STUDIUM, PERCEPERIT ARTEM
  QUAMLIBET, INGENIUM CURA LABORQUE JUVAT.

REUSNERUS.

---

dam redolens:
  Sic cura ingenium, ſicut manus adjuvat uſum.
  Ὡς μελέτη τὸν νοῦν, ὡς χεὶρ ἄσκησιν ἰθίζει.
Ut eſt in poſteriore Scaligeri verſione.

(XXII.)

MULTUM VENTURI NE CURES TEMPORA FATI:

NON METUIT MORTEM, QUI SCIT CONTEMNERE VITAM.

Μὴ πότμοιο μερίμνα ἐπερχομένοιο τελευτήν·
Οὐ τρομέει τὴν μοῖραν ὁ τὴν ζωὴν ἀθερίζων.

Do not much dread the Time of future Death;
He fears it not, that knows to ſcorn his Breath.

Nicht ſorge was ſich mag in ſpäter Zeit begeben:
Der ſcheuet nicht den Tod / der wenig hält vom Leben.

Zorg niet te veel, wanneer u d'adem zal begeven:
Hy vreeſt niet voor den doodt, die niet veel geeſt om 't leven.

D'un Avenir fatal évitez les Soucis.
Ne craignez point la Mort, en aïant du Mépris.

De ſçavoir l'Avenir n'aïez aucune Envie:
L'on ne craint point la Mort, par mépris de la Vie.

VARIANS LECTIO. *Multum ne cures venturi tempora fati.* Daumius, multique Editores alii, quos inter & veterior Pariſienſis. Sed: *Ne multum cures venturi tempora fati.* Scriverius & noſtri aevi ille Pariſinus Paraphraſtes atque Editor. *Venturi ne cures multum t. f.* Duo Arntzenianorum Codd. ſed in-

FLOSCULI POETICI.

Felices errore ſuo, *quos ille* timorum
Maximus, *haud urget leti metus.* Inde ruendi
In ferrum * mens prona viris, *animaeque capaces*
Mortis: & *ignavum*, *rediturae parcere vitae.*
  * Scil. hoſtium.

LUCANUS, *Pharſ. Libr. I. v.* 459.

Quod nequeas vitare fugis? *Mors omnibus inſtat;*
  Nec formidanda eſt, *nec fugienda* tibi.

OWENUS, *Ethicor. I. Epigr. LXXXII.*

Vita voluptatis *brevis* eſt, vitaeque voluptas;
  Qui pariter *parvi pendit* utramque, *ſapis.*

IDEM, *Libr. III. Epigr. CXLVII.*

Mortuus ut vivas, *vivus moriaris oportet:*
  Adſueſce ergo *prius*, *quam moriare*, *mori.*

EJUSDEM *Libr. Epigr. XLIX.*

Qui bene praeteritos, ſine labe *peregerit annos*,
  Non horret mortis vulnera dira *pati.*

IDEM, *Ethic. I. Epigr. XXXI.*

Pejusque leto flagitium timet:
  Non ille pro charis amicis,
    Aut patria *timidus perire.*

HORATIUS, *Libr. IV. Od. IX. v.* 50.

Vitam quae faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, haec ſunt:
Res non parta labore, ſed relicta;
Non ingratus ager, focus perennis,
Lis numquam; toga rara; mens quieta;
Vires ingenuae; ſalubre corpus;
Prudens ſimplicitas; pares amici;
Convictus facilis; ſine arte menſa;
Nox non ebria, ſed ſoluta curis;
Non triſtis torus, & tamen pudicus;
Somnus, qui faciat breves tenebras.
Quod ſis, *eſſe velis*, *nihilque malis*;
Summum nec metuas diem, *nec optes.*

M. VALER. MARTIALIS *ad* JULIUM
MARTIALEM, *Libr.* X. *Epigr.* XLVII.
Edit. Schrevelii.

inſcite. Al. *Multum nec cures v. 1. f.* Et in ſequenti verſu: *Non timet is mortem q. ſ. e. v.* Uterque Pariſ. cum plur. al. Edd. Al. *Non mortem metuit.* Quare non etiam: *Mortem non metuit*; Ut ſint omnibus modis veluti a Medea quadam diſſecti membra Poëtae?

(XXIII.)

DISCE, SED A DOCTIS; INDOCTOS IPSE DOCETO:

PROPAGANDA ETENIM EST RERUM DOCTRINA BONARUM.

Μάνθαν' ἀπ' ἐμπείρων, σὺ δ' ἀπείρους ἐσθλὰ δίδαξον·
Ἐσθλῶν γὰρ διδαχὴν εἰς πολλοὺς δεῖ διαδοῦναι.

Learn thou of learned Men, th' Unlearnd of thee;
For thus muſt knowledge propagated be.

Den lehre / der nichts kan: Gelehrte laß dich lehren:
So muß ſich Wiſſenſchaft des Guten ſtets vermehren.

Leer van geleerden: Gy moet de ongeleerden leeren.
Dus zal de wetenſchap der dingen zich vermeeren.

Enſeignez l'Ignorant, en aprenant du Sage:
C'eſt ainſi que s'accroît des beaux Arts le Lignage.

Ou:

C'eſt ainſi que les Arts s'accroiſſent par l'uſage.

VARIANS LECTIO. *Propaganda etenim verum doctrina bonarum.* Ita verſum omnes fere dederunt, cum antiquiores, tum recentiores Editt. vix duobus exceptis. Namque &, ſi altera Pariſienſis habuit, recentior tamen

eſt

FLOSCULI POETICI.

——— : ——— *Vos exemplaria Graeca*
Nocturna *verſate* manu, verſate diurna.

HORATIUS, *Art. poët.* v. 268.

Diſce bonas artes moneo, Romana Juventus.

OVIDIUS, *Art. Libr. I.* v. 461.

Interea *Muſis*, *animus dum mollior*, *inſta:*
Et, *quae* mox *imitere*, *legas: nec deſinat* umquam
Tecum Graja loqui, *tecum Romana vetuſtas.*
Antiquos evolve duces. Adſueſce futurae
Militiae. Latium retro te confer in aevum.

CLAUDIANUS, *ad Honorium IIII. Cos.* v. 396.

Interea *puer* hic, quem fingimus, *ut ſapiens ſit*,
Graecis incumbat libris *pariterque Latinis.*

PALINGENIUS, *Capric.* v. 100.

Dum potes, ingenio florens concedit & aetas,
Excole, *quod cunctis commoda longa ferat.*
Pellantur nugae viles & inutile rerum
Sit procul hinc ſtudium: gloria vana ſubeſt.
In tenui labor eſt, quibus otia prava ſuperſunt:
Seque putant vitam praeter habere nihil.
Tempora ſic fugiunt, minimis ut vita gerendis
Deficiat: fruitor, dum ſinit ergo, bonis.

SAMBUCUS, *Epigr. tit.* Studium. *p.* 340.

Qui valet ingenio, *diſcendi*que *ardet amore*,
Ille ſuo vere tempore *doctus erit.*
Qui docet obtuſum & ſegnem, ſine fruge laborat,
In pertuſa ut qui dolia fundit aquam.

SCHELLENBERGIUS.

Quae noſti, *impertire libens*, faeilisque roganti
Eſto: *Quae neſcis*, *diſcere non pudeat.*

OWENUS, *Ethic. II. Epigr.* XXX.

Vitae *exempla docent* atque experientia *mores:*
Quod nemo addidicit, *nemo docere poteſt.*

LAUTERBACHIUS.

---

eſt illud iterum omiſit. Reſtituit vero ex optimis quibusque ſuorum Codd. Otto Arntzenius, cui & nos in eo facile obſequimur. Poſſet tamen & duorum adhuc aliorum aeque commode loco inſeri alterutro: at praevalet auctoritas.

(XXIV.)

HOC BIBE, QUO POSSIS, SI TU VIS, VIVERE SANUS:

MORBI CAUSSA MALI MINIMA EST QUANDOQUE VOLUPTAS.

Πῖνε τὸ μέτρον σοῦ, εἴ σοι φίλον ἔσθ' ὑγιαίνειν·
Ἡ γὰρ ἄγαν σπατάλη λυγρῆς νόσου αἴτιον ἐϛίν.

If thou thy Health regard, drink in good Meaſur;
Many an ill Diſeaſe proceeds from Pleaſure.

Trink' alſo viel du ſolt / wann du geſund wilt ſeyn:
Durch Luſt der Schwelgerey ſchleicht manche Krankheit ein.

Drink niet meer dan gy kunt, zoo gy gezont wilt zyn.
(De welluſt, is zy groot, brengt ziekte voort en pyn.)
Ook kleine welluſt baart wel ſomtyds groote pyn.

Ne buvez jamais plus, qu'exige la Santé.
Un grand Mal naît ſouvent d'un peu de volupté.

Lectionis Diverſitatem pro chartae anguſtia his fere nimiam, vid.

FLOSCULI POETICI.

Habet *omnis* hoc *Voluptas*:
Stimulis agit fruenteis,
Apiumque par volantum,
Ubi grata *mella fudit*;
Fugit, & nimis *tenaci*
Ferit icta corda morſu.

BOETHIUS, *Conſolat. Philoſoph. Libr. III. Metr. VII.*

Immodicis brevis eſt aetas & rara ſenectus.

MARTIALIS, *Lib. VI. Epigr. XXIX. v.* 7.

Immodicus laedit, ceu dira cicuta, *Lyaeus*;
Non facit ad longam crapula multa diem.

ANDRELINUS, Poëta Regineus, ut vocatur *Eraſmo.*

Ebrietas eſt *vitanda*, ingluviesque ciborum:
Quippe caput ſtomachumque gravant, fumisque cerebrum
Involvunt; ſtupor hinc ſequitur, ſomnusque diurnus.
Parcus edat, *parcus*que *bibat vir doctus* & aequus.

PALINGENIUS, *Capric. v.* 113.

Ingens *ſi Bromii* per guttura *defluat amnis*:
Quid mirum, ſi mens, vita, ſalusque fugit?

WEIGELIUS, *Ethic. natur.*

Vina fovent *animos*, *faciunt*que *furoribus aptos*:
Ni ſumſeris caute ac bene,
Plus nocuiſſe vides.

SAMBUCUS, *Embl. tit.* mediocria proſunt *p.* 226.

Una Salus ſanis, *nullam potare ſalutem*:
Non eſt in pota vera *ſalute Salus.*

OWENUS, *Libr. II. Epigr. XLII. v.* 5.
Vide totum C. tit. *Inſana Sanitas.*

Heu miſer! *ebibitam toties* Regumque Ducumque
Poſt ſanitatem, ſanitatem perdidi!

BIBULUS *quidam.*

In Hiſtor. huj. Diſſ. Critica enarratam, infimul & rationem ample redditam noſtrae hujus,

(XXV.)

LAUDARIS QUODCUMQUE PALAM, QUODCUMQUE PROBARIS,

HOC, VIDE, NE RURSUS, LEVITATIS CRIMINE, DAMNES.

Ὅττι περ αἰνήσαις κατενώπιον, ἢ δοκιμάσαις,
Μὴ τῷ δ' εὐχερίῃσι νόου πάλι μῶμον ἀνάψῃς.

What thou haſt prais'd in Publick, and approv'd,
Do not condemn again, through Lightneſs mov'd.

Das / was du ſchon einmal bekrönt mit hohem Preiſe /
Das ſolt du nicht hernach vernichten leichter weiſe.

Het geen gy opentlyk geprezen hebt voor dezen,
Laat dat niet al te licht van u verworpen wezen.

Craignez d'être accuſé d'aller du blanc au noir,
Adorant le matin, briſant l'idole au ſoir.

VARIANS LECTO. Sua *quaecunque* jam ſtatim iterum, non larga, ſed prodiga manu, diſpenſare atque obtrudere ſategerunt ſuis e Codicibus Commentatorum aliqui. Tum vero & dicendum foret: *Haec vide ne* &c. de quo tamen, qui recenſuere, tacent. Sed melius ſinguli numero reliqui: *Hoc* ipſum, quidquid id ſit, vel ſemel abs te *palam*que laudatum Al. *utcumque*; ſed, qua metri harmonia, neſcio. Iter. al. *dictuque probaris*, quare non:

FLOSCULI POETICI.

Nec piget, aut umquam ſtulte elegiſſe videbor:
Permanet in voto mens mea firma ſuo.
OVIDIUS, *Heroid. Epiſt. XVI*, v. 169.

Dicere ſi verum volumus, pars maxima vivit
Ebria veſanis affectibus. Inveniuntur
Heu *pauci*, *qui non titubent*, qui lumine ſano
Adſpiciant, quid agant, ac ſe ratione gubernent.
PALINGENIUS, *Virginis* v. 755.

Nam *quaecumque ſemel recte* ſunt *facta*, ſine ullo
Errore, *haud* ullo *mutari* tempore *debent*.
IDEM, *Scorpii* v. 665.

Sic *non diffideo mecum*, *aut contraria dico.*
IDEM, *ejuſdem* v. 849.

Imberbis Juvenis tandem, cuſtode remoto,
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine campi:
Cereus, in vitium flecti, monitoribus aſper,
Utilium tardus proviſor, prodigus aeris,
Sublimis, CUPIDUSQUE, ET AMATA RELINQUERE PERNIX
HORATIUS, *Art. poet.* v. 161.

—— —— *Levior cortice*, & improbo
Iracundior Adria.
IDEM, *Libr. II. Od. IX.* v. 22.

—— —— —— Et *mutatur in horas.*
IDEM, *Art. P.* v. 160.

Dedecet, abjeciſſe ſtatim, quae ceperis, arma:
Tu, quamcumque tenes, *in ſtatione mane.*

non: *nictuque*, vel: *nutuque*, ut quorum utrumvis tantum aeque fuiſſet ſuperfluum? Magnum praeterea Erasmum male habuit *vide*, ultima pariter ſyllaba correpta, pro quo ſuppoſititium *fuge* magis arriſiſſet. Sed nodus, quod ajunt, in ſcirpo. Id quod ingenti exemplorum congerie probatum Daumius dedit. Solum ſupereſt ergo: *ne rurſum*, ut Codicum unus, pluresque inter, Janſſoniana dedere atque Opitiana, Editiones. Nil mutavit Scriverius.

XXVI.

(XXVI.)

TRANQUILLIS *IN* REBUS, *IIS* ADVERSA TIMETO;

REBUS IN ADVERSIS, MELIUS SPERARE MEMENTO.

Εὐτυχέων τὸ τύχης ἐς ἐναντίον ἀσαφὲς ἄθρει·
Δυσυχέων δὲ πάλιν περὶ σοῦ σχεῖν ἐλπίδ' ἀμείνω.

When Things go well, Adverſity beware;
Again, when Things go ill, do not deſpair.

Gedenk' / in guter Zeit / das Glücke kan ſich wenden:
Und hoff' auch in der Noth / der Unfall wird ſich enden.

Gedenk in voorſpoedt, het geluk zou kunnen wenden.
Hoop weèr in tegenſpoedt op 't end van uwe elenden.

La Fortune vous rit: craignez ſes Contretems.
Vous ſouffrez: eſpérez de meilleurs Changemens.

VARIANS LECTIO. Mutationis & hujus rationem reddimus in Hiſtor. Diſtichi Critica. In: *Rebus* ſecundi verſus, pro quo alii: *Rurſus*, plures nobis

FLOSCULI POETICI.

Sperat infeſtis, *metuit ſecundis*
Alteram ſortem bene praeparatum
Pectus. Informes hyemes reducit Jupiter, idem
Summovet. *Non*, *ſi male nunc*, *&* *olim*
Sic erit. – — ——— ——
Rebus anguſtis animoſus atque
Fortis appare: Sapienter idem
Contrahes vento nimium *ſecundo*
Turgida vela.

HORATIUS, *Libr. II. Od. X. v.* 13. *&* 21.

Ut *redeat miſeris*, *abeat fortuna Superbis.*

IDEM, *Art. P. v.* 201.

Nemo confidat nimium *ſecundis:*
Nemo deſperet meliora *lapſis.*

SENECA, *Thyeſt. v.* 613.

Si *Fortuna juvat*; *caveto* tolli:
Si *Fortuna tonat*; *caveto* mergi.

PERIANDER *ap.* AUSON. *in VII. Sap.*

——— Omnes, *quum ſecundae res ſunt* maxime, tum maxime
Meditari ſecum *oportet*, *quo pacto* adverſam *aerumnam ferant.*

TERENTIUS, *Phormion. Act. II. Scen. I. v.* 11.

Omnia *deſpera* prudenter: *&* omnia *ſpera*
Fortiter: *ut caveas omnia*, nil metuas
Prudentis caviſſe viri eſt *mala*, *ferreque fortis:*
Ut mala *non metuat* iſte, *nec* ille *ferat.*

OWENUS, *Lib. II. Epigr. LXV. & Libr. III. CLXIV.*

Alternant humana, vicesque a tempore ſumunt:
Haerent *perpetuo moerorque & gaudia nexu.*

POLINIACUS *Cardinalis*, *Anti-Lucret. Libr. II. v.* 10.

Sicut lux tenebras, mox tenebrae fugant
Lucem, continuo jugiter ordine;
Succedunt pariter ſic *bona triſtibus*,
Alternaſque agitant vices.
Seu te Fors igitur *reſpicit obſequens*,
Seu vultus alio flectit amabiles;
Adverſis animo deficias, *cave*,
Et *laetis adhibe modum.*

DOMINIC. BAUDIUS, *Libr. II. Od. VII. v.* 41.

Fortuna vitrea eſt, cum ſplendet, frangitur. P. SYRUS.

Plura ad priorem tantum Diſtichi verſum pertinentia vid. pone Libr. I. Diſt. XVIII.

---

nobis adſtipulantur, tum Codd. tum Editt. Scriverius quoque & ex parte Arntzenius.

(XXVII.)

DISCERE NE CESSES: CURA SAPIENTIA CRESCIT:

RARA DATUR LONGO PRUDENTIA TEMPORIS USU.

Μάνθανε μὴ λήγων· μελέτη σοφίην μάλ' ὀφέλλει·
Μακρῇ γὰρ πείρῃ σπανίως χρόνος ἄνδρα σοφίζει.

Ceaſe not to learn; *by Care doth Wisdom grow*:
Few Men by long Experience come to know.

Fleiß mehret den Verſtand : Sey emſig fort zu fahren.
Die Zeit gebieret Witz / und Weißheit komt von Jahren.

Tracht vlytig op den weg der Wysheit voort te varen.
Zeltzame wysheit komt door lang gebruik van Jaren.

Etudiez toûjours : *La longue expérience*,
Ne nous donne, *à grands frais*, *que bien peu de Prudence.*

Varians Lectio. *Diſcere ne ceſſa* : *C. S. c.* Vulgatae Editt. *Diſcere ne ceſſet.* Codicum unus aliquis. Reliqui & melioris notae Editt. quas inter utra-

FLOSCULI POETICI.

Eſt quodam prodire tenus, ſi non datur ultra.
Fervet avaritia, miſeroque cupidine pectus?
Sunt verba & voces, quibus hunc lenire dolorem
Poſſis, & magnam morbi deponere partem.
Laudis amore tumes? Sunt certa piacula, *quae te*
Ter pure *lecto poterunt recreare libello.*
Invidus, iracundus, iners, vinoſus, amator:
Nemo adeo ferus eſt, *ut non miteſcere poſſit*,
Si *modo culturae patientem commodet aurem.*

HORATIUS, *Libr. I. Ep. I. v.* 31.

Fingit equum tenera docilem cervice magiſter
Ire viam, quam monſtrat eques. Venaticus, ex quo
Tempore cervinam pellem latravit in aula,
Militat in ſylvis catulus. Nunc *adbibe puro*
Pectore verba, puer; nunc te melioribus offer.
Quo *ſemel* eſt *imbuta recens*, *ſervabit odorem Teſta diu.*

IDEM, *Ejusd. Libri Ep. II. v.* 64.

Navem agere *ignarus* navis *timet*: Abrotonum aegro
Non audet, *niſi qui didicit*, dare: quod medicorum eſt,
Promittunt medici: tractant fabrilia fabri.

IDEM, *Libr. II. Epiſt. I. v.* 114.

Per varios *uſus artem experientia fecit*,
Exemplo monſtrante viam, *ſpeculata*que *longe.*

MANILIUS, *Aſtronom. Libr. I. v.* 61. &c. Conf. & 79. 86.

Ingenium quamvis habile & natura negarit;
Corrigitur damnum triſte *labore* tamen.

SAMBUCUS, *Epigr. tit.* Studia. *p. m.* 345.

Fit melior, fit limpidior fons ſaepius hauſtus,
Purgatus dulces ejaculatur aquas.
AEra nitent uſu: Splendeſcunt cote metalla;
Ceu *ſplendet crebra vomer adactus humo.* *
Sic labor ingenium, *mentem ſic excolit uſus:*
Sic mores ſtudio convenienter eunt.

REUSNERUS.

* *Parodia Ovidiani*: Splendet ab adtrita vomer aduncus humo.

---

utraque, cum vetuſtior, tum recentior Pariſienſis, & ipſe Scriverius, receptum tuentur textum. Nec differt in hoc Arntzeniana.

S XXVIII.

(XXVIII.)

PARCE LAUDATO: NAM, QUEM TU SAEPE PROBARIS,

UNA DIES, QUALIS FUERIT, MONSTRABIT, AMICUS.

Αἴνει φειδομένως· Ὃν πολλάκι γὰρ δοκιμάσαις,
Ἔν ποτε σοὶ, ποιός τις ἔην φίλος, ἦμαρ ἐλέγξει.

Praiſe ſparingly ; for whom thou doſt commend,
One Day will ſhew how much he is thy Friend.

Lob niemand allzuſehr : Ein Tag kommt / der ergiebt /
Was für ein Freund der ſey / den du zuvor geliebt.

Prys ſpaarſaam: Want een dag zal ons bewyzen geven,
Wat man die vrient is, dien gy dikwils hebt verheven.

Ne louez jamais trop : peut-être un ſeul inſtant,
Démasquera l'Ami, que vous élévez tant.

VARIANS LECTIO. *Una dies, qualis fuerit, oſtendet, amicus.* Arntzeniana & Janſſoniana, utraque Amſtelodamenſis, Edit. Al. *Oſtendit.* Audi ipſum Doctiſſ. Arntzenium, cujus quam maxime intereſt, ut tam vehementer adamata ipſi, brevis in quacumque caeſura, locum ubique obtineat: „ *Oſtendit.* Coll. Voſſ. Leid. pr. ſec. & Cod. Turic. (Nota: de *oſtendet* altum ſilentium!) „ Pro eo, ſic pergit Vir doctus, *monſtrabit* reperi in Leid. „ tert. Vet. Reg. & Membr. Voſſ. nec aliter Editt. Ant. omnes, interque „ has Boill. Eraſm. Gryph. Cord. Cruc & Scriver (Adde jam recentiorem „ quoque Parifinam.). Sed hoc ita indocti mutarunt, ut evitarent caeſuram. —
„ Haec,

FLOSCULI POETICI.

Qualem commendes, etiam atque etiam adſpice, ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
Fallimur, & *quondam non dignum* tradimus. *Ergo*
Quem ſua culpa premet, *deceptus*, *omitte tueri*,
Ut penitus notum, ſi tentent crimina, ſerves,
Tuterisque tuo fidentem praeſidio. —

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. XVIII. v. 76.*

Scilicet ut fulvum ſpectatur in ignibus aurum;
Tempore ſic *duro* eſt *inſpicienda fides.*
Dum juvat & vultu *ridet fortuna* ſereno;
Indelibatas *cuncta ſequuntur* opes.
At *ſimul intonuit*; *fugiunt*, *nec noſcitur ulli*,
Agminibus comitum qui *modo cinctus* erat.
Atque *haec*, *exemplis* quondam *collecta priorum*,
Nunc *mihi ſunt* propriis *cognita vera* malis.
Vix duo tresve mihi, de tot, ſupereſtis *amici.*
Cetera fortunae, *non mea turba fuit.*

OVIDIUS, *Triſt. Libr. I. Eleg. IV. v. 25.*

Donec eris *felix*, *multos numerabis amicos*;
Tempora ſi fuerint *nubila*; *ſolus* eris.

IDEM, *ejuſd. Eleg. VIII. v. 5.*

Vulgare amici nomen; ſed rara eſt fides.

PHAEDRUS, *Libr. III. Fab. IX. v. 1.* Videſis totam.

Laudator nimius nimis invidioſus habendus.

Tenore illius:

Laudatrix Venus eſt *invidioſa* mihi.

HELENA *ap.* OVIDIUM, *v.* 126.

„ Haec certe non tantum poſt primum, ſecundum & tertium, ſed etiam „ poſt quartum pedem nonnumquam locum habet,' ut notant praetextati. ARNTZ. Valeat praetextata haec Eruditio! Quis enim jam nobis expediet, fuerintne Indocti illi, qui ſacroſanctum caeſurarum jus ac privilegium ignorantes, *oſtendit* mutaſſent in: *monſtrabit*; an vero alii, Docti nimis, qui, ut res in promtu eſt, iſtud ubique affectando tantum non proſtituiſſent, ejusque nimiam, ſi d. pl. oſtentantes ſcientiam, & hic verbum *monſtravit* in: *oſtendit* permutaſſent? Nam quid, quaeſo, doctius in ſe habet *Oſtendere*, prae illo altero: Aut quid indoctius in ſe rudiusque: *Monſtrare?*

(XXIX.)

NE PUDEAT, QUAE NESCIERIS, TE VELLE DOCERI:

SCIRE ALIQUID, LAUS EST; PUDOR EST, NIL DISCERE VELLE.

Μήτι καταισχύνοιο μαθεῖν, τόπερ οὐκ ἐδιδάχθης·
Αἰνετόν ἐςι μάθησις, ὁ δ' ἀγνοίης ἔρος αἰσχρόν.

What thou know'ſt not, to learn think it no Shame;
To know deſerveth Praiſe, not to learn merits Blame.

Was du nicht kanſt / das ſey zu lernen doch befliſſen:
Was wiſſen iſt ein Ruhm / und Schmach nichts wollen wiſſen.

Schaam u niet, weetge iets niet, datge u laat onderwyzen.
Niets leeren is wel ſchande, iets weten hoog te pryzen.

Faites-vous un honneur d'apprendre à tout moment:
Et laiſſez l'Inſenſé rougir en s'inſtruiſant.

VARIANS LECTIO. Non *pudeat*, *quae neſc. t. v. d.* Quidam exhibent Codd. *Scire aliquid*, *laus eſt*, *culpa eſt n. d. v.* Ita Scaliger, pars Codicum Antzenii & ipſe, ſuo in textu. Alii ejus Codd. habent: *turpe eſt*, ex quo for-

FLOSCULI POETICI.

Deſcriptas ſervare vices, operumque colores,
Cur ego, ſi nequeo ignoroque, Poëta ſalutor?
Cur *neſcire*, *pudens prave*, *quam diſcere* malo?

Horatius, *Art. Poet.* v. 86. [Quo de loco etiam Cl. Arntzen noſtrum hoc deſumtum eſſe Diſtichon credit.]

Stultorum incurata PUDOR MALUS ulcera celat.

Idem, *Libr. I. Epiſt. XVI.* v. 24. paſſim jam cit.

Diſcere quae neſcis, *ſapientia* prima putatur:
Et nihil extremus ſit tibi ſcire pudor.

Aulaeus, *contorte. Melius:*

Sit *pudor* extremus, *diſcere velle nihil.*

——— ——— Namque *errorum ignorantia* ferme eſt
Cunctorum *cauſſa.* ——— ——— ———

Palingenius, *Scorpii* v. 735.

Indoctum raro eſſe probum contingit & atras
Errorum in tenebras mentem *ignorantia trudit.*

Idem, *Capricorn.* v. 104.

Prima igitur *labes animae*, & contagio prima,
Praecipuumque malum, quod culpa corporis illi
Evenit, eſt *veri atque boni ignorantia*, de qua
Judicium falſum exoritur, quae *maxima peſtis*
Humano eſt *generi*, de qua *duo monſtra* creantur:
Stultitia atque Scelus: Sed *ab his mala cuncta* duobus.

Idem, *Sagittar.* v. 254.

Qui felix, & *qui prudens vult eſſe*, *laboret:*
Commoda Di vendunt cuncta labore gravi.
Sic & Ariſtoteles fertur plerumque lapillum
Pervigil in ſomnis ſuſtinuiſſe manu.
Segnitiem fugiat, *ſtudii* qui flagrat *amore:*
Ignavas odit ſorsque Deusque preces.

Reusnerus.

Agreſti ingenio nihil importunius usquam eſt.

Hospitalius.

fortaſſe *culpa* enatum. *Pudor eſt*, praeter magnum illum Editionum numerum ab ipſo indicatum, & Scaligero, etiam recentior nobiſcum elegit Pariſinus, & melius longe ſententiae nexui inde conſultum arbitramur, quam ut impetitis lectionem eam librariis acceptam referre queamus.

(XXX.)

CUM VENERE ET BACCHO LIS EST, SED JUNCTA VOLUPTAS.

QUOD BLANDUM EST, ANIMO COMPLECTERE; SED FUGE LITES.

Κύπριδι καὶ Βάκχῳ ἔρις εὐφροσύνη τε σύνεισιν·
Ἀσπάζου τὸ προσηνὲς ἐνὸν, τὰ δὲ νείκεα φεῦγε.

In Love and Wine there is both ſtrife and Joy:
Take what doth pleaſe, and ſhun what doth annoy.

Bey Wein und Liebe wohnt ingleichen Luſt und Streit:
Laß ihre Zwietracht ſeyn / umfaſſe Frölichkeit.

Daar 's twiſt met *Venus* en met *Bacchus*, ſchoonze voegen
Hun welluſt ſteets byeen. Schuw twiſt, en neem genoegen.

Et Venus & Bacchus *engendrent les querelles.*
Craignez de leurs douceurs les ſuites criminelles.

VARIANS LECTIO. *C. V. e. B. lis eſt, cum juncta voluptas.* Barthius. Al. *& juncta voluptas.* Edit plures, interque eas, Pariſienſes. Cod. unus, *juncta voluntat* Et in altero verſu:
Quod lautum eſt. Pleraque Codd. Arntzeniani & plures duodecim nobiliſſ. Editt.

FLOSCULI POETICI.

Incommoditate abſtinere me apud convivas commode
Commemini, & meae orationis juſtam partem perſequi:
Et meam partem itidem tacere, cum aliena oratio eſt. ——
Neque *per vinum* umquam ex me *oritur diſſidium in convivio.*
Si quis ibi *odioſus eſt*, *abeo domum*, ſermonem ſegrego.
Venerem, *amorem*, *amoenitatemque accubans exerceo.*

PLAUTUS, *Mil. gl. Act. III. Scen. I. v. 49. & 60.*

Vina bibant homines, animalia cetera fontes:
Abſit ab humano pectore potus aquae!

OVIDIUS.

Lite vacent aures, inſanaque protinus *abſint*
Jurgia: Differ opus, livida turba, tuum.

OVIDIUS, *Faſtor. Libr. I. v. 73.*

Albus ut obſcuro deterget nubila coelo
Saepe notus, neque parturit imbres
Perpetuos: ſic tu *ſapiens finire memento*
Triſtitiam vitaeque labores,
Molli, Plance, *mero.* —— —— ——

HORATIUS, *Libr. I. Od. VII. v. 15.*

Illic *omne malum vino* cantuque *levato*,
Deformis aegrimoniae *Dulcibus alloquiis.*

IDEM, *Epod. XIII. v. 15.*

—— —— *Diſſipat Evius*
Curas edaces —— ——

IDEM, *Libr. II. Od. XI. v. 17.*

Siccis omnia nam dura Deus propoſuit: neque
Mordaces aliter *diffugiunt ſollicitudines.*
Quis poſt vina gravem militiam aut pauperiem crepat?
Quis non te potius, *Bacche* pater, teque decens *Venus*?
At *ne quis modici tranſiliat munera Liberi*,
Centaurea monet cum Lapithis rixa, *ſuper mero Debellata.*

IDEM, *Libr. I. Od. XVIII. v. 3.*

Natis in uſum laetitiae ſcyphis
Pugnare, *Thracum* eſt: *tollite barbarum*
Morem, *verecundumque Bacchum*
Sanguineis prohibete rixis.

IDEM, *ejusd. Libr. Od XXVII. v. 1.*

Cum dat oluſcula Menſa minuſcula, Pace quieta;
Ne peto grandia, Lautaque prandia, *Lite repleta.*

ANONYM. *cit. a Comite* OXENSTIERNAEO, *pag.* 286.

Editt. in quibus iterum quae ſupra jam dictae. Sed *inepte*, ut cenſet Scaliger. *Quod libitum eſt.* Scriverius. Cl. Arntzen. & in ſua, nobiſcum, Pithoeanae ſubſcribit Scaligeri. Bonum factum, quod & ipſe aliquando Codices in errore deprehendit. Soloecismis certe ſcatet Cod. Tigurinus, quem Turic. vocat, ut hic: *complecte tu.*

(XXXI.)

DEMISSOS ANIMO AC TACITOS VITARE MEMENTO.

QUA FLUMEN PLACIDUM EST, FORSAN LATET ALTIUS UNDA.

Φεῦγε χαμαιζήλους καὶ σιγηλῶν γένος ἀνδρῶν·
ᾗ Νᾶμ' εὔκηλον, τάχα δὴ βαθὺ κρύπτεται ὕδωρ *.

Sullen and ſilent Men, of them beware:
Where th' River 's ſtill, the Waters deepeſt are.

Vermeide falſchen Sinn und ſtiller Leute Triffe:
Wo Flüſſe leiſe geh'n, iſt ſolcher Waſſer Tieffe.

Schuw menſchen, die gy ſtil en ſlug meeſt hebt bevonden:
In ſtille wateren vindt gy de diepſte gronden.

Fuïez d'un noir ſournois le ſilence perfide:
L'eau dormante nous perd, quoique la moins rapide.

* In Graecis Edit. quaed. n. ſaepius aberrat: Sed hic triplex plane tolerandus non eſt Soloeciſmus: Ἡ κῦμ' εὔκηλον. Nam neque κῦμα femininum, nec ſenſui conveniens, neque in textu erat, neque articulus femininus ſcribitur: ἡ ſed ᾗ; neque denique textus hunc articulum agnoſcit, ſed particulam localem ᾗ *Qua*, ut in latinis. Adde quartum vel quintum, in eodem verſu, quorum in emendandis invenias nullum: βάθυ. Sed haec forte leviora. Accedit adhuc, in eodem, deſino jam numerare, δὲ pro δὴ, & ſyllabae menſura, & ſignificatu plane diverſo. Quod in priore tamen Edit. melius.

VARIANS LECTIO. Iterum relictis omnibus ipſe ſuis Codd. Cl. Arntzenius meliores nobiſcum ſequitur Editiones. Illi enim, jam: *Dimiſſos animo & tacitos*, id quod ipſe refutat optime; jam: *D. animo tacitoſque vitare*, contra metri leges, exhibuerunt. Quod tolerabilius in alin: *tacitoſque cavere memento.* Modo: *Quod flumen placidum eſt*; modo: *Quod placidum eſt flumen*, modo: *Quo flumen eſt placidum*, iterato contra regulas; Denique

&:

FLOSCULI POETICI.

Ultra Sauromatas fugere hinc *libet*, & glacialem
Oceanum, quoties aliquid de moribus audent,
Qui Curios ſimulant, & Bacchanalia vivunt.
Indocti primum: quamquam plena omnia gypſo
Chryſippi invenias. Nam perfectiſſimus horum eſt,
Si quis Ariſtotelem ſimilem, vel Pittacon emit,
Et jubet archetypos pluteum ſervare Cleanthas.
Fronti nulla fides. Quis enim *non vicus abundat*
Triſtibus obſcoenis? —— ——

JUVENALIS, *Sat. II. v. 1.* Sed tota ejusd. argumenti.

Fallit enim *vitium* ſpecie virtutis & umbra:
Cum ſit *triſte habitu*, *vultuque* & veſte *ſeverum*.

IDEM, *Sat. XIV. v. 109.*

Ubi vultus ille, & *ficta majeſtas* viri,
Atque *habitus horrens*, priſca & antiqua appetens,
Morumque ſenium triſte, & aſpectu grave?
O *vita fallax!* abditos ſenſus geris,
*Animis*que *pulcram turpibus faciem induis.*
Pudor impudentem celat, *audacem quies*,
Pietas nefandum, vera fallaces probant,
Simulantque molles dura. ——

SENECA, *Hippolyt. v. 912.*

O *Simulatores*, *tetrum pecus*, ut mihi ſaepe
Bile jecur vitrea diffinditur, iſta tuenti!
Creditis eſſe *Deum*, coelo qui talia curet?
Exprimite hoc factis. *Non creditis? Abjicite ergo*
Hunc fucum, &c, vultu ruite in ſcelus omne retecto.
Hoc ego larvarum genus exitialiter odi.

M. ANTON. MURETUS, *Sat. II.* HORATIANI: *O Imitatores ſervum pecus*! non ſtultus Imitator.

Invenies paſſim multos, *qui pelle ſub agni*
Vipereum celant virus, *moresque luporum*,
Et *ſtolidos ficta virtutis imagine fallunt.*

PALINGENIUS, *Scorp. v. 946.*

Dum malus eſt, *Speciem probitatis Hypocrita fingit.*

LAUTERBACHIUS.

Virtutis Vitium ſaepe *colore* venit.

L. DE MEYER, *Libr. III. de Ira*,

&c: *Quo flumen placidum forſan l. a. u.* Aut omnia alia, his deteriora, quae vel recitare pigeat, quantumcumque alias celebrati, dederunt illi. Sed nec Editiones ſibi conſtant omnes. *Demiſſo tacitos animo*, Janſſoniana nobis praebet ſpectandos: Eadem & Florentina *flumen placitum* ſibi vindicant. Scriverius una particula *&* pro *ac* a nobis diſcrepat. Ne hac quidem, Pariſinus Editor noviſſimus.

(XXXII.)

QUUM TIBI DISPLICEAT RERUM FORTUNA TUARUM,
ALTERIUS SPECTA, QUO SIT DISCRIMINE PEJOR.

Εἴσε τύχη τῆς σῆς αἴσης μὴ πάμπαν ἀρέσκει,
Εἴσιδ' ἐς ἄλλου πότμον, ὅσῳ τεοῦ ἐςὶ χερείων.

When thy Eſtate is not unto thy Mind,
See other Men's, which thou may'ſt far worſe find.

Wil ſich das Glücke dir nicht als du wilt ergeben;
Schau/ wie ſo viele noch gar ſehr weit ärger leben.

Mishaagt de ſtaat u, dien 't Geluk u heeft gegeven,
Bezie de Nood en Kwaal, daar anderen in leven.

Votre ſort vous déplait? Jettez l'oeil ſur tant d'autres:
Quelle Comparaiſon de leurs malheurs, aux vôtres?

VARIANS LECTIO. Codd. iidem, qui antea, infeliciſſime variant rurſum, vel ipſo nos id docente eorum domino, qui repudiatis iis, verum feliciter amplectitur. Primum enim eorumdem par, *Leid. I. & II.* in deteſtabilem hancce conſpirat lectionem:

Cum fortuna tuarum rerum tibi diſpliceat ipſi.

Par vero ſecundum melius, *Coll.* ſcil. *Voſſ.* & *Cod. Turic. ſ. Tigurin.*

Quum fortuna tua rerum tibi diſplicet ipſi.

Et mirum, ſane, quod hoc, brevis caeſurae illecebris, neminem pellexerit.

FLOSCULI POETICI.

Hippolytus, quoties flenti, Theſeïus heros,
Siſte modum, dixit: nec enim fortuna querenda
Sola tua eſt. SIMILES ALIORUM RESPICE CASUS:
MITIUS ISTA FERES. Utinamque *exempla dolentem*
Non mea *te* poſſent *relevare!* Sed & *mea poſſunt.*

OVIDIUS, *Metamorphoſ. Libr. XV. v.* 492.

Qui *ſuſtinere* non poteſt *ſuum malum,*
Alios inſpiciat, & diſcat tolerantiam. ——
Heu, inquit unus, *ſunt & alii, quos timor*
Vexat malorum. Ferte vitam, *ut ceteri.*

PHAEDRUS, *Fab. II. Append. ſub initium & fin.*

Rem pateris modicam & mediocri bile *ferendam,*
Si *flectas oculos majora ad crimina.* ——

JUVENALIS, *Sat. XIII. v.* 143.

Tene, o delicias! *extra communia cenſes*
Ponendum: quia *tu gallinae filius albae*,
Nos viles pulli, nati infelicibus ovis?

Ibid. paullo ante, v. 140.

In moerore tibi *eſt animus tener: adſpice cladem*
Majorem alterius: tu quoque natus *homo es.*

MEYERUS.

Quae *mala cum multis* patimur, *leviora* videntur.

PALINGENIUS, *Leon. v.* 652.

Solamen *miſeris*, *ſocios habuiſſe malorum*:
Solamen miſerum ſed tamen iſtud idem.

rit. Tertium par, *Veterr. Chartac.* & *Membranaceus Voſſii Cod.* ita dedit ſecundum verſum:

Alterius ſpecta quo ſis diſcrimine pejor.

Quod & Codicum ſeptimus *Leid. III.* & Editt. praeterea ſatis multae adoptarunt. Aliae contra exhibuerunt cum ſecundo Codicum pari: *Cui ſis diſcr. pej.* Cum primo pari forte aliae: *cui ſit.* Unde Scriverius, in ſua, effinxit: *qui ſit.* Et tamen tot inter ſcopulos, dictu mirabile! vera ad nos lectio illaeſa pervenit, ſolius ope *Veterrimi Regii*, Codd. videlicet octavi. Sed & Planudis miniſterio, vel ab ipſo propterea collaudati Scaligero, idem Barthio quoque comprobante.

XXXIII.

(XXXIII.)

QUOD POTES, ID TENTA: NAM LITUS CARPERE REMIS
TUTIUS EST MULTO, QUAM VELUM TENDERE IN ALTUM.

Τοῖς δυνατοῖς ἐπιχείρει· ἐρετμοῖς πλεῖν γὰρ ἄμεινον
Θῖνα παρ' εἰναλίην, ἢ λαίφει ὅλῳ πελαγίζειν.

Strive not above thy Strength: The Shore to keep
Is better than to launch into the Deep.

Verſuche was du kanſt: Dann rudern an dem Rande/
Iſt weiter von Gefahr/ als ſegeln weit vom Lande.

Beproef het geen gy kunt: Want langs het Strant te varen
Is veiliger, dan ver te dobbren op de baren.

Ne vous forcez en rien. Côtoïez le Rivage
Plûtôt, que d'affronter, en pleine mer, l'Orage.

Alta nimis *linque*, &, *donata ſorte*, *beatum*
Te dic, quodque velis eſſe, fuiſſe puta.
SAMBUCUS, *Embl. tit.* Nimium ſapere. *v.* 7 *p. m.* 28.

Non levitas *tollit*, *nec* onus nos *deprimit* omnes:
In medio tutum conditionis opus
IDEM, *Embl. tit.* moderata conditio. *p.* 36.

Ut tibi ſuccedant feliciter omnia, *fruſtra*
Tunc *nihil incipies*:
Progreſſu facili perages, *laetusque* laborum.
Exitus omnis *erit*.
APHERDIANUS.

VARIANS LECTIO. *Tutius est multum.* Unus Cod. primi Paris: Alter ejusdem, dat legendum: *Tutius multo eſto, quam vela intendere in altum.* Al. Cod. nec *multo* habet, nec *multum*. Porro: *quam velis tendere in altum.*

Sub-

FLOSCULI POETICI.

Non ego *velifera* tumidum *mare findo carina*:
Tota *ſub exiguo flumine noſtra mora* eſt.

PROPERTIUS, *Libr. III. Eleg. VII. v.* 35.

Vela ſecundis *inflata* notis
Ventos nimium *timuere* ſuos.
Nubibus ipſis inſerta caput
Turris pluvio vapulat Auſtro:
Denſasque nemus ſpargens umbras
Annoſa videt robora frangi.
Feriunt celſos fulmina colles.
Corpora morbis majora patent:
Et cum in paſtus armenta vagos
Vilia currunt, placet in vulnus
Maxima cervix. Quidquid IN ALTUM
Fortuna tulit, *ruitura levat.*
Modicis rebus *longius aevum* eſt,
Felix mediae *quisquis* turbae
Sorte *quietus*,
Aura STRINGIT LITORA tuta;
Timidusque MARI CREDERE CYMBAM,
REMO TERRAS PROPIORE LEGIT.

SENECA, *Agamemnon. Act. I. v.* 90.

Male *penſantur magna ruinis*,
Felix alius magnusque volet;
Me nulla vocet turba potentem.
STRINGAT TENUIS LITORA PUPPIS,
NEC MAGNA MEOS AURA PHASELOS
JUBEAT MEDIUM SCINDERE PONTUM.
Tranſit tutos Fortuna ſinus.
MEDIOQUE RATES QUAERIT IN ALTO,
Quarum feriunt ſuppara nubes.

IDEM, *Hercul. Oetaei Act. III. v.* 691.

Qui *dubiis auſus committere flatibus alnum*,
Quas natura negat, praebuit arte vias.
Tranquillis primum *trepidus ſe credidit undis*;
LITORA, SECURO TRAMITE, SUMMA LEGENS,
Mox longos tentare ſinus, & linquere terras,
Et leni *coepit pandere Vela* Noto.

CLAUDIANUS, *Praef. Libr. I. de raptu Proſerp. v.* 3.

Subſtituendum putabat Scaliger, cui ſe accommodat Ed. Pariſ. noviſſ. Anglica nobiſcum facit. Malſetus contra: *velo*, caſtigatus propterea, ut ſaepe, a Doct. Arntzenio.

(XXXIV.)

CONTRA HOMINEM JUSTUM PRAVE CONTENDERE NOLI:

SEMPER ENIM DEUS INJUSTAS ULCISCITUR IRAS.

Μὴ βούλου ἀδίκως ἐριδαινέμεν ἀνδρὶ δικαίῳ·
Τῶν ἀνόμων Θεὸς ἐςὶν ἀεὶ τιμήορος ὀργῶν.

Seek not to thruſt an honeſt Man from 's Right:
For God will always puniſh wrongful Spite.

Gerechte ſcheue dich mit Unrecht zu beſprechen:
Dann ungerechten Zorn pflegt Gott allzeit zu rächen.

Laat u in geenen twiſt met vrome luiden horen:
Godt wreekt het onrecht van den uitgelaten toren.

Garde-toi d'offenſer un homme en ſa droiture
Il eſt au Ciel un Dieu, Vengeur de toute injure.

VARIANS LECTIO. *Contra hominem juſtum plane contendere noli.* „ Eſt „ in Collat. Voſſ. *noli contendere prave.* in Leid. III atque Editt. Chouët. „ Florent. Boill. Corder. Cruc. & Pulmann. in margine. *Noli contra homi-* „ *nem*

FLOSCULI POETICI.

Mali ſunt homines, qui *benis dicunt male:*
Tu *dis nec recte* dicis: *non aequum* facis.

PLAUTUS, *Bacchid. Act. I. Scen. II. v.* 10.

Noſtrapte culpa facimus, ut malos expediat eſſe,
Dum nimium dici nos bonos ſtudemus & benignos.
Ita fugias, ne praeter caſam, quod ajunt. Nonne id ſat erat,
Accipere ab illo injuriam? etiam argentum eſt ultro objectum:
Ut ſit qui vivat, dum aliud aliquid flagitii conficiat.
Planiſſime. IIS NUNC PRAEMIUM EST, QUI RECTA PRAVA FACIUNT.

TERENTIUS, *Phormion. Act. V. Scen II. v.* 1. quem & locum hic citavit Cl. Arntzen. nos jam alibi.

Quam *multa* injuſta ac *prava fiunt* moribus?

IDEM, *Heauton. Act. IV. Scen. VII. v.* 11. citante itidem ad hoc Diſt. Viro cum laude memorato.

Inſcitum *offerre injuriam* tibi *immerenti*, *iniquum* eſt.

IDEM, *Hecyrae Act. V. Scen. I. v.* 14.

Vis arcere graves poenas? *Convitia nulli*
Dixeris: haec propter Numinis ira furit.

MEYERUS.

AEacidae Hectoreo perfuſum ſanguine *ſcutum*,
Quod Graecorum *Ithaco concio iniqua dedit*,
Juſtior arripuit *Neptunus* in aequora jactum
Naufragio, ut dominum poſſet adire ſuum.
Littoreo *Ajacis tumulo* namque *intulit* unda,
Quae boat, & tali voce ſepulcra ferit:
Viciſti, Telemoniade, tu *dignior* armis.
Affectus fas eſt *cedere Juſtitiae.*

ANDREAS ALCIATUS, *Embl. XXVIII. tit.* Tandem, tandem Juſtitia obtinet. *Conf. &* P. BAYLII *Dictionar. Hiſtorico-Critic. Gall. Artic.* Ajax.

„ *nem juſtum contendere prave.* In Cod. Turic. ARNTZEN. *Saepe*, pro *ſemper* idem ſe reperiſſe Vir doctus teſtatur, in Editione Florent. ſed recte improbat. Noviſſimus Editor Pariſinus in utrovis Diſtichi verſu plane mutat nihil. Sic & reliquae ſibi conſtant Editiones omnes,

XXXV.

(XXXV.)

EREPTIS OPIBUS, NOLI MOERERE DOLENDO:

SED GAUDE POTIUS, SI TE CONTINGAT HABERE.

Τῶν σεῦ ἀτεμβόμενος μὴ ποτνιῶ ἀχνύμενος κῆρ·
Χαῖρε δὲ μᾶλλον ὅταν τινὰ συμβῇ σοὶ κτεατίζειν.

When Goods thou loſeſt, do not much complain;
But rather joy, if thou may'ſt them obtain.

Nicht weine / ſind dir Geld und Güter abgenommen;
Erfreue dich vielmehr / daß du darvon gekommen.

Treur niet laſhartig, zoo de rykdom u verlaat;
Maar draag u vrolyk, als gy zyt in goeden ſtaat.

Ne pers point à la fois & biens, & Contenance:
Réjouis-toi plûtôt pendant leur Jouiſſance.

VARIANS LECTIO. *Ereptis opibus, noli tu flere querendo.* Eraſmus. *Nolito flere querendo.* Opitius. Illum ſequitur, Janſſoniana & reliquarum Editt. magna pars. A noſtris ſtant partibus Scriverius, Pariſinus recentior & omnium Editorum noviſſimus, Arntzenius, Codd. ſuorum auctoritate ſuffultus, quamquam neque ii in omnibus ſibi conſtant. Sed ea minuta ſunt, in quibus diſcrepent. Adi, ſi lubeat, ipſum. *Sed gaude potius, tibi quum contingit habere.* Ita Scaliger, Editt. Janſſoniana atque Opitiana, ut taceam alias.

No-

FLOSCULI POETICI.

Ponamus nimios gemitus: *flagrantior* aequo
Non debet dolor eſſe viri, nec vulnere major.
Tu, quamvis levium *minimam*, *exiguamque malorum*
Particulam, *vix ferre potes*, ſpumantibus ardens
Viſceribus, ſacrum tibi quod non reddat amicus
Depoſitum. Stupet haec, qui jam poſt terga reliquit
Sexaginta annos, Fontejo Conſule natus?
An nihil in melius tot rerum proficit uſu?
Magna quidem, ſacris quae dat praecepta libellis,
Victrix Fortunae Sapientia: Ducimus autem
Hos quoque *felices*, *qui ferre incommoda vitae*,
Nec jactare jugum *vita didicere magiſtra.*

JUVENALIS, *Sat. XIII. v.* 11.

Senſit Alexander, teſta quum vidit in illa
Magnum habitatorem: *quanto felicior hic*, *qui*
Nil cuperet, *quam qui totum ſibi poſceret orbem*,
Paſſurus geſtis aequanda pericula rebus.

IDEM, *Sat. XIV. v.*311.

In paupertate tutum *praeſtat vivere*,
Quam divitiarum carpi *ſollicitudine.*

PHAEDRI *Fabb. Appendice.*

Rebus *in adverſis patientia* vera *probatur.*

OWENUS, *Ethicor. II. Epigr. XII. v.* 5.

Durum: ſed *levius ſit patientia*,
Quidquid corrigere eſt nefas.

HORATIUS, *Libr. I. Od. XXIV. v.* 19.

Poſſe *pati facile eſt*: tibi *ni patientia deſit*,
Protinus ex facili gaudia ferre licet.

OVIDIUS, *Libr. II. Rem. v.* 125.

Fortiter *ediſcam triſtia poſſe pati.*

IDEM, *Heroid. Epiſt. VII. v.* 178.

Noſtram tuentur lectionem Aſcenſius, a Daumio citatus, & Leidenſ. III. Item qui: *Si te contingit habere* habent, Veterr. Reg. & Chartac. Arntzenii. Ipſe tamen, uti & Pariſ. noviſſimus, praefert: *tibi ſi contingat habere Habere* autem pro *havere* ſ. *ſalvere*, *ſalvum* & *incolumem eſſe*, accipit, atque ita exponit. Salvo, ſane, eodem ſenſu, ſi vel noſtram amplexus fuiſſet. Ipſos vero Stoicos ſeveritate ſuperat Scriverius, qui h. l. ita convertere maluit:

Sed gaude potius, ſi nil contingat habere.

T XXXVI.

(XXXVI.)

EST JACTURA GRAVIS, QUAE SUNT, AMITTERE DAMNIS;

SUNT QUAEDAM, QUAE FERRE DECET PATIENTER AMICUM.

"Ατλητον βλάβας ἐςὶ, τύχαις τὰ ἐνόντ' ἀποβάλλειν·
"Εςιν δ', ἄτλα φέρειν, φίλε, δεῖ τετληότι θυμῷ.

The Caſe is hard to ſpend our Means by Loſſes;
Yet ſometimes for our Friends we muſt bear Croſſes.

Verluſt der Güter / durch Verſchwendung / iſt zu meiden:
Doch der / ſo Freundſchaft mehrt / iſt wohl noch zu erleiden.

Verlieſtge uw goedt door ſchâ, 't is zeker te beklagen.
Maar daar zyn dingen, die uw vrient u leert verdragen.

Toute perte étrangere eſt toûjours très ſenſible:
Perdre pour un Ami nous eſt bien moins nuiſible.

Ou:

La Dépenſe, q'on fait, eſt quelquefois outrée:
Celle, pour un Ami, ne ſoit point regrettée.

VARIANS LECTIO. Priorem verſum quidam ſiſtunt Codd. mutilatum vocibus *quae ſunt*, ſive utraque, ſive alterutra. Sed hoc nihili eſt. *Sunt quaedam, quae ferre decet patienter, amice.* Aliquot, quos ſequitur Scaliger, cum Codd. tum Editt. ita nobis verſum ob oculos ponunt. At melior pars *amicum* praefert, quos & ſectatur Arntzenius. nosque cum, & in quo, mirum in modum, conſentientem nobiſcum habemus Editorem ac Paraphraſten noviſſimum eum, qui Lutetiae inclaruit. Violenta nimis Barthii expoſitio erat: Ingenioſa, nec admittenda tamen. Viri alicuius docti,

FLOSCULI POETICI.

Stultus atque inſanus *damnis certant: nos ſalvae* ſumus.

PLAUTUS, *Trucul. Act. V. v. 58, a laudato perappoſite citatus Arntzenio.*

Creſſa ne careat *pulcra dies* nota:
Neu promptae *modus amphorae*,
Neu morem in Salium *ſit* requies pedum.

HORATIUS, *Libr. I. Od. XXVI. v. 10.*

Quocumque lectum nomine Maſſicum
Servas, *moveri digna bono die*,
Deſcende, Corvino jubente,
Promere languidiora vina.

IDEM, *Libr. III. Od. XXI. ad Amphoram, v. 15.*

——— ——— ——— Latus
Depone ſub lauru mea, *nec*
Parce cadis tibi deſtinatis.
Oblivioſo laevia Maſſico
Ciboria exple. Funde capacibus
Unguenta de conchis. ———

IDEM, *Libr. II. Od. VII. v. 18.*

Sume, Maecenas, *cyathos amici*
Soſpitis *centum*: & vigiles lucernas
Profer in lucem: procul omnis eſto
Clamor & ira.

IDEM, *Lib. III. Od. VIII. v. 13.*

Nardo vina merebere.
Nardi parvus onyx *eliciet cadum*,
Qui nunc Sulpitiis accubat horreis,
Spes donare novas *largus*, amaraque
Curarum eluere efficax.
Ad quae ſi properas gaudia, cum tua
Velox merce veni; *Non ego te* meis
Immunem meditor tingere poculis,
Plena dives ut in domo.
Verum *pone* moras, & *ſtudium lucri.*

IDEM, *Libr. IV. Od. XII. ad VIRGILIUM, v. 16.*

docti, ab Arntzenio producti, tranſpoſitio in verbis facta: *qui ſunt, amittere amicos*, & : *ferre docet patientia damna.* Nec magis probanda, inſtituta haec primum a Scriverio immutatio: *quae ferre docet patienter amicus.* Sed vehementer probanda noviſſima eſt ipſius expoſitio Cl. Arntzenii, cui & nos animo ut ſubſcribimus lubentiſſimo, ita & Germanica pariter atque Gallica adcommodavimus. Verum ille hic maxime meretur, quem adeas ipſum, magnam, profecto, rem dignumque vindice nodum ita ſecantem, ut nemo fortius meliusque hactenus.

(XXXVII.)

TEMPORA LONGA TIBI NOLI PROMITTERE VITAE:

QUOCUMQUE INGREDERIS, SEQUITUR MORS, CORPORIS UMBRA.

Μή σοι ἐπαγγέλλου μήκιστον τέρμα βίοιο·
Σώματι γὰρ, σκιὰ ὡς, ἕπεται μόρος, ᾗχι πορεύῃ.

Thyſelf no Promiſe make to live long here:
Death, at thy Shade, attends thee ev'ry where.

Zu lange Lebens-Zeit / geh / bilde dir nur ein;
Der Tod wird / wo du ſchwebſt / dein Schatten um dich ſeyn.

Laat uw gedachten niet op een lang leven gaan:
De doot volgt u, gelyk een Schaduw, agter aan.

De vivre bien-lontems, c'eſt un trompeur appas:
Comme une ombre, la mort nous ſuit à chaque pas.

VARIANS LECTIO. Conſentientibus in eam lectionem omnibus Codd. praeter unum, qui *Corporis umbram* habet, noluimus in eo plus tribuere magnorum quantumvis Virorum, Erasmi conjecturis & Scaligeri, quas adoptarunt Editt. plurimae: *Corpus ut umbra* exhibentes. In his tamen & diverſorum

FLOSCULI POETICI.

Immortalia ne ſperes, monet annus, & almum
Qnae *rapit hora diem.* HORATIUS, *Lib. IV. Od. VII. v. 7.*
—— Nihil eſt, toto quod perſtet in orbe;
Cuncta fluunt, omniſque vagans formatur imago.
Ipſa quoque *aſſiduo labuntur tempora motu*,
Non ſecus ac flumen: *neque* enim *conſiſtere flumen*,
Nec levis hora poteſt: Sed ut unda impellitur undâ,
Urgeturque eadem veniens, urgetque priorem;
Tempora ſic *fugiunt* pariter, pariterque ſequuntur.
OVIDIUS, *Lib. XV. Metam. v. 177.*
Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis,
Et *fugiunt*, freno non remorante, *dies.*
IDEM, *Faſt. Lib. VI. v. 667.*
Serius aut citius *ſedem properamus ad unam.*
Tendimus huc omnes; *haec eſt domus ultima.* ——
IDEM, *Metamorph. Lib. X. v. 33.*
Longius, aut propius, *mors ſua quemque manet.*
PROPERTIUS, *Lib. II. Eleg. XXII. v. 58.*
—— —— Carpamus dulcia: noſtrum eſt
Quod vivis; cinis & manes & fabula fies
Vive memor leti : *fugit hora* : *hoc*, *quod loquor*, *inde eſt.*
PERSIUS, *Sat. V. v. 151.*
Et pace, & bello *cunctis ſtat terminus aevi*,
Extremumque diem primus tulit ille per ora.
SILIUS *Ital. Lib. III. v. 134.*
Certa quidem *finis vitae mortalibus adſtat*,
Nec devitari letum pote, quin obeamus.
LUCRETIUS, *Lib. III. v. 1093.*
Ortus *cuncta* ſuos *repetunt matrem*que requirunt,
Et *redit ad Nihilum*, *quod fuit* ante *nihil.*
CORNEL. GALLUS, *Eleg. I. v. 221.*
Ecce *fumus pulvis*, fu[illegible]us, ecce miſerrima tellus,
Et *noſtri fugiunt*, ut levis aura, *dies.*
Solvimur ut nebulae, ſurgens *ut* in aëra *fumus*,
Et *veluti ſolvi* ſole *pruina ſolet.*
Carpimur, *ut ſtipulae* rapido *carpuntur ab igne*:
Nil niſi vivendo *ſomnus & umbra ſumus.*
Unde igitur *faſtus*, venit *unde ſuperbia nobis*,
Quos fatum, praeter tot mala, *triſte rapit?* LAMPSONIUS.
Quo magis eſſe *procul credis*, *magis imminet*: unde
Certius eſt, *quam mors*, quam mors *incertius eſt nil.*
PALINGENIUS, *Scorp. v. 344.*

ſorum temporum Pariſinae ſunt, ut facile mireris tantum ponderis habuiſſe illorum Nominum auctoritatem; niſi forte & alia praeterea accedens in eam partem praeponderaverit Utraque Amſtelodamenſis nobilior & Scriverius jam ante, itemq. Anglica, idem elegerunt: *Corporis umbra.*

(XXXVIII.)

TURE DEUM PLACA: VITULUM SINE CRESCAT ARATRO.

NE CREDAS PLACARE DEUM, QUUM CAEDE LITATUR.

Ἱλάσκου θυέεσσι Θεόν. Λίπε μόσχον ἀρότρῳ.
Μηδέ μιν εὐμενίσαι δόκει αἵματι καὶ σφαγίοισι. (*)

With Incenſe God appeaſe, let Bullocks grow;
Think not to pleaſe God with a bloody Vow.

Mit Weyrauch ehre Gott: Das Kalb gehört zum Pflügen.
An Thieren, die man würgt, läßt Gott ihm nicht genügen.

Eer Godt met reuk: uw kalf groei tot den dienſt van 't ploegen.
In bloet te ſtorten ſchept de Godtheit geen genoegen.

L'Encens ſeul eſt pour Dieu; le boeuf, pour la charuë.
Le Ciel ne ſe plait point dans ces troupeaux, qu'on tue.

(*) Totum PLANUDEANUM eſt Diſtichon, quod SCALIGER intactum reliquit.

VARIANS LECTIO. *Ture Deum placa: Vitulus ſine creſcat aratro.* Sola Editio Pariſ. habet, recenſente Arntzenio, & quidem vetuſtior, nam quae inde nuper ad nos pervenit, ſaepius nobis jam citata, repoſuit: *vitulum*; Et

FLOSCULI POETICI.

Coelo ſupinas ſi *tuleris manus*,
Naſcente Luna, ruſtica Phidile,
Si ture placaris & horna
Fruge Lares, avidaque porca;
Nec peſtilentem *ſentiet* Africum
Foecunda vitis, *nec ſterilem ſeges*
Rubiginem, *aut* dulces *alumni*
Pomifero *grave tempus* anno.

HORATIUS, *Libr. III. Od. XXIII. v. 1.*

Sed tamen, *ut* fuſo *taurorum ſanguine centum*,
Sic *capitur minimo turis honore Deus.*

OVIDIUS, *Triſt. Libr. II. v. 75.*

—— —— Juſta ite precari
Ture pio, *caedum*que *feros avertite ritus.*

SILIUS ITAL. *Libr. IV. v. 795.*

Non quaecumque manu *victima caeſa*, *litat.*

MARTIALIS, *Libr. X. Epigr. LXXIII. v. 6.*

Sunt faciles Superi, *precibus ſeſe Deus offert*,
Hora, qua erroris poenitet, atque pudet.

SAMBUCUS.

Ad gentis humanae coactum Concilium
DEUS ſic ora ſolvit:
Taurine veſcor carnibus, aut bibo
Hirci cruorem? Pectore candido
Grates age, & *quovis litabis*
Rite Deo, *ſine caede*, *voto.*
Tum deprehenſus rebus in aſperis,
Securus implora: auxilium feram.
Grates ut, accepta ſalute,
Laetus agas, Dominumque laudes.
Conſiderate haec, vos, quibus excidit
De mente coeca mentio Numinis.
Ne, quum prehendam, nemo ſit, qui
De manibus mihi prenſa tollat.
Si *victimam vis* magnificam *mibi*
Mactare; *laudes canta*, *age gratias.*
Hac itur ad certam *ſalutem*,
Haec ſuperos *via pandit axes.*

BUCHANANUS, *Pſalmo L v.* 2. 13. 14. 15. 22 & 23.

Et ſequentem hoc modo verſum: *Nec credas placare Deum*, *dum caede litatur.* Quod & aliae ſat multae & Anglicáe Editt. confirmant. *Ne credas gaudere Deum*, tres dederunt Codd. Arntzenianorum. Ceterum: *Placari ne crede Deum*, Scriverii inventum erat. Boxhornianum *Tute* pro *ture* vid. in Hiſt. Crit.

(XXXIX.)

CEDE LOCUM LAESUS FORTUNAE, CEDE POTENTI:

LAEDERE QUI POTUIT, PRODESSE ALIQUANDO VALEBIT,

Εἶκε τύχῃ μάλα περ βεβλαμμένος· Εἶκε κραταιῷ,
Ὁ βλάψας τὸ πρῶτον ἔχοι πάλι καί σε ὀνῆσαι.

Yield unto Fortune, and to Men of Might;
He that did thee Wrong may come to do thee Right.

Nicht ſcheue dich / dem Glück' und Stärkeren zu weichen:
Wer ſchadet / kan einmal auch wieder Hülfe reichen.

Wyk voor 't Geval, en die is boven u gerezen.
Die u beledigt heeft, kon u weêr nutbaar wezen.

Suportez le Deſtin & cedez au plus-fort:
Tel vous peut faire bien, qui vous aura fait tort.

VARIANS LECTIO. Planudes, ut ait Scaliger, aliter diſtinguit, omnia ad unam Fortunam referens. Sed illum nos videbimus ſuo loco. *Cede locum laeſis Fortuna.* Ita Membran. Voſſ. Quam egregie faventem exulibus legem certe nemo erit, qui ſanciat aut ſubire velit. & merito ea a Doctiſſ. Arntzenio rejecta eſt & abrogata. *Laedere quod poteris, poteris prodeſſe aliquando.* In hanc

FLOSCULI POETICI.

Fortuna ſaevo laeta negotio, &
Ludum inſolentem ludere *pertinax*,
Tranſmutat incertos *honores*,
Nunc mihi, *nunc alii benigna.*
Laudo manentem, ſi celeres quatit
Pennas, *reſigno quae dedit* & mea
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem, ſine dote, quaero.
HORATIUS, *Libr. III. Od. XXIX. v. 49.*

Fortuna arbitriis tempus diſpenſat iniquis,
Illa rapit juvenes, ſuſtinet illa ſenes.
Quaque ruit, furibunda ruit; totumque per orbem
Fulminat, & coecis coeca triumphat equis.
Regna Deae inmitis *parce irritare* querendo;
Sollicitare animos parce *potentis herae.*
PEDO ALBINOVANUS, *Eleg. ad Liviam; v. 371.*

Perfer & *obdura: Dolor* hic *tibi* PRODERIT OLIM:
Saepe tulit laſſis ſuccus amarus opem.
OVIDIUS, *Am. Libr. III. Eleg. XI. v. 7.*

Numquam eſt *fidelis cum Potente ſocietas.*
PHAEDRUS, *Libr. I. Fab. V. v. 1.* tu vide
ſis hucque applica totam.

Contra Potentes nemo eſt *munitus ſatis*:
Si vero acceſſit conſiliator maleficus,
Vis & nequitia quidquid oppugnant, ruit.
IDEM, *Libr. II. Fab. VI. v. 1.*

Quidquid *delirant Reges*, *plectuntur Achivi.*
HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. II. v. 14.*

Aulica *qui* tractant, *ſeſeque favoribus ornant*,
Interdum *cedunt*, quos comitantur, *heris.* SAMBUCUS.

Diſſimulat ſapiens: ſtultus mala paſſa revelat;
Offenſ s magnum diſſimulare decus.
LAUTERBACHIUS.

Eſto animo forti, & dura. *Patientia vincit*
Omni : in adverſis rebus ſunt proſpera ſemper
Magnanimo ſperanda viro. Tunc *celſior exit*,
Quum premitur, *Virtus.* Viden' ut *Fortuna frequenter*
Quos peſſum dederat, *mutata extollat* eosdem
Alternetque vices? Nihil eſt durabile ſemper
Sub coelo: *Redeunt poſt* triſtia *nubila ſoles*
PALINGENIUS, *Cancr. v. 40.*

hanc lectionem primum iterum Par Codicum conſpirat. Leidenſ. I. & II. Alii itidem duo dant: *Laedere qui poterit p. a. v.* Duo iterum al. receptam nobis tuentur lectionem, alter quidem obſcure, ſed liquido alter *Cedere qui potuit* inter errores abeat, tranſeat, pereatque. Nihil mutat aut Scriverius, aut recentior Pariſinus.

(XL.)

QUUM QUID PECCARIS; CASTIGA TE IPSE SUBINDE:

VULNERA DUM SANAS, DOLOR EST MEDICINA DOLORIS.

Ἢν ποθ' ἁμαρτήσῃς, πυκνῶς ἐπίπληξον ἑαυτῷ.
Τραύμαθ' ὅταν θεραπεύετ', ἄκος πέλει ἄλγεος ἄλγος.

Chaſtiſe thyſelf, if ought thou do'ſt amiſs;
In healing Wounds, Smart by Smart cured is.

Bequeme dich zur Straff / auf ſündliches Verüben:
Vom Wundarzt wird der Schmerz / wie ſchmerzlich auch / vertrieben.

Hebtge iets misdaan, gy moet zelf uw kaſtyder zyn.
Terwylge een wont geneeſt, dient ſmert ook tegens pyn.

Puniſſez vos Péchés, vous-même avec rigueur:
On ne guérit jamais des Plaïes ſans Douleur.

Ou:

Souffrez de vos Erreurs l'auſtère pénitence:
Jamais on ne guérit de grands maux ſans ſouffrance.

VARIANS LECTIO Aut omnino nulla, aut tanti non eſt, ut commemoretur.

FLOSCULI POETICI.

Ut jugulent homines, ſurgunt de nocte latrones:
Ut te ipſum ſerves, non expergiſceris? Atqui
Si noles ſanus, curres hydropicus: & ni
Poſces ante diem librum cum lumine, ſi non
Intendes animum ſtudiis, & rebus honeſtis,
Invidia vel amore vigil torquebere. *Nam cur*
Quae laedunt oculos feſtinas demere: ſi quid
Eſt animum, differs curandi tempus in annum?
Dimidium facti, qui coepit, habet: *Sapere aude:*
Incipe. Qui recte vivendi prorogat horam,
Ruſticus, expectat dum defluat amnis: at ille
Labitur, & labetur in omne volubilis aevum.

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. II. v. 32.*

—— —— —— Quid tu?
Nullane habes vitia? immo alia haud fortaſſe minora.
Maenius abſentem Novium quum carperet: Heus tu!
Quidam ait: Ignoras te? An ut ignotum dare nobis
Verba putas? *Egomet mî ignoſco*, Maenius inquit.
Stultus & improbus hic amor eſt, dignusque notari.

IDEM, *Serm. Lib. I. Sat. III. v. 19.*

Virtutem incolumem odimus;
Sublatam ex oculis quaerimus invidi.
Quid triſtes *querimoniae*,
Si non ſupplicio culpa reciditur?
Quid leges ſine moribus
Vanae proficiunt? —— —— ——

IDEM, *Carmin. Libr. III. Od. XXIV. v. 31.*

Meum officium facio: quod *peccatum a nobis* ortum eſt, *corrigo.*

TERENTIUS, *Adelph. Act. IV. Scen. III. v. 2.*

Cuncta prius tentanda; ſed *immedicabile vulnus*
Enſe recidendum eſt, ne pars ſincera trahatur.
Non tamen *ulla magis praeſens fortuna* laborum eſt,
Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum
Ulceris os: alitur vitium vivitque tegendo:
Dum medicas adhibere manus ad vulnera paſtor
Abnegat, & meliora deos ſedet omnia poſcens. ——
Continuo *culpam ferro compeſce, priusquam*
Dira per incautum *ſerpant contagia* vulgus.

VIRGILIUS, *Georgic. Libr. III. v. 452. & 468.*

(XLI.)

DAMNARIS NUMQUAM, POST LONGUM TEMPUS AMICUM. MUTAVIT MORES; SED PIGNORA PRIMA MEMENTO.

Μὴ καταγινώσκοιο, χρόνον μετὰ μακρὸν, ἑταίρου·
Εἰ καὶ ἄμειψε τρόπους, τὰ πάλαι μέμνησο δίκαια.

Never thy Friend after long Time reject;
Suppoſe he 's chang'd, yet his firſt Love reſpect.

Sprich einen alten Freund anjezt von Tadel frey;
Denk' an die erſte Gunſt; ob er verändert ſey.

Verdoem geen' Vrient om het verand'ren zyner zeden;
Erinner liever u zyne eerſte vriendlykheden.

Malgré leur inconſtance, épargne tes Amis:
Souviens-toi des Liens dont vous futes unis.

Ou:

Qu' après un très-long tems votre Ami ſoit changé,
C'eſt à-tort de vous plaindre, après tant d' Amitié.

VARIANS LECTIO. *Damnabis nunquam &c.* in unico apparet Cod. Reliqua quae variant, nullius ſunt momenti.

FLOSCULI POETICI.

Illuc praevertamur: amatorem quod amicae
Turpia decipiunt caecum vitia, aut etiam ipſa haec
Delectant: veluti Balbinum polypus Agnae;
Vellem *in amicitia* ſic erraremus, & iſti
Errori nomen Virtus poſuiſſet honeſtum.
At pater ut gnati, ſic *nos debemus amici*,
Si quod ſit *vitium*, *non faſtidire.* ——
Parcius hic *vivit*; *frugi dicatur*. Ineptus
Et *jactantior* hic *paullo* eſt; *concinnus* amicis,
Poſtulat ut videatur: at, eſt truculentior atque
Plus aequo liber, *ſimplex* fortiſque habeatur.
Caldior eſt; *acres inter numeretur*. Opinor,
Haec res & jungit, *junctos* & *ſervat amicos.*

HORATIUS, *Libr. I. Sat. III. v.* 38.

Brachia da laſſo potius *prendenda natanti*,
Nec pigeat mento ſuppoſuiſſe manum.
Idque facis, faciaſque precor. —— ——

OVIDIUS, *e Ponto Libr. II. Eleg. VI. v.* 13.

Fac modo *permaneas lapſo*, Graecine, *fidelis*;
Duret & in longas impetus iſte moras.
Quae tu cum praeſtes, remo tamen utar & aura :
Nil nocet admiſſo ſubdere calcar equo.

IDEM, *Ejusd. v.* 35.

Nil temere admittas, niſi fidum noris, amicum;
Sed *ſemel admiſſus ſemper habendus* erit.

OWENUS, *Ethicor. I. Epigr. LXV.*

Invenies multos, ſi res tibi floret, amicos. ——
Rebus in adverſis vera probanda fides.

IDEM, *Ethic. II. Ep. XII. v.* 1. *&* 4.

Triginta mihi *quattuorque meſſes*
Tecum, ſi memini, fuere, Juli;
Quorum *dulcia mixta* ſunt *amaris.*
Sed *jucunda tamen* fuere *plura*,
Ut ſi calculus omnis huc & illuc
Diverſus bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.

MARTIALIS, *Libr. XII. Epigr. XXXIV. v.* 1.
Vid. reliqua, ad Libr. I. Diſt. XXVI. in flosculis ultimum.

XLII.

(XLII.)

GRATIOR OFFICIIS, QUO SIS MAGE CARIOR, ESTO:

NE NOMEN SUBEAS, QUOD DICITUR, OFFICIPERDI.

Τῶν εὐεργεσιῶν χάριν ἴσϑ', ἵνα φίλτερος εἴης·
Καὶ μὴ ὁ θρυλληθεὶς ὀλεσίχαρις αὐτὸς ἀκούσῃς.

That thou may'ſt purchaſe Love, the kinder be;
Leſt Name of thankleſs Perſon light on thee.

Sey danckbar / wer dir hilft / ſo haſt du länger Gunſt:
Daß niemand ſagen mag / ſein Wolthun ſey umſonſt.

Zyt dankbaar voor de gunſt, voorheen aan u betoont:
Dan zegt men niet, dat gy haar qualyk hebt beloont.

Vous ferez mieux ſervi; montrez-vous moins ingrat:
Ce ſeroit, diroit-on, en vain, qu'on l'obligeât.

VARIANS LECTIO. *Gratior officiis, quo ſit mage clarior, eſto.* Codd. optimorum unus tantum, hoc modo, in medium profert. Alii, neque tamen plures duobus: *Cum ſis mage charior* reddunt. Editionum omnis diverſitas fere conſiſtit in diſtinguendo alia atque alia ratione. Vel enim nobiſcum, *quo ſis mage carior*, a reliquis, quae ſunt ante & poſt, diſtinguunt; vel hunc in modum: *Gratior officiis, quo ſis mage, c. e.* ita ut *quo* ſit intendendi particula, non cauſſalis; vel etiam hunc in ſequentem: *Gratior officiis quo ſis mage, carior eſto.* In quo Scriverius & Pariſinus recentior, ſtabiliendo concurrunt: diverſo tamen ſenſu, quod mirum plane; vel denique

&

FLOSCULI POETICI.

Haec *mihi ſemper erunt imis infixa medullis*,
Perpetuusque animi *debitor* hujus *ero*.
Spiritus & vacuas prius hic tenuandus in auras
Ibit, & in tepido deſeret oſſa rogo;
Quam ſubeant animo meritorum oblivia noſtro,
Et longa pietas excidat iſta die.

OVIDIUS, *Tr. Libr. I. Eleg. IV. v. 9.*

Semper *inoblita repetam* tua *munera mente*,
Et mea me tellus audiet eſſe tuum.

OVIDIUS, *e Ponto. Libr. IV. Eleg. XV. v. 37.*

Quae *benefacta* accipias, *perpetuo memento.*

CHILO *Lacedaemon. apud* AUSONIUM, *in VII. Sapp.*

Cedere de noſtris *nulli te dicis amicis.*
Sed ſit ut hoc verum, quid, rogo, Criſpe, facis?
Mutua cum peterem *ſeſtertia quinque*, *negaſti:*
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.

MARTIALIS, *Lib. X. Epigr. XIV. v. 1.*

Haud ſecus eſt quoddam *genus ad lucroſa paratum*,
Quod *petit*, *ac repetit*; *gratia nulla tamen.*
Accipiunt quidquid donas, *veſtigia nusquam*
Cernas, OFFICIUM *quis* MEMINISSE *velint.*

SAMBUCUS.

Quod tibi vis tribui, non tute negaveris ulli,
Et *referenda pari ſunt benefacta vice.*
Quemque tibi exoptas, alios digneris honore,
Quaeque cupis, promta des quoque dona manu.

SCHELLENS.

Malo ſi quid *benefaciat*, id *beneficium interit.*

PLAUTUS, *Poenul. Act. III Scen. III. v. 22.*

Nam *improbus* eſt *homo*, qui *beneficium ſcit ſumere* & *reddere neſcit.*

IDEM, *Perſae Act. V. v. 10.*

Nihil amas, *cum ingratum amas.*

EJUSDEM *Act. II. Scen. II. v. 46.*

& hae ratione: *Gratior officiis quo ſit, mage carior eſto.* Prout habet Florentina Edit recenſente Cl. Arntzenio. Scriverius, ut ſolet, ſuo ſenſu abundat, ſuoque fere ingenio abutitur. Sed ea pertinent ad criticam hujus Diſtichi Hiſtoriam, cui & reſervabimus. *Ne nomen ſubeas, quod dicunt, officiperdi.* Scaliger e Pithoeana ſua & omnes Arntzeniani Codd. quantum ad ultimam vocem, plerique etiam quod ad reliqua adtinet, binis tantum eorum, *quod dicitur*, ſiſtentibus. Multae tamen Editt. & poſt eas Pariſina noviſſima, dedere; *Ne nomen ſubeas, quod dicitur Officiperda.* Scriv. *Officiperdae.*

XLIII.

(XLIII.)

SUSPECTUS, CAVEAS NE SIS MISER, OMNIBUS HORIS:

NAM TIMIDIS ET SUSPECTIS APTISSIMA MORS EST.

Μήποθ' ὕποπτος ἔμεν, μὴ νωλεμὲς ἄθλιος εἴης·
Δειλοῖς γὰρ θάνατος καὶ ὑποπλευτῆσιν ἄρηρεν. (*)

Be not ſuſpicious, leſt thou wretched be;
With ſuch, and Cowards, Death doth beſt agree.

Laß Argwohn / wilt du nicht in Angſt und Kummer ſchweben:
Dann Furcht und Argwohn ſind ein ſteter Tod im Leben.

Schuw argwaan, zoo gy niet van heil wilt zyn ontbloot:
Want vrees en argwaan ſtaan meeſt open voor de doot.

Par la Crainte ſans ceſſe empire nôtre Sort:
Et pour un Soupçonneux rien n'eſt ſûr, que la Mort.

(*) Arntzeniana utraque ὑποπλεύεσιν habet: Minus recte.

VARIANS LECTIO. *Suſpectus cave ſis; ne ſis miſer omnibus horis.* Ita legit Scaliger & quaedam, poſt ipſum, Editt, veluti Janſſoniana atque Opitiana, in utraque Germania. Codd. tamen plerique referunt *caveas*, niſi quod aliqui *caveris* habeant, qui malus error ex illo multo meliori: *cave ſis*, enatus eſſe videtur: Unde fortaſſe & Cod. aliquis, recenſente Cl. Arntzenio: τὸ *a* ul-
timae

FLOSCULI POETICI.

Sic *nec clara dies*, *nec nox dabat atra quietem:*
Suſpecta eſt miſeris, *in qua tellure jacebant.* ——
Reddite, Dii, clamant, miſeris, quae fugimus, arma:
Reddite Theſſaliam. Patimur cur ſegnia fata,
In gladios jurata manus? Pro Caeſare pugnant
Dipſades, & peragunt civilia bella Ceraſtae.

LUCANUS, *Libr. IX. v.* 839. & 848.

Suſpicio ſentit de cunctis *corde ſiniſtro*,
Mens dat amicitiae *ſuſpicioſa luem.*

LAUTERBACHIUS.

Qui *bonus*, errores non ſolum vitat apertos,
Sed potius quavis *ſuſpicione vacat.*
In mala ſuſpicio tentat, vocat illa morantem,
De ſe cumque videt dicier uſque facit.

SAMBUCUS, *Epigr. tit.* Suſpicio. *p. m.* 341.

Suſpicio quoque *ſaepe nocet:* Si tangeris illa,
Laedit, *& in tacito pectore vulnus alit.*

L. DE MEYER, *Libr. I. de Ira.*

Diſtrictus enſis cui *ſuper impia*
Cervice pendet, non Siculae dapes
Dulcem elaborabunt ſaporem,
Non avium citharaeque cantus
Somnum reducent. —— ——

HORATIUS, *Libr. III. Od. I. v.* 17.

Cautus enim *metuit foveam lupus*, accipiterque
Suſpectos laqueos & opertum *milvius* hamum.

IDEM, *Libr. I. Epiſt. XVI. v.* 50.

timae Syllabae in *caveas*, in raſura ſcriptum habet. Comprobatur tamen & ulterius haec, quam praetulimus, lectio conſentientibus in eamque iterum conſpirantibus Scriverio & Pariſino Editore noviſſimo. Ceterum Scribarum mendis nos non inmorabimur. Quis ferat enim hoc: *omnibus oris?* Quis: *abtiſſima?* Quis illud: *ros*, pro: *mors* & ſimilia ſcribentium ruditatis atque imperitiae documenta?

(XLIV.)

QUUM SERVOS FUERIS PROPRIOS MERCATUS IN USUS,

ET FAMULOS DICAS, HOMINES TAMEN ESSE MEMENTO.

Εἰς ἰδίας χρείας ὠνησάμενος θεράποντας,
Ἀνθρώπους μέμνησο πέλειν, δούλους περ ἐόντας.

When thou haſt Servants bought, that thou may'ſt uſe 'em,
Slaves call them; yet, being Men, do not abuſe 'em.

Kauffſt du Leibeigenen und haſt ſie zum Gebrauch;
So halte ſie als Knecht' und doch als Menſchen auch.

Denk 't is met ſlaven, die uw werk doen, zoo gelegen,
Dat zy ook menſchen zyn, ſchoon door uw gelt verkregen.

Emploïez vos Valets; mais ſongez, qu'ils ſont hommes,
Même en leur Eſclavage, autant que nous le ſommes.

VARIANS LECTIO. *Quum famulos fueris proprios mercatus in uſus; Ut ſervos dicas, homines tamen eſſe memento.* Ita ill. Scaliger & Scriverius quique eos ſequuntur, ut Janſſoniana Amſtelodamenſis Editio. Opitius vero in translatione quidem Germanica, ut reliqui omnes, multitudinis exprimit numerum; ſed in latino textu ſuo, qua quidem auctoritate neſcio, unitatis ſ. Singularem, hoc modo:

Quum famulum fueris proprios mercatus in uſus;
Ut ſervum dicas, hominem tamen eſſe memento.

Sine dubio evitare tantum volebat ambiguitatem vocis: *proprios*, quam quis cum altera dictione: *famulos* vel *ſervos* facile conjunxerit. Sed non tali opus

FLOSCULI POETICI.

Nimium ipſe eſt *durus praeter aequumque & bonum:*
Et *errat longe*, mea quidem ſententia,
Qui imperium credat gravius eſſe, aut *ſtabilius*,
Vi quod fit, *quam* illud, *quod amicitia adjungitur.*

Reliqua videſis in Satura floſculorum h. L. Diſt. VI.
TERENTIUS, *Adelph. Act. I. v.* 39.

Oderunt peccare boni virtutis amore.
Tu nihil admittes in te formidine poenae:
Sit ſpes fallendi, miſcebis ſacra profanis.
Nam de mille fabae modiis quum ſurripis unum,
Damnum eſt, non facinus, mihi pacto lenius iſto. ——
Vendere quum poſſis captivum, *occidere noli:*
Serviet utiliter. Sine paſcat durus, *aret*que:
Naviget ac mediis *hyemet mercator in undis:*
Annonae proſit, *portet frumenta* penusque. *Et rel.*

HORATIUS, *Libr. I. Ep. XVI. v.* 52 *&* 69.
Tu lege, ſodes, ad fin. uſque, Epiſtolam.

Non homo, *ſed lupus* eſt, *quem non clementia tangit*,
Qui non alterius miſeranda ſorte movetur.

PALINGENIUS, *Sagittarii v.* 878.

Imperium quale *in famulos laudatur berile?*
Quod aequitate temperat vires ſuas.

H. GROTIUS, *Sylv. ſacr.*

erat auxilio. Diu quidem, fateor, pendebam animi, cui, & meo qualicumque ſuffragio, parti accederem: Nam & ſpeciem quandam prae ſe fert elegantiae Scaligeranum illud: *Ut ſervos dicas*, *homines tamen*; & ipſa vox: *ſervos* hic maioris eſſe efficaciae videtur, quam altera: *famulos*. Re tamen vera comperi, eam ſive efficaciam dixeris, ſive elegantiam, tanti non eſſe, ut propterea a conſtanti Codd omnium lectione inque ea proferenda ſervato verborum ordine, temere nobis foret ſecedendum. Mancipia enim tum, quum quis mercatur, merito *ſervos*, nomine veluti generaliori; *famulos* vero dixerit, poſtquam ſuam eos in familiam adſcivit. Sic naturalis ille ordo manens vel ſimplicis ope Copulae *&*, ſimplicitati huius Auctoris convenientiorem multo verbis integraeque ſententiae conciliat elegantiam. Laudo igitur comproboque ſequendo, qui totidem nobis praeierunt verbis, Arntzenium & Paſſinum novam.

(XLV.)

QUAM PRIMUM RAPIENDA TIBI EST OCCASIO PRIMA:

NE RURSUS QUAERAS, QUAE JAM NEGLEXERIS ANTE.

Αὐτίκα τοῦ πρώτου καιροῦ μελέδαινε λαβέσθαι,
Μὴ πάλι δίζεαί περ, ἃ πρὶν ὀλίγωρος ἀφῆκας.

The firſt Occaſion offer'd, quickly take;
Leſt thou look after what thou did'ſt forſake.

Ergreif Gelegenheit alsbald und auf der Flucht:
Iſt ſie einmal hinweg; umſonſt wird ſie geſucht.

Gryp de Gelegentheit, wanneerze voor u ſtaat:
Als ze eens voorby is, dan begeert gy haar te laat.

Prenez l'Occaſion, dès qu'elle s'eſt offerte:
Vous la recbercberiez en vain, après ſa perte.

VARIANS LECTIO. *Quum primum.* Cod. un. male. Al. *Quamprimum.*

Ne

FLOSCULI POETICI.

Virtus eſt; *ubi* OCCASIO *admonet*, *diſpicere. Quid facies mihi*?
PLAUTUS, *Perſa. Act. II. Scen. III. v.* 16.

Vidi jam *juvenem* premeret quum ſerior aetas
Moerentem, *ſtultos praeteriiſſe dies.*
TIBULLUS, *Libr. I. Eleg. IV. v.* 29.

O MIHI PRAETERITOS REFERAT SI JUPITER ANNOS!

Sed *propera*: *nec te venturas differ in horas.*
Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit.
OVIDIUS, *Libr. I. Remed. Am. v.* 93.

Tolle moras: Semper *nocuit differre* paratis.
LUCANUS, *Pharſal. Libr. I. v.* 281.

Si *quid opus facto*, *multas ne differ in horas*:
Commoda non repeti, quae fugit *hora*, *poteſt.*
LAUTERBACHIUS.

In minimis etiam vis eſt: *Mora quaelibet*, *ingens*
Ni videas, praeter ſpem *remoratur opus.*
SAMBUCUS, *Embl. tit.* Nihil negligendum *p.* 203.

Fruſtra differtur diverſa *in tempora*, *quidquid*
Una eademque *poteſt fieri* perniciter *hora.*
PALINGENIUS, *Aquarii v.* 750.

Maxima *pars*, *pecore amiſſo*, *praeſepia claudit*,
Tumque *ſapit*, *quum calva retro Fortuna receſſit*,
Et medicum quaerit, *quum ſpes* eſt *nulla ſalutis.*
O miſeri, *dum tempus adeſt*, *cognoſcite tempus*:
Nam *fugit hora* levis, *nec ſcit* fugitiva *reverti.*
IDEM, *Sagittar. v.* 817.

Submerſo fruſtra *ſtipatur foſſa juvenco*:
Sic SERO SAPIUNT, poſt ſua damna, PHRYGES.
Bina PROVERBIA, *in unum contracta.*

Ne rurſus quaeras, *quae jam neglexeris*, *ipſe.* Alius itid. unic. Cod., recenſente Arntzen.

(XLVI.)

MORTE REPENTINA NOLI GAUDERE MALORUM:

FELICES OBEUNT, QUORUM SINE CRIMINE VITA EST.

Αἰφνιδίῳ δειλῶν θανάτῳ μὴ σφόδρ' ἐπίχαιρε·
Εὐτυχέες θνήσκουσι, τεων βίος ἐςὶν ἄθλος.

At ſudden Death of ill Men be not glad;
They happy are, whoſe Life was never bad.

Frohlocke nicht/ ſo ſchnell umkomt / der übel handelt:
So ſtirbt auch ſchnell und wohl/ wer ohne Tadel wandelt.

Verblyd u nimmer, als de boozen ſchielyk ſterven.
Die vroom geleeft heeft, zal gelukkig 't leven derven.

Sans vous réjouir trop de la Mort de l'Impie,
Priſez l'heureuſe Fin d'une innocente Vie.

VARIANS LECTIO. Hoc ultimum Verbum Subſtantiv. *Eſt* a quibusdam, vel duobus tantum, abeſt Codd. Quum igitur, quod felix fauſtumque ſit nobis reique litterariae, hoc circa Diſt. aliquando non luctandum, cum indoctorum mendis atque erroribus; malo tamen quodam fato, doctorum cum Virorum hic pugnandum conjecturis eſt. Sic Cl. vix dubitat Arntzenius, quin pro *malorum*, ſcribendum ſit hoc loco: *tuorum*. Rationes vide ſis apud ipſum: ipſe nempe edixeret. Sed, certe, mors repentina ac violenta, qualis erat Julii Caeſaris, non ea eſt *εὐθανασία*, quam ille, *patiens vocari Caeſaris ultor*, Auguſtus toties in ore atque in votis habebat, quoties, teſte Suetonio, *cito ac nullo cruciatu defungi* poſſe *ſibi ſuisque precabatur*, verum ea,

quae

FLOSCULI POETICI.

FELIX, *qui meruit* tranquillam ducere vitam,
Et *laetos ſtabili claudere fine dies.*

CORNEL. GALLUS, *Eleg. I. pene finita.*

FELIX, *qui* rectum potuit ſervare tenorem
Integer, & *nullo crimine tactus, obit.*

FLORENTII SCHOONHOVI, *Emblematum XXXV. v. 11.*

Optima tunc *mors* eſt, *cum vita* eſt CRIMINIS EXPERS:
Mors FELIX *vitâ* cum tibi *cara magis.*

OWENUS, *Ethicor. I. Epigr. XIV.*

Non miſere quisquam, *qui bene vixit, obit.*

BUCHANANUS, *Epigrammatum Libr. II. Ep. IX. v. ult.*

VERAE ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ DESCRIPTIO.

FELIX, *quem* longae meditantem incommoda vitae,
Regnorumque vices, nec ſtantem legibus aulam,
Tollit ſumma dies: fatoque occurrit, & ultro
Eluctantem animam poſcenti indulget Olympo.
Non illum ingrato perfudit flumine Lethe,
Nec queſtus humiles indignosque ore cientem
Nequicquam, ardenti Phlegethon circumſtitit amne:
Sed totam pertaeſus humum, ſortisque malignae
In ſeſe alternis redeuntem fluctibus aeſtum,
Intactas ſceleri ſedes, ſemotaque regna
Fortunae imperiis, nullique obnoxia fato,
Optat & incertis immunem caſibus aethram. &c.

DAN. HEINSIUS, *in Apotheoſi* JAC. AUG. THUANI, *v. 1.*

Laetandum eſt *vita: Nullius morte* dolendum.
Cur enim eum doleas, a quo dolor ipſe receſſit?

Suppoſititium ſ. ἀπόκρυφον CATONIS *noſtri Diſtichon, recenſ. Arntz.*

---

quae & ipſi deinde contigit, plane diverſa. Et ſi quis vel maxime eo dementiae prolapſus foret, talem ut ſibi vitae exitum praeoptaret; an propterea eius propinqui gaudebunt & amici, votis eum ſuis potiri? Quid ipſius Caeſaris, quid Uticenſis Catonis, quid Pomponii Attici familiares & neceſſarii? Anne gaviſi ſunt? Tali laetitia det meliora DEUS!

Tum porro alius Vir eruditus, *Felices* infeliciter tollit, inque eumdem locum ſurrogat: *Et tales.* Sed demus, poſſe id alioquin ſalvo ſenſu locum habere; hic, certe, nec habebit, neque tueri poterit. Nam poſt: *noli gaudere malorum; Et tales obeunt* nihil aliud ſignificare poteſt (teſtor omnes ego Latina callentes), quam *Et mali*, vel: *tanquam mali & ipſi obeunt, quorum ſine crimine vita eſt.*

(XLVII.)

QUUM TIBI SIT CONJUX; NE RES ET FAMA LABORET,

VITANDUM DUCAS INIMICUM NOMEN AMICI.

Εἰ σύλλεκτρον ἔχεις, ἵνα μή σοι τὰ κτέατ' ἔῤῥοι,
Καὶ κλέος ἐσθλὸν ὄλοιτ', ἄφιλον φίλον αἰὲν ἀλεύου.

If poor, thou haſt a Wiſe of blemiſh'd Fame,
Take heed thou doſt not bear the Cuckold's Name.

Wann du beweibet biſt / daß Ehr und Gut nicht leiden /
So ſolt du einen Freund / der allzu freundlich / meiden.

Hebt gy een' Vrou, opdat uw goedt en naam niet lyden,
Zult gy den quaden naam van een Liefhebber myden.

Du lien conjugal écartez ces maîtreſſes:
Qui ſapent à-la fois vôtre bonneur, vos richeſſes.

Laeſa *Venus juſta arma movet*, telumque remittit:
Et, *modo quae queſta eſt* ipſa, *querare facit*.
Dum fuit *Atrides una contentus*, *& illa*
Caſta fuit: *vitio* eſt *improba facta viri.*

Ovidius, *Libr. II. Art. am. v. 397.*

Varians Lectio. Et nos ecce, aliquando ſi non ipſi lectioni, ſaltim menti lectionis ſubſcribentes Scriverianae, eamque fortiter propugnanti Celebert. Reſcriptorum Boxhornio oppoſitorum Auctori, Henrico Cannegietero! Aut enim omnia me fallunt, aut haec vera fuit mens Catonis, diſſuadere filio, uxoris marito, omne cum feminis alienis commercium. Idque adeo, ut ſi vel maxime, pronti a nobis, retineatur, quod eſt in plurimis, tum typis tum manu exaratis Codd. & libris: *inimicum nomen amici*, nullo tamen alio, quam hoc eodem ſenſu, noſtra id ex ſententia, foret accipiendum, quo Viris ſupra laudatis placuit: *Amicae.* Scilicet: Mariti jam nomen, *quum tibi ſit conjux*, tuum eſt: Hanc in matrimonium duxiſti; ne *ducas* praeterea, quocumque nomine, aliam. Inprimis fugias, totisque viribus *vitandum ducas* funeſtum illud, & *cum infamia reique familiaris detrimento* fere ſemper *conjunctum*,

FLOSCULI POETICI.

Etenim ipſus ſecum recta reputavit via.
Laudo. *Dum licitum eſt* ei, *dum*que *aetas tulit*,
Amavit: tum id clam: *cavit*, *ne* umquam *infamiae*
Ea res ſibi eſſet, ut virum fortem decet.
Nunc uxore opus eſt: animum ad uxorem appulit.

TERENTIUS, *Andr. Act. II. Scen. VI. v.* 11.

—— Quod antehac fecit, nihil ad me attinet.
Dum tempus ad eam rem *tulit*, *ſivi* animum ut expleret ſuum.
Nunc hic dies aliam vitam adfert, alios mores poſtulat.

EJUSDEM, *Act. I. Scen. II. v.* 16.

Prope *adeſt*, *quum alieno more vivendum* eſt.

EJUSDEM, *Act. I. Scen. I. v.* 125.

Malus, *clandeſtinus* eſt *amor. Damnum eſt merum.*

PLAUTUS, *Curcul. Act. I. Scen. I. v.* 49.

Nec tu aliam Venerem atque *aliena cubilia quaeras*,
Nec te concubitus delectet *pellicis:* Eſt nil,
Quo doleat magis, ac vehementius excrucietur,
Quod magis ulciſci cupiat, quam foedera lecti
Inſtabili temerata fide: tunc ardet & ODIT.
Fallere tunc vellet ſimili ratione maritum:
Sique poteſt fallit: bilis tunc maxima fervet:
Tunc furit ut Thias, nimio ſtimulata Lyaeo.
Crede mihi, *rara eſt quae non ſit adultera*, *quando*
Legitimo fraudata toro ſua gaudia perdit. ——
Labitur in vitium vitio irritata voluntas.

PALINGENIUS, *Leonis v.* 617.

Nil fuerit *mi* (inquit) *cum uxoribus* unquam *alienis*,
Verum eſt cum mimis, eſt cum meretricibus: *unde*
Fama malum gravius, quam *res*, *trahit*. *An tibi* abunde
Perſonam *ſatis eſt*, non illud quidquid ubique
Officit, evitare: *bonam deperdere famam*,
Rem patris *oblimare*? Malum eſt ubicumque: quid inter-
Eſt in matrona, ancilla, peccesve togata?

HORATIUS, *Libr. I. Sat. II. v* 57.

ſive *amici*, ſive *amicae*, obſcoeno ſenſu, *nomen* reciprocum; quippe quod, nec ſine cauſſa, honeſtis matribusfamilias exoſiſſimum eſt atque *inimiciſſimum*. Quem verum poſtquam omnes ſenſum rite agnoverint, eum nobis, ut quem omnia probant, intactum deinceps atque inviolatum relinquentes; tum & nos faciles largiemur: ſuo loco reſtituendam, pro *amicae*, *amici* vocem, ut quam Codd. urgere videntur: Eodem tamen, quem dedimus, ſenſu: *Vitandum tibi* tale (amicarum) *Amici nomen*, quatenus eſt *Conjugi inimicum*, ne id, ſummo cum dedecore pariter ac damno tuo, tibi adquiras. Quod ſi φίλον ἄφιλον in mente habuiſſet, ſcripſiſſet ſane Noſter: *Vitandum ducas Inimicum, nomine Amici*. Dixiſſet etiam: *Eſt tibi quum conjux*; non vero: *Quum tibi ſit Conjux*; quod vel ſolum, antequam ſequantur reliqua, totam jam declarat Auctoris mentem.

(XLVIII.)

QUUM TIBI CONTIGERIT STUDIO COGNOSCERE MULTA,

FAC DISCAS MULTA, ET VITA NESCIRE DOCERI.

Ἤν ποτε πουλυμαθῆ συμβῇ μελέτῃ σε γενέσθαι,
Πλείονα μάνθαν', ἀνήνασθαι δὲ μαθεῖν τι παραιτοῦ.

Having learnt much, learn more; and ſhun as naught
(Above all Things) an Ill-Will to be taught.

Wohnt Kunſt und Witz dir bey/ und lernſt du/ wie wir ſollen/
So meid' im Lernen auch nichts weiter lernen wollen.

Hebt gy door naarſtigheit veel wetenſchap verkregen:
Leer nog veel aan, en zyt tot leeren ſteets genegen.

Plus vous êtes Savant, plus tâchez d'être habile:
L'Enſeigne du Pédant eſt l'humeur indocile.

Impiger extremos curris mercator ad Indos,
Per mare pauperiem fugiens, per ſaxa, per ignes:
Ne cures ea, quae ſtulte miraris & optas;
Diſcere, & audire, & meliori credere non vis.

HORATIUS, *Libr. I. Epiſt. I. v. 45.*

VARIANS LECTIO. *Quum tibi contingit ſt. c. m.* Editt. habent vetuſtae, fide Cl. Arntz. Quaedam aliae: *Quum tibi contingat.* Major diverſitas & quae juſtum fere numerum excedat, verſu Diſtichi eſt altero: Qui in vulgatis eſt: *Fac diſcas multa, & vita nil velle doceri.* In aliis: *& vites nil velle doceri.* Al. habent: *Fac multa ut diſcas, vites neſcire doceri.* It. aliae: *Fac plura ut diſcas, vites neſcire doceri.* Al. contra: *Fac diſcas multa, vites neſcire doceri.* Denique &: *Fac diſcas multa, vita neſcire doceri.* In his omnibus idem tamen ſenſus manet; ſed ultimum omnium laudat. elegit Arntzenius, non ante conſultis, ut videtur, auribus poëticis, & mutato praeterea ſenſu in alium: *Fac diſcas multa, vita neſcire docere.* Cum potius pruritum illum perpetuum docendi tantum alios, a mutua docilitate ſejunctum; quae labes, nec immerito, litteratorum plurimis ad-

FLOSCULI POETICI.

Iners malorum remedium *ignorantia eſt.*
SENECA, *OEdipi v.* 516.

Qui rudis es, *doctis cupias parere magiſtris:*
Turpiter *inpingit, qui monitore caret.*
SAMBUCUS, *Epigramm. tit.* Diſciplina. *p. m.* 339.

Dum potes ingenio florens concedit & aetas,
Ni ſtudeas, juvenis, pauca ſenecta feret.
IDEM, *Epigr. tit.* Studium. *p.* 340.

Diſcere ſemper ama, dimittas quaerere: Quis ſit,
A quo tu diſcas; ſit didiciſſe ſatis. MANCINUS.

Nec didiciſſe ſatis tibi ſit: nam diſcere plura
Jam quoque, jam dabitur: *Diſcere ſemper ama.* PARODIA.

Si fueris *cupidus diſcendi*, PLURIMA DISCES.
FUNGERUS.

Ni fueris; fueris, plurima doctus, iners. PARODIA *ſuperioris.*

Ars longa, vita brevis.
Ut ſolide *ſapiat, nulli ſua ſufficit aetas;*
Mors prius a tergo, quam ſapiamus, adeſt.
OWENUS, *Libr. III. Epigr.* CLV. *tot.*

Qui ſapit, hic ſapiat cito: Nam ſapientia ſera
Proxima ſtultitiae eſt, fertque importuna dolorem,
Deplorans fruſtra grave & irreparabile damnum.
PALINGENIUS, *Sagittarii v.* 840.

Nil lacrymae & gemitus, defuncto corpore, proſunt:
Utilis eſt medicina, ſuo quae tempore venit. IDEM, *ibid. v.* 831.

FELIX, *qui veras avidus cognoſcere cauſſas,*
Senſus *aſſurgit* ſupra, *nullum*que *ſecutus*
Doctorem, praeter lumen Rationis amicum,
Vimque animi, reliquis *mortalibus invia tentat*
Ipſe *loca, explorat rerum caput*, atque *per omnes*
Naturae latebras ire inperterritus *audet.*
Illum non anceps Regum *favor*, aut levis aura
Fortunae, miſeriſque bonis contenta *Voluptas*
Dimoveant, Veri ſanctum *ut deponat amorem.*
POLINIACUS, *Anti-Lucretii Libro III. v.* 1.

---

adſpergitur; hic notate Cato noſter ſuoque filio quam maxime diſſuadere videatur.

Libro Sinenſium *Ta Hio ſ.* Scientia Principum dicto, fol. 47 & 48. ex Edit. *Couplets*: „ Homines Litterati, ait *Cemcius*, *Confucii* diſcipulus, non debent non „ eſſe amplo magnoque animo, forti item & conſtanti. Onus quippe ſeu „ munus, quod ipſorum humeris impendet, admodum grave eſt, & iter „ quod decurrendum habent, longinquum. Vera ſinceraque Virtus proprium „ eſt ipſorum munus; nonne revera grave? Rurſus cum mors ſupervenit, tum „ demum ceſſat labor, & tanti oneris ſuſtinendi neceſſitas. Nonne ergo longum eſt? Nonne diuturnum, quod ſpatium adaequat totius vitae? Vid. „ *Bulffingeri* Doctrinae Veter. Sinar. Mor. & Pol. pag. 26.

XLIX.

(XLIX.)

MIRARIS VERBIS NUDIS ME SCRIBERE VERSUS?

HOS BREVITAS SENSUS FECIT CONJUNGERE BINOS.

Ὅττι συνείρω ἔπη γυμνοῖσι λόγοισι, τέθηπας;
Ἦγε δὴ εὐσταλίη γνώμης τάδε σὺν δύ' ἕνωσεν.

Doſt wonder why theſe Verſes are ſo plain?
The Senſe's Briefneſs makes them go by twain.

Was wunder nimt es dich / daß ich ſo kurz hier bin?
Bey gutem Herzen ſey ein Reim' / als wie ein Sinn.

In woorden zonder Kunſt beſtaat myn dicht alleen:
Des zins beknoptheit hecht twee vaerzen dus aan een.

Ne vous étonnez point, Cenſeur d'un court Diſtique,
Qu'on n'y met que du Sens, pour toute Rhétorique.

Ou :

J'ai ſuivi dans ces vers la naïve Nature:
Le nombre en eſt petit ; mais leur morale eſt pure.

VARIANS LECTIO. *Miratis nudis verſus me ſcribere verbis.* Opitius. *Non ſatis eſt, puris verſus me ſcribere verbis.* Arntzenius, ſed in Notis tantum & ad ductum illius Horatiani: *Non ſatis eſt puris verſum perſcribere verbis.* Proprio tamen ûterque auſu. Certe ſic, eodem plane ſenſu, a *nudo*, ſive puro terſoque ipſorum ſermone, Caeſaris Commentarii Suetonio recte collaudantur.
Haec brevitas ſenſus fecit conjungere binos. Eſt in quibusd. Editt. quod ſe & probavit Barthio: Sed ſive *haec* velis, ſive malis: *hoc*, quod Codd. quidam habent.

FLOSCULI POETICI.

QUIDQUID. PRAECIPIES. ESTO. BREVIS. UT. CITO. DICTA.
PERCIPIANT. ANIMI. DOCILES. TENEANT. QUE. FIDELES.
HORATIUS, ART. POETIC. VERSU CCCXXXV.

NEMO. SILENS. PLACUIT. MULTI. BREVITATE. LOQUENDI.
AUSONIUS.

DISTICHA *qui ſcribit*, puto, *vult* BREVITATE *placere:*
Quid prodeſt BREVITAS, dic mihi, *ſi Liber eſt?*
MARTIALIS, *Libr. VIII. Epigr. XXVIII. tot.*

Ingenium mihi, Gaure, probas ſic eſſe *puſillum*,
Carmina quod faciam, *quae* BREVITATE *placent.*
Confiteor, ſed tu, bis denis grandia libris
Qui ſcribis Priami praelia, magnus homo es.
IDEM, *Libr XI Epigr. L.*

Si non ingenium, certe BREVITATEM *adproba*,
Quae commendari tanto debet juſtius,
Quanto Poëtae ſunt moleſti validius.
PHAEDRUS, *Libr. V. Fab. V. v. 45.*

Noſtra tibi BREVITAS *ignavia* forte *videtur.*
Crede mihi, *labor eſt* non levis, ESSE BREVEM.
OWENUS, *Libr. I. Epigr.* CLXVIII. Tu, iodes, lege tot.

Commendent alii prolixa Polyſticha: *Curtum*
Diſtichon, ut nanus, *me* BREVITATE *juvat.*
Omnibus *in* rebus, non ſolum *Epigrammate*, LECTOR,
Quodcumque eſt *bellum*, *dulce*, *bonumve*; BREVE *eſt.*
IDEM, *L. ad Princip. Vall. Epigr.* LV. *tot.*

Perſpicua BREVITATE, nihil magis afficit aures.
4. 3. 2. 1. 5. 6. 4. 1. 5. 2. 3 6. 1 2. 3. 4. 5. 6.
In VERBIS, UBI RES poſtulat, eſto BREVIS.
IDEM, *L. ad Cat. Eborac. Epigr.* XXXI. *tit.*
Anagramma triplex.

Sit BREVE, *ſit* LEVITER VOLITANS, *ſit* ACUMINE DULCI.
His EPIGRAMMA *placet dotibus*, inſtar APIS.
EDITOR.

habent, ſemper *binos* inde facies emergere *ſenſus*, eosque minime probandos. Ceterum non reperit laud. Arntzenius in poſteriore verſu reſponſum, prioris interrogationi ſatis adcommodatum. Verum, pace illius dixerim: Non puero ſe praetextato, ſed cuicumque ſuo Lectori, poſt edita jam in vulgus haecce Carmina, pater excuſat Dionyſius, brevitate ſenſus & ſententiarum, quae videlicet adhibendis ampullis verbisque ſesquipedalibus locum non conceſſerit. Non enim eſt Epicum nobis, inquit ille, quod ſcribo, Carmen; ſed ſunt brevia *de Moribus Diſticha:* Non eſt igitur, quod *mireris*, atque ita porro.

FINIS LIBRI QUARTI.

DIONYSII CATONIS

BREVES quas vocant SENTENTIAE,
ſive mavis

DISTICHORUM LEMMATA,

Suo quodque loco reſtituta.

P R A E F A T I O.

Quum animadverterem quam plurimos homines graviter errare in via morum, ſuccurrendum & conſulendum eorum opinioni fore exiſtimavi; maxime, ut glorioſe viverent, & honorem contingerent. Nunc te, fili cariſſime, docebo, quo pacto morem animi tui componas. Igitur mea praecepta ita legito, ut intelligas: Legere enim & non intelligere, negligere eſt. (Sive, ut vult Scaliger, *nec legere eſt.*)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙC ΙΩΣΗΠΟΥ τοῦ ΣΚΑΛΑΝΟΥ.

Ἐπιςήσας πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς περὶ τὴν ἠθῶν ἔφοδον δεινῶς σφάλλονται, ἀντιλαμβάνεσθαι αὐτῶν, καὶ προνοεῖσθαι τῆς δόξης αὐτῶν προὔργου ἐποιησάμην, ἵνα ὅτι μάλιςα καὶ σὺν εὐδοξίᾳ διάγοιεν, καὶ τιμῆς ἐπιτύχοιεν. Νῦν γε, φίλτατον τέκνον, διδάξω σε ὃν τρόπον δεῖ σε τὰ τῆς ψυχῆς σου ἤθη ῥυθμίζειν. Τὰς γοῦν ἐντολάς μου οὕτως ἀνάγνωθι, ὥς τε καὶ συνιέναι αὐτῶν. Τὸ γάρ τοι ἀναγινώσκειν, καὶ μὴ γινώσκειν, καταγινώσκειν ἐςίν.

[Ἐν ταῖς ΠΡΑΞΕΣΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ Κεφαλ. ή Τμήμ. λ'. εἶπεν ὁ ΦΙΛΙΠΠΟΣ· Ἆράγε ΓΙΝΩΣΚΕΙC ἃ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙC;]

The

The PREFACE,

With ſome very ſhort Precepts in Proſe.

When I obſerved very many Men to miſtake groſly in point of Manners, I thought we were to help and inform their Judgments, chiefly that they might live glorioufly, and attain to Honour. Now, dear Child, I will teach thee how thou mayeſt order thy Behaviour. Therefore read my Inſtructions ſo, as that thou mayeſt underſtand them. For to read and not to underſtand, is to neglect.

Martin Opitzens Ueberſetzung.

Nachdem ich innen worden / daß ſehr viel Leute in der Art wohl zu leben heftig irreten: Als habe ich für nothwendig erachtet / ihrem Wahne zu helfen und einzurathen / damit ſie bevoraus rühmlich leben und zu Ehren gelangen mögten. Anjetzo / lieber Sohn / will ich dich lehren / worauf du dein Gemüthe wenden (und wie du dein Leben ordentlich einrichten) ſolſt. So lieſe nun meine Befehle alſo / daß du ſie auch verſteheſt. Dann leſen und nicht verſtehen / iſt eben als gar nicht darnach fragen.

D. KATOOS Zedeleſſen.

VOORREDEN.

Als ik beſpeurde dat zeer vele menſchen zwaarlyk doolden op den weg der zeden, hebbe ik geoordeelt, dat men hun moeſt uit den waan helpen en ten beſten raden, voornamelyk opdat zy en roemryk leven, en tot eere geraken zouden. Nu zal ik u dan, allerliefſte Zoon, leeren op wat wyze gy de zeden uw's gemoedts en uw leven zult ſchikken. Lees dan myne Leſſen zoo, dat gyze verſtaat. Want lezen en niet verſtaan, is niet lezen, maar verwaarloozen.

PREFACE.

M'ETANT apperçu que la plûpart des hommes s'égarent dans la conduite de leurs moeurs, j'ai cru, pour les tirer d'erreur, être obligé de leur procurer par mes conſeils une vie honnête & honorable: C'eſt-ce qui m'engage, mon cher Fils, à te préſcrire dans ces vers les moyens de regler la tienne, Lis-les donc de maniere, que tu puiſſes les entendre; car c'eſt avoir pour ce qu'on lit bien peu d'eſtime, que d'en negliger l'intelligence.

LECTO-

LECTORI ΦΙΛΟΚΑΤΩΝΙ

S. D.

EDITOR.

Conſentientibus in eo Virorum doctiſſimis, *breves* illas *DIONYSII CATONIS* noſtri, quas vocant alii, *Sententias* fuiſſe olim Distichorum Lemmata, tituli inſtar iis praefixa ſingulis; quorum tamen plura alia eſſe deperdita, & eorumdem, quae ſuperſunt nobis, ordo nimium quantum turbatus, nec aequalis Diſtichorum numero arguit numerus: ſuis illa nos reſtituere primi Diſtichis conati ſumus, ea ut res evidentior extraque dubitationis aleam poſita eſſe adpareret. Servato tamen *Lemmatum*, quae diximus, eodem ordinis nexusque numero, qui & in aliarum plurimis, & nuperrime adhuc in Editione obtinuit Arntzeniana. Id quod nobis, Lector, antea monendus fueras.

Itaque

Lemma I. DEO SUPPLICA. Titulus eſt

Libri I. Diſtichique I.

Si Deus eſt animus, nobis ut carmina dicunt,
Hic tibi praecipue ſit pura mente colendus.
Conf. & Libr. IV. Diſt. XXXVIII.

II. PARENTES AMA.

Libri III. Diſtich. XXV.

AEqua diligito caros pietate Parentes;
Nec matrem offendas, dum vis bonus eſſe Parenti.

III. COGNATOS COLE.

Libri I. Diſtich. XXXVI.

Litem inferre cave, cum quo tibi gratia juncta eſt:
Ira odium generat; concordia nutrit amorem.

IV. MAGISTRUM METUE.

Libri IV. Diſtich. VI.

Verbera quum tuleris diſcens aliquando Magiſtri,
Fer Patris imperium, quum verbis exit in iram.

V. DATUM SERVA.

Libri III. Diſtich. IX.

Quod tibi ſors dederit tabulis ſuprema notato;
Augendo ſerva, ne ſis, quem fama loquatur.

Lemma I. ex Verſione

Scaligerana: Θεῷ εὔχου.

Anglica: *Humbly pray to God.*

Opitiana: Ruffe GOTT an.

Belgica: Bid God.

Gallica: *Adorez Dieu.*

Lemma II.

Scal. & Planud.

Γονέας ἀγάπα.

Love thy Parents.

Liebe die Eltern.

Bemin uwe Ouders.

Aimez Pere & Mere.

Lemma III.

Scaliger.

Τοὺς συγγενεῖς τίμα.

Reſpect thy Kinsfolks.

Ehre die Verwandten.

Eer uwe Nabeſtaanden.

Honorez vos Proches.

Lemma IV.

Plan. & Scal.

Τὸν καθηγητὴν δέδιθι.

Stand in fear of thy Maſter.

Fürchte den Lehrmeiſter.

Vrees uw' Meeſter.

Craignez vôtre Maître.

Lemma V.

Scalig.

Τὸ δοθὲν τήρει.

Keep that which is committed to thy Truſt.

Was dir gegeben wird / das hebe auf.

Bewaar het geene u is toevertrouwt.

Conſervez ce que vous avez reçu.

VI.

VI. FORO PARE.

VARIANS LECTIO. *Foro te para.* Quam & Eraſmus, &, ante ipſum, Planudes, ſecuti ſunt, ita tamen, ut prior horum nec meliorem rejecerit, ignotam plane, ut videtur, alteri.

Libri II. Diſtich. V.

Fac ſumtum propere, quum res deſiderat ipſa:
Dandum etenim eſt aliquid, quum tempus poſtulat aut res.

VII. CUM BONIS AMBULA.

[Ne ſis & ipſe coërcendus propter nequitiam Sodalium.]

Libri I. Diſtich. XXII. & Libri IV. Diſtich. XIV.

Si tibi pro meritis nemo reſpondet amicus,
Incuſare Deum noli; ſed te ipſe coërce.
Non tibi fortuna eſt hominis, ſed vita, petenda.

VIII. ANTEQUAM VOCERIS AD CONSILIUM, NE ACCESSERIS.

Libri II. Diſtich. II. & XII.

Mitte arcana Dei, coelumque inquirere quid ſit:
Quum ſis mortalis, quae ſunt mortalia, cures.
Quid Deus intendat, noli perquirere ſorte:
Quid ſtatuat de te, *ſine te deliberat* Ipſe.

IX. MUNDUS ESTO.

Libri II. Diſtich. VI. & XIII.

Quod nimium eſt fugito. Parvo gaudere memento.
Tuta mage eſt puppis, modico quae flumine fertur.
Invidiam nimio cultu, vitare memento:
Quae ſi non laedit; tamen hanc ſufferre moleſtum eſt;

Lemma VI.

Scalig. — Τοῖς ἀγοραίοις νόμοις ἕπου.
Fit thyſelf for the pleading place.

Or:

Fit thyſelf to the preſent Occaſion.
Richte dich nach dem Marckte.
Gehoorzaam de Rechtbank.
Conformez-vous aux Reglemens de Police.

Lemma VII.

Scal. poſt Planud. — Ἀγαθοῖς ὁμίλει.
Keep Company with good Men.
Gehe mit guten Leuten um.
Gaat om met Vromen.
Fréquentez les honnêtes-gens.

Lemma VIII.

Plan. & Scal. — Μὴ πρότερον εἰς βουλὴν παρέλθῃς, πρὶν ἂν κληθείης.
Come not to the Council before thou art called.
Komm zu keinem Rathſchlage / ehe du darzu erfordert wirſt.
Komt niet in den Raad, voor dat gy 'er toe geroepen wórt.
N'allez point au Conſeil, ſans y être appellé.

Lemma IX.

Plan. & Scal. — Καθάριος ἴσθι
Be cleanly.
Sey reinlich. (Ohne Pracht und Uebermuth.)
Zyt zinnelyk, zonder Overdaad.

Of:

Zyt puntig.
Aimez la propreté. (Sans Affectation de Magnificence.)

X. SALUTA LIBENTER.

Libri I. Diſtich. XXXV. v. 2.

His etenim rebus conjungit gratia caros.

XI. MAJORI CEDE.

VARIANS LECTIO. *Majori concede.*

Libri II. Diſt. X. & Libri IV. Diſt. XXXIX.

Cui ſcieris non eſſe parem te, tempore cede. *Et*:
Cede locum laeſus Fortunae: Cede Potenti.

XII. MINORI PARCE.

Libri I. Diſt. XXXVIII. & Libri IV. Diſt. XLIV.

Quem ſuperare potes, interdum vince ferendo. *Et*:
Ut famulos dicas; homines tamen eſſe memento.

Conf. porro Lemma XIV.

XIII. REM TUAM CUSTODI.

Libri I. Diſt. XXIV. & XXXIX. it. Libri II. Diſt. XVII.

Ne tibi quid deſit, quaeſitis utere parce. *&c.*
Conſerva potius, quae jam ſunt parta labore. *At:*
Labitur exiguo, quod partum eſt, tempore longo.

XIV. VERECUNDIAM SERVA.

Libri II. Diſt. VII. & Libri III. Diſt. IV. v. 1.

Quod pudeat, prudens ſocios celare memento. *Et:*
Productus teſtis, ſalvo tamen ante pudore,
Quantumcumque potes, celato crimen amici.

Lemma X.

Scalig. Ἀσπαστικὸς ἴσθι.
Salute willingly.
Grüſſe gerne.
Groet gaarne.
Saluëz volontiers.

Lemma XI.

Scalig. Τῷ κρείττονι (Planud. μείζονι) ὑπεξίστασο.
Give place to thy Better.
Weiche dem Gröſſern.
Wyk voor uw' meerder.
Cedez à vôtre ſupérieur.

Lemma XII.

Scalig. Τοῦ ὑποδεεστέρου φείδου.
Spare thine Inferior.
Schone des Kleineren.
Ontzie uw' minder.
Soïez humain envers vôtre inférieur.

Lemma XIII.

Scalig. Τὰ ὑπάρχοντα τήρει.
Keep thine Eſtate.
Gib acht auf das deine.
Bewaar uw middelen.
Soïez ménager.

Lemma XIV.

Scal. & Plan. Τὴν αἰδῶ φύλαττε.
Preſerve Modeſty.
Halte Schamhaftigkeit.
Behouw Schaamte.
Ne bleſſez jamais la Pudeur.

XV. DILIGENTIAM ADHIBE.

Libri III. Diſtich. VI. & Libri IV. Diſt. XXI.

Segnitiem fugito, quae vitae ignavia fertur:
Nam quum animus languet, conſumit inertia corpus.
Ut cura ingenium, ſic & manus adjuvat uſum.

XVI. LIBROS LEGE.

Libri III. Diſtich. XIX. & Libri IV. Diſtich. XXIII.

Multa legas facito: perlectis, neglige multa:
Nam miranda canunt, ſed non credenda, Poëtae.
Diſce, ſed a doctis *&c.*

XVII. QUAE LEGERIS, MEMENTO.

Libri IV. Diſt. XIX. XXI. XXVII. & XLVIII.

Exerce ſtudium, quamvis perceperis artem.
Ars remanet, vitamque hominis non deſerit umquam.
Diſcere ne ceſſa: Cura ſapientia creſcit.
Fac diſcas multa, & vita neſcire doceri.

XVIII. FAMILIAM CURA.

[Evitando binas Syrtes: hinc Luxum; illinc Avaritiam.]
Libri I. Diſtich. XXIX. & Libri III Diſtich. XII & XXII.
Quod vile eſt, carum: quod carum eſt, vile putato:
Sic tibi nec cupidus, nec avarus noſceris ulli. *It.*
Utere quaeſitis, ſed ne videaris abuti;
Fac, vivas contentus eo, quod tempora praebent.

XIX. BLANDUS ESTO.

Libri I. Diſtich. XXV. XXVI. & XXVII.

Ne ſis ventoſus, dum vis urbanus haberi.
Fiſtula dulce canit, volucrem dum decipit auceps,
Tu quoque fac ſimile; Sic ars deluditur arte.

Lemma XV.

Scalig.

Ἐπιμέλειαν πάρεχε.
Uſe diligence.
Was du thuſt / thue mit Fleiß.
Zyt naarſtig.
Soïez diligent.

Lemma XVI.

Scalig.

Τὰς βίβλους ἀνάγνωθι.
Read Books.
Lieſe (gute) Bücher.
Lees Boeken.
Aimez la lecture.

Lemma XVII.

Scalig.

Τῶν ἀνεγνωσμένων μέμνησο.
Remember thoſe which thou haſt read.
Was du geleſen haſt / das behalt.
Onthouw het gene gy gelezen hebt.
Retenez ce que vous avez lu.

Lemma XVIII.

Scalig.

Τῆς ἰδίας οἰκίας προστάτει.
Have a care of thine Houſehold.
Verſorge dein Hausweſen.
Bezorg uw Huishouden.
Gouvernez bien vôtre Famille.

Lemma XIX.

Scalig.

Αἱμύλιος ἴσθι.
Be courteous.
Sey freundlich.
Zyt vrindelyk.
Soïez affable.

XX. IRASCI AB RE NOLI.

L. I. D. X. L. II. D. IV. XI. L. IV. D. XXX. & XXXIV.

Contra verboſos noli contendere verbis.
Lis minimis verbis interdum maxima creſcit.
Iratus, de re incerta contendere noli.
Quod blandum eſt animo complectere; ſed fuge lites.
Semper enim Deus injuſtas ulciſcitur iras.

XXI. NEMINEM IRRISERIS.

VARIANS LECTIO. *Neminem riſeris.*

Libri III. Diſt. VIII. & Libr. IV. Diſt. XVIII.

Quum ſapias animo, noli ridere ſenectam:
Exemplo ſimili, ne te derideat alter.

XXII. MUTUUM DATO.

VARIANS LECTIO. *Da mutuum.*

Libri I. Diſtich. XXXV. & XL.

Dapſilis interdum Notis & carus Amicis,
Ne dubita, cum magna petas, impendere parva.

XXIII. CUI DES VIDETO.

Scriver. aliique ex duobus unum fecere.

Libri I. Diſtich. XL. & Libri III. Diſtich. X.

Munificus facito vivas, non parcus, *Amicis:*
Si fueris felix (*Scal. dando.*) Semper tibi proximus eſto.

XXIV. IN JUDICIUM ADESTO.

VARIANS LECTIO. *In judicio adeſto.* Eraſm. Al. *Judicio adeſto.*

Libri II. Diſtich. VIII. & Libri III. Diſtich. IV.

Productus teſtis, ſalvo tamen ante pudore,
Quantumcumque potes, celato crimen Amici.
Temporibus peccata latent; ſed tempore parent.

XXV. AD PRAETORIUM STATO.

Libri II. Diſtich. XIV. & Libri III. Diſtich. XVII.

Judicis auxilium, ſub iniqua lege, rogato.
Eſto animo forti, quum ſis damnatus inique.

Lemma XX.

Planud. cum Scal. Μὴ ὀργίζου ἀναιτίως.
Be not angry without a Cauſe.
Erzürne dich nicht ohne Urſach.
Wil niet toornig worden zonder oorzaak.
Ne vous fâchez ſans raiſon.

Lemma XXI.

Scalig. Μηδένα χλεύαζε.
Mock no body.
Lache keinen aus.
Belach niemand.
Ne vous moquez de perſonne.

Lemma XXII. & XXIII.

Scalig. Δάνειον ἐπίδοθι. Ὅτῳ ἐπιδῷς σκόπει.
Lend a thing: (but) See to whom thou lendeſt it.
Leyhe gerne. (Nur) Schaue zu welchem du verleyheſt.
Geef te leen. Zie aan wien gy geeſt.
Prêtez volontiers. Voïez, à qui vous prêtiez.

Lemma XXIV.

Scalig. Εἰς τὴν δίκην ἀπάντα.
Be by in Judgment.
Erſcheine vor Gerichte.
Verſchyn ter recht.
Fréquentez le Barreau.

Lemma XXV.

Scalig. Τῷ Πραιτωρίῳ ἐμφάνισον ἑαυτόν.
Stand by the Judgement Seat.
Beſtelle dich vor dem Rathſtuhl.
Stel u voor 't Rechthuis.
Reſpectez les tribunaux.

XXVI.

XXVI. CONVIVARE RARO.

VARIANS LECTIO. *Rare convivare.* Al. *Conviva* it. al. *Convivia raro.*

Libri I. Diſt. XL. Libri III. Diſt. XX. & IV. Diſt. X.

Dapſilis interdum notis & charus Amicis,
Quum fueris felix, ſemper tibi proximus eſto.
Inter convivas fac, ſis ſermone modeſtus.
Indulgere gulae noli, quae ventris amica eſt.

XXVII. QUOD SATIS EST, DORMI.

Libri I. Diſtich. II.

Plus vigila ſemper, nec ſomno deditus eſto:
Nam diuturna quies vitiis alimenta miniſtrat.

XXVIII. JUS JURANDUM (pacis) SERVA.

Libri II. Diſtich. XV.

Litis praeteritae noli maledicta referre:
Poſt inimicitias iram meminiſſe, malorum eſt.
Huc refer &: *Libri I. Diſt. XXV. v. 1.*
Quod praeſtare potes, ne bis promiſeris ulli.

XXIX. VINO TE TEMPERA.

VARIANS LECTIO. *Vino tempera.*

L. II. D. XXI. XXVIII. & XXX. it. L. IV. D. XXIV.

Fortior ut valeas interdum parcior eſto.
Hoc bibe, quo poſſis, ſi tu vis, vivere ſanus.
Tempora ne culpes, quum ſis tibi cauſa doloris:
Nam crimen nullum vini eſt, ſed culpa bibentis.

XXX. PUGNA PRO PATRIA.

Comparentur cum Horatianis verbis *Libr. III. Od. II. v. 13.* Dulc. & dec. eſt *pro Patria mori: Mors* & fugac. perſequ. virum.

Lib. I. Diſt. XXII. & Lib. II. Diſt. III. & XXIX.

Qui mortem metuit, quod vivit, perdit id ipſum;
Linque metum leti *&c.* *Et:*
Fac tibi proponas mortem non eſſe timendam. *It:*
Judicium populi numquam contemſeris unus.

Lemma XXVI.

Plan. & Scal. Σπανιάκις συμποσίαζε.
Make Feaſts ſeldom.
Halte ſelten Gaſterey.
Houw zelden gaſten.
Ne donnez pas trop-ſouvent des Feſtins.

Lemma XXVII.

Scalig. Τὸ ἀποχρῶν κάθευδε.
Sleep as much as may ſuffice Nature.
Schlaff nicht mehr / als du von nöthen haſt.
Slaap dat het genoeg is.
Ne ſoïez pas Dormeur.

Lemma XXVIII.

Scalig. Ὅρκον τήρει.
Keep thine Oath.
Was du geſchworen haſt / das halte.
Houw uw' Eed.
Gardez vôtre Serment.

Lemma XXIX.

Scalig. Οἰνοφλυγίας ἀπέχου.
Refrain thyſelf from Wine.
Mäſſige dich im Weine.
Matig u van Wyn.
Uſez de peu de Vin.

Lemma XXX.

Scalig. Τῆς πατρίδος ὑπερμάχου.
Fight for thy Country.
Streite für das Vaterland (biß in den Tod.)
Vecht voor 't Vaderland.
Servez vôtre Patrie.

XXXI. NIHIL TEMERE CREDIDERIS.

Libri I. Diſtich, XIII, & Libri II. Diſtich. XX.

Rem tibi promiſſam certo promittere noli. Rara fides &c,
Noli tu quaedam referenti credere ſemper:
Exigua his tribuenda fides, qui multa loquuntur. *Et:*
Nil temere uxori de ſervis crede querenti.

Libr. I. Diſt. VIII.

XXXII. TUTE CONSULE.

VARIANS LECTIO. *Tute conſule.*

Lib. I. Diſt. VI. & Lib. II. Diſt. XXIV. XXVI. & XXVII.

Quod ſequitur, ſpecta: quodque imminet, ante videto:
Nam levius laedit, quidquid praevidimus ante.
Quae nocitura tenes, quamvis ſint chara, relinque:
Rem, tibi quam noſces aptam, dimittere noli.

XXXIII. MERETRICEM FUGE.

VARIANS LECTIO. *Meretrices fuge.*

Libri IV. Diſtich. XVII. & XLVII.

Si famam ſervare cupis, dum vivis, honeſtam,
Fac fugias animo, quae ſunt mala, gaudia vitae.
Quum tibi ſit Conjux, ne res & fama laboret,
Vitandum ducas inimicum nomen *Amicae.*

XXXIV. LITTERAS DISCE.

VARIANS LECTIO. *Diſce Litteras.*

L. III. D. I. & L. IV. D. XXIII. XXVII. & XLVIII.

Quum tibi contigerit ſtudio cognoſcere multa,
Diſcere ne ceſſes. Cura Sapientia creſcit.
Propaganda etenim rerum doctrina bonarum:
Nam ſine doctrina vita eſt quaſi mortis imago.

XXXV. NIHIL MENTIRE.

Libri I. Diſtich. III. & XII.

Rumores fuge, ne incipias novus auctor haberi.
Virtutem primam eſſe puta, compeſcere linguam:
Nam nulli tacuiſſe nocet; nocet eſſe locutum.

Lemma XXXI.

Scalig.

Μηδὲν προπετῶς πίστευε.
Believe nothing raſhly.
Glaube nicht zu geſchwinde.
Geloof niets lichtvaardiglyk.
Ne ſoïez pas credule.

Lemma XXXII.

Scalig.

Συμβουλεύου σαυτῷ.
Take Counſel of thyſelf: or *take ſafe Adviſe.*
Nim dich ſelbſt zu rathe.
Pleeg raad met u zelven.
Prenez vous-même vôtre parti.

Lemma XXXIII.

Scal. & Plan.

Ἑταίρας φεῦγε.
Avoid a Whore.
Fleuch die Hure.
Schuw Hoeren.
Fuïez la proſtituée.

Lemma XXXIV.

Scalig.

Γράμματα μάνθανε.
Attend Learning.
Erlerne gute Künſte.
Leer Wetenſchap en Talen.
Aimez les Belles-Lettres.

Lemma XXXV.

Scalig.

Μὴ ψεύδου.
Lye not.
Leug nicht.
Lieg niet.
Ne mentez point.

XXXVI.

XXXVI. BONIS BENEFACITO.

VARIANS LECTIO. *Bono b. f.*

Libri I. Diſtich. XI. & Libri III. Diſtich. X.

Quum tibi divitiae ſuperant, in fine ſenectae,
Sic bonus eſto bonis, ne te mala, damna ſequantur.

XXXVII. MALEDICUS NE ESTO.

Libri I. Diſtich. V. & XVI.

Si vitam inſpicias hominum, ſi denique mores, *&c.*
Fac tibi ſuccurrant juvenis, quae feceris ipſe.

XXXVIII. EXISTIMATIONEM RETINE.

Lib. II. Diſt. XIX. Conf. quae ſub *Lemmate* XXXIII.

Luxuriam fugito, ſimul & vitare memento
Crimen avaritiae: Nam ſunt contraria Famae.

XXXIX. AEQUUM JUDICA.

Lib. I. Diſt. XIV. & XXXII. it. Lib. IV. Diſt. XL.

Cognita Judicio conſtant; incognita Caſu.
Quum te aliquis laudat, Judex tuus eſſe memento.
Quum quid peccâris, caſtiga te ipſe ſubinde.
Quumque reus tibi ſis, ipſum, te Judice, damna.
Libri III. Diſt. XVIII.

XL. PARENTES PATIENTIA VINCE.

VARIANS LECTIO. *Patienter vince.* It. *Parentem.*

Libri I. Diſt. XXI. & XXXVIII. & Lib. IV. Diſt. VI.

Fer Patris imperium, quum verbis exit in iram. *Et:*
Infantem nudum quum te natura creârit;
Paupertatis onus patienter ferre memento.
Et denique: Vince ferendo:
Maxima enim morum ſemper Patientia Virtus.

Lemma XXXVI.

Scalig. Τοὺς ἀγαθοὺς εὐποιοῦ. (Non: εὖ ποιοῦ. Ut quidam male.)
Do good to good Men.
Guten Leuten thue guts.
Doe wel aan Vromen.
Faites du bien aux Bons.

Lemma XXXVII.

Scalig. Μὴ κακολόγει. Vel: Κακήγορος μὴ ἴσθι.
Be not a Railer.
Sey nicht verleumderiſch.
Zyt niet quaatſprekend.
Ne ſoïez point médiſant.

Lemma XXXVIII.

Scalig. Τὴν ἐπιτιμίαν κράτει.
Keep thy Reputation.
Halt über deinen guten Namen.
Behouw uw' aanzien.
Conſervez vôtre réputation.

Lemma XXXIX.

Scal. poſt Planud. Τὰ δίκαια κρίνε.
Judge according to Right.
Richte nach dem/ was billich iſt.
Oordeel rechtvaardiglyk.
Jugez équitablement.

Lemma XL.

Scalig. Τοὺς τοκέας ὑπομονῇ νίκα.
Win thy Parents by Forbearance.
Ueberwinde die Eltern mit Gedult.
Verwin uw' Ouders met Lydzaamheid.
Souffrez tout de vos Pere & Mere.

XLI. BENEFICII ACCEPTI MEMOR ESTO.

VARIANS LECTIO. *Acc. beneſ. m. e.* It. *eſto mem.*

Libri I. Diſtich. XV. & XX. it. Libri IV. Diſtich. XLII.

Officium alterius multis narrare memento.
Gratior officiis, quo ſis mage charior, eſto:
Ne nomen ſubeas, quod dicitur, officiperdi;
Accipito placide, plene & laudare memento.

XLII. MISERUM NOLI IRRIDERE.

VARIANS LECTIO. *M. n. ridere.* It. *M. ne irriſeris.*

Libri III. Diſtich. XI.

Utile conſilium, dominus, ne deſpice ſervi:
Nullius ſenſum, ſi prodeſt, temſeris umquam.

Conf. Lemm. XXI.

XLIII. CONSULTUS ESTO.

Libri I. Diſtich. IV. & IX. it. Libri II. Diſtich. I.

Sperne repugnando tibi tu contrarius eſſe.
Quumque mones aliquem, nec ſe velit ille moneri;
Si potes, ignotis etiam prodeſſe memento:
Utilius regno, meritis adquirere amicos.

XLIV. UTERE VIRTUTE.

VARIANS LECTIO. *Virtute utere.* Al. *Utere tua Virtute.*

L. I. D. VII. L. II. D. XXV, L. III. D. II. & III. it. XII.

Rebus in adverſis animum ſubmittere noli.
Conſtans & lenis, ſic ut res poſtulat eſto.
Fac, vivas contentus eo, quod tempora praebent.
Non opibus bona fama datur; ſed moribus ipſis.
Quum recte vivas, ne cures verba malorum.

XLV. IRACUNDIAM TEMPERA.

VARIANS LECTIO Adđunt quidam: *& rege.* Al. *vel rege.*

Lib. I. Diſt. XXXVI. & XXXVII. it. Lib. II. Diſt. IV.

Ira odium generat: Concordia nutrit amorem.
Impedit ira animum, ne poſſit cernere verum.
Servorum culpis quum te dolor urget in iram,
Ipſe tibi moderare, tuis ut parcere poſſis.

Conf. huc & Lemm. XII.

Lemma XLI.

Scal. Ἧς ἔτυχες εὐεργεσίας μνημόνευσον.
Remember a Courteſy received.
Sey ingedenck empfangener Wolthat.
Zyt een verkregene weldaad gedachtig.
Soïez reconnoiſſant.

Lemma XLII.

Scal. Τὸν ἄθλιον μὴ χλεύαζε.
Laugh not at a Man in Miſery.
Einen Elenden laß unausgelacht.
Wil geen ellendige belachen.
N'inſultez point aux miſérables.

Lemma XLIII.

Scal. Ἔμφρων ἴσθι. Plan. Σύμβουλος ἴσθι.
Be adviſed.
Sey nachgedencklich (um guten Rath zu ertheilen.)
Zyt beraden.
Soïez aviſé, Et: *bon Conſeiller.*

Lemma XLIV.

Plan. cum Scal. Ἀρετῇ χρῶ.
Uſe Virtue.
Gebrauche dich der Tugend.
Gebruik deugd.
Agiſſez toûjours avec probité. Ou: *Mettez en uſage les verités connuës.*

Lemma XLV.

Scal. Θυμοῦ κράτει.
Moderate thine Anger.
Mäſſige deinen Zorn.
Matig uw' gramſteurigheid.
Modérez la Colère.

XLVI. TROCHO LUDE.

VARIANS LECTIO. *Lude Trocho.*

Libri II. Diſtich. XVIII. & Libri III. Diſtich. VII.

Interpone tuis interdum gaudia curis.
Inſipiens eſto, quum tempus poſtulat, aut res:
Stultitiam ſimulare loco, prudentia ſumma eſt.

XLVII. ALEAM FUGE.

VARIANS LECTIO. *Aleas fuge.* Quid. *Aleas fuga.* Vid. Arntzen. Nos eo ſenſu accepimus, qui eſt in verbis Horatii: *Periculoſae plenum opus ALEAE.* Non ignari, Stoicos alioſque Philoſophos ſaepius improprium, in Gnomis praecipue, adfectaſſe loquendi morem.

Libri I. Diſtich. XVIII. XXXII. & XXXIII.

Quum dubia in certis verſetur vita periclis,
Non eodem curſu reſpondent ultima primis.
Ignotum tibi tu noli praeponere notis.
Cognita judicio conſtant, incognita caſu.

XLVIII. NIHIL ABRITRIO VIRIUM FECERIS.

VARIANS LECTIO. *Nihil ex arbitrio v. f.* Al. *Nihil arbitrii v. f.*

Libri I. Diſtich. XXXIV. & Libri III. Diſtich. XV.

Vincere quum poſſis, interdum cede ſodali.
Succumbat labor & fruſtra tentata relinquas.
Quod potes id tenta: nam, litus carpere remis,
Tutius eſt multo, quam velum tendere in altum.

Libr. IV. D. XXXIII.

XLIX. MINOREM NE CONTEMSERIS.

VARIANS LECTIO. *Minorem te n. c.* Al. *non contempſeris.*

Libri II. Diſtich. IX. & Libr. IV. Diſtich. XLIV.

Corporis exigui vires contemnere noli:
Conſilio pollet, cui vim natura negavit.
Ut ſervos dicas, homines tamen. &c.

L. ALIENA CONCUPISCERE NOLI.

VARIANS LECTIO. *Alienum noli concupiſci.* Al. *Aliena n. c.*

Libri I. Diſtich. XIX.

Quum dubia & fragilis ſit nobis vita tributa;
In morte alterius ſpem tu tibi ponere noli.

Lemma XLVI.

Scal. Τροχῷ παῖζε.
Play with a Top.
Mit dem Reiffen magſt du ſpielen.
Speel met de tol (hoep.)
Aimez les jeux d'Exercice.

Lemma XLVII.

Scal. Κοττισμοῦ ἀπέχου.
Avoid Dice.
Fleuch das Bretſpiel.
Schuw den Dobbelſteen.
Fuïez (les Jeux de hazard) le Dé.

Lemma XLVIII.

Scal. Μηδὲν τῇ τῆς ἰσχύος κυβείᾳ ἐπίτρεψον.
Do nothing according to the Opinion of thy ſtrength.
Thue nichts aus Geheiß deiner Kräfften.
Doe niets uit al te grote achting uwer krachten.
Ne vous confiez pas en vos forces.

Lemma XLIX.

Scal. Τὸν ὑποδεέστερόν σου μὴ ἐκφαύλιζε.
Diſdain not a meaner Man than thyſelf.
Verachte denjenigen nicht / der kleiner / als du / iſt.
Veracht uw' minder niet.
Ne mépriſez pas vos inférieurs.

Lemma L.

Plan. & Scal. Ἀλλοτρίων μὴ ἐπιθύμει.
Do not covet other Men's Goods.
Was nicht dein iſt / das begehre nicht.
Wil eens anders goed niet begeeren.
Ne déſirez pas le bien d'autrui.

LI. CONJUGEM AMA.

Libri III. Diſtich. XXIV. & Libr. IV. Diſtich. XLVII.

Uxoris linguam, ſi frugi eſt, ferre memento.
Namque malum eſt: non velle pati nec poſſe tacere.
Quum tibi ſit Conjux, inimicum nomen Amici.

Conſ. etiam huic Lemma XXXIII.

LII. LIBEROS ERUDI.

Libri I. Diſtich. XXVIII.

Quum tibi ſint nati, nec opes; tunc artibus illos
Inſtrue, quo poſſint inopem defendere vitam.
Huc pertinet & : Indoctos ipſe doceto:
Propaganda etenim rerum doctrina bonarum.

Ex Libr. IV. Diſt. XXIII.

LIII. PATERE LEGEM, QUAM IPSE TULERIS.

VARIANS LECTIO. *P. l. quam tu ipſe tul.*

Libri I. Diſtich. IV. & XXX. & Libri IV. Diſtich. XXV.

Sperne repugnando tibi tu contrarius eſſe.
Quae culpare ſoles, ea tu ne feceris ipſe.
Turpe eſt doctori, quum culpa redarguit ipſum.
Laudaris quodcumque palam, quodcumque probaris,
Hoc vide ne rurſum, levitatis crimine, damnes.

LIV. PAUCA IN CONVIVIO LOQUERE.

L. II. Diſt. XVI. & L. III. Diſt. XX. coll. L. IV. Diſt. XXX.

Inter convivas fac ſis ſermone modeſtus,
Ne dicare loquax, dum vis urbanus haberi.
Ne te collaudes, nec te culpaveris ipſe.
Quod blandum eſt animo complectere, ſed fuge lites.

LV. ILLUD STUDE AGERE, QUOD JUSTUM EST.

VARIANS LECTIO. St. *a. q. j. e.* Al. *Ill. ſt. q. j. e.* It. al. *Q. j. e. age.*

Ipſae etiam Leges cupiunt, ut jure regantur.
Quod juſtum eſt petito, vel quod videatur honeſtum.
Quod noſti haud recte factum, nolito ſilere;
Ne videare malos imitari velle tacendo.

Lemma L I.

Scalig. Τὴν γαμετὴν (Plan. σύνοικον) ςέργε.
Love thy Wife.
Habe dein Weib lieb.
Heb uw' Echtgenoot lief.
Aimez (tendrement) *votre* (Moitié) *Epouſe.*

Lemma L II.

Scalig. Τὰ τέκνα παίδευου.
Inſtruct thy Children.
Unterweiſe deine Kinder.
Onderwys uw Kinderen.
Enſeignez vos Enfans.

Lemma L III.

Scalig. Νόμον ὑφίςασο ὃν αὐτὸς ἔθηκας.
Admit the ſame Condition which thou offereſt to others. Or: *Endure the Law which thyſelf ſhalt make.*
Erleide das Geſetz / das du ſelbſt gemacht haſt.
Lyd de Wet, die gy zelf zult gemaakt hebben.
Obſervez vos propres Loix.

Lemma L IV.

Scalig. Ὀλίγα ἐν συμποσίῳ λάλει.
Speak little at the Table.
Bey Gaſterey rede wenig.
Spreek weinig op een gaſtmaal.
Parlez peu à table.

Lemma L V.

Scalig. Ὅ, τι δίκαιόν ἐςι, ποίησον.
Affect that which is juſt.
Befleiſige dich zu thun / was billig iſt.
Beyver dat gene te doen, 't welk rechtvaardig is.
Efforcez-vous d'agir en tout avec équité.

LVI. LIBENTER FERTO AMOREM.

VARIANS LECTIO. *Amorem lib. ſ.* Al. *Amorem ſ.* Conjectura Viri D. *referto.*

Libri I. Diſtich. XX.

Exiguum munus quum dat tibi pauper Amicus;
Accipito placide, plene & laudare memento.

Ceteris ſua Diſtichis deſunt Lemmata: Aut ſi quis ſub haec eadem referre poteſt, referat ſane. Ita v. g. Lemma XLIV. plurima reciperet alia. Nos non niſi ea ſelegimus, quae veluti ſua ſponte & nullo ferme labore ſolicitata, ſub iſta titulorum conſpirarunt Inſignia.

Lemma LVI.

Scalig. Τὸν ἔρωτα εὖ διένεγκε.
Bear Love contentedly. Or: *Be not angry becauſe Men love you.*
Die Liebe erdulde gern.
Verdraag gaarne Liefde.
Souffrez qu'on vous aime.

FINIS LEMMATUM, ſive brevium CATONIS SENTENTIARUM.

Eadem omnia, cum Praefatiuncula iis praemiſſa, Graeco reddita, eoque incomparabili Carmine, ab eodem, qui & ſoluto ſermone tranſtulit, illuſtri Jos. Justo Scaligero.

ΦΡΑΣΑ'ΜΕΝΟΣ πλείστους ἀνθρώπων, ὡς περὶ θεσμοὺς
Ἠθῶν πλάζονται, προνοεῖσθαι τῶν δὲ μάλιστα
Ἄξιον ᾠισάμην, καὶ λήματος ἀντιλαβέσθαι,
Ὄφρα καλῶς ζώωσι, καὶ εὐκλεὲς εὖχος ἄρωνται.
Δεῦρ' ἄγε, τέκνον ἐμοὶ κεχαρισμένον, ὥς σε διδάξω
Πῶς δεῖ ῥυθμίζοντα τεοῦ νοὸς ἤθεα κοσμεῖν.
Τάς δ' οὖν ἐντολίας ἀνάγνωθι, γνῶθί τ' ἀναγνούς.
Ὧν γάρ ἀνέγνω τις, μὴ δ' ἔγνω, πάγχυ καλέγνω.

α. Καὶ δὴ ἄκουσον ἐμοῦ· ΘΕΩ͂Ι εὔχου. Στέργε τοκῆας. β.
γ. Τοὺς πηοὺς τίμα. Τὸν ὑφηγητὴν πεφόβησο. δ.
ε. Τήρησον τὸ δοθέν. Νομίμοις ἀγορᾶς ὑποτάσσου. ϛ.
ζ. Τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδρῶν καὶ τοῖς φρονίμοισιν ὁμίλει.
η. Εἰς τὴν συμβούλων ἄγυριν μὴ ἀκλητὶ παρελθεῖν.
θ. Κοσμιότητος ἔχου καθαρῶς. Ἀσπαστικός ἴσθι. ι.
ια. Εἶξον ἀρειοτέροισιν. Ἀφαυροτέρων πεφίδησο. ιβ.
ιγ. Κτήματα σοῦ τηρεῖν. Αἰδῶ ἐπὶ πᾶσι φυλάττειν. ιδ.
ιε. Τημελίην ἄσκει. Βιβλίων ὅτι πλεῖστα διέρχου. ιϛ.
ιζ. Πάντα δ' ἐνὶ μνήμῃ ταμιεύειν, ὧνπερ ἀναγνῷς.

ιη. Τῶν

Varians lectio. vs. I. Φρασάμενος πλείστους. Ita recte ſcriptum invenies in ipſius Scaligeri Poëmatis, ex muſeio Petri Scriverii Officinaque Plantiniana, anno MDCXV. in lucem editis. Irrepſerat deinde ſphalma: Φπασάμενος πλείστοις in Editionem Catonis Diſtichorum, quae Lugduni Bat. ap. Andream Cloucquium, Bibliopolam, ſub ſigno Angeli coronati, anno prodiit MDCXXVI. Quod, ut animadvertiſſent viri docti, inconſulto tamen Scaligeri textu, ex parte correxerunt mutatum in: Φασάμενος πλείστοις veluti eſt in Amſtelodamenſi Janſſoniana anni MDCXLVI. Catonis Editione.

ιη. Τῶν ἰδίων προνοεῖν. Πράως πάντεσσιν ὁμιλεῖν. ιθ.
κ. Μὴ νεμεσᾷν ἀλόγως. Χλευάζειν μηδενὸς ἔργον. κα.
κβ. Χρῆσον μὲν τὸ δάνειον, ὅτῳ χρήσεις δὲ λογίζου. κγ.
κδ. Εἴς γε δίκην πάριθι, τῷ βήματι δ' ἐμφάνισόν σε. κε.
κϛ. Μὴ πολύδειπνος ἔμεν, μὴ συχνάκις εἰλαπινάζειν.
κζ. Εὖδε τὸ μέτρον σοῦ. Τὰ ἔνορκα δίκαια φύλαττε. κη.
κθ. Οἰνόφλυξ μὴ γίγνου. Ἀμύνασθαι περὶ πάτρης. λ.
λα. Μὴ προπετῶς πίστευσον. Ἀεὶ βουλὴν δὸς ἑαυτῷ. λβ.
λγ. Μαχλάδα πόρνην φεῦγε. Διδάσκου γράμματα πολλά. λδ.
λε. Μὴ γλώσσης ψεύδοιο χαριζόμενος παρεοῦσι.
λϛ. Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ἔρδε. Κακηγορίας ἀπέχεσθαι. λζ.
λη. Τὸ τρόπου εὔσχημον τήρει. Τὰ δίκαια δίκαζε. λθ.
μ. Καρτερίῃ γονέας νίκα. Μέμνησο παθὼν εὖ. μα.
μβ. Δυστυχέας μὴ σκῶπτε. Γενοῦ σύννους τε καὶ ἔμφρων. μγ.
μδ. Ἀμφ' ἀρετὴν τρίβοιο. Χαλινοῦ μήνιος ὁρμήν. με.
μϛ. Μούνῳ ἄθυρε τροχῷ. Κυβείαν πᾶσαν ἀλεύου. μζ.
μη. Ἰσχύϊ μηδὲν ἐπίτρεπ'. Ἐλάσσονα μὴ ἀθέριζε. μθ.
ν. Ἀλλοτρίων κτεάνων μή σε φρένας ἵμερος ἔλθοι.
να. Τὴν γαμετὴν σὴν ἀμφαγάπαζε. Τὰ τέκνα διδάσκου. νβ.
νγ. Ὃν θέσο θεσμὸν ἔνεγκε. Λάλει παρὰ δαιτὶ βράχιστα. νδ.
νε. Τοῦ θ' ἔρδειν, ὃ δίκαιον ἔφυ. Τὸν ἔρωτα φέρειν εὖ. νϛ.

Vs. 4. Scriverius edidit: καὶ εὐκλέες εὖχος ἄροιντο, quum id tamen ad analogiam dicendum foret: εὐκλεέες. Melius ergo in reliquis id Editt. mutatum in neutrum genus: εὐκλεές, ut ſine dubio ſcripſerat Auctor. κϛ. συχνάκις habet Janſſoniana. λε. παρεοῦσι contra metri leges eadem illa. Lugdunenſis contra utrumque melius. Ita & μγ. quod hemiſtichium Janſſoniana male tractat: Γενοῦ σύννους καὶ ἔμφρων. Vix oculis fidem habui talia legens. Reliqua minuta ſunt.

ΙΩΣΗΠΟΣ ΣΚΑΛΑΝΟΣ

ΠΟΥΤΕΑΝΙΔΑΙΣ

ΑΔΕΛΦΟΙΣ.

Ω ΠΑΙΔΕΣ γλυκὺ πατρὸς ἀμωμήτοιο γένεθλον,
Ελλογίμοιο σοφοῦ τόδε βιβλίον εὔφρονι θυμῷ
Δέχθε, παλαιὸν ὁμοῦ τε καὶ ἀρτιγενές. τὸ γὰρ ἡμεῖς
Τοῖς Ἰταλοῖς γνωςὸν, τοῖς δ' Ἑλλήνεσσιν ἄγνωςον·
(Μὰψ γὰρ ἐγνώριζεν τοῖς Ἑλλήνεσσι ΠΛΑΝΟΥΔΗΣ)
Ὑμῖν ἦρα φέροντες, ἐς Ἑλλάδα γαῖαν ἱκέσθαι
Ἐξ Ἰταλῶν κελόμεσθα, καὶ Ἑλλάδα γῆρυν ἰάλλειν,
Εὐεπίης σοφίης τε κλυτὸν πόνον, ὄφρα δαῆτε
Ἀμφότερον, συνετῶς τε λαλεῖν, πινυτῶς τε φρονῆσαι.

JOSEPHUS SCALIGER

FRATRIBUS

PUTEANI FILIIS.

O PUERI, Patris laudati blanda propago,
Doctoris clari tranquilla mente volumen
Excipite hoc, vetus atque novellum: quippe quod olim
Solis notum Italis, Graecae ignorabile genti,
(Nam fruſtra Graecis voluit vulgare PLANUDES)
Ut vobis faveamus, in oras pergere Graecas
Juſſimus ex Italis, & Graecam fundere vocem.
Facundum ſimul, & ſapiens opus. Unde paretur
Utrumque, Eloquium, atque animi Sapientia vobis.

FINIS.

VA1
1542881